

POLIROM

M.L. Stedman

Lumina
dintre oceane

BIBLIOTECA  POLIROM

O devastatoare poveste de iubire,
într-o lume fără răspunsuri sigure

M.L. Stedman

Lumina
dintre oceane

roman

Traducere din limba engleză și note
de Anca-Gabriela Sîrbu

POLIROM
2013



M.L. Stedman, *The Light between Oceans*

© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-4074-4

ISBN PDF: 978-973-46-4075-1

ISBN print: 978-973-46-3887-1

Coperta: Carmen Parii

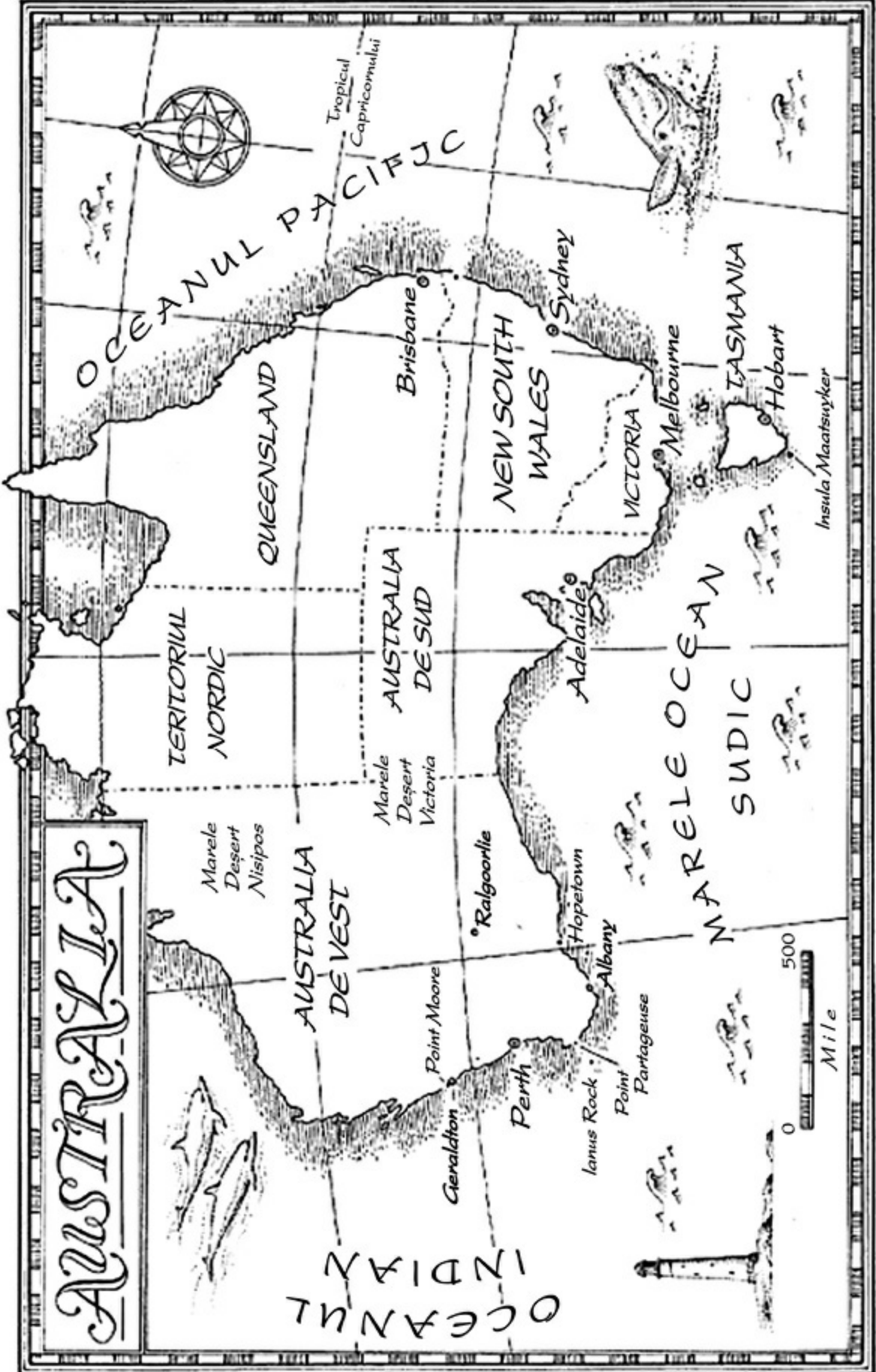
Foto copertă: © Rainer Plendl/Depositphotos.com

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.



Lectura digitală protejează mediul

Scriitoarea M.L. STEDMAN s-a născut și a crescut în Australia, iar în prezent locuiește în Londra. *Lumina dintre oceane*, primul ei roman, este bestseller internațional și a fost tradus până acum în peste treizeci de limbi.



Partea I
27 aprilie 1926

În ziua în care s-a întâmplat minunea Isabel stătea în genunchi la marginea falezei stîncoase și lega crucea mică făcută deunăzi din surcele aduse de apă. Doar un singur nor lăbărtat se tîra pe cerul de sfîrșit de aprilie, întinzîndu-se peste insulă ca o oglindă a oceanului de dedesubt. Mai turnă puțină apă

și apoi apăsă ușor cu palma pămîntul în jurul tufei de rozmarin pe care tocmai o sădise.

— ... și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean, șopti ea.

Preț de o clipă mintea îi jucă o festă, amăgind-o că aude plînsetul unui prunc. Alungă impresia și își îndreptă privirea spre un banc de balene care înaintau pe lîngă coastă în drumul lor spre ape mai calde, unde urmau să-și aducă pe lume puii; își scoteau din apă, iar și iar, cozile asemenea acelor care străpung o tapiserie. Avu din nou impresia că aude plînsetul de copil, de data asta mai tare, în adierea blîndă a vîntului matinal. Imposibil.

De pe partea asta a insulei se vedea doar întinderea nesfîrșită de apă ce ajungea tocmai pînă în Africa. Aici Oceanul Indian se unea cu marele Ocean Sudic și împreună se desfășurau ca un covor nemărginit la poalele stîncilor. Într-o zi ca aceasta oceanul părea atît de dens, încît ar fi putut merge pe suprafața lui pînă în Madagascar, într-o călătorie de albastru pe albastru. Cealaltă latură a insulei privea cu nelinește spre Australia continentală aflată la o sută de mile marine, fără a-i aparține cu adevărat și fără a fi întru totul ruptă de ea, reprezentînd de fapt cea mai înaltă culme dintr-un șir de munți subacvatici ce răsăreau din fundul oceanului ca niște dinți pe o falcă sfărîmată așteptînd să devoreze vreo barcă neștiutoare în drumul său spre port.

Vrînd parcă să se revanșeze, insula – Ianus Rock – avea un far a cărui lumină oferea o zonă de siguranță pe o rază de treizeci de mile. În fiecare noapte aerul vibra armonios de zumzetul lămpii care se rotea, se rotea, se rotea; imparțial, fără să dea vina pe stînci, fără să se teamă de valuri, farul era acolo pentru a dărui salvare celor ce o căutau.

Plînsetul se auzea în continuare. Ușa farului zăngăni în depărtare și silueta înaltă a lui Tom apăru pe platforma turnului, scrutînd prin binoclu insula.

— Izzy! strigă el. O barcă! Și-i făcu semn spre golfuleț. Pe plajă, o barcă!

Dispăru și apăru din nou jos, la baza turnului.

— Se pare că e cineva în ea, strigă el.

Încă lipsită de putere, Isabel se grăbi să-i iasă în întîmpinare, iar el o prinse de braț și coborîră împreună poteca bătută, abruptă, pînă la plaja micuță.

— Chiar e o barcă! exclamă Tom. Și... ei, Doamne! E cineva în ea, dar...

Bărbatul din barcă stătea nemișcat, prăbușit peste banchetă, dar țipetele se auzeau în continuare.

Tom se grăbi spre barcă și încercă să-l trezească pe bărbat înainte să caute în zona din spate, de unde veneau țipetele. Scoase de acolo o bocceluță de lână; o jachetă moale de damă de culoarea levănțicii, în care era înfășurat un prunc care plîngea.

— Ei, drăcia dracului! exclamă el. Ei, drăcie, Izzy, este...

— Un copilaș! Ah, Dumnezeu mare! Ah, Tom! Tom! Hai, dă-l încoace!

Îi dădu ei copilul, iar el încercă din nou să-l trezească pe bărbat: nu avea puls. Se uită la Isabel, care examina făptura minusculă.

— E mort, Izzy. Și copilul?

— S-ar părea că n-a pățit nimic. N-are zgîrieturi, nici vînătăi. Și e atît de mic! spuse ea uitîndu-se din nou la copil și strîngîndu-l la piept. Gata, gata, nu mai plînge! Acum ești în siguranță, puiule! Ești în siguranță, minunea mea!

Tom rămase nemișcat privind trupul bărbatului, închise ochii și-i deschise iar pentru a se convinge că nu visează. Pruncul nu mai plîngea, respira sacadat în brațele lui Isabel.

— Nu se vede nimic pe trupul omului, nici bolnav nu pare să fie. Cred că nu e mult de cînd plutește în derivă... E greu de crezut. Făcu o pauză. Du copilul în casă, Izzy, iar eu o să aduc ceva să acopăr cadavrul.

— Dar, Tom...

— O să fie îngrozitor de greu să-l tîrîm în sus pe potecă. Mai bine îl lăsăm aici pînă ne vin ajutoare.

Dar nici n-aș vrea să-l năpădească păsările și muștele... e o prelată în șopron, cred că ar fi bună.

Era destul de calm cînd spunea asta, dar avea mîinile și obrajii reci, căci umbre din trecut îi întunecau lumina soarelui de toamnă.

*

Ianus Rock era un petic verde ceva mai mare de un kilometru pătrat care avea destulă iarbă pentru a hrăni cele cîteva oi, capre și găini și destul pămînt roditor pe care să poată crește niște legume în grădinița cît o palmă. Singurii copaci erau doi pini de Norfolk înalți, plantați de echipele de la Point Partageuse care înălțaseră construcția cu mai bine de treizeci de ani în urmă, în 1889. Un grup de morminte vechi amintea de un naufragiu petrecut cu mult înainte, cînd vasul *Pride of Birmingham* se zdrobise de stîncile lacome în plină zi. Mai tîrziu, pe un vas asemănător, fusese adus din Anglia farul purtînd cu mîndrie numele de *Frații norocoși*, la construcția căruia se folosisese sigur cea mai avansată

tehnologie a acelor vremuri și care putea fi asamblat oriunde, indiferent cît de inaccesibil și de neprimitor ar fi fost terenul.

Curenții din jurul insulei aduceau tot felul de lucruri – resturi ce se roteau în loc de parcă ar fi fost

mișcate de elice gemene: fragmente de epave, lăzi cu ceai, oase de balenă. Obiectele se roteau în ritmul lor, în felul lor. În mijloc se înălța neclintit farul, iar lângă el se ghemuia căsuța paznicului și anexele, îngrozite de ani grei de furtuni dezlănțuite.

În bucătărie, Isabel ședea la masa veche, cu pruncul în brațe. Tom își șterse încet cizmele pe covorașul de la intrare și puse mîna plină de bătăture pe umărul ei.

— L-am acoperit pe... pe nefericitul ăla. Ce face ăsta mic?

— E fetiță, spuse Isabel zîbind. I-am făcut baie. Pare destul de bine.

Copila întoarse spre el ochii mari, absorbindu-i parcă privirea.

— Ce-o fi pricepînd ea din toate astea? se întrebă el cu glas tare.

— I-am dat și puțin lapte, nu-i așa, îngerașule? gînguri Isabel, transformînd propoziția într-o întrebare către copil. Ah, este... este absolut desăvîrșită, Tom, spuse ea și sărută fetița. Numai Dumnezeu știe prin cîte o fi trecut.

Tom luă o sticlă de coniac din dulapul de pin, își turnă puțin și bău totul dintr-o înghițitură. Se așeză lângă soția lui și urmări jocul luminii pe chipul ei în timp ce privea încîntată comoara pe care o ținea în brațe. Copilașul îi urmărea fiecare mișcare a ochilor, ca și cum Isabel ar fi dispărut dacă n-ar fi ținut-o cu privirea.

— Of, mititico! murmură Isabel. Biata de tine! rosti ea, pe cînd fetița își îndesa fața în pieptul ei.

Tom îi simți lacrimi în glas, iar amintirea unei prezențe invizibile pluti între ei.

— Îi place de tine, spuse el. Apoi, vorbind parcă pentru sine: Asta mă face să mă gîndesc cum ar fi fost dacă... Apoi adăugă grăbit: Vreau doar să spun că... nu vreau să spun că... Arăți de parcă ești făcută pentru așa ceva, atîta tot.

O mîngîie pe obraz. Isabel își ridică privirea spre el.

— Știu, dragul meu. Știu ce vrei să spui. Așa simt și eu.

Tom îi cuprinse cu brațul pe ea și pe copil. Isabel simți în respirația lui mirosul de coniac.

— Ah, Tom, slavă Domnului că am găsit-o! șopti ea.

Tom o sărută și își lipi buzele de fruntea copilei. Toți trei rămaseră așa un timp, ca o imagine a nașterii Domnului, pînă ce fetița începu să se foiască și scoase un pumnișor de sub păturica galbenă pufoasă.

— Ei, o să mă duc acum să trimit o telegramă, zise Tom ridicîndu-se și întinzîndu-se, ca să comunice

ce s-a întâmplat. Să cer să trimită o navă care să ridice cadavrul. Și pe păpușica asta.

— Nu încă, rosti Isabel, mîngîind degețelele copilului. La o adică nu e nici o grabă, nu e cazul să o faci chiar acum. Omului ăluia nu i se mai poate întâmpla nimic, bietul de el. Iar puișorului ăstuia i-o fi ajuns atîta mers cu barca, după părerea mea. Mai stai un pic. Dă-i timp să-și tragă sufletul.

— Trec cîteva ceasuri bune pînă să ajungă ei aici. Copilul e foarte bine. Deja văd c-ai reușit s-o liniștești, draga de ea.

— Hai să mai așteptăm! Pînă la urmă, n-ar schimba situația cu nimic.

— Trebuie să trec totul în jurnal, iubito! Știi că trebuie să comunic asemenea incidente imediat, spuse Tom, căci una dintre atribuțiile lui era aceea de a înregistra fiecare eveniment important care se petrecea la far sau în preajma lui, de la starea vremii la vapoarele care treceau și la problemele de funcționare a instalației.

— Ce-ar fi să faci asta mîine-dimineată?

— Dar dacă barca e de la un vapor?

— E doar o barcă obișnuită, nu e o barcă de salvare.

— Asta înseamnă că fetița are o mamă care-o așteaptă undeva pe țărm și-și smulge părul din cap de disperare. Dacă ar fi a ta, cum te-ai simți?

— Ai văzut jacheta. Mai mult ca sigur mama a căzut din barcă și s-a înecat.

— Draga mea, nu știm absolut nimic despre mamă. Și nici cine era bărbatul.

— Nu crezi că e cea mai plauzibilă explicație? Copiii atît de mici nu pleacă de capul lor de lîngă părinți.

— Izzy, orice e posibil. Pur și simplu nu știm.

— Unde ai mai pomenit tu ca un copilaș atît de mic să plece cu barca fără mama lui? E posibil așa ceva?

Strînse copilul mai aproape de piept.

— Asta-i treabă serioasă, Izzy. Omul e mort.

— Iar copilul e în viață. Fie-ți milă, Tom!

Ceva din intonația ei îi atrase atenția și, în loc să o contrazică, pur și simplu chibzui în sinea lui, cîntărind rugămintea ei, ceea ce nu făcea de obicei. Poate că ea avea nevoie să stea puțin timp cu fetița.

Poate că îi datora asta. Urmă o pauză, iar Isabel își întoarse ochii spre el într-o rugămintă fără cuvinte.

— Poate că, la nevoie..., acceptă el rostind cu mare dificultate vorbele, ... aş amîna pentru mîine mesajul. Dar neapărat la prima oră mîine-dimineată. De cum se luminează de zi.

Isabel îl sărută şi-i strînse braţul.

— Trebuie să mă întorc la felinar. Începusem să schimb tubul de vaporizare, spuse el.

Mergînd pe potecă, auzi glasul duios al lui Isabel care cînta:

„Către sud vîntul bătea, bătea, bătea,

Peste marea albastră, draga de ea“.

Deşi melodios, cîntecul nu reuşi să-l liniştească pe Tom în vreme ce urca treptele farului şi nici să-i alunge o stare de ciudată nelinişte provocată de concesia pe care o făcuse.

Capitolul 1

16 decembrie 1918

— Înţeleg perfect, spuse Tom Sherbourne.

Şedea într-o încăpere austeră, aproape la fel de încinsă ca aerul torid de afară. Ploaia de vară lovea în geamuri, făcîndu-i pe locuitorii din Sydney să traverseze în grabă strada, în căutare de adăpost.

— Condiţiile sînt *foarte* aspre, repetă omul de pe partea cealaltă a biroului. Nu e o ieşire la iarbă verde. Nu vreau să spun că Byron Bay e cel mai rău loc din Administraţia Farurilor, dar vreau să ştii în ce te bagi.

Îndesă tutunul cu degetul mare şi își aprinse pipa. Scrisoarea prin care Tom solicita postul îi spusese o poveste ce semăna cu a multor bărbaţi din vremea aceea: născut la 28 septembrie 1893; efectuat serviciul militar în timpul războiului; experienţă în utilizarea Codului Internaţional al Mijloacelor de Semnalizare şi a alfabetului Morse; condiţie fizică bună; eliberat onorabil din armată.

Conform regulilor, bărbaţii care lucraseră în armată aveau prioritate.

— Nu poate fi... Tom se opri şi apoi continuă: Cu tot respectul, domnule Coughlan, nu poate fi mai rău decît pe Frontul de vest.

Coughlan se uită din nou la detaliile cuprinse în foaia de eliberare, apoi la Tom, căutînd ceva anume în ochii lui, în trăsăturile lui.

— Nu, fiule. Cred că în privinţa asta ai dreptate. Apoi enumeră cîteva reguli: Îţi plăteşti transportul

pînă la locul de muncă. Ești angajat temporar, așa că nu vei avea concediu. Angajații permanenți au concediu la sfîrșitul fiecărui contract de trei ani.

Luă stiloul gros și semnă formularul din fața lui. În timp ce apăsa ștampila în tușieră, rosti:

— Bine-ai venit – și aplică ferm ștampila de trei ori pe formular – în Serviciul pentru Administrarea Farurilor din Commonwealth.

Pe formular lucea data de 16 decembrie 1918, scrisă cu cerneală încă umedă.

*

Cele șase luni de lucru ca angajat temporar la Byron Bay, pe coasta de nord a statului New South Wales, împreună cu alți doi paznici și cu familiile lor, i-au arătat lui Tom ce înseamnă viața la Faruri.

După aceea a urmat o perioadă petrecută la Maatsuyker, insula sălbatică din sudul Tasmaniei, unde ploua aproape zilnic tot anul și unde furtuna mătura găinile și le arunca în mare.

La Faruri, Tom are suficient timp să se gîndească la război. La chipurile și la vocile camarazilor care stătuseră alături de el, care-i salvaseră viața într-un fel sau altul, la ultimele cuvinte rostite de unii dintre ei pe patul de moarte și la vorbele de neînțeles bolborosite de alții, cărora le făcuse totuși un semn aprobator cu capul.

Tom nu este unul dintre acei bărbați cărora le atîrnă picioarele de un mănunchi de ligamente sau li se scurg măruntaiele din burtă ca niște țipari alunecoși. Nici nu i s-au făcut plămîinii clei și creierul ciulama din cauza iperitei. Cu toate astea și el e plin de cicatrice, căci trebuie să trăiască în același trup cu omul care a făcut toate lucrurile ce trebuiau făcute la vremea aceea. Poartă cu sine cealaltă umbră

proiectată spre interior.

Se străduiește să nu stăruie asupra ei: a văzut destui bărbați care s-au pierdut cu totul din cauza asta.

Așa că își vede mai departe de viață, trăind la un pas de acest lucru pe care nu-l poate numi. Cînd îi apar în vis anii aceia, Tom cel din vis, Tom cel cu sînge pe mîini, este un copil de vreo opt ani.

Băiețelul ăsta îi înfruntă pe bărbații cu puști și baionete și își face griji, căci i-au alunecat ciorapii de școală și nu poate să-i ridice, pentru asta ar trebui să lase jos pușca, iar el de-abia dacă e în stare să o țină în mîini. Și nu reușește să o găsească pe mama lui.

Cînd se trezește se află într-un loc unde nu sînt decît vîntul, valurile, farul și mecanismul complicat care face ca flacăra să ardă și lampa să se rotească. Să se rotească iar și iar, privind tot timpul peste umăr.

Dacă va reuși să plece destul de departe – de oameni, de amintiri – timpul își va face datoria.

*

Pe coasta de vest, la mii de kilometri distanță, insula Ianus era la propriu punctul cel mai îndepărtat de casa copilăriei sale din Sydney. Dar farul de pe Ianus mai era și ultimul petec de Australie pe care îl văzuse Tom de pe vasul ce ducea trupele în Egipt în 1915. Parfumul de eucalipt venind dinspre țărm i-a însoțit pe mare pînă la cîteva mile, iar cînd mirosul s-a stins, Tom a simțit că îl cuprinde dintr-odată

dorul după ceva ce nici măcar nu știuse că i-ar putea lipsi. Apoi, cîteva ceasuri mai tîrziu, lumina fidelă

și statornică, pulsînd o dată la cinci secunde, s-a ivit în zare, vie și neclintită – punctul cel mai îndepărtat al patriei sale –, iar imaginea ei i-a stăruit în minte în timpul anilor de coșmar ce au urmat, ca o sărutare de rămas-bun. Cînd, în iunie 1920, a aflat că e nevoie urgentă de cineva pe Ianus, a avut sentimentul că lumina de acolo îl cheamă.

Legănîndu-se pe buza platoului continental, Ianus era un loc fără prea mare căutare. Deși gradul unu de dificultate însemna că leafa este ceva mai mare, cunoscătorii spuneau că nu merită să te duci acolo pentru bani, care oricum tot puțini erau. Paznicul pe care Tom urma să-l înlocuiască era Trimble Docherty, care stîrnise multă vîlvă cînd anunțase că soția lui transmitea mesaje vapoarelor care treceau prin zonă folosindu-se de steagurile din codul internațional de semnalizare. Lucrul acesta nu a fost pe placul autorităților din două motive: în primul rînd pentru că directorul-adjunct de la Faruri interzisese

cu cîtiva ani în urmă semnalizarea cu stegulețe de pe Ianus, întrucît vasele riscau să se scufunde apropiindu-se prea mult de coastă pentru a descifra mesajele; și, în al doilea rînd, pentru că soția în chestiune murise de curînd.

Subiectul a dat naștere unui intens schimb de scrisori, în trei exemplare, între Fremantle și Melbourne, directorul-adjunct din Fremantle prezentînd cazul lui Docherty și activitatea lui excepțională în fața șefilor de la Centru, pe care nu-i interesau decît eficiența, costurile și respectarea regulilor. Pînă la urmă s-a ajuns la un compromis, urmînd să fie angajat temporar un paznic suplinitor, iar Docherty să primească șase luni de concediu medical.

— În mod normal nu trimitem un bărbat singur pe Ianus... e cam departe, iar soția și familia pot fi de mare ajutor, și nu doar prin faptul că fac viața acolo mai suportabilă, îi spusese lui Tom șeful Departamentului Regional. Dar, avînd în vedere că e doar pe termen limitat... Peste două zile pleci la Partaguese, adăugă el și-i semnă numirea pe șase luni.

Pregătiri nu avea de făcut. Nu avea de la cine să-și ia rămas-bun. Peste două zile pășea pe pasarela vaporului, înarmat cu o raniță și cam atît. Nava *Prometheus* înaintă de-a lungul țărmului sudic al Australiei, oprindu-se în diferite porturi în drumul său de la Sydney la Perth. Cele cîteva cabine rezervate pasagerilor de la clasa întîi erau pe puntea superioară, înspre proră. La clasa a treia, Tom împărțea cabina cu un marinar în vîrstă.

— Fac drumul ăsta de vreo cincizeci de ani, doar n-or avea nerușinarea să-mi ceară să plătesc. Le-ar

aduce ghinion, știi! spusese omul bine-dispus și-și îndreptase din nou atenția spre sticla mare de rom deosebit de tare, cu care și-a făcut de lucru pe aproape toată durata călătoriei.

Pentru a scăpa de aburii de alcool, Tom își făcuse obiceiul de a se plimba pe punte cam toată ziua.

De regulă seara bărbații jucau cărți pe puntea de jos.

Dintr-o privire îți puteai da seama cine fusese la război și cine stătuse acasă. Era ceva ce simțai imediat, parcă după miros. Fiecare tindea să rămână alături de cei de-o seamă cu el. Șederea în măruntaiele vaporului îi amintea de vasele militare care-i transportaseră mai întâi în Orientul Mijlociu și apoi în Franța. De cum urcau pe vas, oamenii știau – printr-un instinct aproape animalic – cine era ofițer și cine era de rang inferior; și unde fusese fiecare. Apartenența la o categorie sau alta se imprimase ca o pecete de neșters asupra acelor bărbați. Tom nu găsea alinare în camaraderia de odinioară. Dar nici nu simțea nevoia să îi respingă.

Întocmai ca pe navele militare, unde disciplina era departe de ceea ce ar fi trebuit să fie, oamenii se străduiau să găsească o cale de a alunga monotonia călătoriei. Jocul ales era unul destul de cunoscut.

Primul care reușea să șterpească ceva drept amintire de la un pasager de clasa întâi era câștigător.

Numai că nu era vorba de orice amintire. Articolul vizat era o pereche de chiloți de damă. „Premiul se dublează dacă, la momentul respectiv, femeia îi are pe ea“.

Șeful găstii, pe nume McGowan, un individ cu mustață și cu degetele îngălbenite de la țigările Woodbine, spunea că a vorbit cu un steward despre lista de pasageri: oferta era săracă. Erau zece cabine cu totul. Un avocat și soția lui – de ăștia era mai bine să se ferească; câteva perechi mai în

vîrstă, două fete bătrîne (promițător), dar marfa cea mai de soi era fiica unui bogătaș care călătorea singură.

— Cred că putem să ne cățărăm pe margine și să intrăm la ea pe fereastră, anunță el. Cine se bagă?

Riscul pe care-l presupunea o asemenea aventură nu-l surprinse pe Tom. Auzise zeci de asemenea

povești de cînd se întorsese. Bărbați care se apucau să-și riște viața dintr-o toană – care săreau peste barierele de cale ferată ca într-o cursă cu obstacole; care se aruncau în mare în mijlocul curenților ca să

vadă dacă pot ieși teferi la suprafață. Atît de mulți bărbați păcăliseră moartea acolo, încît acum nu se mai puteau rupe de fascinația ei. Și totuși oamenii aceștia erau acum stăpîni pe soarta lor. Și foarte probabil doar gura era de ei. Îi lăsă cu treburile lor și se întoarse în cabina lui, la o nouă porție de amintiri învăluite în aburi de rom depănate de vecinul său.

În noaptea următoare, cînd avu coșmaruri mai urîte decît de obicei, Tom se hotărî să scape de ele ieșind să se plimbe pe punte. Era ora 2. La ora asta era liber să meargă unde avea chef, așa că își începu plimbarea metodic, urmărind dîra luminoasă a lunii pe apă. Urcă treptele spre puntea superioară, prinzîndu-se de bara laterală pentru a amortiza balansul ușor, și se opri o clipă în capăt

bucurându-se de prospețimea brizei și de neclintirea stelelor care își cerneau lumina în noapte.

Cu coada ochiului zări o licărire în dreptul ușii unei cabine. Chiar și pasagerii de la clasa întâi aveau uneori probleme cu somnul, își spuse el. Apoi un fel de al șaselea simț se trezi în el – acea intuiție inefabilă, bine cunoscută, care-i semnală ceva ce nu e în ordine. Înaintă încet spre cabină și privi pe fereastră.

În lumina slabă zări o femeie cu spatele lipit de perete, ținută acolo, deși bărbatul din fața ei nu o atingea. Era la câțiva centimetri de fața ei, cu un rînjit pe care Tom îl văzuse prea adesea. Îl recunosc pe bărbatul de pe puntea inferioară și își aduse aminte de premiul pus în joc. Ce cretini! Încercă ușa și se deschise.

— Las-o în pace! spuse el pășind în cabină.

Vorbise calm, dar cu multă autoritate.

Bărbatul se întoarse iute în loc să vadă cine a vorbit și zîmbi când îl recunosc pe Tom.

— Ei, Doamne! Credeam că ești vreun supraveghetor. Poți să-mi dai o mînă de ajutor, tocmai mă pregăteam...

— Am spus să o lași în pace! Ieși! Acum!

— Dar nu mi-am terminat treaba. Tocmai mă pregăteam să o fac fericită.

Mirosea puternic a băutură și a tutun stătut.

Tom îi puse o mînă pe umăr prinzîndu-l cu atîta forță, încît bărbatul icni. Femeia stătea în continuare lipită de perete, neștiind ce să facă. Bărbatul era cu vreo cincisprezece centimetri mai scund decît Tom, însă încercă oricum să-l lovească. Tom îi prinse încheietura și i-o răsuci.

— Numele și gradul!

— McKenzie. Soldat. CX3277.

Seria și numărul de identificare veniseră din reflex, fără a fi solicitate.

— Soldat, cere-i scuze domnișoarei, treci înapoi în cușeta ta și să nu te mai prind pe punte pînă nu acostăm. Ai priceput?

— Da, să trăiți! Se întoarse spre femeie: Vă rog să mă iertați, domnișoară! N-am vrut să vă fac rău.

Femeia nu răspunse, înclină doar ușor capul, stăpînită încă de frică.

— Acum ieși! rosti Tom, iar bărbatul, trezit brusc din beție și pierzîndu-și curajul, ieși din cabină

îrșându-și picioarele.

— Ați pățit ceva? o întrebă Tom pe femeie.

— Nu, cred că nu.

— Nu v-a lovit?

— Nu m-a..., rosti ea, în egală măsură pentru sine și pentru Tom, de fapt, nici nu m-a atins.

— Îmi cer scuze. A fost o prostie care a scăpat de sub control. Ar fi trebuit să-i pun capăt mai de mult.

Tom examinează chipul femeii – ochii ei cenușii erau mai liniștiți acum. Părul negru, despletit, îi cădea în valuri peste brațe și își strângea cu mâinile cămașa de noapte pe lângă gât. Tom se întinse, îi luă halatul dintr-un cui și i-l puse pe umeri.

— Vă mulțumesc, spuse ea.

— Cred că ați tras o sperietură zdravănă. Mă tem că unii dintre noi nu prea mai știu ce înseamnă să trăiești printre oameni civilizați.

Ea nu spuse nimic.

— N-o să vă mai facă necazuri. Îndreptă un scaun care se răsturnase în timpul incidentului. Rămîne la latitudinea dumneavoastră, domnișoară, dacă veți raporta sau nu cele întîmplate. Cred că nu prea mai e în toate mințile.

Ea îl privi întrebător.

— Viața de acolo te schimbă. Ajungi să nu mai vezi diferența dintre bine și rău.

Se întoarse să plece, dar își vîrî din nou capul pe ușă.

— Aveți tot dreptul să-l acuzați, dacă vreți. Dar cred că are și așa destule necazuri. Viața îl pedepsește pe bună dreptate în fiecare zi. Dar cum am spus. Rămîne la latitudinea dumneavoastră.

Și dispăru pe ușă.

Capitolul 2

Point Partageuse¹ fusese numit astfel de exploratorii francezi care trasaseră harta limbilor de pămînt situate în colțul sud-vestic al continentului australian cu mult înainte ca britanicii să înceapă colonizarea rapidă a vestului, în 1826. De atunci coloniștii migraseră încet din Albany spre nord și de pe râul Swan spre sud, punînd stăpînire pe întinderile uriașe de pădure virgină cuprinse între

aceste două puncte.

Pentru a face loc pășunilor au fost doborâți copaci înalți cît o catedrală; drumuri anemice au fost croite cu încăpăținare, pas cu pas, de către oamenii albi ajutați de cai vînjoși, iar pămîntul acesta care nu fusese nicicînd rănit de mîna omului a fost jupuit și pîrjolit, cartografiat, măsurat și distribuit celor ce se arătau dornici să își încerce norocul într-o emisferă ce le putea aduce disperarea, moartea sau averi la care nici nu visaseră.

Comunitatea de la Partageuse se adunase aici, precum praful purtat de vînt, așezîndu-se în locul unde se întîlneau două oceane, pentru că aici era apă dulce, pămînt bun și un golf natural. Portul nu se compara cu cel din Albany, dar era pe placul localnicilor care exportau cherestea sau lemn de santal sau carne de vită. Mici afaceri se înfiripaseră și rezistaseră precum lichenii pe o piatră, iar orașul își făcuse școală, biserici de toate credințele, cu felurite stiluri în care se cîntau imnuri de tot felul; cîteva case solide din cărămidă și piatră și ceva mai multe construite din scînduri și tablă. Cu timpul apăruseră prăvălii, o primărie, pînă și un birou al companiei de transport Dalgety. Și cîrciumi. Multe cîrciumi.

În anii copilăriei sale, Partageuse trăise cu convingerea că lucrurile adevărate se petrec în altă

parte. Precum stropii ce picură dintr-un copac, veștile despre viața din lumea mare ajungeau aici răzleț, doar ca niște zvonuri. Apariția telegrafului, în 1890, iuțise puțin lucrurile, iar după aceea cîteva locuitori își instalaseră telefoane. Orașul mersese atît de departe, încît să trimită trupe în Transvaal în 1899 și chiar muriseră cîteva bărbați, dar, în general, viața în Partageuse era mai degrabă un spectacol de periferie, în care nu se întîmplau nici lucruri prea grave, nici lucruri cu adevărat minunate.

Alte orașe din vestul țării avuseseră, desigur, un alt fel de viață: Kalgoorlie, de exemplu, aflat la sute de kilometri în interiorul țării, care avea rîuri de aur sub pămînt, ascunse în deșert. Cei de acolo văzuseră bărbați care intraseră în mină cu o roabă și o tigaie și ieșiseră conducînd o mașină cumpărată

cu un bulgăre mare de aur cît o pisică, într-un oraș ale cărui străzi purtau, doar parțial ironic, nume precum „Cresus“. Lumea căuta ce avea Kalgoorlie de oferit. Iar ceea ce oferea Partageuse, cherestea și lemn de santal, era un mărunțiș: nu era marfa strălucitoare a perioadei de înflorire din Kal.

Apoi, în 1914, lucrurile s-au schimbat. Partageuse a descoperit că și el deținea ceva cu căutare în

lume. Bărbați. Bărbați tineri. Bărbați voinici. Bărbați care își petrecuseră viața mînuind toporul, împingînd plugul și trăind în condiții grele. Marfă de cea mai bună calitate, bărbați buni de sacrificat pe altarul tacticii unei emisfere îndepărtate.

1914 a fost anul drapelelor și al uniformelor garnisite cu piele, mirosind a nou. Abia un an mai tîrziu viața a început să arate altfel – s-a instalat sentimentul că nu mai era doar un spectacol de periferie cînd, în locul soților și fiilor lor vînjoși, neprețuiți, femeile au început să primească

telegrame. Doar telegrame. Niște petice de hîrtie scăpate din mîini înțepenite de groază și purtate de vîntul tăios, ce te anunțau că băiatul pe care l-ai alăptat, l-ai scăldat, l-ai certat și pentru care ai plîns era... de fapt... nu mai era. Pur și simplu dispăruse. Partageuese a intrat în lumea mare tîrziu și printr-o naștere dureroasă.

Firește că pierderea copiilor fusese totdeauna o etapă prin care erau nevoiți să treacă. N-aveai de unde să știi că, după conceperea unui copil, acesta se va naște viu, sau că, după naștere, va avea o viață

lungă. Femeile din Partageuese știau lucrurile astea. Natura îngăduia doar celor sănătoși și norocoși să

se bucure de paradisul în curs de formare. Dacă ai să te uiți la ultima filă din Biblia oricărei familii ai să vezi ce stă scris acolo. Și cimitirul spunea povestea copiilor care nu mai zîmbeau, ale căror glasuri –

din pricina febrei sau a unui șarpe sau a unei căzături din căruță – cedaseră în cele din urmă la rugămințile mamelor, „Șșt, șșt, taci, puiul mamei, taci!“. Copiii care reușeau să trăiască se obișnuiau cu noul aranjament al tacîmurilor pe masă, cu unul mai puțin, la fel cum se obișnuiau și cu faptul că stăteau mai înghesuiți cînd venea pe lume alt frate. Așa cum pe ogoare se seamănă mai mult grîu decît ajunge să

rodească, tot așa Dumnezeu trimitea mai mulți copii și îi lua la el pe cei de prisos, conform unui calendar divin indescifrabil.

Cimitirul orașului înregistrase toate acestea cîstit, fără să se mire, iar pietrele funerare, dintre care unele arătau ca niște dinți strîmbi, murdari, spuneau fără ocolișuri povestea vieților curmate prea devreme de gripă, de înec, de capriciile lemnului sau chiar de trăsnet. Dar în 1915 cimitirul a început să

mintă. Căci bărbații și tinerii din întreg ținutul mureau cu zecile, și totuși cimitirul nu spunea nimic.

Asta însemna implicit că bărbații deveniseră invulnerabili în fața morții timpurii, căci nu se mai ciopleau decît cruci pentru bărbați ajunși la vîrsta senectuții.

Adevărul era că trupurile tinere zăceau în noroi undeva departe. Autoritățile făceau tot ce le stătea în putință: acolo unde condițiile și bătăliile permiteau, le săpau morminte; cînd se puteau aduna laolaltă

cîteva rămășițe și se identificau ca fiind ale unui soldat, se făceau eforturi în acest sens, precum și pentru înmormîntarea lui cu o ceremonie funerară de un fel sau altul. Se alcătuiau liste. Mai tîrziu s-au făcut chiar și fotografii ale mormintelor și, pentru cîteva lire, s-a putut pune și o placă comemorativă.

Mai tîrziu au apărut ca din pămînt tot felul de monumente închinat războiului care scoteau în evidență

nu atît pierderile, cît mai ales ceea ce se cîştigase prin aceste pierderi, şi arătau ce minunat este să fii învingător. „Învingător şi mort, cam jalnică victorie“, bombăneau unii. Fără bărbaţi, locul era plin de goluri ca şvaiţerul. Nu se făcuseră recrutări. Nu-i forţase nimeni să plece la război.

Cea mai sinistră festă le-o jucase soarta celor pe care toată lumea îi considera „norocoşi“ pentru că reuşiseră să se întoarcă acasă: înapoi la copiii bine ferchezuiţi pentru a-şi primi cum se cuvine tatăl, la

căţelul cu fundă roşie legată de zgardă ca să participe şi el la bucuria revederii. Dar căţelul simţea primul de obicei că ceva nu e cum trebuie. Şi nu doar faptul că omul îşi pierduse un ochi sau un picior, ci mai degrabă faptul că se pierduse, în general – dispăruse pe cîmpul de luptă, deşi trupul nu i se făcuse nevăzut nici o clipă. Billy Wishart de la moara lui Sadler, de exemplu. Trei copii şi o nevastă

atît de bună, cum şi-ar dori orice bărbat: Billy trage vînturi şi nu mai e în stare să ducă lingura la gură

fără să împrăşte cu mîncare şi să stropască toată masa cu supă, ca o batoză. Nici măcar nu-şi mai poate încheia nasturii, atît de tare îi tremură mîinile. Noaptea, cînd e singur cu nevastă-sa, nu-şi scoate hainele de pe el, se face ghem în pat, se strînge singur în braţe şi plînge. Sau tînărul Sam Dowsett, care a scăpat cu viaţă după prima debarcare la Gallipoli pentru ca apoi, la Bullecourt, să-şi piardă ambele braţe şi jumătate din faţă. Mama lui, care e văduvă, se scoală noaptea, înspăimîntată, şi se întreabă cine o să aibă grijă de băieţelul ei cînd ea o să se stingă. Nici o fată de prin împrejurimi n-o să fie atît de toantă încît să-l ia de bărbat. Goluri în şvaiţer. Ceva care nu mai este.

Vreme îndelungată, oameni au purtat pe chip expresia de nedumerire pe care o are un jucător cînd regulile se schimbă în timpul jocului. Îşi căutau alinarea în convingerea că băieţii nu muriseră în zadar: luaseră parte la marea luptă pentru dreptate. Şi erau momente, uneori chiar perioade lungi, în care chiar reuşeau să creadă lucrul ăsta şi să-şi înăbuşe scrîşnetul de mînie şi disperare gata să le iasă din gîtlej ca oul dintr-o găină.

*

După război oamenii au încercat să fie îngăduitori cu bărbaţii cărora, la întoarcere, le plăcea cam prea mult să bea şi să se încaiere sau faţă de cei care nu reuşeau să se țină de o slujbă mai mult de cîteva zile. Afacerile oraşului se aşezaseră pe făgaş într-un fel aparte. Kelly avea şi acum băcănia.

Măcelăria era tot a lui Len Bradshaw, deşi Len cel tînăr de-abia aştepta să o ia în primire: asta se vedea din felul în care ocupa prea mult din spaţiul tatălui său la tejghea cînd se întindea să ia un antricot sau un cap de porc. Doamna Inkpen (care parcă nu avusese niciodată un nume de botez, deşi în particular sora ei îi spunea Popsy) preluă potcovăria cînd soţul ei, Mack, nu se mai întoarse acasă după

Gallipoli. Avea un chip la fel de dur ca fierul pe care flăcăii îl băteau în copitele cailor şi o inimă pe măsură. Lucrau pentru ea nişte matahale de bărbaţi care nu spuneau decît: „Da, doamnă Inkpen“, „Nu, doamnă Inkpen“, „Trei saci plini, doamnă Inkpen“, deşi oricare dintre ei ar fi putut să o ridice de la

pământ cu două degete.

Oamenii știau cui să-i dea pe datorie și cui să-i ceară banii pe loc; pe cine să creadă când aducea marfa înapoi și își cerea banii. Magazinul de țesături și mercerie al lui Mouchmore făcea vânzare bună

mai ales la Crăciun și la Paște, deși în apropierea iernii se cerea mai multă lână de tricotat. Și făcea bani frumoși și din articole intime femeiești. Larry Mouchmore își mîngîia mustața cu vîrfuri ascuțite ca niște ace cînd îi corecta pe cei care-i pronunțau greșit numele („la fel ca în «mușteriu», nu ca în «maur»“), și privea cu teamă și nervi cînd doamna Thurkle s-a încăpățînat să-și deschidă un magazin de blănuri lîngă al lui. Un magazin de blănuri? La Point Partageuse? Ce să-ți spun! Cînd magazinul s-a

închis, după șase luni, el a zîmbit cu blîndețe și a cumpărat ce mai rămăsese în stoc, „un gest de bunăvoință, ca între vecini“, pentru ca apoi să vîndă totul, cu un profit frumuseț, căpitanului unui vapor care spunea că oamenii din țara către care se îndrepta el – Canada – se dau în vînt după astfel de lucruri.

Așa că, pe la 1920, Partageuse vădea acel amestec de mîndrie timidă și experiență dură ce se putea vedea în orice alt oraș din Australia de Vest. În mijlocul unui petic de iarbă, lîngă strada principală, se înălța un obelisc nou din granit pe care erau înșirate numele bărbaților și băieților, dintre care unii de-abia dacă împliniseră șaisprezece ani, care n-aveau să se mai întoarcă pentru a ara cîmpurile și a doborî copacii, pentru a merge la școală, deși erau mulți în oraș care încă îi așteptau cu nerăbdare.

Treptat, viețile au ajuns să se îndeplinească din nou într-un soi de țesătură în care fiecare fir se intersecta iar și iar cu celelalte prin intermediul școlii, muncii sau căsătoriei, urzind astfel o împletitură de nevăzut dacă nu erai din orașul acela. Iar Ianus Rock, legată de oraș doar prin intermediul vasului de aprovizionare, de patru ori pe an, atîrna și ea la marginea țesăturii, ca un nasture ce stă să cadă și să

dispară oricînd undeva spre Antarctica.

*

Digul lung și îngust din Point Partageuse era făcut din același lemn de eucalipt ca și acela transportat de vagoanele ce îl străbăteau pentru a fi descărcate pe vase. Golful larg deasupra căruia se înălțase orașul era de un albastru turcoaz și, în ziua în care acostă vaporul lui Tom, strălucea precum sticla lustruită.

Bărbații forfoteau încolo și încioace, încărcînd și descărcînd, opintindu-se să ridice și să mute marfa, strigînd sau fluierînd din cînd în cînd. Pe țărm agitația continua, căci oamenii umblau de colo-colo cu un aer preocupat, pe jos, călare sau în șarete.

Excepție de la această demonstrație de eficiență făcea o tînără care hrănea pescărușii cu pîine.

Rîdea ori de cîte ori arunca o coajă de pîine, de fiecare dată în alt loc, iar păsările se certau și țipau, dornice să cîștige premiul. Un pescăruș prinse din zbor o bucată de pîine, și totuși se repezi să mai apuce una, ceea ce o făcu pe fată să rîdă în hohote.

Parcă trecuseră ani întregi de cînd Tom nu mai auzise nici un hohot de rîs în care să nu se simtă

asprimea și amărăciunea. Era o după-amiază însorită de iarnă și nu avea unde să se ducă în clipa aia; nu avea nimic de făcut. Peste cîteva zile urma să fie trimis pe Ianus Rock, după ce va fi întîlnit oamenii pe care trebuia să-i întîlnească și va fi semnat hîrtille pe care trebuia să le semneze. Dar deocamdată nu era obligat să scrie în jurnal, nici să lustruiască o prismă, nici să alimenteze cu combustibil rezervoarele. Iar lîngă el era un om care pur și simplu se distra. Nici nu-și mai amintea cînd văzuse așa ceva ultima oară. Avu deodată sentimentul că are în față dovada certă a faptului că războiul chiar s-a terminat și nu va reîncepe: cineva își permitea să-și piardă timpul, să irosească un pic de mîncare și să

se distreze fără motiv și nimeni nu se oprea să caște gura sau să-și arate dezaprobarea.

Se așeză pe o bancă lîngă dig și se lăsă mîngîiat de soare, privind-o pe fata care se juca, al cărei

păr negru flutura ca o plasă aruncată în bătaia vîntului. Îi urmări degetele delicate, ce trasau contururi pe fundalul albastru. Abia după un timp observă că e drăguță. Și încă și mai tîrziu că poate e chiar frumoasă. Ultima dată cînd dăduse atenție unor astfel de lucruri fusese alt om.

— De ce zîmbești? îi strigă fata prinzîndu-l nepregătit: nu-și dăduse seama că zîmbește.

— Scuze.

Simți că i se aprind obrajii.

— Niciodată să nu-ți ceri scuze pentru că zîmbești. Niciodată! zise ea cu un glas care ascundea o urmă de tristețe. Apoi fața i se luminează: Nu ești din Partageuse.

— Nu.

— Eu sînt. Aici am trăit toată viața. Vrei niște pîine?

— Mulțumesc, dar nu mi-e foame.

— Nu pentru tine, prostuțule! Ca să dai la pescăruși. E amuzant.

Îi oferi o coajă de pîine în palma întinsă. Cu un an în urmă, poate chiar cu o zi în urmă, Tom ar fi refuzat. Dar brusc căldura și libertatea și surîsul ei și ceva ce nu putea defini îl făcură să-i accepte oferta.

— Pun prinsoare că pot face să vină la mine mai mulți decît la tine, zise fata.

— Bine. Hai să vedem! răspunse Tom. Tu dai semnalul.

— Acum! rosti ea și amîndoi începură să arunce bucăți de pîine sus în aer sau în unghiuri alese cu grijă, ferindu-se cînd pescărușii se lăsau iute în zbor, țipînd și bătînd din aripi cu atîta furie, de parcă erau o furtună dezlănțuită.

În cele din urmă, cînd terminară pîinea, Tom întrebă rîzînd:

— Ei, ia spune, cine a cîștigat?

— Ah! Am uitat să mai țin socoteala! răspunse fata ridicînd din umeri. Hai să zicem că sîntem la egalitate.

— Corect, spuse Tom, punîndu-și pălăria și luîndu-și ranița. Ar trebui să-mi văd de drum.

Mulțumesc. Mi-a făcut mare plăcere.

— N-a fost decît o joacă de copii, zîmbi ea și ridică din nou din umeri.

— Păi, îți mulțumesc că mi-ai amintit ce amuzant e să te joci. Își trecu ranița peste umărul puternic.

Îți doresc o după-amiază plăcută, domnișoară! adăugă el cu o ușoară înclinare a capului și o porni în sus pe deal, spre oraș.

*

Tom sună la ușa pensiunii de pe strada principală. Era teritoriul doamnei Mewett, o femeie de vreo șaizeci și ceva de ani, îndesată ca o piperniță, care îl repezi zicînd:

— Mi-ai spus în scrisoare că nu ești însurat și că vii din răsărit, așa că tare te-aș ruga să nu uiți că acum ești în Partageuse. Te afli într-o casă de creștini, aici nu se bea alcool și nu se fumează.

Tom dădu să-i mulțumească pentru cheia pe care ea o avea în mîină, dar femeia o ținu cu multă îndîrjire și continuă:

— Să nu-mi vii aici cu obiceiuri de prin țări străine: las' că știu eu cum stă treaba. Eu schimb așternuturile marțea și n-am de gînd să le frec ca să le curăț, dacă pricepi ce vreau să spun. Ușile se încuie la zece, micul dejun se servește la șase și dacă nu vii, rămîi flămînd. Ceaiul e la cinci și jumătate și regula este aceeași. Prînzul ți-l iei în altă parte.

— Vă mulțumesc foarte mult, doamnă Mewett, rosti Tom, ferindu-se să zîmbească de teamă să nu încalce vreo regulă.

— Apa caldă mai costă un șiling pe săptămîină. Tu hotărăști dacă vrei sau nu. După știința mea, apa rece nu-i face rău unui bărbat de vîrsta ta.

Îi puse hotărât cheia în mână. Pe când ea se depărta șchiopătînd pe culoar, Tom se întrebă dacă există și un domn Mewett care o făcuse să îndrăgească atît de mult bărbații.

În camera lui, undeva în spatele casei, își desfăcu ranița de doc și își așeză în ordine săpunul și cele necesare pentru bărbierit pe singura poliță existentă. Își împături izmenele și ciorapii și le puse în sertar, își agăță cele trei cămăși și cele două perechi de pantaloni, costumul cel bun și cravata în șifonierul îngust. Își vîrî o carte în buzunar și porni să exploreze orașul.

Partageuse era înconjurat de întinderi de eucalipt de mai multe soiuri, cu toate că cele mai multe din pădurile străvechi erau acum afectate de tăieri. Strada principală oferea același amestec de mașini, cai și șarete, dar într-o proporție inversă față de cel din Sydney, căci numărul animalelor îl depășea pe cel al mașinilor. Cu toate că prăvăliile aveau fațade impunătoare, pentru a sugera mărime și importanță, doar cîteva clădiri aveau etaj. Tropicul copitelor lovind pavajul din cuburi de eucalipt al străzilor răsună clar, iar șuierul unui tren încărcat cu cherestea plutea peste oraș la fel ca fumul pe care-l lăsa în aerul neclintit.

Cam într-o jumătate de oră Tom parcurse toate străzile din Partageuse și, după ce sfîrși, porni în căutarea unei cîrciumi. Din gama de localuri pe care le oferea orașul, alege Împărăteasa pentru că firma promitea „cea mai plăcută grădină unde se servește bere din sud-vestul țării“. Rămase acolo o oră, la umbră, sorbind încet berea blondă indiană și răsfoind *Animale sălbatice din Australia de Vest*, ilustrată

cu desene ale unor păsări și marsupiale greu de imaginat, și rostindu-le cu glas tare numele exotice. Le acordă o atenție sporită celor pe care le-ar putea întîlni pe insulă.

— Așa deci, pleci pe Ianus? îl întrebă fata de la bar când îi aduse a doua bere.

El se încruntă nedumerit.

— Ăsta-i un oraș mic. Dar o să te obișnuiești: toată lumea știe ce face toată lumea, spuse fata.

— Păi... eu...

Tînăra izbucni în rîs și-i făcu cu ochiul.

— Nu e *chiar așa* de mic. Soră-mea mai face curat uneori la doamna Mewett. Mi-a spus că te-a văzut ieri când ai venit.

— Aha! făcu Tom fără să se simtă mai liniștit.

— Eu sînt Queenie, se prezintă femeia zîmbindu-i cam prea prietenos. Cum ești doar în vizită pe aici, facem noi cînte cu berea asta. Flăcăi chipeși ca tine nu se vād prea des în Partageuese...

Tom zîmbi ceva mai rezervat.

— Vă mulțumesc, domnișoară, dar aș prefera să plătesc, spuse el și scoase din buzunar șase penny.

În felul ăsta sînt sigur că n-o să mă îmbăt...

— Vrea cineva să fie tot timpul treaz? Distrează-te un pic înainte să pleci acolo. N-ar fi bine?

Se apropie ceva mai mult și-i atinse mîna cînd luă banii. Parfumul ei de trandafiri înecă prospețimea eucaliptilor.

— Credeți-mă, n-aș vrea să dau ochii cu doamna Mewett pe jumătate beat. Vă mulțumesc oricum.

Pe cînd Queenie se depărta cu pași legănați, imaginea ei văzută din spate îi readuse în minte nenumărate scene petrecute în orașele din Franța sau din Flandra. Simți că-l ia cu frig și își concentra din nou atenția asupra cărții, rostind pe tăcute silabele ce reproduceau țipătul bufniței Boobook pentru a-și alunga amintirile.

*

A doua zi dimineață dialogul coțofenelor și pescărușilor *kookaburra* îl trezi pe Tom înainte de ivirea zorilor. Mai rămase în pat o vreme, știind că va trece mult timp pînă va mai putea să doarmă pînă

după răsăritul soarelui, dar arcurile care-l împungeau în spate, în ciuda saltelei subțiri umplute cu bumbac, îl făcură în cele din urmă să se ridice în picioare.

După ce luă micul dejun, se duse pînă la colț să-și cumpere un ziar. În aceeași prăvălie putea găsi unelte de pescuit, lumînări, ba chiar și un topor, dar el alese *Western Mail*, „tipărit cu mîndrie marțea, joia și sîmbăta chiar aici în sud-vest“.

Cînd îi întinse cei doi penny vânzătorului, un glas ce-i păru cunoscut spuse:

— *The West Australian* e mai bun. Pe ăsta îl citește tata.

Tom se întoarse și o văzu pe fata de pe dig.

— Mi s-a terminat ața pentru fusta nouă.

Soția vânzătorului își făcu apariția din spatele magazinului ca să o servească.

— Aveți niște bumbac albastru deschis, doamnă Patmore? Mă duceam pînă la cizmar... mă întorc într-o clipă să-l iau – și ieși iute din prăvălie.

— Știți, dacă mă gîndesc mai bine, o să cumpăr totuși *The West Australian*, dacă nu vă supărați, îi spuse Tom vânzătorului.

*

Ultima datorie a lui Tom Sherbourne în Partageuse era aceea de a lua cina cu șeful portului și soția acestuia. Căpitanul Percy Hasluck răspundea de toate angajările și plecările din port și exista obiceiul ca orice paznic de far nou-venit la Ianus să fie invitat la el la masă înainte de a porni spre insulă.

Tom se spală și se bărbieri din nou după-amiază, se dădu cu briantină, își puse guler și se îmbracă în costum. Soarele și cerul senin din zilele anterioare fuseseră înlocuite de nori și de un vânt aspru ce venea direct din Antarctica, așa că își luă pe el și paltonul, din precauție.

Cum funcționa încă după standardele din Sydney, plecă cu mult timp înainte, pentru a parcurge pe jos drumul necunoscut, așa că ajunse cam devreme. Gazda îl întâmpină cu un zîmbet larg și, când Tom își ceru scuze că a ajuns prea devreme, „Doamna Căpitan Hasluck“, după cum o prezentă soțul ei, își împreună mâinile și zise:

— Vai de mine, domnule Sherbourne! Chiar nu e cazul să vă cereți scuze că ne onorați cu prezența dumneavoastră cu atîta promptitudine. Mai ales că ați venit cu niște flori atît de frumoase!

Inspiră parfumul trandafirilor de toamnă pe care îi culesese Tom, după ce negociase prețul, din grădina doamnei Mewett. Apoi privi în sus spre el, de la înălțimea ei mult mai mică.

— Ei, Doamne! Dar sînteți aproape la fel de înalt ca farul însuși! rosti ea și chicoti, încîntată de propria ei glumă.

Căpitanul îi luă pălăria și paltonul și îl îmbie:

— Poftește în salon!

Iar soția lui îl completă ironic:

— Îi zise păianjenul muștei!

— Ei, ce năstrușnică mai e și femeia asta! exclamă căpitanul, răspunzînd astfel unei glume care nu-i plăcea deloc.

Pe Tom îl încercă teama că seara s-ar putea dovedi prea lungă.

— Ce să vă pun? Puțină vișinată? Sau vin de Porto?

— Ai milă de bietul băiat și adu-i niște bere, doamnă căpitan, interveni soțul rîzînd. Apoi îl bătu pe Tom prietenește pe spate și-i spuse: Ia loc și spune-mi totul despre tine, tinere!

Clopoțelul de la intrare îl salvă pe Tom.

— Te rog să mă scuzi! zise căpitanul Hasluck.

Dinspre holul de la intrare, Tom auzi:

— Cyril, Bertha, ce bine că ați reușit să veniți. Dați-mi pălăriile.

Doamna căpitan reveni în salon cu o sticlă de bere și câteva pahare pe o tavă de argint și spuse:

— Ne-am gândit să invităm și niște prieteni, să faceți cunoștință cu câțiva localnici. Partageuse e un oraș foarte prietenos.

Tom își aminti de Queenie și își spuse că orașul era într-adevăr foarte prietenos. În realitate se simțea mai bine pe teritoriul doamnei Mewett, care știa una și bună și nu se abătea de la principiile ei.

Căpitanul îi aduse în salon pe oaspeții nou-veniți, două persoane nu tocmai vesele: Cyril Chipper, președintele Consiliului Local pentru Drumuri, un bărbat plinuț, și soția lui, Bertha, o femeie slabă ca un firicel de apă ce curge de la o cișmea.

— Ei, cum vi se par drumurile de pe la noi? se lansă Cyril în discuție imediat ce se făcură

prezentările. Și, atenție, fără menajamente! Comparându-le cu cele din partea de răsărit, cum le găsiți?

— Ei, lasă bietul om în pace, Cyril! interveni soția căpitanului, de parcă dojenea un cățel.

Tom primi cu recunoștință nu doar cuvintele ei, ci și sunetul clopoțelului care se auzi din nou.

— Bill, Violet! Mă bucur să vă văd, rosti căpitanul după ce deschise ușa de la intrare. Iar *tu*, domnișoară, te faci tot mai frumoasă pe zi ce trece.

Introduse în salon un bărbat solid, cu favoriți cărunți, și pe soția acestuia, o femeie robustă, roșie la față.

— Dînsul este Bill Graysmark, soția lui, Violet, și fiica lor... dar unde a dispărut fata? întrebă el uitîndu-se în jur. Oricum, pe-aici pe undeva e și fiica lor, bănuiesc că o să apară ea imediat. Bill e directorul școlii de aici, din Partageuse.

— Mă bucur să vă cunosc, spuse Tom dînd mîna cu bărbatul și salutînd-o politicos pe femeie printr-o înclinare a capului.

— Vasăzică, credeți că o să puteți face față pe Ianus, nu?

— Am să aflu în curînd, spuse Tom.

— E cam trist acolo, să știți.

— Așa am auzit și eu.

— Pe Ianus nu sînt drumuri, firește, interveni Cyril Chipper, în încercarea de a întoarce cursul conversației spre el.

— Păi, cred că nu, spuse Tom.

— Nu am o părere prea grozavă despre un loc unde nu sînt drumuri, chiar deloc, insistă Chipper pe un ton ce părea să dea de înțeles că situația are implicații morale.

— Faptul că nu sînt drumuri este cea mai mică dintre problemele tale, fiule, adăugă Graysmark.

— Hai, tată, las-o baltă! Fiica, cea care nu-și făcuse pînă atunci apariția, intră pe ușa din spatele lui Tom. Asta-i lipsește acuma bietului om, să-ți audă poveștile triste și deprimante.

— Ei, ți-am spus eu c-o să apară și ea! zise căpitanul Hasluck. Iat-o pe Isabel Graysmark! Isabel, dînsul este Tom Sherbourne.

Tom se ridică în picioare să o salute, iar în priviri le licări un semn de recunoaștere. El tocmai se pregătea să aducă vorba de pescăruși, dar ea îl reduse la tăcere spunînd:

— Mă bucur să vă cunosc, domnule Sherbourne.

— Tom, dacă nu vă supărați, spuse el trăgînd concluzia că fata nu avea voie să-și petreacă după-amiezile hrănind pescărușii cu pîine. Mă cheamă Tom.

Și se întrebă ce alte secrete se ascund în spatele zîmbetului ei poznaș.

Seara se desfășură destul de plăcut, soții Hasluck îi povestiră lui Tom istoria ținutului și a construirii farului, pe vremea cînd încă trăia tatăl căpitanului.

— E foarte important pentru negoț, îl asigură șeful portului. Oceanul Sudic e plin de capcane la suprafață, ca să nu mai vorbim și de șirul acela de creste subacvatice. Siguranța transporturilor este cheia afacerilor, oricine știe.

— Firește, siguranța transporturilor se bazează pe calitatea drumurilor, începu din nou Chipper, gata să se lanseze într-o variație pe singura sa temă de conversație.

Tom încercă să pară că urmărește ce spune el, dar Isabel, pe care o vedea cu coada ochiului, îi distrăgea atenția. Datorită unghiului în care era așezat fotoliul ei, ceilalți nu o vedeau, iar ea începuse să facă, prin expresia feței, comentarii ironic-serioase la adresa spuselor lui Cyril Chipper, dînd astfel un mic spectacol de pantomimă ce însoțea fiecare propoziție rostită de el.

Spectacolul continuă astfel, iar Tom se luptă să-și păstreze un aer serios, pînă cînd, în cele din urmă, izbucni într-un hohot de rîs pe care îl mască transformîndu-l într-un acces de tuse.

— Ai pățit ceva, Tom? întrebă soția căpitanului. Mă duc să-ți aduc un pahar cu apă.

Incapabil să-și ridice privirea, tușind încă, Tom zise:

— Mulțumesc, vin și eu cu dumneavoastră. Nu știu ce m-a apucat.

Cînd Tom se ridică, Isabel își luă un aer cît se poate de serios și zise:

— Cînd se întoarce Tom, va trebui să-i povestiți cum faceți drumuri din lemn de eucalipt *jarrah*, domnule Chipper. Și întorcîndu-se spre Tom: Să nu stai mult. Domnul Chipper știe o mulțime de lucruri interesante.

Și-i zîmbi cu inocență, iar pe buze îi trecu un tremur de-o clipă cînd Tom îi întâlni privirea.

Cînd reuniunea se apropie de sfîrșit, oaspeții îi făcură lui Tom urări de bine pentru perioada șederii pe Ianus.

— După cîte îmi dau seama, ești făcut dintr-o stofă numai bună pentru așa ceva, spuse Hasluck, iar Billy Graysmark îi susținu părerea încuviințînd din cap.

— Vă mulțumesc, mi-a făcut plăcere să vă cunosc pe toți, rosti Tom dînd mîna cu domnii și înclinîndu-se ușor în fața doamnelor în chip de salut. Pe cînd oaspeții se retrăgeau îi spuse încetișor lui Isabel: Și îți mulțumesc că m-ai ajutat să capăt niște noțiuni atît de temeinice despre construcția de drumuri în Australia de Vest. Îmi pare foarte rău că nu pot să mă revanșez.

Și grupul se risipi în noaptea ce aducea semne de iarnă.

[1. Point Partageuse – Capul Partageuse \(n. tr.\).](#)

Capitolul 3

Windward Spirit, vasul de aprovizionare pentru toate farurile înșirate pe această parte a coastei, era un hîrb tare vechi, dar în care puteai avea toată încrederea, după cîte spunea Ralph Addicott. Bătrînul Ralph era căpitanul vasului de foarte mulți ani și totdeauna se lăudase că are cea mai bună slujbă din lume.

— Ah, tu trebuie să fii Tom Sherbourne! zise el. Bun venit la petrecere!

Și arătă spre puntea goală de lemn și spre vopseaua scorojită de sare, cînd Tom urcă la bord, în zori, pentru prima sa călătorie spre Ianus Rock.

— Mă bucur să te cunosc, spuse Tom dînd mîna cu el.

Motorul duduia lent, iar fumul îi umplea plămîinii. În cabină nu era mult mai cald decît în aerul tăios de afară, dar măcar nu se mai simțea asprimea vîntului.

O claie de păr roșu cîrlionțat se ivi prin trapa din partea din spate a cabinei.

— Cred că am terminat, Ralph. E gata de drum, zise tînărul care își făcu apariția odată cu buclele.

— Bluey, el este Tom Sherbourne, spuse Ralph.

— Salut! zise Bluey, săltîndu-se prin trapă.

— 'Neața.

— Ce vreme cîinoasă! Sper că ți-ai luat izmene de lînă. Dacă aici e așa, pe Ianus o să fie și mai afurisită, comentă Bluey suflînd în palme.

În timp ce Bluey îi arăta lui Tom vasul, căpitanul făcu ultimele verificări. Șterse cu o cîrpă ruptă dintr-un steag geamul din fața lui, stropit de apa sărată, și strigă:

— Pregătește parîmele, băiete! Gata de plecare! Deschise supapa de admisie. Hai, fetițo, la drum! murmură el, îndemnînd nava să iasă din dană.

Tom studie harta de pe masă. Chiar și amplificat la o scară atît de mare, Ianus nu era decît un punct în mijlocul roiului de insule de lîngă coastă. Își îndreptă privirea spre întinderea mării și inspiră aerul sărat, dens, fără să se uite înapoi spre țărm, ca să nu se răzgîndească.

Pe măsură ce trecea timpul, marea se adîncea sub ei, iar apa căpăta aspectul unei mase solide. Din cînd în cînd Ralph îi arăta ceva interesant – un vultur de mare sau un banc de delfini care se jucau la proră. Odată văzură coșul unui vapor cu aburi ce trecea de-a lungul orizontului. La intervale regulate, Bluey ieșea din bucătărie și le aducea ceai în căni de metal cu smalțul sărit. Ralph îi povesti lui Tom despre furtuni înfricoșătoare și întîmplări dramatice petrecute la farurile înșirate pe această parte a coastei. Tom îi vorbi puțin despre viața la Byron Bay și de pe insula Maatsuyker aflate la mii de mile spre răsărit.

— Păi, dacă n-ai murit pe Maatsuyker, ai toate șansele să supraviețuiești și pe Ianus, probabil...

zise Ralph. Se uită la ceas. Cum ajungem o să te și apuci de treabă. Ce-ar fi să tragi un pui de somn, cît mai ai timp? Mai avem cîteva ceasuri de mers, băiete!

Cînd Tom ieși din nou din cabina de dedesubt, Bluey îi spunea ceva cu glas scăzut lui Ralph, care dădea din cap dezaprobator.

— Nu vreau decît să știu dacă-i adevărat. Nu vād de ce să nu-l întrebăm, spunea Bluey.

— Ce să mă întrebați? interveni Tom.

— Dacă...

Bluey se uită la Ralph. Oscilînd între dorința de a ști și expresia de nemulțumire a lui Ralph, Bluey roși, apoi se opri.

— Bine, nu e treaba mea, spuse Tom și privi marea, devenită acum cenușie, care se legăna în jurul

lor.

— N-am vrut decât... știi, eu eram prea mic. Mama nu mi-a dat voie să-mi ascund vârsta și să mă înrolez. Și am auzit că...

Tom îl privi ridicînd din sprîncene.

— Am auzit că ai primit Crucea Militară și alte chestii de-astea, rosti el pe nerăsuflăte. Că așa scrie pe hîrțile tale de eliberare și de angajare la postul de pe Ianus.

Tom rămase cu privirea ațintită spre mare. Bluey păru mai întîi uluit, apoi stînjenit.

— Știi, aș fi tare mîndru să pot spune că am dat mîna cu un erou.

Tom pufni pe nas.

— O bucată de tinichea nu face pe nimeni erou. Dintre cei care merită cu adevărat medalii, majoritatea nu mai sînt printre noi. Dacă aș fi în locul tău, nu m-aș entuziasma prea tare pe chestia asta, amice, răspunse Tom și se întoarse pentru a examina harta și poziția în care se aflau.

— Uite-o! strigă Bluey după vreo trei ore și-i înmîină lui Tom binoclul.

— Casă, dulce casă pentru următoarele șase luni, comentă Ralph rîzînd.

Tom se uită prin binoclu la grămada de stînci ce părea să iasă din apă ca un monstru pe măsură ce se apropiau. Pe coasta dinspre răsărit se profila punctul cel mai înalt, după care terenul cobora în pantă

lină pînă la țărmul de pe partea opusă.

— Bătrînul Neville o să se bucure cînd o să ne vadă, zise Ralph. N-a fost fericit deloc, crede-mă, cînd l-au smuls din tihna vieții de pensionar din cauza problemelor lui Trimble. Totuși. Cine a fost paznic de far o dată rămîne toată viața... Nu e om în Serviciul de Faruri care să lase un post fără

supraveghetor, oricît de greu i-ar fi. Țin să te avertizez însă, că nu e cel mai vesel cadavru de la morgă.

Și nici nu prea-i place să vorbească lui Neville Whitnish.

Digul înainta cam treizeci de metri în mare, era înalt, pentru a ține piept mareelor și furtunilor dezlănțuite. Macaraua și palancul erau pregătite pentru a ridica pe panta abruptă proviziile pînă la anexele de pe țărm. Un bărbat morocănos, aspru, cam de vreo șaizeci de ani îi întîmplină cînd acostară.

— Bună, Ralph! Bluey! îi salută el fără prea mare interes. Iar tu probabil ești suplinitorul, îi zise el lui Tom în chip de salut.

— Tom Sherbourne. Mă bucur să vă cunosc, răspunse Tom și-i întinse mîna.

Bărbatul mai în vîrstă se uită absent la mîna lui Tom cîteva clipe, ca și cum nu știa ce înseamnă gestul lui, apoi îi strînse mîna hotărît, vrînd parcă să vadă dacă nu cumva brațul s-ar putea desprinde din umăr.

— Pe aici, rosti el și, fără să aștepte ca Tom să-și adune lucrurile, o porni pe drumul anevoios spre far.

Era după-amiaza devreme și, după atîtea ore de legănat pe mare, lui Tom îi luă puțin să se obișnuiască cu fermitatea pămîntului cînd își luă ranița și porni legănîndu-se după paznic, în timp ce Ralph și Bluey se pregăteau să descarce proviziile.

— Casa paznicului, îi spuse Whittnish cînd se apropiară de o clădire joasă cu acoperiș din tablă ondulată.

În spatele ei era un grup de trei rezervoare pentru apa de ploaie, iar lîngă ele un șir de magazii pentru depozitarea proviziilor atît pentru far, cît și pentru paznic.

— Poți să-ți lași lucrurile în hol, zise el, deschise ușa de la intrare și rămase lîngă ea. Ai multe de văzut.

Se întoarse în loc și o luă drept spre turn. Deși nu mai era tînăr, se mișca iute ca un ogar.

Mai tîrziu, cînd începu să vorbească despre far, vocea îi suna altfel, de parcă ar fi vorbit despre un cîine credincios sau despre florile lui preferate.

— E încă frumos, chiar și după atîția ani, spuse el cînd se apropiau de ușa verde.

Turnul clădit din piatră albă se profila pe fundalul cerului cenușiu ca o bucată de cretă. Construit aproape de punctul cel mai înalt al insulei, avea o înălțime de patruzeci de metri, iar Tom remarcă nu doar faptul că era mult mai înalt decît farurile la care lucrase, ci și eleganța zveltă a construcției.

Cînd intră la baza turnului, găsi, în mare, ceea ce se așteptase să găsească. Parterul putea fi traversat din cîteva pași, al căror zgomot ricoșa ca niște gloanțe rătăcite în pardoseala lucioasă, vopsită în verde, și în pereții rotunjiți, văruiți. Cele cîteva piese de mobilier – două dulapuri și o masă mică – aveau o latură rotunjită pentru a se potrivi cu forma circulară a construcției, așa că se ghemuiau pe lîngă pereți ca niște cocoșați. Chiar în mijloc se înălța cilindrul din fier gros în care era adăpostit mecanismul cu greutate care rotise inițial lumina; cilindrul ajungea pînă sus, în compartimentul lămpii.

O scară cam de jumătate de metru lățime începea dintr-un punct al zidului și urca în spirală pînă la platforma din fier masiv de la nivelul următor.

Tom urcă pe urmele bătrînului pînă la acest nivel, acolo unde locul era mai strîmt și unde scara

continua din punctul diametral opus și ducea la platforma de deasupra, și tot așa pînă la etajul cinci, chiar sub spațiul destinat lămpii – inima administrativă a farului. Aici, în postul de observație, se găsea un birou pe care erau jurnalele, aparatul Morse și binoclul. Firește, existența unui pat sau a oricărei piese de mobilier pe care să te poți întinde era cu desăvîrșire interzisă; dar măcar aici se găsea un scaun cu spătar ale cărui brațe de lemn fuseseră lustruite de rînduri-rînduri de palme aspre.

Barometrului nu i-ar strica să fie curățat puțin, gîndi Tom, dar imediat un obiect rămas lîngă masa cu hărțile de navigație îi atrase atenția. Era un ghem de lînă, cu niște andrele înfipte în el și ceva ce părea a fi capătul unui fular.

— Sînt ale bătrînului Docherty, spuse Whittnish indicînd obiectele printr-un semn cu capul.

Tom știa cam ce fac paznicii de far ca să-și umple timpul cînd aveau cîteva momente de răgaz: sculptau sau făceau piese de șah din scoici. Și împletitul era o ocupație frecventă.

Whittnish cercetă jurnalul și însemnările legate de vreme, apoi îl conduse pe Tom la felinarul propriu-zis, la nivelul următor. Panourile de sticlă care adăposteau compartimentul farului erau întretăiate de rețeaua de bare metalice care le îmbinau. În exterior o platformă metalică înconjura turnul, iar o scară foarte periculoasă ducea, pe lîngă cupolă, la o pasarelă îngustă care se termina chiar la baza giruetei ce se rotea după vînt.

— Chiar că e frumos, spuse Tom, privind lentila uriașă, mai înaltă decît el, montată pe pedestalul rotativ: un adevărat castel făcut din prisme arătînd ca un fagure de sticlă.

Aceasta era însăși inima lui Ianus, toată numai lumină și limpezime și tăcere.

Un zîmbet abia perceptibil se ivi pe buzele bătrînului paznic de far, care rosti:

— Îl cunosc de cînd eram băiețandru. Da, chiar e frumos.

*

A doua zi dimineața Ralph era pe dig.

— Sîntem aproape gata de plecare, așadar. Vrei să-ți aducem niște ziare cînd venim data viitoare?

— Dacă-mi aduc vești de acum trei luni, nu-mi mai spun nimic nou. Aș prefera să-mi pun banii deoparte și să-mi cumpăr o carte bună, răspunse Tom.

Ralph se uită în jur ca să se asigure că totul este în ordine.

— Ei, asta e. De-acum nu mai poți să te răzgîndești, fiule.

Tom rîse puțin trist.

— Cred că aici trebuie să-ți dau dreptate, Ralph.

— O să ne întoarcem repede, nici n-o să știi cînd a trecut timpul. Trei luni sînt nimica toată dacă nu încerci să-ți ții respirația.

— Poartă-te cum se cuvine cu farul și n-o să ai nici o problemă, spuse Whittnish. N-ai nevoie decît de răbdare și de un pic de minte.

— O să văd ce pot să fac. Apoi se întoarse spre Bluey, care era gata să desfacă parîmele. Ne vedem peste trei luni, da, Blue?

— Fără îndoială.

Vasul se desprinsese de la țărm, frămîntînd apa în urma lui și înfruntînd vîntul cu un vuiet încărcat de fum. Oceanul îl împinse tot mai departe spre orizontul plumburiu, ca și cum un deget îl îndesa într-o bucată de plastilină, pînă ce dispăru complet.

Urmă apoi o clipă de neclintire. Nu de tăcere: valurile continuau să izbească stîncile, vîntul

continua să-i vîjîie pe la urechi și o ușă deschisă se izbea ritmic la una dintre magaziile de depozitare.

Dar ceva din lăuntru lui rămase neclintit pentru prima oară după cîțiva ani.

Se duse pînă în vîrful falezei și se opri. Se auzi talanga unei capre. Niște găini se ciondăneau pentru ceva. Deodată aceste sunete mărunte căpătară o importanță aparte: sunete ce veneau de la ființe vii.

Tom urcă cele o sută optzeci și patru de trepte pînă la felinar și deschise ușa spre platforma exterioară.

Vîntul se repezi asupra lui ca o pasăre de pradă, îmbrîncindu-l înapoi înăuntru, pînă cînd își adună forțele și reuși să iasă și să se prindă de bara metalică ce împrejmuia platforma.

Pentru prima dată cuprinse cu privirea întreg peisajul. La nouăzeci de metri deasupra nivelului mării, rămase fermecat de distanța pînă la oceanul care se izbea de stîncile de la picioarele lui. Apa, ca o vopsea albă, lăptoasă, densă, clocotea și uneori spuma se retrăgea mai mult dînd la iveală nivelul de dedesubt, albastru închis. La capătul celălalt al insulei un lanț de bolovani uriași forma o barieră în calea valurilor, lăsînd apa din spatele ei liniștită ca apa dintr-un lighean, cu toate că dincolo de barieră

marea își continua zbuciumul. Avu impresia că stă agățat de cer, nu că se înalță din pămînt. Făcu înconjurul turnului, încet, absorbînd golul din jurul lui. Îl învăluia sentimentul că plămîni nu îi sînt destul de încăpători pentru a inhala atît de mult aer, că ochii lui nu sînt capabili să vadă atît de mult spațiu, că

urechile lui nu reușesc să audă pe deplin vuietul cadențat al valurilor. O fracțiune de secundă avu impresia că el însuși nu are limite.

Clipi și dădu iute din cap. Simți că se scufundă într-un vârtej și, pentru a scăpa, se concentrează asupra bățăilor proprii inimi, asupra contactului picioarelor lui cu pământul și cu cizmele cu care era încălțat, și își îndreptă trupul. Își fixă privirea pe un punct de pe ușa turnului – o balama care se slăbise – și se hotărî să înceapă treaba de acolo. Un lucru mărunț. Trebuia să se concentreze pe un lucru mărunț, pentru că, dacă nu făcea asta, cine știe încotro îi va zbura mintea sau sufletul, precum un balon fără balast?

Aceasta fusese singura cale care-l ajutase să treacă prin cei patru ani de sînge și nebunie: să știi exact unde ți-e pușca atunci cînd te fură somnul zece minute în tranșee; să-ți verifici totdeauna masca de gaze; să te convingi că oamenii tăi au înțeles pînă în cel mai mic amănunt ordinele primite. Nu te gîndești la perspectiva anilor și lunilor ce vor veni: te gîndești doar la această oră și poate la următoarea. Restul sînt presupuneri.

Duse binoclul la ochi și examinează insula, în căutare de alte semne de viață: simțea nevoia să *vadă*

caprele și oile, să le numere. Lucrurile mărunte. Ocupă-te doar de lucrurile mărunte. De piesele din alamă ce trebuie lustruite, de geamurile ce trebuie șterse – mai întîi geamul exterior al lămpii, apoi prisme. De pus uleiul pentru ca lumina să se rotească lin. Prinse cu fermitate fiecare gînd, ca pe stîngia unei scări de care să se sprijine pentru a se întoarce în spațiul ce putea fi cunoscut; înapoi la viața sa.

În noaptea aceea, cînd aprinse flacăra, se mișcă încet și prudent cum poate o făceau, cu mii de ani în urmă, preoții de la primul far de pe Pharos. Urcă scara îngustă de metal care ducea la platforma interioară ce înconjură lampa propriu-zisă, se strecură prin gura de acces și intră în inima mecanismului. Pregăti petrolul aprinzînd o flacăra sub tăvița lui, astfel încît să se evapore și să ajungă

la manta sub formă de vaporii. Apoi aproprie chibritul de manta, ceea ce transformă vaporii într-o lumină strălucitoare. Coborî la nivelul de mai jos și porni motorul. Lumina începu să se rotească într-un ritm monoton, precis, lansînd un fascicul la fiecare cinci secunde. Luă creionul și notă în jurnalul mare, legat în piele: „Aprins la 5.09 p.m. Vînt din N/NE, 15 noduri. Înnoțat, vînt în rafale. Mare de gradul 6“.

Apoi își adăugă inițialele: T.S. Scriind acestea, preluă firul celor relatate de Whittish pînă acum cîteva ceasuri și de Docherty înaintea lui – Tom devenise parte dintr-un șir neînterupt de paznici de far care depuneau mărturie pentru viața farului.

După ce se convinse că totul este în regulă, se duse în casă. Trupul îi tînjea după somn, dar știa prea bine din proprie experiență că, dacă nu mănînci, nu poți munci. În camera de lîngă bucătărie, pe rafturi, se înșirau conserve de vită, mazăre și porc, alături de sardele și zahăr și un borcan mare cu tot felul de dulciuri de care se pare că doamna Docherty fusese mare amatoare. Pentru cina din prima seară, își luă

o bucată din turta pe care o lăsase Whittish, o bucată de brînză și un măr zbîrcit.

Pe masa din bucătărie flacăra lămpii cu petrol tremura din cînd în cînd. Vîntul își continua atacul

asupra ferestrelor, însoțit de vuietul neîntrerupt al valurilor. Se înfioră la gândul că era singurul care auzea toate astea: singurul bărbat în viață pe o rază de o sută de mile în orice direcție. Se gîndi la pescărușii ascunși în cuiburile lor anemice de pe stînci, la peștii care pluteau calm la adăpostul stîncilor, feriți de apa rece ca gheața. Fiecare faptură avea nevoie de colțul său de pace, de siguranță.

Tom își duse lampa în dormitor. Umbra lui se lipi de perete, ca un uriaș de hîrtie, cînd își scoase cizmele și izmenele. Avea părul năclăit de sare și pielea asprită de vînt. Dădu la o parte așternutul, se băgă în pat și se cufundă în vise, pe cînd trupul lui păstra încă legănarea valurilor și a vîntului. Toată noaptea, la mare distanță deasupra lui, lumina stătu de veghe, spintecînd noaptea ca o sabie.

Capitolul 4

De îndată ce stinge lumina farului, chiar înainte de răsăritul soarelui, Tom pornește să exploreze o nouă zonă de pe teritoriul său și după aceea se apucă de treburile zilnice. Latura de nord a insulei este doar o faleză abruptă de granit ce își înfinge colții în oceanul de dedesubt. La sud terenul coboară lin și lunecă molcom spre apa lagunei puțin adînci. Lîngă micuța plajă din ea se găsește roata ce ridică apa dulce de la izvor pînă la locuința paznicului: pornind de la țărmul continentului, pe fundul oceanului, pînă la insulă și dincolo de ea, există fisuri din care izvorăște în chip misterios apă dulce. Cînd francezii au descris fenomenul, în secolul al optsprezecelea, faptul a părut o poveste și respins ca atare.

Dar, fără îndoială, se găsea apă dulce în diferite puncte ale oceanului, ca o scamatorie a naturii.

Începe să-și contureze o anumită rutină. Regulamentul cere ca în fiecare duminică să înalțe drapelul național și asta este primul lucru pe care îl face. Tot așa și cînd trece pe lîngă insulă o „navă de război“, după cum apare în regulament. Știe că unii paznici bombăne cînd e vorba de această obligație, dar pe Tom îl liniștește ordinea pe care i-o impune. E un adevărat lux să faci ceva ce nu servește nici unui scop practic: luxul civilizației.

Se apucă să repare lucrurile care s-au stricat de cînd Trimble Docherty a început s-o ia razna. Cel mai important este farul la care trebuie să pună chit pe ramele geamurilor din compartimentul lămpii.

Apoi ia o bucată de gresie și freacă sertarul biroului unde lemnul s-a umflat de umezeală și îl lustruiește cu o perie. Peticește vopseaua verde de pe paliere, acolo unde s-a scorjit și a căzut: va mai trece mult timp pînă să ajungă aici o echipă care să vopsească toată stația.

Mecanismul răspunde la eforturile lui: sticla lucește, la fel și alama, iar lumina se rotește în baia de mercur la fel de lin cum plutește un pescăruș pe curenții de aer: nu dă semne de frecare, nu opune rezistență. Din cînd în cînd reușește să coboare pînă la mal și să facă o plimbare pe plaja lagunei. Se împrietenește cu perechea de șopîrle care își au culcușul în șopronul de lemn și uneori le dă ceva de mîncare din porția găinilor. Își drămuiește mîncarea cu grijă: vasul de aprovizionare nu mai vine decît peste cîteva luni.

Munca e grea și îl ține toată ziua ocupat. Nu există un sindicat al paznicilor de far – ca în cazul lucrătorilor de pe vasele de aprovizionare – și nimeni nu face grevă pentru a obține salariu mai bun.

Sînt zile cînd e epuizat, chinuit de dureri, îngrijorat de apariția unui front de furtună ce se apropie cu mare viteză, necăjit că grindina i-a distrus straturile de legume. Dar, dacă nu dă prea multă importanță

acestor lucruri, știe cît se poate de bine cine este și de ce se află aici. Treaba lui este să țină lumina farului aprinsă. Nimic altceva.

*

Chipul ca de Moș Crăciun cu obraji roșii și favoriți al lui Ralph era numai zîmbet.

— Ia spune, Tom Sherbourne, cum o duci?

Ralph nu așteptă să primească răspunsul, ci aruncă parîma groasă și udă pentru ca Tom să o înfășoare în jurul babalei. Cînd vaporul cu provizii ajunsese acolo, după trei luni, Tom arăta la fel de bine ca orice alt paznic pe care-l văzuse căpitanul.

Tom aștepta provizii pentru far și nu prea se gîndise la hrana proaspătă pe care avea să o primească. Uitase de asemenea că nava îi va aduce corespondența și rămase surprins cînd, mai spre sfîrșitul zilei, Ralph îi înmînă și cîteva plicuri.

— Era să uit, zise el.

Primi o scrisoare de la șeful departamentului regional din Serviciul de Faruri, care îi confirma, cu întîrziere, numirea în post și condițiile de angajare. O scrisoare venită de la Departamentul de Repatrieri îi prezenta o serie de beneficii acordate de curînd celor întorși de pe front, printre care pensia de incapacitate sau posibilitatea de a face un împrumut pentru a deschide o afacere. Nici unul dintre ele nu îl privea pe el, așa că deschise plicul următor, un extras de cont de la Banca Commonwealth-ului care îl informa că a primit dobînda de patru la sută pentru cele cinci sute de dolari existente în contul său. Lăsă la urmă plicul cu adresa scrisă de mîna. Nu-i venea în minte nici o persoană care ar fi putut să-i scrie și se întrebă dacă nu cumva o fi vreun binevoitor care-i trimite vești despre fratele și tatăl său.

O deschise.

„*Dragă Tom,*

M-am gîndit să-ți scriu ca să văd dacă nu te-a luat pe sus vîntul, dacă nu te-a măturat vreun val, dacă n-ai pățit ceva. Și dacă lipsa drumurilor nu îți creează probleme...”

Sări peste partea care urma și se uită la semnătură.

„*Toate cele bune,*

Isabel Graysmark. “

În partea de mijloc a scrisorii fata își exprima speranța că nu suferă de singurătate și îi cerea să-i

promită că va trece să o vadă când va pleca la următorul post, după cel de pe Ianus. Își împodobise scrisoarea cu un desen înfățișând un paznic sprijinit de turnul farului, fluierînd o melodie, și o balenă care ieșea din apă, în spatele lui, cu fălcile larg deschise. Și adăugase: „*Ai grijă să nu te înghită vreo balenă mai înainte*“.

Scrisoarea îl făcu pe Tom să zîmbească. Absurditatea desenului. Și mai ales mesajul inocent.

Simplul fapt că ținea scrisoarea în mînă îi dădea impresia că propriul lui corp a devenit mai ușor.

— Poți să mai stai un pic? îl întrebă pe Ralph, care deja își strîngea lucrurile, gata de plecare.

Tom se repezi la biroul lui, căută creion și hîrtie și abia după aceea își dădu seama că habar n-are ce să-i spună. Nu dorea să-i spună nimic: doar să-i trimită un zîmbet.

„*Dragă Isabel,*

Nu m-a luat vîntul, nu m-au măturat valurile, din fericire. Am văzut multe balene, dar nici una nu a încercat să mă înghită pînă acum: probabil că nu sînt prea gustos.

O duc destul de bine, avînd în vedere condițiile de aici, și mă descurc și fără drumuri. Sper să ai grijă ca păsările să nu ducă lipsă de hrană. Aștept cu nerăbdare să te revăd înainte de a pleca din Partageuse către... cine știe ce destinație peste trei luni. “

Cum să semneze?

— Ești gata? întrebă Ralph.

— Aproape, răspunse el și semnă „Tom“.

Închise plicul, trecu adresa și i-l înmînă căpitanului.

— Crezi că poți să expediezi asta pentru mine?

Ralph se uită la adresă și-i făcu cu ochiul.

— Am s-o duc personal. Oricum trebuie să trec pe acolo.

Capitolul 5

După șase luni Tom se bucură din nou de ospitalitatea doamnei Mewett dintr-un motiv neașteptat: postul liber de pe Ianus devenise permanent. Nu numai că Trimble Docherty nu-și revenise, dar își pierduse mințile de tot și se aruncase de pe colțul falezei de granit de la Albany, cunoscută sub numele de „Prăpastia“, convins fiind, se pare, că se aruncă într-un vapor comandat de preaiubita lui soție. Așa că Tom fusese chemat pe continent pentru a discuta condițiile de angajare, pentru a întocmi documentele și a-și lua rămas-bun de la cîteva persoane, înainte de a prelua oficial postul. Pînă acum

se dovedise a fi atât de capabil, încât Fremantle nici nu se mai ostenise să găsească pe altcineva pentru slujba respectivă.

— Niciodată să nu subestimezi importanța unei neveste potrivite, îi spuse căpitanul Hasluck când Tom era pe punctul de a ieși din biroul lui. Bătrîna Moira Docherty stătuse atât de mult timp pe lîngă

Trimble, încât ar fi fost capabilă să țină farul și singură. Numai o femeie cu totul specială poate trăi la un far. Când o să găsești femeia potrivită, pune mîna pe ea cît se poate de repede. Dar ai grijă că acum va trebui să mai aștepti ceva timp...

Întorcîndu-se la pensiunea doamnei Mewett, Tom își aminti de cele cîteva obiecte găsite la far —

fularul împletit de Docherty, borcanul cu dulciuri al soției lui rămas neatins în cămară. Viețile se duc, urmele rămîn. Și se gîndi la disperarea care-l copleșise pe omul acela distrus de tristețe. Nu doar războiul te poate face să-ți pierzi mințile.

La două zile după revenirea sa la Partageuse, în salonul familiei Graysmark, Tom ședea țeapăn de parcă înghițise un par, împreună cu cei doi părinți care își urmăreau fiica precum uliul o găină, și se străduia să nascocască subiecte de conversație potrivite. Se vorbi despre vreme, despre vînt — de care nu duceau lipsă — și despre verii din familia Graysmark, risipiți prin alte colțuri ale Australiei de Vest.

Reuși destul de ușor să evite să devină el însuși subiect de conversație.

Mai tîrziu, cînd îl conduse pînă la ușă, Isabel îl întrebă:

— Cît mai ai de stat aici, pînă să te întorci?

— Două săptămîni.

— Atunci ar trebui să profităm din plin de ele, spuse ea de parcă trăgea concluzia, după o lungă discuție.

— Serios? întrebă Tom, în egală măsură surprins și amuzat.

Se simțea împins către ceva necunoscut.

— Da, foarte serios, zîmbi Isabel.

Iar felul în care i se reflecta lumina în ochi îi dădu lui Tom impresia că poate vedea în adîncurile ei: găsi acolo o limpezime, o sinceritate care îl absorbi.

— Păi, dacă spui tu, cine-mi dă mie dreptul să te contrazic?

— Vino pe la noi mîine. O să pregătesc un picnic. Ne putem duce jos, lîngă golf.

— Mai întâi ar trebui să-l întreb pe tatăl tău, nu? Sau pe mama ta? Apoi, lăsându-și capul puțin într-o parte, întreabă: Spune-mi, dacă întrebarea nu ți se pare nepotrivită, câți ani ai?

— Destui ca să pot merge la un picnic.

— Iar asta, concret, în cifre, înseamnă...?

— Nouăsprezece. Aproape. Așa că lasă-i pe părinți în seama mea, răspunse ea și-i făcu cu mîna, apoi se întoarse în casă.

Tom o porni înapoi cu pași sprinteni spre pensiunea doamnei Mewett. Nu înțelegea de ce se simțea astfel. Nu știa mai nimic despre fata asta, știa doar că zîmbește mult, ceva lăuntric îi dădea o stare de *bine*.

*

A doua zi Tom se apropie de casa familiei Graysmark stăpînit nu atît de neliniște, cît de uimire, neînțelegînd prea bine cum se face că revine acolo atît de curînd. Doamna Graysmark îi deschise ușa zîmbind:

— Corect și punctual, zise ea bifînd parcă niște puncte pe o listă invizibilă.

— Obiceiuri rămase din armată..., spuse Tom.

Isabel apăru cu un coș plin cu cele necesare pentru picnic și i-l încredință lui Tom.

— Misiunea ta este să ajungi acolo cu el fără să spargi nimic, rosti ea, apoi se întoarse și o sărută pe mama ei pe obraz. Pa, mami. Pe curînd!

— Ai grijă să nu stai în soare. Nu vreau să te văd plină de pistrui, îi atrase atenția mama. Apoi, întorcînd spre Tom o privire care ascundea mai multă asprime decît cuvintele, le ură: Petrecere frumoasă! Să nu veniți tîrziu!

— Mulțumim, doamnă Graysmark. N-o să stăm mult.

Isabel îl conduse pe drumeagul de dincolo de cele cîteva străduțe care mărgineau orașul propriuzis, spre ocean.

— Unde mergem? întreabă Tom.

— Surpriză.

Înaintară pe drumeag spre promontoriu, traversînd o zonă acoperită din abundență cu vegetație. Nu erau arborii uriași din pădurea aflată la vreo doi kilometri spre interiorul ținutului, ci niște copăcei anemici, țepoși care reușeau să supraviețuiască în aerul sărat și vîntul puternic.

— E cam mult de mers. Sper că n-o să obosești, zise ea.

— O să mă descurc destul de greu fără baston, rîse Tom.

— Mă gîndeam doar că pe Ianus nu prea ai mult de mers.

— Te rog să mă crezi că drumurile în sus și în jos pe scările farului cît e ziua de lungă te țin în formă.

El încerca în continuare să o înțeleagă pe această fată, cu talentul ei de a-l surprinde oarecum pe picior greșit.

Cu cît înaintau, cu atît vegetația se rărea, iar zgomotul oceanului devenea mai puternic.

— Presupun că Partageuse ți se pare foarte plicticos în comparație cu Sydney, comentă Isabel.

— N-am stat aici destul de mult ca să-mi dau seama.

— Probabil că nu. Dar Sydney... eu mi-l închipui uriaș, agitat și minunat. Marea metropolă!

— E destul de mic în comparație cu Londra.

Isabel se îmbujoră.

— Nu știam că ai fost pe acolo. Da, așa oraș mai zic și eu. Poate o să ajung să-l văd și eu cîndva.

— Aș zice că ți-e mai bine aici. Londra e... de fapt, era destul de mohorîta de fiecare dată cînd am fost acolo în permisie. Cenușie și tristă și rece ca un cadavru. Aș alege oricînd Partageuse.

— Ajungem imediat în locul cel mai frumos. Sau cel puțin așa mi se pare mie.

Din spatele copacilor se ivi o limbă de pămînt care înainta pînă departe în mare. Era o fișie lungă, aridă, lată de cîteva sute de metri, scăldată de valuri din toate părțile.

— Țsta este „capul“ de la care vine numele de Capul Partageuse. Locul meu preferat este acolo jos, în stînga, unde sînt stîncile cele mari.

Merseră mai departe pînă ajunseră la jumătatea promontoriului.

— Lasă coșul jos și vino după mine, spuse ea pe neașteptate, își aruncă pantofii din picioare și o luă la fugă spre bolovanii negri de granit care se prăvăleau în mare.

Tom o ajunse din urmă cînd fata era aproape de apă. Stîncile formau un cerc în mijlocul căruia apa se frămînta și bolborosea. Isabel se întinsese pe pămînt, lăsînd capul să-i atîrne în gol, peste buza de piatră.

— Ascultă! spuse ea.

— Ce?

— Ascultă marea, parcă ai fi într-o peșteră sau într-o catedrală.

Tom se aplecă să asculte.

— Trebuie să stai întins, spuse ea.

— Ca să aud mai bine?

— Nu, ca să nu te ia apa. Curentul e foarte puternic aici. Dacă vine un val mare, te trage în mijlocul stîncilor cînd nici nu te aștepți.

Tom se întinse lîngă ea și își lăsă capul să-i atîrne în golul în care valurile vuiau și se zbuciumau.

— Asta îmi aduce aminte de Ianus.

— Cum e acolo? Se spun tot felul de povești, dar singurii care se duc pe insulă sînt paznicul și vaporul. Sau doctorul, cum s-a întîmplat odată, acum cîțiva ani, cînd tot echipajul unui vas a fost pus în carantină acolo, din cauza febrei tifoide.

— Este... Este ca nici un alt loc de pe pămînt. Este o lume de sine stătătoare.

— Se spune că vremea e îngrozitoare.

— Uneori.

— Nu te apasă singurătatea? întrebă Isabel ridicîndu-se în capul oaselor.

— Am prea multă treabă ca să mă simt apăsător de singurătate. Tot timpul e ceva de reparat, de verificat, de notat.

Fata își înclină capul într-o parte, arătînd astfel că nu prea îl crede, dar nu insistă.

— Îți place acolo?

— Da.

— Nu prea te trage inima să povestești, nu-i așa? zise Isabel rîzînd.

Tom se ridică în picioare.

— Nu ți-e foame? Trebuie să fie aproape ora prînzului.

O luă pe Isabel de mînă și o ajută să se ridice. O mînuță mică, moale, cu palma acoperită de nisip aspru. Atît de delicată în mîna lui.

Isabel îi oferă sandviciuri cu friptură de vită și bere cu ghimbir, tartă cu fructe și mere coapte.

— Ia spune, le scrii tuturor paznicilor care ajung la farul de pe Ianus? întrebă Tom.

— Tuturor? Nu sînt chiar așa de mulți, răspunse Isabel. Tu ești primul care vine după mulți ani.

Tom șovăi înainte de a îndrăzni să pună următoarea întrebare.

— Ce te-a făcut să-mi scrii?

Ea zîmbi și luă o înghițitură de bere, apoi răspunse:

— Faptul că mi-a plăcut să hrănesc pescărușii împreună cu tine? Faptul că atunci eram cam plictisită? Faptul că n-am mai trimis niciodată o scrisoare la un far? Își îndepărtă o șuviță de păr care-i venea în ochi și privi în jos, spre apă. Era mai bine dacă nu-ți scriam?

— Ah, nu, n-am vrut să... adică... Tom își șterse mâinile pe șervet. Ei, spuneai că ai trăit toată viața la Partageuse.

Mereu îl prindea oarecum pe picior greșit. Pentru el era ceva nou.

*

Tom și Isabel stăteau la capătul digului din Partageuse. Era aproape sfîrșitul anului 1920, iar vîntul cînta pe valurile mărunte ce loveau bărcile, agitînd parîmele agățate de catarge. Luminile portului se întindeau pe suprafața apei, iar cerul era presărat cu stele.

— Dar eu vreau să știu totul, spuse Isabel, ale cărei picioare goale se legănau deasupra apei. Nu poți să-mi răspunzi doar: „N-am ce să-ți povestesc“. Eu aș putea să-ți povestesc o mulțime de lucruri... despre bunica și cum m-a învățat să cînt la pian, despre bunicul și ce-mi amintesc în legătură

cu el, deși a murit cînd eram copil. Pot să-ți spun ce înseamnă să fii fata directorului școlii într-un oraș

ca Partageuse. Pot să-ți povestesc despre frații mei, Hugh și Alfie, și cum ne plimbam cu barca și ne duceam la pescuit pe râu. Se uită în jos spre apă. Încă mi-e dor de vremurile alea. Își răsuci o șuviță de

păr în jurul degetului, dusă pe gînduri, apoi trase adînc aer în piept. O întreagă galaxie care așteaptă să

o descoperi. Și vreau să o descopăr și eu pe a ta.

— Ce vrei să-ți spun?

— Pai, nu știu, ceva despre familia ta.

— Am un frate.

— Am voie să știu cum îl cheamă sau ai uitat?

— E puțin probabil să uit. Cecil.

— Și părinții tăi?

Tom privi cu ochii mijiți spre lumina din vârful unui catarg.

— Ce-i cu ei?

Isabel se ridică și îl privi adânc în ochi.

— Mă întreb ce-o fi acolo, înăuntru?

— Mama a murit.

Șalul îi alunecase de pe umeri și i-l puse la loc.

— Ți-e puțin frig? Vrei să ne întoarcem?

— De ce te ferești să vorbești despre asta?

— Am să-ți spun, dacă chiar vrei. Dar aș prefera să n-o fac. Uneori e mai bine să lași trecutul să rămână trecut.

— Familia ta nu face niciodată parte din trecut. O porți cu tine pretutindeni.

— Cu atât mai rău.

Isabel își îndreptă spatele.

— Nu contează. Hai să mergem! Mama și tata probabil se întreabă pe unde om fi umblînd, spuse ea și amîndoi porniră, cu un aer grav, de-a lungul digului.

În noaptea aceea, stînd în pat, Tom se întoarse cu gîndul la copilăria față de care Isabel arătase atîta interes. Încercă să-și închipuie că s-ar apuca să-i povestească: Ce să-i spună? Cum să pună lucrurile în cuvinte? Nu vorbise aproape nimănui despre asta. Dar acum, depănîndu-și amintirile, avu o senzație dureroasă, asemănătoare cu cea pe care o ai cînd treci cu limba peste un dinte spart. Se văzu pe sine, copil de opt ani, trăgîndu-l pe tatăl său de mîneacă și strigînd: „Te rog! Te rog, dă-i voie să se întoarcă!

Te rog, tată! O iubesc!“ și pe tatăl său ștergîndu-și mîna de atingerea sa ca de o urmă de gunoi.

— Să nu te mai aud că-i rostești vreodată numele în casa asta. M-ai înțeles, băiete?

Pe cînd tatăl ieșea din încăpere, Cecil, fratele lui Tom, cu cinci ani mai mare decît el și mult mai înalt, îi dădu un bobîrnac în cap.

— Ți-am spus eu, timpitule?! Ți-am spus să nu zici!

Și ieși din cameră pe urmele tatălui, cu aceiași pași mari, hotărâți, lăsându-l pe băiat în mijlocul salonului. Copilul scoase din buzunar o batistă de dantelă, care încă păstra mirosul mamei lui, și o lipi de obraz, avînd grijă să nu-și șteargă cu ea nici lacrimile, nici nasul. Nu utilitatea ei o căuta, își dorea doar să simtă parfumul și textura materialului.

Tom își aminti casa impunătoare, goală: tăcerea care sufoca fiecare încăpere cu o tonalitate diferită; bucătăria care mirosea a fenol, ținută într-o stare de curățenie desăvîrșită de o armată de menajere. Își aminti de mirosul detestabil de săpun și de amărăciunea care-l cuprinsese cînd văzuse batista spălată și scrobită de doamna Cutare, care o descoperise în buzunarul pantalonilor lui scurți și o spălase ca de obicei, distrugînd astfel mirosul mamei. Căutase apoi în toată casa un colțișor oarecare, vreun dulap care să-i readucă duioșia difuză. Dar pînă și acolo unde fusese cîndva dormitorul ei totul era acum lustruit și plin de naftalină, ca și cum fantoma ei fusese în sfîrșit exorcizată.

*

Pe cînd stăteau la o ceainărie în Partageuse, Isabel făcu o nouă încercare.

— Ce rost are? întrebă Tom. Nu încerc să-ți ascund nimic. Numai că răscolirea trecutului e doar o pierdere de vreme.

— Iar eu nu încerc să scotocesc acolo. Pur și simplu... ai în urma ta o viață, o istorie și am sentimentul că eu am intrat în ea prea tîrziu. Încerc doar să înțeleg lucrurile. Să te înțeleg pe tine. Făcu o pauză, apoi continuă cu blîndețe: Dacă nu pot vorbi despre trecut, măcar am voie să vorbesc despre viitor?

— Cred că niciodată nu putem vorbi cu adevărat despre viitor. Putem vorbi doar despre ceea ce ne închipuim că ar putea fi viitorul, despre ceea ce ne-am dori. Nu este același lucru.

— Bun, atunci spune-mi, tu ce-ți dorești?

Tom rămase tăcut. O avalanșă de imagini îi trecu prin minte.

— Viață. Cred că nu mi-ar mai trebui altceva. Inspiră adînc și se întoarse spre ea. Dar tu?

— Ah, eu îmi doresc tot timpul tot felul de lucruri! exclamă ea. Îmi doresc să fie vreme frumoasă la picnicul organizat de școala duminicală. Îmi doresc... să nu rîzi... să am un soț bun și o casă plină de copii. Să aud cum se sparge un geam lovit de mingea de crichet, să simt miros de tocană de la bucătărie.

Fetele să cînte colinde împreună și băieții să bată mingea... Nici nu-mi trece prin minte că n-o să am copii cîndva. Tu ce crezi? Pentru scurt timp, se lăsă furată de un gînd. Apoi spuse: Firește, nu mi-aș dori un copil acum. Nu la fel ca Sarah, adăugă ea după o pauză.

— Cine?

— Sarah Porter, prietena mea. Locuia ceva mai încolo, tot pe strada asta. Ne jucam împreună. Ea totdeauna era mama. Expresia feței i se întristă. A rămas... a făcut un copil la șaisprezece ani. Părinții au trimis-o la Perth, ca să nu se afle. Au pus-o să dea copilul la orfelinat. Ziceau că o să-l adopte cineva, dar s-a născut cu un defect la picior. Peste câțiva ani s-a măritat, iar copilul a fost dat uitării.

Apoi, într-o zi, m-a rugat să merg cu ea la Perth și să ne ducem să vizităm în secret orfelinatul. „Casa de copii“ era la câțiva pași de casa de nebuni. Vai, Tom, cred că n-ai văzut în viața ta ceva mai trist decât un salon plin de copii fără mame. Copii pe care nu-i iubește nimeni. Sarah nu-i suflase o vorbă soțului ei, ar fi azvîrlit-o în stradă. Nici în ziua de azi nu știe nimic. Copilașul lui Sarah era încă acolo: ea n-a putut decât să stea și să se uite. Mai ciudat e că *eu* nu mă mai puteam opri din plîns: câteva zile în șir am

plîns de mi-au ieșit ochii din cap. Expresia de pe fețele alea mititele... M-a dărîmat complet. Ori trimiți un copil drept în iad, ori îl trimiți la orfelinat, tot aia e.

— Așa e, copilul are nevoie de mamă, consimți Tom, pierdut în gândurile lui.

— Acum Sarah locuiește la Sydney. N-am mai păstrat legătura cu ea.

În cele două săptămîni Tom și Isabel s-au văzut în fiecare zi. Când Bill Graysmark a luat-o la întrebări pe soția lui cu privire la aceste „ieșiri“ apărute peste noapte și în ce măsură erau ele în limitele bunei cuviințe, ea i-a răspuns:

— Ei, Bill, viața e scurtă! Isabel e o fată cu capul pe umeri și știe ce are de făcut. Pe de altă parte, la ora actuală are slabe șanse să găsească un bărbat teafăr, cu două mîini și două picioare. Calul de dar...

Ea știa și că Partageuse e un oraș mic. Nu prea aveau unde să-și facă de cap. Zeci de ochi și urechi s-ar fi grăbit să-i aducă la cunoștință chiar și cel mai mic semnal cum că ceva ar fi necuviincios.

Tom se mira că aștepta cu atîta nerăbdare să o revadă pe Isabel. Fata reușise cumva să îi înfrîngă

mijloacele de apărare. Îi asculta cu plăcere poveștile despre viața în Partageuse și despre istoria orașului; cum francezii aleseseră tocmai acest nume pentru această așezare situată între oceane pentru că însemna „cea care dăruiește altora“, dar și „cea care desparte“. Ea îi vorbea despre ziua cînd căzuse din pom și-și rupsesse o mîină, despre ziua cînd ea și frații ei făcuseră niște pete roșii pe capra doamnei Mewett și se duseseră la ea să-i spună că animalul are pojar. Îi povesti, cu glas scăzut și cu multe întreruperi, despre moartea celor doi în bătălia de pe Somme și despre dorința ei de a readuce zîmbetul pe buzele părinților ei.

Tom era totuși precaut. Orașul era mic. Ea era mult mai tînăra decât el. S-ar putea să n-o mai vadă

niciodată după ce va pleca la far. Poate alți bărbați ar fi profitat, dar pentru el ideea de onoare era un

fel de antidot împotriva lucrurilor pe care le trăise.

Nici Isabel n-ar fi putut să exprime prea bine în cuvinte ceea ce simțea – poate un fel de emoție de fiecare dată când îl vedea pe acest bărbat. Ascundea în el ceva misterios – ca și cum, în spatele zîmbetului lui, el era, de fapt, foarte, foarte departe. Ea își dorea să ajungă cumva în miezul ființei lui.

De pe urma războiului Isabel învățase ceva, și anume ideea de a nu lua nici un lucru ca pe ceva sigur, ideea că nu e bine să amîni ceea ce contează cu adevărat. Te puteai trezi că viața îți smulge lucrurile la care ții și că nu le mai poți redobîndi. Începu să aibă sentimentul că lucrurile se precipită, că trebuie să prindă o ocazie. Mai înainte să o facă altcineva.

*

În seara dinaintea întoarcerii lui la Ianus, se plimbau pe plajă. Deși era abia începutul lui ianuarie, parcă trecuseră ani de cînd Tom pusese prima oară piciorul în Partageuse cu șase luni în urmă.

Isabel privea spre orizont, acolo unde soarele luneca pe bolta cerului și se cufunda în marea cenușie, la marginea lumii.

— Mă întreb dacă ai fi de acord să-mi faci o favoare, Tom, zise ea.

— Sigur că da. Ce anume?

— Știi, continuă ea fără să-și încetinească pașii, aș vrea să mă săruți.

Tom avu impresia că vîntul i-a distorsionat cuvintele și, cum ea nu se oprise din mers, încercă să-și imagineze ce spusese ea de fapt. Încercă să ghicească.

— Ce vorbă e asta, să nu mă uiți?! Sigur că n-am să te uit... Și poate ne revedem cînd vin din nou în concediu data viitoare.

Ea îl privi ciudat, iar pe el îl cuprinse neliniștea. Chiar și în lumina împrăștiată se vedea că obrajii îi erau îmbujorați.

— Îmi pare rău... foarte rău, Isabel! Nu prea mă pricep să spun vorbele potrivite... într-o astfel de situație.

— Ce fel de situație? întrebă ea, năucită de gîndul că el se purta așa tot timpul. Că avea cîte o iubită în fiecare port.

— Cum ar fi... să ne luăm rămas-bun. Mă descurc foarte bine cînd sînt singur. Mă descurc foarte bine cînd sînt împreună cu cîțiva oameni. Ce mă dă gata este trecerea de la una la alta.

— Bun, atunci hai să simplific lucrurile, ce zici? Am să plec pur și simplu. Chiar acum.

Se întoarse iute în loc și o porni înapoi pe plajă.

— Isabel! Hei, stai, Isabel! Fugi după ea și o prinse de mână. N-am vrut să pleci fără să... să pleci chiar așa. Fii sigură că am să-ți fac acea favoare, că n-am să te uit. Ești... cum să spun... îmi place să

stau cu tine.

— Atunci ia-mă cu tine pe Ianus.

— Cum adică... vrei să faci o călătorie pînă acolo?

— Nu. Vreau să trăiesc acolo.

Tom izbucni în rîs.

— Ei, Doamne! Spui niște trăsnaî cîteodată!

— Vorbesc serios.

— Nu se poate, spuse Tom, deși în privirea ei citi ceva ce-i spunea că ea chiar s-ar putea să vorbească serios.

— De ce?

— Păi, din o mie de motive care-mi trec acum prin minte. Cel mai puternic fiind acela că singura femeie care are voie să locuiască pe Ianus este nevasta paznicului.

Ea nu spuse nimic, iar el își lăsă capul puțin într-o parte, de parcă așa putea pricepe mai bine.

— Atunci însoară-te cu mine! rosti ea în cele în urmă.

El clipi, complet uluit.

— Izz... aproape că nici nu te cunosc! Și, în plus, nici măcar... nici măcar nu te-am sărutat.

— În sfîrșit! exclamă ea ca și cum soluția ar fi fost orbitor de evidentă, apoi se ridică pe vîrfuri și îi aplecă puțin capul spre ea.

Înainte să-și dea seama ce i se întîmplă, se trezi sărutat, fără prea multă pricepere, dar cu multă hotărîre. Se desprinse brusc de ea.

— Intri într-un joc periculos, Isabel. N-ar trebui să umbli brambura și să săruți pe neașteptate orice bărbat. Decît dacă chiar ai gînduri serioase.

— Dar eu chiar am gînduri foarte serioase.

Tom se uită la ea, în ochi îi juca o privire provocatoare, bărbia ei mică trăda hotărîre. Odată

depășită această barieră, cine știe unde s-ar putea ajunge? Ei, ia mai dă-o încolo de treabă! Dă-o dracului de bună purtare, dă-o dracului de întrebare – ce-o să spună mama ei? Dă-o dracului de hotărîre de a face numai ce trebuie! În fața lui stătea o fată frumoasă care se ruga de el să o sărute și soarele apusese și săptămînile trecuseră și mîine pe vremea asta o să fie în mijlocul pustietății. Îi prinse capul în mîini, se aplecă și spuse:

— Atunci uite cum se face – și o sărută pe îndelete, uitînd de trecerea timpului.

Și nu-și amintea ca vreun alt sărut să-i fi dat aceeași senzație.

În cele din urmă făcu un pas înapoi și îi dădu la o parte o șuviță care-i intrase în ochi.

— Ar fi mai bine să te duc acasă, dacă nu, ai tăi o să pună soldații pe urmele mele.

O cuprinse pe după umeri și îi îndrumă pașii de-a lungul plajei.

— Să știi că am vorbit foarte serios despre căsătorie.

— Dacă vrei să te măriți cu mine înseamnă că n-ai pic de minte. Știi că munca la far nu e plătită prea grozav. Iar pentru o femeie e un chin să trăiască acolo.

— Știu ce vreau, Tom.

El se opri în loc.

— Uite ce e. Nu vreau să crezi că fac pe grozavul, Isabel, dar tu ai... mă rog, ești ceva mai tînăra decît mine. Eu am douăzeci și opt de ani. Cred că nu ai ieșit în oraș cu prea mulți băieți pînă acum.

Putea să pună pariu că, judecînd după tentativa ei de sărut, nu ieșise cu nici unul.

— Și ce-are a face una cu alta?

— Are... știi ce, ai grijă să nu încurci o situație reală cu o situație în care te afli prima dată. Mai gîndește-te. Pun pariu pe tot ceaiul din China că de acum în douăsprezece luni o să mă uiți cu desăvîrșire.

— Fă-mi pe plac, spuse ea și se ridică să îl sărute din nou.

Capitolul 6

În zilele senine de vară Ianus parcă se ridică în vîrfurile picioarelor: uneori dă impresia că e mai înaltă decît alteori și nu din cauză că marea urcă și coboară în ritmul mareelor. Poate dispărea cu totul cînd vine cîte o furtună, precum o zeiță dintr-un mit grecesc. Sau cînd o învăluie ceața, cînd

aerul cald, încărcat de cristale de sare, împiedică pătrunderea razelor de soare. Dacă pe continent au loc incendii de vegetație, fumul poate ajunge pînă aici purtînd particule lipicioase de cenușă care pătează aurul roșiatic al soarelui și se depune pe geamurile ce ocrotesc lampa, formînd o mîzgă greu de curățat, precum sîngele de pe cheia lui Barbă-Albastră. De aceea insula are nevoie de cel mai puternic, mai strălucitor far.

De pe platforma exterioară se vede în zare pînă la patruzeci de mile. Lui Tom i se pare aproape imposibil ca acest spațiu nesfîrșit să existe în aceeași lume, în aceeași viață cu pămîntul pentru a cărui cucerire s-au dus lupte, pas cu pas, doar în urmă cu cîțiva ani, cu pămîntul pe care oamenii și-au pierdut viața numai pentru a putea numi o palmă de loc „a noastră“ în loc de „a lor“ și a o pierde din nou a doua zi. Poate că aceeași obsesie a denumirilor i-a făcut pe cartografi să împartă acest necuprins de apă

în două oceane, cu toate că este imposibil să pui degetul exact pe locul în care curenții lor iau direcții diferite. Să împarți. Să denumești. Să-l cauți pe „celălalt“. Unele lucruri nu se schimbă.

Pe Ianus n-ai nici un motiv să vorbești. Tom poate trăi luni în șir fără să-și audă glasul. Știe că unii paznici au obiceiul să cînte, ca și cum ai porni un motor doar ca să te convingi că funcționează. Dar în această liniște Tom își găsește libertatea. Ascultă vîntul. Privește detaliile mărunte ale vieții de pe insulă.

Din cînd în cînd, ca și cum ar fi ceva adus de vînt, amintirea sărutului lui Isabel revine în sfera vieții lui. Pielea ei, delicatețea ei, ființa ei întreagă – totodată îi revin în minte și anii cînd pur și simplu nu și-ar fi putut închipui că există o asemenea făptură. Simplul fapt de a sta lîngă ea îl făcea să se simtă

mai curat, oarecum mai proaspăt. Și totuși senzația aceasta îl împinge înapoi în întuneric, în șanțurile pline cu trupuri rănite și mădulare contorsionate. A descifra rostul lucrurilor – oricare ar fi el – este o adevărată provocare. A depune mărturie că moartea există fără a te lăsa strivit de greutatea ei. Nu există nici o explicație rațională pentru faptul că ești încă în viață, nemutilat. Tom își dă seama deodată

că plînge, copleșit de amintirea bărbaților smulși de lîngă el, din dreapta și din stînga, copleșit de faptul că moartea nu și-a dorit să-l înghită și pe el. Plînge pentru lucrurile ce-i depășesc puterea de înțelegere. Plînge pentru bărbații pe care i-a ucis.

Cînd lucrezi la Faruri, dai socoteală pentru fiecare zi. Scrii în jurnal, informezi despre ceea ce s-a

întîmplat și ceva din acest demers arată că viața merge înainte și că războiul a pierit în prăpastia trecutului. Cu timpul, pe măsură ce fantomele se risipesc în aerul pur al insulei, Tom îndrăznește să se gîndească la viața care îi stă înaintea – un lucru pe care ani de zile l-a considerat prea puțin probabil pentru a-l lua în calcul. Și din nou Isabel îi revine în minte, rîzînd de toți și de toate, debordînd de dorința de a cunoaște lumea din jurul ei, gata oricînd să facă o joacă din orice. Sfatul căpitanului Hasluck îi răsună în minte cînd se îndreaptă spre șopronul de lemne și alege o bucată dintr-o rădăcină de eucalipt.

Ianus Rock

15 martie 1921

Dragă Isabel,

Sper că scrisoarea mea să te găsească sănătoasă. Eu sînt bine. Îmi place aici. Poate că ceea ce spun sună ciudat, dar chiar îmi place. Tăcerea îmi priește. Iar Ianus, ca loc în sine, are ceva magic.

Nu seamănă cu nici unul dintre locurile pe unde am mai trecut.

Tare mi-aș dori să poți vedea răsăritul și apusul aici. Și stelele: noaptea cerul se acoperă de o puzderie de stele și, cînd urmărești mersul constelațiilor pe boltă, totul seamănă cu mișcarea limbilor unui ceas. Faptul că ele vor apărea pe cer oricît de grea a fost ziua, oricît de rău ar merge lucrurile îți dă o stare de liniște. Asta m-a ajutat și în Franța. Asta dă un înțeles lucrurilor – stelele au existat înainte să existe oamenii. Ele au strălucit întruna, indiferent ce s-a întîmplat. Așa văd eu și farul de aici, ca pe o fărmă dintr-o stea care a căzut pe pămînt: strălucește pur și simplu, indiferent ce se întîmplă. Vara, iarna, pe vreme bună, pe vreme de furtună. Oamenii pot conta pe el.

Și asta e important.

Ar fi bine să nu mai trăncănesc. Odată cu scrisoarea îți trimit o cutiuță pe care am sculptat-o pentru tine. Nu e mare lucru. Sper să-ți fie de folos. Poți să pui în ea bijuterii sau agrafe de păr sau altceva.

Poate că între timp te-ai răzgîndit în privința unor lucruri și vreau să știi că nu e nici o problemă. Ești o fată minunată și ceasurile pe care le-am petrecut împreună au fost o bucurie.

Vaporul vine mîine, așa că am să-i dau asta lui Ralph.

Tom

Ianus Rock

15 iunie 1921

Dragă Isabel,

Îți scriu în mare grabă, întrucît băieții sînt aproape gata de plecare. Ralph mi-a adus scrisoarea ta. Mi-a făcut plăcere să primesc vești de la tine. Mă bucur că ți-a plăcut cutia.

Îți mulțumesc pentru poză. Arăți foarte bine, deși nu chiar atît de îndrăzneță precum ești în realitate. Știu exact unde am să o pun: în compartimentul lămpii, în așa fel încît să vezi marea pe

fereastră.

Nu, întrebarea ta nu sună deloc ciudat. Dacă stau să mă gîndesc bine, am cunoscut în război mulți camarazi care s-au însurat în timpul unei permisii de trei zile în Anglia, apoi s-au întors și au continuat circul. Cei mai mulți dintre ei își spuneau că poate n-o să mai zăbovească mult printre cei vii și probabil că așa gîndeau și iubitele lor. Cu puțin noroc, o să mă număr printre cei ce vor mai sta o vreme pe fața pămîntului, așa că gîndește-te bine. Eu sînt gata să risc, dacă și tu ești. Pot face cerere pentru un concediu excepțional în decembrie, așa că ai destul timp să te gîndești. Același lucru este valabil și dacă te răzgîndești – am să te înțeleg perfect. Iar, dacă nu te răzgîndești, promit să am grijă de tine toată viața și să fac tot ce-mi stă în putință pentru a fi un soț bun.

Al tău,

Tom.

Următoarele șase luni se scurseră greu. Pînă acum Tom nu avusese nimic de așteptat – se obișnuise să privească fiecare zi ca pe un scop în sine. Acum aștepta ziua nunții. Trebuiau făcute unele pregătiri, cerute aprobări. Cum găsea o clipă liberă, dădea roată căsuței și mai repara cîte ceva: fereastra din bucătărie care nu se închidea prea bine, robinetul cam înțepenit și greu de rotit. Oare de ce ar avea nevoie Isabel aici? Cu ultimul vapor care se întorcea pe continent comandă niște vopsea să

împrospăteze odăile; o oglindă pentru toaletă, șervețele și fețe de masă noi; partituri muzicale pentru pian – el nu se atinsese de bătrînul instrument, dar știa că lui Isabel îi plăcea să cînte. Ezită înainte de a adăuga pe listă cearșafuri noi, două perne noi și o pilotă. Un zîmbet abia perceptibil apărui pe buzele lui Ralph cînd ajunse la aceste articole de pe listă.

Cînd, în cele din urmă, vaporul veni să-l ia pe Tom pentru ziua cea mare, Neville Whittnish coborî pe dig, gata să preia misiunea pe timpul absenței lui.

— Totul e-n ordine?

— Sper, zise Tom.

După o inspecție rapidă Whittnish îi spuse:

— Trebuie să recunosc că știi cum să te porți cu un far – și îl răsplăti cu un gest aprobator din cap.

— Mulțumesc, răspunse Tom, sincer impresionat de lauda celui alt.

— Ești gata, băiete? îl întrebă Ralph puțin mai tîrziu, cînd erau pe punctul de a pleca.

— Numai Dumnezeu știe, replică Tom.

— Nimic mai adevărat. Își îndreptă privirea spre orizont. Hai, frumoasa mea, la drum, trebuie să-l ducem pe căpitanul Sherbourne, distins cu Crucea Militară cu bareta, la iubita lui.

Ralph vorbea cu nava exact cum vorbea Whittnish cu farul – așa cum le-ai vorbi unor ființe vii, foarte dragi sufletului. Ce lucruri poate iubi un om, își spuse Tom. Privi îndelung turnul, încercînd să-și fixeze în memorie clipa aceasta. Cînd îl va vedea din nou, viața lui se va fi schimbat radical. Îl cuprinse

un moment de îndoială: oare Isabel va iubi insula tot atît cît o iubea el? Oare ea va înțelege lumea lui?

Viața lui avea să se schimbe radical într-adevăr, dar într-un mod și din motive pe care nu le-ar fi putut anticipa în clipele în care privea cum insula se pierde în zare.

Capitolul 7

— Vezi? Cum lampa e la mare înălțime deasupra nivelului mării, lumina trece dincolo de curbura pămîntului, dincolo de orizont. Nu raza în sine, ci aura, strălucirea ei. Nu-i rău, nu-i așa?

Pe platforma farului, Tom stătea în spatele lui Isabel, cu brațele petrecute în jurul ei, cu bărbia lăsată pe umărul ei. Soarele de ianuarie așternea reflexe aurii în părul ei negru. Era în anul 1922 și era a doua zi petrecută împreună pe insulă. Se întorseseră dintr-un voiaj de nuntă de cîteva zile la Perth și veniseră direct aici.

— E ca și cum ai privi în viitor, spuse Isabel. Ca și cum ai acționa înaintea timpului și ai salva nava mai înainte ca ea să știe că are nevoie de ajutor.

— Cu cît turnul este mai înalt și cu cît lentila este mai puternică, cu atît raza bate mai departe. Asta bate pînă la distanța oricărui far.

— N-am mai fost în viața mea atît de sus! Parcă aş zbura! rosti ea și se desprinsese de lîngă el pentru a da roată turnului încă o dată. Mai spune-mi o dată cum se cheamă... ai folosit un cuvînt pentru pulsația luminii...

— Caracteristică. Fiecare far are caracteristica lui aparte. Aici lumina se întrerupe de patru ori pe durata fiecărei rotiri de cinci secunde. Așa încît toate navele știu că aici este Ianus și nu Leeuwin sau Breaksea sau alt punct.

— De unde știi?

— Toate vasele au lista farurilor pe lîngă care vor trece. Timpul e bani, ar spune orice căpitan.

Dorința lui este mereu să scurteze pe cît se poate drumul pe la Capul Bunei Speranțe... să ajungă cît mai repede, să-și descarce marfa și să încarce alta. Cu cît petrece mai puține zile pe mare, cu atît plătește mai puțin echipajul. Rostul luminii este să-l avertizeze, să-l țină pe drumul bun.

Prin geamurile exterioare, Isabel văzu perdelele mari, negre care înconjurau compartimentul lămpii.

— Și astea pentru ce sînt? întrebă ea.

— Pentru protecție. Lentila nu alege lumina pe care o amplifică. Dacă poate amplifica o flacără

mititică pînă la intensitatea de un milion de candelă, închipuie-ți ce poate face cu lumina soarelui în timpul zilei, cînd lentila stă nemișcată. Dacă ești la zece mile depărtare, nu e nici o problemă. Dar cînd ești la cîțiva pași nu mai e la fel de bine. Așa că lampa trebuie protejată. Ca să nu mai vorbim că și eu trebuie să fiu apărat. Dacă aș intra în sală fără să fie perdelele trase, m-ar face scrum. Hai, vino înăuntru să-ți arăt cum funcționează.

Intrară în compartimentul lămpii, ușa de fier se închise cu zgomot în urma lor, apoi trecură prin gura de acces și ajunseră la lampa propriu-zisă.

— Aceasta este o lentilă de prim rang, cea mai puternică.

Isabel examinează curcubeiele pe care le formau prismele.

— E..., ei, Doamne, e așa de *frumoasă*!

— Punctul de mijloc, unde sticla este mai groasă, este miezul. Lentila asta are șase astfel de puncte, dar numărul poate să difere, în funcție de caracteristica farului. Sursa de lumină trebuie să fie exact pe aceeași linie cu aceste puncte, astfel încît lentila să concentreze lumina.

— Și toate cercurile de sticlă care înconjoară miezul?

Arcuri individuale de sticlă triunghiulară înconjurau centrul lentilei precum cercurile pe un panou de tras la țintă.

— Primul grup, primele opt, care merg pînă la barele metalice de deasupra și de sub miez, operează

refracția luminii: o abat astfel încît, în loc să se ducă în sus, spre cer, sau în jos, spre fundul oceanului, unde nu servește nimănui, ea este dirijată direct spre mare. Ca și cum lumina ar da colțul. Celelalte cercuri de sticlă, în număr de paisprezece, care sînt mai sus și mai jos de aceste bare... le vezi?... care sînt din ce în ce mai apropiate cu cît te depărtezi de centru, *reflectă* lumina din nou în jos, astfel încît toată lumina se adună într-un singur fascicul și nu e lăsată să se risipească în toate direcțiile.

— Așa că nici o fărîmă de lumină nu o ia razna fără să-și facă datoria, spuse Isabel.

— Cam așa ceva. Iar aici este flacăra, zise el arătîndu-i micul dispozitiv pe suport metalic din centru, înconjurat de o plasă metalică.

— Nu pare să fie mare lucru de capul ei.

— Nici nu este. Dar învelișul de plasă e o manta incandescentă și face ca vaporii de petrol care ard să capete o strălucire ca de stea cînd este amplificată de lentilă. O să-ți arăt diseară.

— Steaua noastră! Ca și cum lumea ar fi fost făcută doar pentru noi. Adam și Eva.

— Trag nădejde că o să ne descurcăm mai bine decît ei, spuse Tom rîzînd.

— Avem paradisul nostru. Cu soare și cu ocean. Și ne avem unul pe altul, ne aparținem unul altuia.

— Cred că cei de la Serviciul de Faruri mă consideră al lor.

— Nu avem vecini curioși și rude plicticoase. Îl mușcă ușurel de ureche. Numai tu și eu...

— Pentru că i-ai pomenit pe Adam și Eva: pe Ianus nu sînt șerpi, din fericire. Unele insule din zonă

sînt pline de șerpi. Dar există păianjeni care te pot înțepa, așa că fii cu ochii-n patru. Sînt... Lui Tom îi era greu să-și ducă pînă la capăt fraza privitoare la fauna locală, căci Isabel îl săruta întruna, îl mușca ușor de ureche, îl căuta prin buzunare într-un fel care îl făcea incapabil să gîndească cum trebuie și mai ales să se exprime coerent. Încerc să..., continuă el cu dificultate... să-ți vorbesc despre o problemă

serioasă, Izz. Trebuie să fii mereu atentă la...

Și scoase un geamăt cînd mîinile ei găsiră ceea ce căutau.

— ... mine..., chicoti Isabel. Eu sînt cel mai mare pericol pe insula asta.

— Nu aici, Izz. Nu lîngă lampă. Hai să... Trase adînc aer în piept. Hai să mergem jos.

— Ba da, aici, zise ea rîzînd.

— E proprietatea guvernului, spuse Tom cu o tresărire.

— Proprietatea guvernului! Cum adică... va trebui să treci asta în jurnal?

Tom tuși stingherit.

— Păi, tehnic vorbind... În fine, toate obiectele astea sînt fragile și costă mai mulți bani decît am putea vedea noi într-o viață. Dacă ne ia... mă rog, dacă ne ia valul n-aș vrea să fiu nevoit să născocesc vreo explicație dacă se sparge ceva. Haide, să mergem jos.

— Și dacă nu vreau? îl necăji ea.

— Atunci probabil va trebui să..., și o săltă pe un șold, va trebui să te oblig, iubito! spuse el și o duse în brațe pe cele o sută și ceva de trepte înguste, în timp ce ea făcea tot posibilul să-l zăpăcească.

*

— Ah, e un adevărat paradis! exclamă ea a doua zi privind oceanul turcoaz perfect calm.

În ciuda avertismentelor alarmante date de Tom, vîntul le oferea un armistițiu de bun venit, iar soarele răspîndea o căldură magnifică.

O adusese lîngă lagună, lîngă ochiul de apă de un albastru uniform ce nu avea o adîncime mai mare de doi metri.

— Ce bine că-ți place! Te-am avertizat, n-o să putem să ne petrecem concediul pe continent decît peste trei ani. Practic, a trebuit să-mi vînd sufletul pentru a obține permisiunea de a merge să mă însor.

Ea îl cuprinse cu brațele.

— Sînt în locul unde vreau să fiu, cu bărbatul cu care vreau să fiu. Nimic altceva nu contează.

Tom o ridică de la pămînt și o învîrti încet.

— Uneori peștii se strecoară printre stînci și ajung pînă aici. Poți să-i prinzi cu o plasă sau chiar cu mîinile goale.

— Cum se cheamă asta?

— Ce?

— Laguna.

— N-are nume. Sau cel puțin eu n-am auzit s-o numească nimeni în vreun fel. Eu cunosc locul și de obicei sînt singurul care umblă pe-aici.

— Orice lucru merită să aibă un nume, nu crezi?

— Atunci dă-i tu un nume. Hai, să te văd!

Isabel se gîndi un timp.

— Te botez „Laguna Paradis“, zise ea și aruncă un pumn de apă peste un bolovan. Aici o să înot.

— E un loc destul de sigur, în general. Dar fii foarte atentă, pentru orice eventualitate.

— Cum adică? întrebă Isabel, care înota fără să dea prea mare atenție vorbelor lui.

— De regulă rechinii nu reușesc să se strecoare printre bolovani decît dacă fluxul este deosebit de mare sau dacă e vreo furtună sau ceva, așa că, dinspre partea lor ești în siguranță, probabil.

— *Probabil?*

— Dar trebuie să iei seama la alte vietăți. Cum ar fi aricii de mare. Ai grijă cînd pășești pe pietrele de sub apă, căci, dacă îți intră vreun țep în picior, se infectează.

Ea se aproprie de marginea lagunei.

— Mai e ceva ce nu mi-ai spus încă?

— Am încercat să-ți spun și ieri, dar... m-ai abătut din drum, zîmbi el, apoi deveni serios din nou.

Mai sînt și meduzele: sînt mici, greu de observat, dar o să-ți dai seama că te-au înțepat pentru că o să te umpli de bășici mari și roșii care dor rău. Trebuie să pui oțet pe înțepătură. Ah, și mai sînt și pisicile de mare care se ascund în nisip aproape de mal – dacă te atingi de țepii de pe coada vreuneia, dai de mare belea. Dacă țîșnește în sus și te atinge aproape de inimă...

Observă că Isabel a amuțit.

— Ce s-a întîmplat, Izz? Tu ai trăit aici, nu cred că ți-am spus ceva nou.

— Parcă totul sună altfel cînd le înșiri pe toate în felul ăsta... și n-avem de unde să primim nici un ajutor.

Tom o luă în brațe și o aduse pe uscat.

— Eu o să am grijă de tine, iubito. Să nu te temi, zîmbi el. Știi bine că o să am grijă de tine.

Îi sărută umerii, îi lăsă capul pe nisip și o sărută pe gură.

*

În garderoba lui Isabel, pe lîngă vrafurile de haine groase de iarnă, sînt și cîteva rochii înflorate –

ușor de spălat, rezistente la murdărie, pe care le poartă cînd se ocupă de noile ei îndeletniciri: de dat mîncare la găini, de muls caprele, de cules zarzavaturile sau de făcut curat în bucătărie. Cînd hoinărește împreună cu Tom pe insulă își pune o pereche de pantaloni vechi de-ai lui, suflecați la glezne și strînși în talie cu o curea veche de piele și o cămașă fără guler. Îi place să simtă pămîntul sub picioare și merge desculță pe unde se poate, dar pe stînci își pune niște teniși ca să-i apere picioarele de pietrele tăioase. Își explorează noul teritoriu pînă la graniță.

Într-o dimineață, la scurt timp după ce venise aici, amețită de libertatea de care se bucura, se gîndi să facă o încercare.

— Ce părere ai despre noua mea ținută? îl întrebă pe Tom cînd veni la postul de observație, la prînz, să-i aducă un sandvici, complet dezbrăcată. Cred că nici nu am nevoie de haine într-o zi așa de frumoasă.

Tom ridică dintr-o sprînceană și-i zîmbi fără prea multă convingere.

— Foarte frumos, dar o să te plictisești curînd, Izz. Luă sandviciul și o mîngîie pe obraz. Există o serie de lucruri pe care trebuie să le faci, draga mea, cînd lucrezi la un far, pe o insulă îndepărtată, ca să supraviețuiești și ca să nu-ți pierzi mințile: să mănînci cînd trebuie, să întorci filele calendarului...

și să stai îmbrăcată, adăugă el rîzînd. Crede-mă, iubita mea, fac de ceva vreme munca asta.

Isabel roși, se întoarce în căsuța lor și-și puse pe ea mai multe straturi: maiou, jupon, furou, canadiană, își trase cizmele în picioare și porni să sape cartofii cu prea multă energie sub soarele arzător.

*

— Ai o hartă a insulei? îl întrebă Isabel pe Tom.

El zîmbi.

— Ți-e frică să nu te rătăcești? Sînt deja cîteva săptămîni de cînd ești aici. Atîta timp cît mergi depărtîndu-te de apă, ai să ajungi acasă mai curînd sau mai tîrziu. Și te mai ajută și farul.

— Vreau eu o hartă. Trebuie să fie una pe-aici.

— Sigur că este. Există hărți ale întregii zone, dacă chiar ai nevoie de ele, dar nu văd la ce ți-ar folosi. Nu prea ai unde să te duci.

— Fă-mi, te rog, pe plac, soțul meu iubit! spuse ea și îl sărută pe obraz.

Mai tîrziu în cursul dimineții Tom intră în bucătărie cu un sul mare de hîrtie pe care i-l oferi ceremonios lui Isabel.

— Dorința dumneavoastră e ordin pentru mine, doamnă Sherbourne.

— Vă mulțumesc, răspunse ea pe același ton ironic. Atît deocamdată. Vă puteți retrage, domnule.

Pe buzele lui Tom se ivi un zîmbet, își frecă bărbia și zise:

— Ce mai pui la cale, domnișoară?

— Nu e treaba ta.

În următoarele zile, Isabel porni în fiecare dimineață să exploreze insula, iar în fiecare după-amiază se încuie în dormitor, chiar dacă Tom era ocupat la far.

Într-o seară, după ce șterse vasele, aduse sulul și i-l înmîină lui Tom.

— Asta e pentru tine.

— Mulțumesc, iubito, spuse Tom care citea o carte îndelung folosită despre felul în care se fac nodurile la parîme. Își ridică ochii din carte. O s-o pun mîine la loc.

— Dar este pentru *tine*.

— E harta, nu? întrebă Tom.

— N-ai de unde să știi pînă nu te uiți, spuse ea cu un zîmbet poznaș.

Tom desfășură harta, acum mult schimbată. Pe toată suprafața ei apăruseră mici însemnări, figuri și săgeți. În prima clipă Tom își spuse că harta este proprietatea guvernului și că va trebui să plătească o avere la următoarea inspecție. Peste tot erau marcate denumiri ale locurilor.

— Ce zici? întrebă ea zîbind. Faptul că locurile nu aveau nume mi s-a părut o greșeală. Așa că le-am dat nume, vezi?

Pe toate golfuluțele și înălțimile și stîncile și cîmpurile verzi erau trecute, cu un scris mărunț, numele cu care fuseseră botezate, la fel ca Laguna Paradis: Colțul Furtunii, Stîncă Înșelătoare, Plaja Epavei, Golful Liniștit, Observatorul lui Tom, Faleză lui Izzy și multe altele.

— Pentru mine... pentru mine nu au fost niciodată puncte separate. Pentru mine toate sînt Ianus, zîmbi Tom.

— Numele schimbă complet situația. Nu poți pune toate lucrurile la grămadă. Fiecare loc merită să aibă un nume, precum camerele dintr-o casă.

Nici casa nu era pentru Tom împărțită în camere. Era doar „casă”. Cumva se întristă văzînd insula divizată, segmentată în părți bune și părți rele, în locuri sigure și locuri periculoase. Prefera să o considere un întreg. Mai mult chiar, nu-i plăcea că unele locuri poartă numele lui. Insula nu-i aparținea: el îi aparținea insulei, așa gîndeau indigenii despre pămînt. Treaba lui era să-i poarte de grijă.

Se uită la soția lui care zîmbea, mîndră de ceea ce făcuse, și se întrebă dacă să-i explice sau nu. Nu era cazul, hotărî el în cele din urmă. Dacă ea își dorea să dea nume locurilor, nu era nimic rău în asta.

Și poate că, pînă la urmă, o să înțeleagă și ea cum vede el lucrurile.

*

Cînd Tom primește invitații la întrunirile batalionului din care a făcut parte, totdeauna răspunde în scris. Totdeauna transmite cele mai bune urări și trimite o mică sumă de bani pentru susținerea cheltuielilor. Dar nu participă niciodată. De fapt, nici n-ar putea, întrucît lucrează la Faruri. Există unii, știe el foarte bine, care își găsesc alinare în revederea unui chip cunoscut, în relatarea unei întâmplări –

iar fiecare reluare mai tocește puțin asprimea întâmplării, mai atenuază faptele, pînă ce totul devine o istorioară inofensivă. Dacă alții simt nevoia să facă asta, el n-are de gînd să-i oprească. Dar nu-și dorește să fie asemeni lor. Își pierduse prietenii – bărbați în care avusese încredere, alături de care luptase, împreună cu care băuse și tremurase de frig. Bărbații pe care-i înțelesese fără să rostească nici un cuvînt, pe care îi cunoscuse atît de bine de parcă ar fi fost parte din trupul lui și care acționaseră

alături de el, ca o singură ființă, doar pentru a reuși să supraviețuiască. Se gîndește la vorbele care îi

legau: vorbe ce se născuseră pentru a răspunde unor situații pe care nu le mai trăise nimeni până atunci.

Ananasul, frecuștețul, budinca: toate soiurile de proiectile care își făceau drum până în tranșeele lor.

Păduchii erau *ciorchini*, rana era *haleală*, iar *casa* era rana care te trimitea înapoi acasă în Anglia, în spital. Tom se întreabă cam câți bărbați mai știau această limbă în ziua de azi.

Uneori, când se trezește lângă Isabel, îl cuprinde mirarea și un sentiment de ușurare văzînd că ea trăiește. O privește atent, vrînd să se convingă că respiră. Apoi își lipește capul de spatele ei și-i absoarbe delicatețea pielii, mișcarea imperceptibilă a trupului care respiră în somn. Este cel mai mare miracol pe care l-a văzut în viața lui.

Capitolul 8

— Poate că toate momentele din viață pe care aș fi preferat să nu le trăiesc au fost niște încercări ale destinului ca să dovedesc că te merit cu adevărat, Izz.

Stăteau întinși pe o pătură pusă pe iarbă la trei luni după venirea lui Isabel pe insulă. Noaptea de aprilie era încă destul de caldă, împodobită cu stele. Isabel stătea cu ochii închiși, cu capul sprijinit de brațul lui Tom, iar el îi mîngîia pielea.

— Am senzația că tu ești pentru mine cealaltă jumătate de cer, spuse el.

— Nu știam că ești și poet.

— Ah, nu este creația mea. Am citit undeva... poate la un poet latin? În mitologia greacă? Cam așa ceva.

— Ia mai lasă-mă cu școala ta particulară pretențioasă cu tot! îl necăjea ea.

Era ziua lui Isabel și Tom îi pregătise micul dejun și cina, o privise desfăcînd panglica gramofonului pe care complotase cu Ralph și Bluey să-l aducă la ultimul transport, pentru a compensa faptul că pianul, pe care i-l arătase cu mîndrie la venirea ei, nu putea fi folosit din cauză că fusese neglijat prea mulți ani. Toată ziua ea ascultase Chopin și Brahms, iar acum viorile oratoriului „Mesia“

de Händel se auzeau dinspre far, unde îl instalaseră, pentru ca muzica să răsunе în decorul natural.

— Îmi place cînd faci asta, spuse Tom uitîndu-se cum Isabel își răsuțește pe deget o șuviță de păr, apoi o descolățește și trece la alta.

Devenind brusc conștientă de ceea ce face, Isabel rosti:

— Ah, mama spune că e un obicei prost. Se pare că totdeauna am făcut așa. Nici măcar nu-mi dau seama ce fac.

Tom prinse o şuviță din părul ei, o răsuci pe deget și o lăsă să se desfășoare ca un drapel.

— Mai spune-mi o poveste din mitologie, îl rugă Isabel visătoare.

Tom se gîndi cîteva clipe.

— Știi că Ianus este numele de la care vine cuvîntul ianuarie, la fel ca și numele insulei? Este zeul cu două fețe puse spate-n spate. Un tip destul de urît.

— Ce reprezintă?

— Pragurile. El privește tot timpul în două direcții, este sfișiat între două moduri de a privi lucrurile. Luna ianuarie privește atît spre anul care începe, cît și spre cel care a trecut. El vede și trecutul, și viitorul.

— Aha!

— Așa și insula, privește spre două oceane diferite.

— Da, am priceput. Îl apucă de nas și izbucni în rîs. Te necăjeam doar. Îmi place cum povestești.

Mai spune-mi ceva despre stele. Mai spune-mi o dată unde e Centaurul.

Tom îi sărută vîrful degetului și-i ridică brațul pînă ce ajunse în dreptul constelației.

— O vezi? Acolo?

— E preferata ta?

— *Tu* ești preferata mea. Mai presus de toate constelațiile puse la un loc. Sau poate ar trebui să spun că voi *doi* sînteți preferații mei, zise el zîmbind. Și dacă sînt gemeni? Sau tripleți?

Izbucniră amîndoi în rîs și Tom își puse capul pe pîntecele ei.

— Auzi ceva? Îți vorbește?

— Da, îmi spune că ar trebui s-o duc pe mămica la culcare mai înainte să se lase răcoarea nopții.

Hai, sus cu tine!

Își luă soția în brațe și o duse ușor pînă la căsuță, în timp ce turnul farului intona: „Căci pentru noi s-a născut pruncul“.

*

Plină de mîndrie, Isabel îi scrisese mamei ei anunțîndu-i așteptata sosire a copilului.

— Tare aş vrea să pot... nu ştiu, să trec marea înotînd, să fac cumva şi să ajung să le dau vestea.

Pînă vine vaporul o să-mi dau duhul. Îl sărută pe Tom şi spuse: Cui ar trebui să-i mai scriem? Tatălui tău? Fratelui tău? Cui vrei să-i spui din familia ta?

Tom se ridică şi îşi făcu de lucru cu vasele lăsate la scurs. Spuse doar:

— Nu e cazul.

Chipul lui, care exprima stînjeneală, dar nu mînie, îi arătă lui Isabel că nu trebuie să insiste şi îi luă încet din mînă şervetul de vase.

— Fac eu asta, zise ea, ai destulă treabă.

Tom îi puse o mînă pe umăr, încercă un zîmbet şi ieşi din bucătărie spunînd:

— O să mai meşteresc la scaunul tău.

În şopron se uită la bucăţile de lemn din care avea de gînd să-i facă lui Isabel un balansoar —

deocamdată nu era decît o scîndură pe strung. Încercase să-şi aducă aminte, cît putea de exact, cum arăta cel în care îl legăna mama lui şi îi spunea poveşti. În momentul acela, trupul lui îşi aminti senzaţia pe care o avea cînd ea îl ţinea în braţe — o senzaţie dispărută cu zeci de ani în urmă. Se întreba dacă şi copilul lor va păstra în acelaşi fel amintirea atingerii lui Isabel, peste alte zeci de ani. Maternitatea — o stare plină de taine. De cît curaj are nevoie o femeie pentru a se aventura în așa ceva, îşi spuse el, cîntărind în gînd drumul parcurs de mama lui în viaţă. Totuşi, Isabel vedea lucrurile cu multă claritate:

— E în firea lucrurilor, Tom. De ce să-mi fie frică?

Îşi aminti acum că, atunci cînd în sfîrşit a dat de urma mamei sale, avea douăzeci şi unu de ani şi îşi terminase studiile la facultatea de inginerie. Era în sfîrşit stăpîn pe viaţa lui. Adresa pe care i-o

furnizase detectivul particular era a unei pensiuni din oraş. Stătuse în faţa uşii, capul îi vuia într-un vârtej de spaima şi speranţe, redevenise copilul de opt ani. Sunetele născute din alte disperări se prelingeau de sub uşile încăperilor înşirate de-a lungul culoarului îngust cu lambriuri de lemn —

suspinele unui bărbat, în dreptul unei uşi, în dreptul alteia, plînsul unui copil şi ţipetele unei femei care spunea „Aşa nu se mai poate!“; de undeva dinspre capătul culoarului se auzea zăngănitul ritmic al unei tăblii de pat, care probabil îi oferea femeii din pat un punct de sprijin şi în mai mică măsură traducea pasiunea bărbatului care o călărea.

Tom examinează din nou rîndurile scrise cu creionul pe o bucată de hîrtie. Da, numărul camerei era corect. Adresa era corectă. Îşi răscoli din nou amintirile pentru a-şi împrăşti melodia dulce a cîntecului de leagăn cîntat de mama lui: „Să creşti mare, puişor. Să-ţi mai cînt încetişor?“.

Bătu în uşă, nu primi nici un răspuns, încercă din nou. În cele din urmă apăsă ușor clanța și ușa se deschise de îndată. Mirosul ei inconfundabil îl învălui imediat, dar după o fracțiune de secundă își dădu seama că fusese pervertit de miros de țigări și băutură proastă. În spațiul strîmt și mohorît desluși un pat nefăcut și un fotoliu vechi în nuanțe de maro. Geamul ferestrei era crăpat, iar în dreptul ei, într-o vază, era un singur trandafir ofilit de mult.

— O cauți pe Ellie Sherbourne? întrebă din spatele lui un bărbat uscățiv cu început de chelie.

Numele ei, rostit astfel, îi suna curios. „Ellie“... nu și-o închipuise niciodată sub numele „Ellie“.

— Pe doamna Sherbourne, da. Cînd se întoarce?

— Nu se mai întoarce, răspunse omul cu un mormăit. Și-mi pare grozav de rău, pentru că-mi datorează chiria pe o lună.

Ceva era complet anapoda în realitatea din jurul lui. Nu reușea să o pună în acord cu tabloul revederii pe care o plănuise, la care visase ani de zile. Inima lui Tom bătea nebunește.

— Aveți o adresă către care mă puteți îndruma?

— Acolo unde a plecat ea nu te poți duce. A murit acum trei săptămîni. Tocmai venisem să scot ce-a mai rămas pe aici.

O clipă, de uimire, lui Tom îi pieri glasul. Dintre toate scenele pe care și le imaginase, nici una nu se sfîrșea astfel. Rămase încremenit.

— Ai de gînd să te muți? Să stai aici? îl întrebă omul morocănos.

Tom șovăi, apoi deschise portofelul și scoase o bancnotă de cinci lire.

— Pentru chiria ei, mormăi el și porni amețit, cu pași mari, de-a lungul culoarului.

Urma de speranță pe care Tom o nutrise atîta timp pierise în fața unei realități ce trebuia acceptată, pe o străduță din Darlington, pe cînd în lume războiul stătea să izbucnească. La mai puțin de o lună

după aceea se înrolă în armată și dădu autorităților numele mamei lui, drept cea mai apropiată rudă și adresa ei de la pensiune. Cei ce se ocupau de recrutări nu-și băteau capul să verifice datele.

Tom își trecu mîna peste bucata de lemn pe care o strunjise și încercă să-și închipuie ce i-ar scrie mamei sale, dacă ar mai fi în viață, cum i-ar împărtăși vestea despre copil. Dar ideea de a formula în cuvinte așa ceva era un lucru prea greu, prea străin lui. Luă centimetrul și se apucă de o altă bucată de

lemn.

*

— Zebedeu.

Isabel îl privi pe Tom cu o față poznașă, cu un zîmbet ce-i tremura în colțul gurii.

— Cum? întrebă Tom, care-i făcea masaj la picioare, și se opri.

— Zebedeu, repetă ea și-și vârî mai adînc nasul în carte ca să nu-i vadă ochii.

— Sper că nu vorbești serios. Ce nume mai e...?

— E numele unchiului meu din partea bunicii, zise ea și pe față i se citea supărarea. Zebedeu Zanzibar Graysmark.

Tom îi aruncă o privire, iar ea continuă pe același ton:

— I-am promis bunicii înainte să moară că, dacă voi avea vreodată un fiu, îi voi pune numele fratelui ei. Nu pot să nu-mi țin promisiunea.

— Eu mă gîndeam la ceva mai... mai normal.

— Vrei să spui că unchiul meu nu era normal?

— Păi, dintre toate numele, ăsta e...

Isabel nu mai reuși să se stăpînească și izbucni în rîs.

— Te-am păcălit! Te-am păcălit rău de tot!

— Nebunatico! O să mi-o plătești!

— Nu! Stai! Oprește-te!

— Fără milă! răspunse el și începu să o gîdile pe spate și pe burtă.

— Mă predau!

— Prea tîrziu!

O gîdilă la subsuoară, iar ea se strînse ghem.

— Nu mă lași să mă concentrez! se plînse Isabel și începu să-l gîdile și ea.

Stăteau întinși pe pajiștea ce dădea spre Plaja Epavei. Era după-amiaza tîrziu și soarele blînd așternea nuanțe aurii pe nisip. Tom se opri brusc.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Isabel privind printre șuvițele lungi care-i acopereau fața.

El îi dădu părul deoparte și o privi tăcut. Ea îi puse o mînă pe obraz.

— Tom?

— Știi... uneori mă cuprinde mirarea. Acum trei luni eram doar noi doi și acum mai e și această viață nouă, ivită de nicăieri sub formă de... sub nu știu ce formă.

— Sub forma unui copil!

— Da, așa e... dar e mai mult de-atât, Izz. Uneori, înainte să vii tu, mă gândeam iar și iar ce înseamnă viața. Adică, în comparație cu moartea... Tom se opri. Văd că am devenit cam sinistru. Bat câmpii. Nu mai spun nimic.

Isabel îi puse o mână sub bărbie.

— Aproape că nu spui nimic niciodată, Tom. Vorbește-mi!

— Nu pot exprima în cuvinte. Cum să spun... de unde vine viața?

— Are vreo importanță?

— *Are* vreo importanță? repetă și el.

— E un mister. Nu-l înțelegem.

— Mi s-a întâmplat să văd câte un om dându-și ultima suflare și... parcă aș fi vrut să-l întreb: Unde ai plecat? Erai aici lângă mine acum câteva clipe și câteva bucăți de metal ți-au făcut niște găuri în piele, pentru că te-au lovit cu mare viteză, și deodată ai plecat în altă parte. Cum s-a putut întâmpla așa ceva?

Isabel își strânse genunchii la gură cu un braț, iar cu mâna cealaltă smulse câteva fire de iarbă de lângă ea.

— Crezi că, atunci când ajung dincolo, oamenii își mai amintesc viața de aici? Crezi că în cer bunicul și bunica mea, de exemplu, sînt împreună?

— Habar n-am, zise Tom ridicînd din umeri.

— Dar cînd vom muri noi, Tom, întrebă ea cuprinsă brusc de panică, Dumnezeu n-o să ne despartă, nu-i așa? O să ne lase să fim împreună, nu?

Tom o strînse în brațe.

— Ei, uite și tu ce-am făcut. Ar fi trebuit să-mi țin gura asta proastă. Hai, ne apucaserăm să alegem un nume.

— Știu, dar...

— Și eu încercam să-l salvez pe bietul copilaș de nefericita soartă de a trăi toată viața cu numele de Zebedeu Zanzibar sau naiba știe cum. Haide! Cum stăm cu numele de fete?

— Alice, Amelia, Annabel, April, Ariadna...

Tom ridică din sprâncene.

— Iar bate câmpii! „Ariadna“! Nu-i destul c-o să trăiască la un far, o mai împovărăm și cu un nume de care o să rîdă toată lumea. Cu primele pe care le-ai enumerat n-am nici o problemă.

— Nu mai am de parcurs decît două sute de pagini, zise ea rîzînd.

— Atunci ar cam trebui să ne grăbim.

În aceeași seară, privind de pe platforma turnului, Tom se întoarse la aceeași întrebare. Unde a stat pînă acum sufletul acestui prunc? Unde o să se ducă? Unde s-au dus sufletele bărbaților care glumiseră, salutaseră și înotaseră prin nori alături de el?

El era acum aici, teafăr și sănătos, avea o soție frumoasă și un suflet oarecare se hotărîse să vină

alături de ei. Venind din neant pînă în cel mai îndepărtat colț al planetei, avea să sosească un copil. El însuși fusese atîta amar de vreme înscris în catastiful morții, încît părea imposibil ca viața să-i facă

acum un dar.

Reveni în compartimentul lămpii și se uită din nou la fotografia lui Isabel agățată pe perete.

Misterul întregii situații. Misterul.

*

Al doilea cadou pentru ea, venit cu ultimul vapor, fusese *Manualul mamei australiene pentru creșterea eficientă a copilului* de doctorul Samuel B. Griffith. Isabel începuse să-l citească cînd avea timp. Și îl bombarda pe Tom cu întrebări.

— Știai că rotulele pruncului nu sînt făcute din os?

Sau:

— La ce vîrstă crezi că e capabil copilul să mănînce din linguriță?

— Habar n-am, Izz, răspundea Tom.

— Hai, ghicește!

— Hai să fim serioși, de unde să știu eu?

— Ah, n-ai nici un pic de haz! se plîngea ea și se cufunda din nou în carte în căutarea altor date.

În cîteva săptămîni cartea era deja zdrențuită și plină de urme lăsate de iarba de pe pajiște.

— O să ai un copil, n-o să dai un examen, o necăjea Tom.

— Vreau să fac lucrurile așa cum trebuie. N-am cum să mă duc la mama să o întreb, nu?

— Ah, Izzy Bella! rîdea Tom.

— Ce e? Ce e așa caraghios?

— Nimic. Absolut nimic. N-aș schimba nici o părticică din tine.

Ea zîmbi și-i ciufuli părul.

— Ai să fii un tată minunat. Sînt sigură.

În ochii ei licări o întrebare.

— Ce e? zise Tom.

— Nimic.

— Nu, serios acum, care-i problema?

— Păi, mă gîndeam la tatăl *tău*. N-ai vorbit niciodată despre el.

— Mă tem că n-am avut o relație prea bună cu el.

— Dar ce fel de om era?

Tom căzu pe gînduri. Cum să-l cuprindă în cîteva cuvinte? Cum să poată descrie privirea din ochii lui, golul care îl învăluia mereu, astfel încît părea imposibil să ajungi cu adevărat pînă la el?

— Era un om *corect*. Totdeauna era corect. În legătură cu orice. Cunoștea regulile și le respecta, orice s-ar fi întîmplat, bine sau rău.

Tom se întoarce cu gîndul la silueta dreaptă, înaltă care-i umbrise toată copilăria. Dur și rece ca un mormînt.

— Era sever?

Tom răspunse cu un rîs scurt, amar.

— „Sever“ e un cuvînt mult, mult prea blînd pentru a-l caracteriza. Tom își sprijini bărbia în palmă și continuă: Poate voia să fie sigur că băieții lui n-o s-o apuce pe căi greșite. Ne bătea cu cureaua

pentru orice. De fapt, *pe mine* mă bătea pentru orice. Cecil mă pîra mereu... și el scăpa mai ușor. Tom rîse din nou. Dar am să-ți mai spun ceva: în felul ăsta, disciplina militară mi s-a părut un fleac. Nu se

știe niciodată cînd ajungi în viață să fii recunoscător pentru un lucru din trecut. Apoi deveni serios: Și presupun că... nu știi... poate că asta a făcut ca viața de acolo să-mi pară mai ușoară, m-a ajutat gîndul că nimeni nu va fi zdrobit de durere dacă va primi telegrama anunțînd moartea mea.

— Vai, Tom! Să nu mai spui asta niciodată!

El îi strînse capul la piept și-i mîngîie tăcut părul.

*

Uneori oceanul nu este ocean – nu este albastru, nu este nici măcar apă, ci este o explozie de energie și de primejdie: o violență de o intensitate pe care doar zeii o pot stăpîni. Apa se năpustește asupra insulei, spuma trece de vîrfurile turnului și uneori chiar smulge cîte o fărîmă din stîncă. Iar zgomotul...

zgomotul este răgetul unei fiare a cărei mînie nu cunoaște limite. Acestea sînt nopțile în care este cel mai mult nevoie de lumina farului.

În timpul celor mai aspre furtuni Tom stă la far toată noaptea, dacă este nevoie, încălzindu-se pe lîngă soba cu petrol, turnîndu-și ceai îndulcit din termos. Se gîndește la amărîții aflați în larg și mulțumește lui Dumnezeu că este în siguranță. Urmărește atent să vadă dacă apar rachete de semnalizare care arată că o navă este în pericol și ține barca pregătită pentru lansare, deși, pe o mare ca asta, e greu de spus la ce ar folosi.

În noaptea aceea de început de mai Tom ședea cu creionul în mînă și cu un carnețel în față și făcea socoteli. Salariul lui era de trei sute douăzeci și șapte de lire pe an. Cît costa o pereche de încălțări pentru școală? După cîte spunea Ralph, copiii le strică una-două. Și apoi mai erau hainele. Și cărțile de școală. Firește, dacă ar rămîne la Serviciul de Faruri de Larg, Isabel i-ar învăța pe copii acasă. Dar într-o noapte ca aceasta se întrebă dacă ar fi cîstit să oblige pe cineva să ducă o astfel de viață, darămite pe un copil. Cel care-i trezise această îndoială fusese Jack Throssel, unul dintre paznicii pe care-i cunoscuse în zona de răsărit.

— Țasta-i cel mai grozav loc pentru copii, crede-mă, îi spusese el lui Tom. Ai mei, toți șase, sînt voinici ca brazii. Veșnic puși pe joacă și pe șotii: explorează peșterile, fac căsuțe. Cred că o să iasă din ei o echipă de pioneri. Iar maică-sa are grijă să-și facă lecțiile. Ascultă-mă pe mine – e floare la ureche să crești copii la un far.

Tom se întoarce la socotelile lui: cum să mai economisească niște bani, ca să fie sigur că îi ajung pentru îmbrăcăminte și doctori și... Dumnezeu mai știe ce. Gîndul că avea să fie tată îl neliniștea, îl emoționa și îl îngrijora.

Pe cînd prin minte îi treceau amintiri legate de tatăl lui, furtuna dezlănțuită în jurul turnului îl făcea

incapabil să mai audă vreun alt sunet. Incapabil să mai audă țipetele lui Isabel care striga după ajutor.

Capitolul 9

— Să-ți fac un ceai? întrebă Tom complet derutat.

Era un om cu simț practic: dacă-i dădeai un aparat delicat, era capabil să-l întrețină, dacă-i dădeai un obiect stricat, era capabil să-l repare, metodic și eficient. Dar confruntat cu durerea soției lui, se simțea neputincios.

Isabel nu ridică ochii. El încercă din nou:

— Niște prafuri Vincent?

Cursurile de prim ajutor îi învățau pe paznicii de far cum să-i „resusciteze pe cei aparent înecați“, cum să trateze hipotermia și expunerea prelungită la soare, cum să dezinfecteze rănila, chiar și cum să

facă o amputare primitivă. Dar nu le dădeau nici un fel de noțiuni de ginecologie, iar amănuntele legate de un avort spontan îi erau necunoscute lui Tom.

Trecuseră două zile de la teribila furtună. Două zile de cînd se declanșase avortul: dar sîngele tot nu se oprise și Isabel tot nu-l lăsa pe Tom să ceară ajutor. După ce stătuse de veghe la far în noaptea aceea dezlănțuită, se întorsese în cele din urmă acasă, după ce stinsese flacăra cu puțin înainte de ivirea zorilor, și trupul îi tînjea după somn. Dar cînd intrase în dormitor o găsisese pe Isabel chircită de durere, cu tot patul scaldat în sînge negru. Se repezise la ea, iar privirea din ochii ei arătase o disperare cum Tom nu mai văzuse.

— Îmi pare rău, îmi pare atît de rău. Îmi pare foarte, foarte rău, Tom, spusese ea.

Apoi o cuprinsese alt val de durere, scosese un geamăt și își apăsase pîntecele cu mîinile, sperînd să-și domolească suferința.

— Ce rost are să vină doctorul? Am pierdut copilul, spusese ea acum. Cît sînt de nevrednică! Alte femei nasc copii la fel de ușor cum cad de pe un buștean.

— Izzy Bella, nu mai vorbi prostii, te rog!

— E vina mea, Tom. Sînt sigură.

— Nu e adevărat, Izz. Îi lipi capul de pieptul lui și-i sărută părul, iar și iar, pentru a alunga cu sărutări asemenea gînduri. Lucrurile astea se întîmplă mereu. Data viitoare o să fie bine. Cîndva, cînd o să avem vreo cinci copii care o să ți se încurce printre picioare, întîmplarea asta o să ni se pară un vis.

Îi strînse șalul în jurul umerilor. E frumos afară. Vîno să stai pe verandă. O să-ți facă bine.

Ședeau unul lîngă altul pe fotoliile de răchită. Isabel se înfășurase într-un pled albastru în carouri și

urmărea cum soarele străbate cerul de toamnă și aruncă pete de lumină pe oceanul liniștit și gol.

Isabel își amintea cât de izbitoare i se păruse pustietatea acestui loc când venise prima oară, ca o pînă albă de tablou, și cum treptat ajunsese să vadă în adîncurile ei, la fel ca Tom, și să intre în

armonie cu schimbările subtile. Norii care se formau se grupau și se plimbau pe cer; valurile de diferite forme care primeau semnale de la vînt și de la anotimp și care, dacă știai să le citești, îți spuneau cum va fi vremea a doua zi; păsările care apăreau din cînd în cînd, pe neașteptate – purtate de vînt precum semințele sau algele aruncate pe țărm.

Se uită la cei doi pini și o podidi plînsul gîndindu-se la singurătatea lor – două făpturi încleștate în luptă cu un loc străin.

— Aici ar trebui să fie pădure, spuse ea brusc. Mi-e dor de copaci, Tom. Mi-e dor de frunzele lor, de mirosul lor și de... mulțimea lor... ah, Tom, mi-e dor de animale: mi-e al dracului de dor de canguri! Mi-e dor de toate.

Și printre lacrimi îi veni parcă să rîdă de absurditatea spuselor ei.

— Știi că ți-e dor, Izz, draga mea.

— Dar ție nu ți-e dor?

— În afară de tine, nu-mi doresc nimic pe lumea asta, Izz, iar tu ești cu mine. Toate celelalte se rezolvă de la sine. E nevoie doar de timp.

*

— Ție îți place să citești. De ce nu încerci să faci asta, ca să-ți mai iei gîndul de la alte lucruri?

Stăteau în dormitor, o săptămînă mai tîrziu, și Tom parcurgea o listă de soluții care ar putea să o facă pe Isabel să se simtă mai bine.

— Nu pot să mă concentrez, răspunse ea.

— Ce-ar fi să te apuci iar de brodat? Mi-ai arătat un șervețel frumos făcut de tine.

— Mă dor ochii prea tare.

— Izz, draga mea, nu știu ce să-ți mai propun, oftă Tom. Se uită la ceas: Soarele o să apună în curînd. Trebuie să aprind farul. Mă întorc cît pot de repede și apoi facem ce vrei tu.

O sărută pe frunte și plecă spre turnul farului.

Un strat subțire, fin, acoperea totul, oricît de temeinic ștergea Isabel praful: fotografia de la nunta ei, fotografia celor doi frați, Hugh și Alfie, în uniformă, făcută în 1916, în săptămîna în care se înrolaseră, zîmbitori de parcă s-ar fi dus la o petrecere. Nu erau ei cei mai înalți bărbați din Forțele

Imperiale Australiene, dar erau hotărâți și arătoși, cu bretelele lor moi, noi-nouțe.

Coșul ei pentru lucrul de mână era pus într-o ordine firească, nu perfect ordonat ca al mamei ei. În căptușeala vernil erau înfipite ace și bolduri, iar bucățile unui costumaș de botez încă neîmbinate arătau că lucrul se oprise în loc, precum mecanismul unui ceas.

Micul șirag de perle pe care Tom i-l oferise drept cadou de nuntă era așezat în cutia pe care tot el i-o făcuse. Peria ei de păr și pieptănul din бага erau celelalte două lucruri care se găseau pe măsuta ei de toaletă: o viață atât de mărginită. Care cuprindea atât de puțin.

Isabel străbătu salonul, observă praful, crăpătura din tencuială, lângă fereastră, marginea zdrențuită a covorului albastru închis. Căminul trebuia curățat, iar dublura perdelelor începuse să se taie din cauza

expunerii îndelungate la schimbările de vreme. Numai gândul că s-ar putea apuca să repare ceva îi cerea mai multă energie decât avea ea. Cu numai câteva săptămîni în urmă fusese atât de plină de putere și de speranțe. Acum încăperea îi părea un mormînt, iar viața ei parcă se oprea la marginea gropii.

Deschise albumul pe care mama ei i-l pregătise înainte de a pleca de acasă și în care pusese pozele ei din copilărie, cu numele fotografului, *Gutcher*, menționat pe spatele fiecărei poze. Mai era și o fotografie de la nunta părinților ei; o fotografie a casei. Se ridică, își trecu degetul peste suprafața mesei, pipăi milieul pe care bunica ei îl făcuse pentru propriul trusou. Se apropie de pian și îl deschise.

Lemnul era crăpat în unele locuri. Frunza aurie de deasupra claviaturii arăta numele producătorului.

Eavestaff, Londra. Își imaginase adesea călătoria pe care o făcuse pianul pînă în Australia și celelalte vieți pe care le trăise: într-o casă englezească sau într-o școală, împovărat de game probabil cîntate imperfect de degete mici, stîngace, sau chiar pe o scenă. Și totuși, un lanț de întîmplări greu de imaginat îl adusese pe această insulă unde viețuia redus la tăcere din pricina singurătății și a climei.

Apăsă clapa do central atât de încet, încît nu scoase nici un sunet. Clapa de fildeș era caldă, netedă, ca degetele buncii, iar contactul cu ea îi readuse în minte lecțiile de muzică făcute după-amiaza, sunetul acordului la bemol major cîntat pe o octavă, apoi pe încă una mai jos, apoi două, apoi trei. Sunetul mingii de crichet lovind lemnul în timp ce Hugh și Alfie se jucau pe-afară, iar ea, „micuța doamnă“, își sporea „talentele“ și o asculta pe bunica dîndu-i explicații cu privire la importanța poziției mîinilor pe claviatură.

— Dar e o prostie mișcarea descendentă! să văicărea Isabel.

— Păi, trebuie să știi cum e cu mișcarea descendentă, draga mea, comentă bunica, deși își răcea gura de pomană cu un copil de opt ani.

— Pot să mă duc să joc și eu crichet, bunico? Numai puțin și pe urmă mă întorc.

— Crichetul nu e un joc pentru fete. Hai, vino! Studiul de Chopin, continuă ea deschizînd un caiet presărat de semne făcute cu creionul și urme de degete mînjite de ciocolată.

Pe cînd mîngîia clapele din nou, pe Isabel o cuprinse brusc, aici pe Ianus, nu atît dorul de muzică, cît dorul de vremurile cînd putea să fugă afară, să-și prindă fusta în brîu și să facă pe portarul pentru frații ei. Regretul era atît de dureros în inima ei ca și cum ratase această șansă cu doar cîteva minute în urmă. Apăsă și pe celelalte clape, vrînd parcă să aducă înapoi zilele acelea. Pianul scoase doar cîteva gemete disonante cînd ciocănelele atinseră coardele. De la unele nu obținu nici măcar atît, ci doar țacănitul înfundat al lemnului lovind baza clapei, acolo unde pîsla se tocise.

— Ce rost are? îi spuse ea lui Tom cînd acesta intră în cameră. E terminat, cred. La fel ca mine – și începu să plîngă.

*

Cîteva zile mai tîrziu erau amîndoi pe mal, lîngă faleză.

— Izzy, iubita mea, ești sigură că n-ar fi mai bine să lași lucrurile să se stingă în uitare?

— Nu, Tom, l-am pierdut pe copilul nostru. El nu merită să fie dat uitării. Fiecare viață merită însemnată.

Tom bătu în pămînt crucea mică, făcută din bucăți de lemn aduse de valuri, pînă ce se fixă în pămînt. La dorința soției sale gravase pe ea: „31 mai 1922. Nu te vom uita niciodată“.

Luă lopata și săpă o groapă pentru tufa de rozmarin pe care ea o adusese din grădina de zarzavaturi.

Simți cum îl cuprinde un val de greață cînd, între fixarea crucii și săparea gropii, o amintire îi străbătu gîndurile. Avea palmele transpirate, deși munca în sine nu-i cerea prea mare efort fizic.

— Mulțumesc, spuse Isabel, prea preocupată pentru a băga de seamă starea lui, și îl sărută pe obraz.

*

Isabel privea de pe buza falezei acostarea vasului *Windward Spirit* la următoarea venire. Ralph și Bluey vor fi pe insulă în scurt timp. Nu era cazul să coboare și să-i salute. Lăsară în jos pasarela și, spre surprinderea ei, odată cu cei doi mai coborî un bărbat. Nu era programată sosirea echipei de întreținere.

Tom se apropie pe potecă în timp ce bărbații încă zăboveau pe dig. Necunoscutul, care ducea în mînă o gentuță neagră, își găsea cu greu echilibrul după călătoria pe mare.

Cînd Tom se apropie, pe chipul încordat al lui Isabel se citea mînia.

— Cum ai îndrăznit?

— Cum am îndrăznit să ce? replică Tom.

— Ți-am spus să nu faci asta și totuși ai făcut-o. N-ai decît să-l trimiți înapoi! Nu te mai osteni să-l aduci înapoi! N-am nevoie de el!

Cînd era furioasă, Isabel arăta ca un copil. Lui Tom îi veni să rîdă, iar zîmbetul lui o irită și mai tare. Își puse mîinile în șolduri.

— Ți-am spus că n-am nevoie de doctor și ai făcut totul pe ascuns. N-am nevoie să mă pipăie și să mă scobească și să-mi spună minciuni. Ar trebui să-ți fie rușine! N-ai decît să te ocupi tu de ei, de toți trei!

— Izzy, stai puțin, strigă Tom. Nu te enerva. Nu vrea decît...

Dar ea era deja departe și nu-l mai auzea.

— Ei? Ce-a zis? întrebă Ralph cînd ajunse lîngă Tom. Cred că s-a bucurat grozav.

— Nu tocmai – și Tom își vîrî îi buzunare pumnii strînși.

— Păi..., începu Ralph nedumerit. Credeam că o să fie fericită. Freda și-a pus la bătaie toată drăgălășenia ca să-l convingă să vină, iar nevastă-mea nu prea se întrece cu drăgălășenia!

— Știi, ea... Și Tom se opri gîndindu-se dacă e cazul sau nu să dea o explicație. A priceput totul pe dos. Îmi pare rău. E în toane proaste. Și, cînd o apucă, trebuie să te pregătești pentru tot ce poate fi mai rău și să aștepti să treacă furtuna. Mă tem c-o să vă dau doar sandviciuri la prînz.

Bluey se apropie împreună cu celălalt bărbat și, după ce făcură cunoștință, toți patru intrară în casă.

Isabel ședea pe iarbă lîngă golful pe care îl botezase „înșelător“ și clocotea de furie. Faptul că

rufele tale murdare ajung să fie treaba altora i se părea îngrozitor. La fel și faptul că Ralph și Bluey erau la curent. Probabil că discutaseră despre starea ei de sănătate și Dumnezeu știe despre mai ce tot timpul cît durase călătoria. Iar gestul lui Tom de a chema doctorul în ciuda dorinței ei clar exprimate i se părea un act de trădare.

Rămase cu ochii ațintiți asupra apei pe suprafața căreia vîntul isca acum valuri, deși fusese atît de liniștită de dimineață. Orele treceau una după alta. I se făcuse foame. I se făcuse somn. Dar nu voia să

intre în casă atîta timp cît doctorul era încă acolo. Își concentrează atenția asupra lucrurilor din jurul ei. Se uită la țesătura frunzelor și la culoarea lor. Ascultă feluritele sunete stîrnite de vînt, de valuri și de păsări. Prinse din zbor un sunet nou: o notă muzicală scurtă, repetată. De unde venea? Dinspre far?

Dinspre casă? Nu era zăgănitul de metal ce se auzea de obicei dinspre atelier. Îl percepu din nou, de data asta pe altă tonalitate. Pe Ianus vîntul desfăcea sunetele în frecvențe separate, le distorsiona în timp ce le purta peste întinderea insulei. Nu departe de ea, doi pescăruși coborîră în zbor, ciondănindu-se pentru un pește, și țipetele lor acoperiră celălalt sunet, și așa destul de slab.

Își relua șirul gîndurilor, dar un sunet inconfundabil adus de o pală de vînt i-l curmă. Era o gamă: la început imperfectă, dar apoi notele sunau din ce în ce mai bine.

Pe Ralph și pe Bluey nu-i auzise niciodată vorbind despre pian, iar Tom era complet nepriceput.

Trebuie să fie nefericitul ăla de doctor, care-și bagă nasul unde nu-i fierbe oala. Ea nu reușise să smulgă nici un sunet de la instrumentul ăla și acum doctorul muzicant și băgăcios îl făcuse să cînte.

Isabel o porni anevoie în sus pe potecă, hotărîtă să-l gonească de lîngă pianul ei și din casa ei pe intrus.

Trecu pe lîngă anexele casei, unde Tom, Ralph și Bluey puneau stivă sacii cu făină.

— Bună, Isab..., încercă Ralph o formulă de salut, dar ea trecu pe lîngă el și se duse drept în casă.

Dădu buzna în salon.

— Dacă nu vă supărați, ăla e un instrument delicat și..., începu ea, dar se opri, uluită de ceea ce vedea: pianul fusese complet dezmembrat, lîngă el era o trusă de scule, iar necunoscutul răsucea încet, cu o cheie minusculă, cuiul din dreptul unei coarde din aramă și lovea în același timp clapa corespunzătoare.

— Un pescăruș mumificat. Asta a fost problema, zise omul fără să întoarcă capul. Una dintre ele, de fapt. Mai sînt și nisipul adunat în douăzeci de ani, și sarea, și Dumnezeu mai știe ce. Dacă schimb pîsla pe ici, pe colo, o să sune mai bine. În timp ce vorbea, continua să rotească cheia și să lovească o clapă.

Am văzut tot felul de minuni la viața mea. Șobolani morți. Sandviciuri. O pisică împăiată. Aș putea scrie o carte despre obiectele ascunse prin plane, deși n-aș putea spune cum au ajuns acolo. Mi-e greu să cred că pescărușul a zburat și s-a dus singur acolo.

Isabel era complet năucită – de scena din fața ei, de vorbele bărbatului, de rușinea născută din propria ei presupunere –, așa că nu era în stare să vorbească. Rămăsese cu gura căscată, apoi simți că-i pune cineva o mînă pe umăr și, întorcîndu-se, îl văzu pe Tom. Se înroși la față.

— Așa surpriză mai zic și eu! rîse Tom și o sărută pe obraz.

— Știi... Eu..., și glasul lui Isabel se stinse.

El își petrecu brațul peste mijlocul ei și rămaseră amîndoi, pentru un moment, cu frunțile lipite, iar apoi izbucniră în rîs, iar Isabel îi spuse istoria pescărușului captiv în pian.

Isabel stătu două ore cu ochii la acordor, urmărind cum îi smulge pianului, de pe care învelitoarea căzuse, note din ce în ce mai clare, mai intense decât scosese el vreodată.

— Am făcut tot ce-am putut, doamnă Sherbourne, zise acordorul în timp ce își strîngea sculele. De fapt ar trebui dus la un atelier, dar drumul de aici pînă acolo și înapoi i-ar face mai mult rău decât bine.

E departe de a fi perfect, dar e într-o stare destul de bună. Trase într-o parte scăunelul și o invită pe Isabel: N-ați vrea să-l încercați?

Isabel se așeză la pian și cîntă gama în do bemol major în mișcare descendentă, amintindu-și de bunica, de frații ei și de meciul de crichet la care nu participase.

— E mult mai bine decât înainte! zise ea.

Atacă începutul unei arii de Händel și se lăsase furată de amintiri cînd cineva tuși în spate ca să-i atragă atenția. În ușă stătea Ralph și în fața lui Bluey.

— Nu vă opriți! zise Bluey cînd ea se întoarse să îi salute.

— Cît sînt de nepoliticoasă! Îmi cer scuze! zise ea și se ridică.

— Nu ești deloc nepoliticoasă, răspunse Ralph. Iar aici ai un cadou de la Hilda – și scoase de la spate un pachet legat cu o panglică roșie.

— Ah! Să-l deschid acum?

— N-ar fi rău. Dacă nu, n-am să-i pot relata totul cu amănunte și n-o să audă sfîrșitul poveștii.

Isabel desfăcu ambalajul și dădu peste Variațiunile Goldberg de Bach.

— Tom zice că ești în stare să cînți cheștiile astea cu ochii închiși.

— Nu le-am mai cîntat de atîția ani. Dar... ei, Doamne, ce mult îmi place! Mulțumesc! și îl strînse în brațe pe Ralph și îl sărută pe obraz. Și pe tine, Bluey!

Și-l sărută și pe el.

Bluey zîmbi timid și se uită în pămînt.

— Eu n-am făcut mare lucru, n-am nici un merit, spuse el, dar Tom îl contrazise:

— Să nu crezi o iotă din ce spune. S-a dus ieri cu mașina tocmai pînă la Albany să-l aducă pe meșter. I-a luat o zi întreagă.

— În cazul ăsta, tu mai primești un sărut, zise ea și-l mai sărută o dată pe obraz. Și dumneavoastră!

adăugă ea și îl sărută și pe acordor.

În seara aceea, când verifica mantaua felinarului, pe Tom îl însoți muzica lui Bach, sunetele ordonate venind în sus pe scări, rotindu-se prin compartimentul lămpii și strecurându-se printre prisme.

Isabel era plină de taine, la fel ca mercurul ce făcea lumina să se rotească. Capabil să vindece și să otrăvească; capabil să susțină toată greutatea lămpii, dar și să se desfacă în mii de particule imposibil de prins, să fugă în toate direcțiile, evadând din el însuși. Tom ieși pe platformă. Pe când luminile vasului *Windward Spirit* dispăreau dincolo de orizont, Tom rosti o rugăciune tăcută pentru Isabel și

pentru viața lor împreună. Apoi se duse și notă în jurnal, la rubrica „observații“ pentru ziua de 13 septembrie 1922: „Oaspete sosit cu nava de aprovizionare: Archie Pollock – acordor de pian.

Aprobare obținută anterior“.

Partea a II-a

Capitolul 10

27 aprilie 1926

Isabel stătea cu ochii plecați și buzele palide. Uneori încă își punea mîna pe burtă, drăgăstos, pentru ca apoi să-și amintească, simțindu-i forma, că nu e nimic acolo. Și încă îi apăreau din cînd în cînd pe bluză pete de la laptele care-i umpluse abundent sîinii în primele zile – un ospăț pentru un oaspete absent. Atunci începea din nou să plîngă, ca și cum era ceva nou pentru ea.

Rămase locului cu cearșafurile în mînă: treburile casei erau aceleași, așa cum lumina farului era aceeași. După ce făcu patul, trase adînc aer în piept și porni spre faleză, pentru a ședea o vreme lîngă mormînt. Îl curăță cu grijă, întrebîndu-se dacă rozmarinul o să se prindă. Smulse cîteva buruieni din jurul celor două cruci mai vechi, acoperite acum, după ani de zile, de un strat fin de cristale; rozmarinul se încăpățîna să crească, în ciuda furtunilor.

Cînd plînsetul de copil ajunse la ea, purtat de vînt, privi instinctiv spre mormînt. Mai înainte ca logica să intre în acțiune, interveni un moment în care mintea îi spuse că undeva s-a strecurat o greșeală

– ultimul copil nu se născuse prematur, fără viață, ci fusese viu, respirase. Iluzia se risipi, dar plînsul nu încetă. Apoi veni strigătul lui Tom de pe platforma farului: „Pe plajă! O barcă!“, ceea ce îi arătă că nu visează și atunci porni cît putu de iute, să ajungă odată cu el la barcă.

Bărbatul din barcă era mort, dar Tom scoase de acolo o bocceluță din care veneau țipetele.

— Ei, drăcia dracului! Ei, drăcie, Izzy... Este... exclamă el.

— Un copilăș! Ah, Dumnezeu mare! Ah, Tom! Tom! Hai, dă-l încoace!

*

Ajunsă în casă, Isabel simți cum pîntecele îi freamătă la vederea copilului – inima începu să-i bată mai tare, brațele își găsiră instinctiv poziția în care să țină pruncul și să-l liniștească. Turnă peste trupul mic apă caldă, simți frăgezimea și finețea pielii, fără nici o zbîrcitură. Îi sărută fiecare degetel și-i scurtă un pic, cu dinții, unghiile, ca să nu se zgîrie. Îi luă capul în palma ei, cu o batistă de mătase pe care o ținea pentru zilele de sărbătoare, îi șterse delicat mucozitățile de la baza nărilor și sarea lacrimilor, de lîngă ochi. Momentele de acum parcă se contopeau cu momentele altui scăldat, trăsăturile acestea cu alte trăsături – devenind un unic demers care fusese pur și simplu întrerupt.

A privi în ochii aceia era totuna cu a-l privi pe Dumnezeu în față. Nu încăpea nici prefăcătorie, nici disimulare: era copleșită văzînd cît de neajutorat era pruncul. Isabel privea cu reală umilință faptul că

această faptură complicată, această îmbinare desăvîrșită de sînge, oase și piele își croise drum pînă la *ea*. Faptul că sosise tocmai acum, atît de curînd după... Era imposibil să vezi totul ca pe o simplă întîmplare. Firavă ca un fulg de nea în cădere, fetița s-ar fi putut topi în neant dacă n-ar fi fost purtată de curenți, în siguranță, drept aici, pe Plaja Epavei.

Într-un spațiu în care nu existau vorbe, într-o limbă în care o ființă comunică cu altă ființă, copila își arăta încrederea prin simpla relaxare a mușchilor gîtului. După ce fusese la un pas de moarte, viața se unea acum cu viața, așa cum apa se unește cu apa.

Isabel era un ghem de emoții: uimire și spaimă, simțind cum mînuțele minuscule se prind de un deget de-al ei; încîntare, văzînd fundulețul care încă nu se deosebea clar de piciorușe; adorație în fața actului respirației, care, printr-o alchimie ce-i depășea puterea de a înțelege și de a admira, însemna inspirarea aerului și transformarea lui în sînge, în suflet. Și, în adîncurile ei, sub toate aceste trăiri, pulsa durerea neagră, goală.

— Uite, păpușica mea, m-ai făcut să plîng, rosti Isabel. Cum de-ai făcut asta? Puiule mic și desăvîrșit!

Scoase fetița din albie ca pe o ofrandă sacră și o așeză pe un prosop alb, moale și începu să o ștergă, doar apăsînd ușor prosopul, cum apeși sugativa pe un text, ca să nu se întindă – ca și cum, din neatenție, ar putea să-l ștergă cu totul. Copila stătea pe spate și se lăsa ștersă și pudrată cu talc și înfășată într-un scutec curat. Isabel se duse fără să șovăie la un scrin din camera pregătită pentru copil și alese dintr-un teanc de hăinuțe nepurtate. Luă un costumaș galben cu rățuște pe piept și îmbracă fetița cu multă grijă.

Îngînînd un cîntec de leagăn, sărind peste unele secvențe din cînd în cînd, Isabel deschise palma micuță și examinează liniile: acolo era trasat drumul copilei din clipa nașterii, drumul care o adusese

pînă

aici, pe țărmul acesta.

— Ah, frumoasa mea, micuța mea frumoasă! exclamă ea.

Dar copila obosită dormea acum dusă, respirînd scurt, ușor, tresărind din cînd în cînd. Isabel o ținu cu o mîină, iar cu cealaltă așternu un cearșaf curat în pătuț și scutură pătura pe care o croșetase din lînă

moale. Fără să-și dea seama de ce, nu se putea hotărî să lase copilul din brațe – nu încă. Undeva, într-o zonă ce scăpa controlului, avalanșa de compuși chimici care pînă nu demult îi pregătiseră corpul pentru condiția de mamă îi dirija acum sentimentele profunde, îi puneă în mișcare mușchii. Instincte care fuseseră înăbușite reveneau acum la viață. Duse fetița la bucătărie, o puse în poală și începu să caute în cartea cu nume pentru copii.

*

Un paznic de far dă seamă pentru orice. Fiecare obiect din instalație este trecut pe o listă, stocat, întreținut, examinat. Nici un articol nu scapă inspecției oficiale. Directorul-adjunct al Serviciului de Faruri cere socoteală pentru tot, de la tuburile folosite la arzător pînă la cerneala folosită la scrierea în

jurnal, de la măturile din debara pînă la ștergătorul din fața ușii. Totul este trecut într-un registru pentru evidența echipamentului – pînă și oile și caprele. Nimic nu se aruncă, nimic nu se scoate din uz decît după ce se primește o aprobare oficială de la Fremantle sau, dacă e un articol costisitor, de la Melbourne și să-l ferească Dumnezeu pe paznicul care e găsit cu o cutie de mantale pentru lampă în minus sau cu un galon de petrol ce nu poate fi justificat. Oricît de departe și-ar trăi viața, paznicul de far este ținut ca un fluture într-o casetă de sticlă, este ținut sub observație, incapabil să scape. Nu poți lăsa farurile pe mîna oricui.

Jurnalul cuprinde povestea vieții paznicului cu același scris uniform. Exact minutul la care a fost aprins farul, exact minutul la care a fost stins a doua zi dimineată. Vremea, vapoarele care au trecut.

Cele care au dat mesaje telegrafice, cele care au trecut pe lângă insulă pe o mare agitată, prea preocupate de lupta cu valurile pentru a mai transmite ceva prin semnale Morse sau prin semnalizarea cu flamuri pentru a indica direcția din care veneau sau către care se îndreptau. Uneori câte un paznic își permitea o glumă și împodobește începutul unei luni cu un desen sau o înfloritură. Sau nota faptul că

inspectorul de la Faruri i-a confirmat concediul convenit după un serviciu îndelungat, căci ceea ce stă

scris acolo nu poate fi negat. Dar libertățile pe care și le poate lua nu merg mai departe de atât. Jurnalul e echivalentul adevărului biblic. Ianus nu este o sucursală Lloyds: vasele nu primesc de aici prognoza meteo, așa că, în momentul în care Tom închide jurnalul, e puțin probabil că se va mai uita altcineva prin el vreodată. Dar faptul că scrie acolo lui îi dă un fel de pace interioară. Vântul se măsoară și acum în sistemul folosit pe vremea corăbiilor cu pânze: de la *calm* (0-2, *vânt potrivit pentru manevrarea corăbiei*) până la *uragan* (12 – *nici o pânză nu rezistă, nici chiar la mare viteză*). Îi place limbajul ăsta. Când își aduce aminte de haosul din trecut, de anii când faptele erau distorsionate, când îi era aproape imposibil să înțeleagă și cu desăvârșire imposibil să descrie ce dracu' se întâmplă în jurul lui în timp ce exploziile zguduie pământul, atunci se bucură din plin de șansa de a enunța un adevăr simplu.

Dintre îndatoririle pe care le presupune munca la far, aceasta îi place cu adevărat.

Prin urmare, jurnalul i-a venit în minte cel dintâi în ziua în care a apărut barca. Pentru el a devenit o a doua natură să treacă în jurnal și cel mai mic amănunt care ar putea fi important, obligat fiind să facă

asta nu doar de regulamentul Serviciului, ci și de legile Commonwealth-ului. Informația consemnată de el putea deveni o piesă minusculă dintr-un joc, o informație pe care doar el o putea furniza și era vital să o facă. O rachetă de semnalizare, o dîră de fum la orizont, o bucată de metal adusă de valuri care putea proveni de la o epavă – toate astea erau consemnate cu scrisul lui uniform, ordonat, cu litere egale, puțin aplecate spre dreapta.

Se așează la biroul de sub compartimentul lămpii, unde stiloul îl aștepta pregătit să noteze evenimentele zilei în jurnalul care cuprindea pagini întregi de relatări fidele. Un bărbat murise.

Trebuiau înștiințați niște oameni, făcute cercetări. Își umplu stiloul, care era deja aproape plin, cu cerneală neagră. Se uită în urmă să verifice unele detalii, apoi se întoarse la prima însemnare pe care o făcuse în ziua aceea cenușie de miercuri când ajunsese pe Ianus, cu șase ani în urmă. Zilele își urmaseră

cursul de atunci încoace, precum marea, și niciodată în acest interval, nici atunci când fusese mort de oboseală după ce făcuse reparații, nici când stătuse de veghe toată noaptea pe timp de furtună, nici când

se întrebare fără noimă ce naiba caută el aici, nici în zilele dureroase când Isabel avortase – niciodată

nu-i fusese atât de greu să aștearnă ceva pe hîrtie. Dar ea îl implorase să mai aștepte o zi.

Îi reveni în minte după-amiaza în care, cu doar cîteva săptămîni în urmă, întorcîndu-se de la pescuit, auzise țipetele lui Isabel:

— Tom! Tom, vino repede!

Și, intrînd în casă, o găsi întinsă pe podeaua bucătăriei.

— Tom, se întîmplă ceva, nu e bine, rosti ea printre gemete. Vine, vine copilul!

— Ești sigură?

— Firește că sînt sigură, replică ea. Nu știu ce se întîmplă. Doar că... ah, Doamne! Tom, mă doare îngrozitor!

— Stai să te ridic, zise el și îngenunche lîngă ea.

— Nu! Să nu mă miști din loc! Gîfîia, respira cu dificultate, vorbea printre gemete. Mă doare îngrozitor. Ah, Doamne, nu mai pot! strigă ea și sîngele începu să curgă pe podea, pătîndu-i rochia.

— Ce să fac, Izz? Ce vrei să fac?

Își trăgea hainele de pe ea, încercînd să-și scoată pantalonașii.

Tom o săltă din solduri și îi trase pantalonașii în jos, peste glezne, ea începu să se tăvălească pe jos, iar țipetele răsunau în toată insula.

Travaliul, început prea devreme, dură puțin timp și, sub ochii lui Tom, un prunc neajutorat – era fără putință de tăgadă un prunc, copilul *lui* – se ivi din trupul lui Isabel. Era mic și plin de sînge: o replică la scară redusă, în batjocură, a copilului pe care îl așteptau de atîta timp, înecat într-un val de sînge și țesuturi și materie ieșit din trupul femeii total nepregătite pentru venirea lui.

Avea cam treizeci de centimetri în lungime, nu cîntărea mai mult decît o pungă de zahăr. Nu făcu nici o mișcare, nu scoase nici un sunet. Tom îl ținu în mîini, răvășit în egală măsură de uimire și de groază, neștiind ce să facă, ce să simtă.

— Dă-mi-o! țipă Isabel. Dă-mi copila! Vreau s-o țin în brațe.

— Este... era băiat, Tom nu reuși să rostească altceva și-i trecu soției sale trupul cald. Un băiețel!

Vîntul nu-și încetase vuietul trist. Soarele de după-amiază nu încetase să-și trimită razele prin fereastră, așternînd o mantie de aur strălucitor peste femeie și ceea ce aproape că fusese copilul ei.

Bătrînul ceas din perete continua să măsoare minutele cu o punctualitate pedantă. O viață venise și se stinsese, iar natura nu se oprise în loc nici măcar o secundă pentru asta, își spuse Tom. Roata timpului și spațiului se învîrte întruna și macină oamenii, așa cum moara macină grîul.

Isabel reușise să se ridice puțin și să se sprijine de perete și acum plîngea privind trupușorul mititel pe care cutezase să și-l închipuie mai mare, mai puternic – asemeni oricărui copil din lumea aceasta.

— Puiul meu, puiul meu, puiul meu, puiul meu, șoptea ea întruna, ca pe o incantație care l-ar putea readuce la viață.

Chipul pruncului purta o expresie gravă, ca a unui călugăr cufundat în rugăciune, avea ochii închiși, gura strînsă: se întorsese deja în lumea din care se pare că nu-i plăcuse să plece.

Pe Tom nu-l îngrijorase niciodată pînă acum izolarea și distanța pe care viața le presupunea pe Ianus. Dar acum, în acest moment unic, cînd vîlul ce despărțea viața de moarte fusese sfișiat, îl cuprinse uimirea în fața ideii de spațiu. Cum o fi călătorit copilul pînă aici? Nimeni nu venea pînă aici.

Erau atît de departe de orice altă așezare omenească, și totuși tocmai aici, în acest colț de lume viața încercase să vină.

Și totuși limbile conștiincioase ale ceasului continuau să se rotească. Trecuse o jumătate de oră și Isabel nu scosese nici un cuvînt.

— Să-ți aduc o pătură.

— Nu! Și îl prinse de mînă. Stai cu noi.

El se așeză lîngă ea, o cuprinse pe după umeri, iar ea își lăsă capul pe pieptul lui. Sîngele începuse să se usuce la marginile bălții de pe podea. Moarte, sînge, încercarea de a-l alina pe cel rănit – toate erau lucruri pe care el le cunoștea. Dar nu sub forma asta: o femeie, un copil; fără explozii, fără noroi.

Toate celelalte lucruri erau așa cum trebuie: farfuriile pictate cu sălcii erau puse în ordine la scurs, șervetul de vase era agățat de ușa cuptorului. Prăjitura pe care Isabel o făcuse în dimineața aceea era pusă la răcit, în tava de metal, acoperită cu un șervet umed. Nu se spărsese nimic. Nu se stricase nimic.

După un timp Tom întrebă:

— Și acum ce facem? Cu... cu el?

Isabel se uită la trupul rece din brațele ei.

— Aprinde focul și încălzește apă.

Tom se uită la ea.

— Te rog, aprinde-l.

Încă nedumerit, dar nevrînd să o supere, Tom se ridică și se duse să aprindă focul la cazanul de apă.

Cînd el se întoarse, Isabel spuse:

— Cînd se încălzește apa, pune-o în albie.

— Dacă vrei să faci baie, te duc eu în brațe, Izz.

— Nu pentru mine. Trebuie să-i fac lui baie. Apoi du-te la dulapul cu așternuturi, acolo unde sînt cearșafurile cele bune pe care le-am brodat eu. Adu-mi, te rog, unul.

— Izz, dragostea mea, avem timp pentru asta mai tîrziu. Acum nimic nu e mai important decît starea ta. Am să mă duc să transmit un mesaj. Să ne trimită o barcă.

— Nu! strigă ea cu disperare în glas. Nu! Nu vreau... Să nu prind pe nimeni pe-aici. Nu vreau să știe nimeni. Nu încă.

— Dar ai pierdut atît de mult sînge, draga mea. Ești palidă ca o stafie. Trebuie să chemăm un doctor să te ducă în oraș.

— Albia, Tom. Te rog!

După ce apa se încălzi, Tom umplu albia de tablă și o puse pe podea lîngă Isabel. Îi dădu o cîrpă

moale. Ea o băgă în apă și, cu foarte, foarte multă grijă, începu să șteargă de pe fața copilului urmele de sînge apos care acopereau pielea translucidă. Călugărul rămase cufundat în rugăciune, prins într-un

dialog tainic cu Dumnezeu, ea băgă din nou cîrpa în apă și o clăti, iar stropii căzură cu ecou în vasul de metal. Stoarse cîrpa și făcu din nou același lucru, privind cu mare atenție, sperînd poate că ochii vor clipi sau că degetele mititele vor tresări.

— Trebuie să mă ascuți, Izz, zise Tom încet, mîngîindu-i părul, am să-ți fac un ceai cu mult zahăr și te rog să-l bei, de dragul meu, da? Și am să aduc un pled să te învelesc. Și o să curăț puțin pe-aici. Nu te mișca încă. Nu trebuie să te ridici, doar să mă lași să am grijă de tine. Nu spune nu. Am să-ți dau și niște pastile cu morfină să-ți liniștească durerile, și niște pastile cu fier, și te rog să le iei, de dragul meu.

Vorbea calm și blînd, înșirînd doar niște fapte.

Fascinată de ritualul pe care-l îndeplinea, Isabel continuă să șteargă corpul copilului; cordonul ombilical era încă legat de placenta întinsă pe podea. Aproape că nici nu ridică ochii cînd Tom îi puse pledul pe umeri. El aduse o găleată și o cîrpă, se lăsă în genunchi și începu să spele sîngele și mizeria.

Isabel lăsă în albie trupul, pentru a-l spăla, avînd grijă să nu-i cufunde capul în apă. Îl șterse cu un prosop și îl înfășă în alt prosop curat, cu tot cu placenta, așa încît arăta ca o bocceluță.

— Tom, întinde, te rog, cearșaful pe masă. Culcă-l acolo, spuse ea, iar Tom îl puse pe cearșaf.

— Acum e cazul să ne ocupăm de tine, zise Tom. A mai rămas apă caldă. Vino, trebuie să te spăl.

Hai, sprijină-te de mine. Încet, ai grijă. Încet, încetișor.

O conduse la baie și pe tot drumul de la bucătărie pînă acolo rămase în urmă o dîră de picături roșii; apoi făcu el ceea ce făcuse ea mai devreme, îi șterse fața cu o cîrpă moale, o clăti în chiuvetă și repetă gestul.

O oră mai tîrziu, îmbrăcată într-o cămașă de noapte curată, cu părul strîns în coadă, Isabel se întinse în pat. În timp ce Tom o mîngîia pe obraz, răpusă de oboseală și de pastilele cu morfină, Isabel adormi.

El se întoarse în bucătărie, termină de spălat pe jos, puse rufe murdare la muiat într-o copaie. Se lăsa seara cînd se așeză la masă și aprinse lampa. Rosti o rugăciune lîngă trupul mititel. Spațiul nesfîrșit, trupul acesta, eternitatea și ceasul care acuza timpul pentru faptul că se scurge: toate i se păreau chiar mai lipsite de sens decît îi păruseră în Egipt sau în Franța. Fusesse martor la atîtea morți. Dar moartea aceasta calmă avea ceva aparte: ca și cum, întrucît nu bubuiau tunuri și nu țipau oameni, reușise să o observe nestingherit. Pe fiecare dintre cei pe care îi însoțise pînă la hotarul vieții o să-l plîngă o mamă, știuse prea bine, dar pe cîmpul de luptă cei dragi erau departe și imposibil de văzut cu ochii minții. Dar a vedea un copil smuls chiar în clipa nașterii de lîngă mama lui – de lîngă singura femeie de pe lume pe care Tom o iubea – era o durere mult mai cumplită. Se uită din nou la umbrele pe care le arunca trupul copilului și, lîngă el, prăjitura învelită într-un șervet, ca un frate geamăn înfășurat în giulgiu.

— Nu încă, Tom. Am să le zic cînd o să fiu pregătită, spusese Isabel cu multă hotărîre a doua zi, stînd încă în pat.

— Dar părinții tăi... vor să știe. Te așteaptă să te duci acasă cu nava următoare. Își așteaptă primul nepot.

— Întocmai, răspunse Isabel privindu-l neajutorată. Își așteaptă primul nepot și eu l-am pierdut.

— O să se îngrijoreze, Izz.

— Și atunci ce rost are să-i mai amărăsc? Te rog, Tom. Este problema noastră. Problema *mea*. Nu e cazul să afle toată lumea. Ce mai contează? Lasă-i să se mai bucure de visul lor încă puțin. O să le trimit o scrisoare cînd vine vaporul din nou în iunie.

— Dar asta înseamnă peste cîteva săptămîni!

— Tom, acum nu mă simt în stare. O să mai trăiască fericiți cîteva săptămîni – și o lacrimă îi căzu pe cămașa de noapte.

Și astfel el cedase rugăminții ei și nu consemnase nimic în jurnal.

Dar atunci fusese altfel – fusese o problemă personală. În privința bărcii nu avea această porțiță de scăpare. Acum începu prin a nota trecerea unui vapor cu aburi în dimineața aceea. *Manchester Queen*, cu destinația Cape Town. Notă faptul că vremea era calmă, apoi temperatura și puse stiloul jos. Mîine.

O să relatez toată povestea cu barca mîine, după ce va lansa un mesaj. Se opri puțin, încercînd să se hotărască dacă să lase puțin loc și să revină mai tîrziu cu completări sau dacă era mai bine să pară că barca a ajuns mai tîrziu decît la ora reală. Lăsă loc. Mîine-dimineață o să transmită un mesaj și o să spună că fuseseră amîndoi prea ocupați cu copilul ca să mai aibă timp și de comunicarea cu ceilalți.

Jurnalul o să spună adevărul, dar ceva mai tîrziu. Cu numai o zi: măcar atît îi datora lui Isabel, nu? În oglinda montată pe perete, deasupra unui fragment din „Notificare asupra Legii Farurilor pe 1911“, își văzu chipul și timp de cîteva secunde nu-și recunoscuseră propria imagine.

*

— Chiar nu sînt specialist în domeniul ăsta, îi spuse Tom lui Isabel în după-amiaza zilei cînd găsiseră fetița.

— Și nici n-ai să fii dacă mai stai și nu faci nimic. Nu-ți cer decît s-o ții în brațe pînă cînd văd eu dacă laptele este destul de cald. Hai! Să știi că nu te mușcă. Cel puțin deocamdată, îi răspunse Isabel zîmbind.

Copila nu avea nici măcar lungimea brațului lui Tom, dar el o luă ca și cum ar fi avut de-a face cu o caracatiță.

— Stai puțin pe loc, îi ceru Isabel și-i potrivea brațele în poziția cuvenită. Așa, ține-le așa, iar acum e numai a ta pentru două minute, adăugă ea și-i dădu din nou copilul.

Apoi intră în bucătărie.

Era prima oară cînd Tom se găsea singur cu un prunc. Stătea nemișcat, parcă luase poziția de drepti și se temea că nu va ieși bine la inspecție. Copila începu să se foiască, să dea din mîini și din picioare, ceea ce îl uimi.

— Stai cuminte! Ai milă de un biet om! o imploră el încercînd să o țină mai bine.

— Ai grijă să-i susții capul, îi aminti Isabel.

El își trecu iute mîna pe sub ceafa copilei, simțind în palmă micimea craniului. Fetița începu din nou să se agite, iar el o legănă încetișor.

— Hai, fii cuminte! Poartă-te frumos cu unchiul Tom!

Micuța clipi și îl privi drept în ochi, iar el simți brusc o durere aproape fizică. Ea îi deschidea o fereastră spre o lume pe care, cu siguranță, nu o va cunoaște niciodată.

Isabel se întoarse cu biberonul.

— Ține-l – și-i puse lui Tom biberonul în mână, îl apropie de gura copilei și îl țină acolo pînă ce ea îl apucă.

Tom era deja fascinat de procesul în sine. Însuși faptul că micuța nu-i cerea nimic îi trezea o stare de venerație care-i depășea puterea de înțelegere.

Cînd Tom se întoarse la far, Isabel își făcu de lucru prin bucătărie, pregăti cina, iar copila dormi.

Cînd auzi că plînge, se duse iute în camera ei și o luă din pătuț. Fetița era agitată, căută sînul lui Isabel și începu să sugă pînza subțire a bluzei pe care o purta femeia.

— Ce e, dragostea mea, iar ți-e foame? Cartea doctorului Griffith spune să nu-ți dau prea mult să mănînci. Dar poate că vreo două înghițituri...

Mai încălzi niște lapte și-i dădu biberonul. Dar de data asta copilașul întoarse capul, refuzînd tetina, și începu să plîngă și să întindă mînuțele spre sfîrcul cald care-i atîngea obrazul.

— Hai, suflețelule, ia biberonul, uite-l! o alintă Isabel, dar micuța se supără și mai tare, începu să dea din mîini și din picioare, întorcîndu-se mereu spre pieptul lui Isabel.

Isabel își aminti perfect cît se chinuise cînd îi venise lactația, cînd sînii îi erau grei și o dureau din cauză că nu alăpta – i se păruse atunci o lege a firii deosebit de crudă. Acum copilașul ăsta căuta cu disperare laptele sau poate căuta doar alinarea, acum că scăpase de riscul de a muri de foame. Femeia stătu un timp neclintită, furată de un vârtej de gînduri, suspine, dor și durere. „Of, puîșorule mic“, murmură ea și își descheie bluza la piept. Peste cîteva clipe copila prinse sfîrcul și începu să sugă

fericită, deși nu primea decît cîteva picături de lapte.

Stăteau așa de ceva vreme cînd Tom intră în bucătărie.

— Ce face...?

Și se opri la jumătatea întrebării, uluit de ceea ce vedea.

Isabel își ridică spre el ochii ce trădau în același timp puritate și vinovăție.

— Doar așa am reușit să o liniștesc.

— Dar... cum...?

Speriat, Tom nu reuși nici măcar să ducă întrebarea pînă la capăt.

— Era grozav de agitată. A refuzat biberonul.

— Păi, mai devreme l-a primit. Am văzut cu ochii mei...

— Da, pentru că era moartă de foame. În cel mai adevărat sens al cuvîntului.

Tom nu-și putea lua ochii de la ceea ce vedea, profund tulburat.

— Nimic nu poate fi mai firesc pe lumea asta, Tom. Era tot ce puteam face mai bun pentru ea. Hai, nu mai fi așa de șocat. Întinse mîna spre el. Hai, iubitule! Zîmbește!

Tom o prinse de mînă, dar fața lui arăta aceeași uimire nesfîrșită. Și undeva, în adîncul ființei lui, apăsarea spori.

Ceva mai tîrziu în ochii lui Isabel licări o luminiță pe care Tom n-o mai văzuse de cîtiva ani.

— Vino să vezi. Parcă-i dintr-o revistă. E fix pe măsura ei, spuse Isabel și-i arată coșulețul împletit în care fetița dormea liniștită, pieptul mititel i se mișca precum un ecou domol al valurilor ce loveau insula.

— Se potrivește ca miezul de nucă în coajă, zise Tom.

— Cred că are vreo trei luni.

— De unde știi?

— Am căutat în carte. Tom ridică o sprînceană nedumerit. A doctorului Griffith. Am cules din grădină niște morcovi și niște napi și am făcut o tocană cu ultimele bucățele de carne de berbec. Vreau o cină specială în seara asta.

Tom se încruntă nedumerit.

— Să sărbătorim venirea lui Lucy și să ne rugăm pentru bietul ei tată.

— Dacă într-adevăr era tatăl ei, răspunse Tom. *Lucy*?

— Păi, fetița trebuie să aibă un nume. Lucy înseamnă „lumină“, așa că i se potrivește de minune, nu?

— Izzy Bella! Îi zîmbi și o mîngîie pe cap, cu un aer blînd și serios. Ai mare grijă. Nu vreau să te văd iar necăjită.

Pe cînd aprindea lampa în seara aceea, nu reuși să scape de senzația de apăsare și nici nu știa dacă are de-a face cu lucruri din trecut – dureri revenite la viață – sau cu presimțiri legate de viitor.

Coborînd scările înguste în spirală ce legau un palier metalic de altul, simțea o greutate în piept, simțea că alunecă iar spre umbrele de care credea că a scăpat.

În seara aceea cina le-a fost însoțită de sunetele neclare ale copilei, al cărei rîgîit o făcea pe Isabel să zîmbească.

— Mă întreb ce-o să se aleagă de ea? zise ea. Te apucă tristețea cînd te gîndești... n-a mai existat copil întru totul ca ea și pînă la urmă o să ajungă într-un orfelinat. Cum s-a întîmplat cu băiețelul lui Sarah Porter.

— În dimineața asta am să transmit un mesaj, spuse Tom în zori, cînd veni acasă după ce stinsese lampa.

Lumina sidefie a zilei pătrundea în dormitor și mîngîia obrajii fetei. Se trezise în timpul nopții și Isabel o culcase între ei. Își duse degetul la buze, i-o arătă lui Tom pe micuța adormită, apoi se ridică din pat și se duse după el în bucătărie.

— Stai jos, iubitule, fac imediat ceaiul, șopti ea în timp ce pregătea ceștile și ceainicul fără să facă zgomot. Cînd așeză ibricul pe sobă spuse: Tom, să știi că m-am tot gîndit.

— La ce, Izzy?

— La Lucy. Nu poate fi o simplă coincidență că a apărut la așa de puțin timp după... Nu era cazul să termine propoziția. Nu putem pur și simplu s-o expediem la un orfelinat. Se întoarse spre Tom și-i luă mîinile în ale ei: Dragul meu, cred că fata ar trebui să rămînă la noi.

— Ce-ți trece... Fii serioasă, iubito! E o fetiță tare drăgălașă, dar nu e copilul tă... nostru. Nu putem să o ținem aici.

— De ce nu? Ia gîndește-te puțin. Cine ar putea afla că este aici?

— În primul rînd o să afle Ralph și Bluey cînd o să vină peste cîteva săptămîni.

— Așa e, dar azi-noapte mi-am dat seama că ei n-au de unde să știe că nu e a noastră. Pentru toată lumea eu sînt încă gravidă. O să fie doar puțin mirați că am născut așa de devreme.

Tom rămase cu gura căscată de uimire, cu ochii la ea.

— Dar... Nu cumva și-ai pierdut mințile, Izzy? Îți dai seama ce înseamnă asta?

— Înseamnă bunătate și nimic altceva. Înseamnă dragoste pentru un copil. Înseamnă să acceptăm un dar ce ne-a fost trimis – și îi strînse și mai tare mîinile. De cît timp ne dorim un copil, *ne rugăm* pentru un copil?

Tom se întoarce spre fereastră, își prinse capul în mâini și izbucni în râs, apoi își înălță brațele într-un gest de implorare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Isabel! Când o să le spun despre bărbatul din barcă, o să se descopere pînă la urmă cine era și de unde venea. Și cineva o să-și dea seama că era și un copil cu el.

Poate nu imediat, dar cu timpul...

— Păi, atunci cred că n-ar trebui să spui nimic nimănui.

— *Să nu spun nimic?*

Glasul îi devenise deodată grav.

— Nu le spune, dragul meu. Nu am greșit cu nimic, doar am adăpostit un copilăș neajutorat. Putem să-l înmormîntăm pe nefericitul ăla cum e rînduiala. Iar barca... o s-o împingem în larg din nou.

— Izzy, Izzy, știi că sînt gata să fac orice pentru tine, dar... omul ăla, indiferent cine era el și ce a făcut, merită să aibă parte de cele cuvenite. Și de tot ce spune legea. Și dacă mama fetei trăiește, dacă

omul avea o nevastă care se prăpădește acum de grija amîndurora și îi așteaptă?

— Care femeie și-ar pierde copilul din ochi? Nu-ți dai seama, Tom? Femeia *cu siguranță* s-a înecat. Îi prinse din nou mîinile. Eu știu cît ții la reguli și că asta ar însemna practic să le încalci. Dar la ce sînt bune regulile astea? Ca să salveze vieți! Exact asta spun și eu acum: salvează *această* viață!

Fetița e aici, are nevoie de noi, iar noi putem s-o ajutăm. Dumnezeu știe că am dat piept cu moartea de atîtea ori. Pe cei plecați dintre noi nu-i mai putem aduce înapoi. Dar îi putem dărui o viață bună acestei copile. Te rog!

— Izzy, *nu pot*. Nu eu sînt în măsură să hotărăsc. Nu înțelegi?

Peste chipul ei trecu o umbră.

— Chiar ai inima de piatră? Nu-ți pasă decît de regulile și de vapoarele tale și de afurisitul ăla de far?

Tom mai auzise asemenea învinuiri cînd, sfîșiată de durere, după avorturile anterioare, își

descărcase furia asupra singurului om aflat lîngă ea – bărbatul care își făcea mai departe datoria, care o alina cum știa el mai bine, dar care își închidea în suflet propria durere. Din nou simți că ea stă aproape de marginea unei prăpăstii, mai aproape, probabil, de data aceasta decît fusese altă dată.

Un pescăruș curios se uita la Tom de pe stînca acoperită de alge. Îl urmărea cu o privire implacabilă în timp ce Tom înfășura cadavrul, care acum răspîndea un miros acru, într-o prelată. Era greu de stabilit cu ce se ocupase omul în viața lui. Nu era nici prea tînăr, nici prea bătrîn. Era slab, blond. Avea o mică cicatrice pe obrazul stîng. Tom se întreba cui i-o fi dor de acest bărbat; cine o fi avut motive să-l urască sau să-l iubească.

Mormintele vechi rămase de pe urma naufragiului erau lîngă plajă, în zona mai joasă. Cînd se apucă să sape groapa, mușchii lui preluară misiunea, executînd manevrele din memorie, urmînd un ritual pe care nu se așteptase să-l mai repete.

Prima dată cînd participase la o înmormîntare de grup, la vederea cadavrelor înșirate unul lîngă altul îi venise să vomite în timp ce aștepta să primească o lopată. După un timp totul se transformase într-o îndatorire de rutină. Spera doar că i se va repartiza cadavrul mai slab sau cel fără picioare pentru că era al dracului de ușor de mutat din loc. Jumătate din ei erau băieți mai tineri decît el. Îngroapă-l.

Pune un semn pe mormînt. Salută și treci mai departe. Așa stătea treaba: „Sper să dau de unul cu cît mai multe părți lipsă“. La gîndul că, în perioada aceea, nu i se mai părea nimic neobișnuit, pe Tom îl trecu un fior rece.

Lopata gîfîia la fiecare contact cu pămîntul nisipos. După ce bătători pămîntul strîns într-o movilă, se opri o clipă ca să spună o rugăciune pentru omul acela, indiferent cine o fi fost el, dar se trezi rostind: „Iartă-mă, Doamne, pentru păcatul ăsta și pentru toate celelalte. Și iart-o pe Isabel. Tu știi cît e de bună. Și știi cît de mult a suferit. Iartă-ne pe amîndoi. Fie-ți milă de noi“. Se închină și se întoarse la barcă, gata s-o împingă în apă. O mișcă și atunci o rază de soare reflectată de un obiect îi atrase atenția.

Se uită mai bine. Un obiect strălucitor era prins între scînduri și nu se desprinsese ușor cînd încercă să-l scoată. Cînd trase mai tare, ieși de acolo o figurină rece, tare, care prinse viață imediat: o jucărie zornăitoare din argint, cu îngerași în relief, purtînd marca de calitate a argintului.

O întoarse pe toate părțile, parcă așteptînd ca jucăria să înceapă să-i vorbească, să-i dea un indiciu.

O băgă în buzunar: sosirea acestei perechi ciudate pe insulă ar fi putut avea o mulțime de explicații, dar singura poveste care l-ar ajuta să-și găsească somnul noaptea și să meargă înainte împreună cu Izzy ar fi aceea că fetița era orfană. Nici nu îndrăznea să meargă cu gîndul mai departe și era nevoit să evite orice dovadă că lucrurile ar putea sta altfel. Își aținti privirea pe linia orizontului, unde marea se împreuna cu cerul, ca două buze. Era mai bine să nu știe.

Se asigură că barca a fost luată de curenții ce mergeau spre sud, apoi ieși pe plajă. Primi cu recunoștință mirosul sărat, înțepător al algelor verzi, negricioase care putrezeau pe stînci, căci îi alungă

mirosul de moarte care-i rămăsese în nări. Un crab mic, roșiatic ieși de sub o piatră, se cățăără hotărît

pe un pește balon umflat și țepos chiar și după moarte și începu să ciugulească și să bage în gură bucățele din burta acestuia. Tom se înfioră, apoi o porni în sus pe potecă.

*

— De regulă n-ai cum să scapi de vîntul care bate aici. Dacă ești pescăruș sau albatros, te descurci: vezi cum plutesc pe curentul de aer, de parcă s-ar odihni?

Tom ședea pe verandă și-i arăta o pasăre mare, argintie, care ajunsese pînă aici venind de pe o altă insulă și care parcă plutea în aer agățată de cer, în ciuda vîntului.

Fetița nu dădea nici cea mai mică atenție degetului cu care Tom îi arăta pasărea, ci privea țință spre el, fascinată de mișcarea buzelor lui și de rezonanța glasului din pieptul lui. Gînguri, apoi sughiță ascuțit. Tom încercă să ignore felul în care inima lui răspunse prin bătăi mai iuți și continuă să vorbească.

— Dar golfulețul ăla de acolo este locul cel mai ferit, căci este orientat spre nord, iar vîntul rareori bate dinspre nord. În partea aia e Oceanul Indian – liniștit, plăcut și cald. În partea cealaltă Oceanul Sudic – agitat și cît se poate de primejdios. De ăsta trebuie să te ferești.

Ca răspuns, copila își scoase o mînuță de sub păturică și îl prinse pe Tom de degetul arătător. În săptămîna care trecuse de la sosirea ei, Tom se obișnuise cu gînguritul ei, cu prezența ei în pătuț, cînd dormea și nu scotea nici un sunet, toate astea parcă pluteau prin întreaga casă, precum mirosul florilor sau al unei prăjituri făcute la cuptor. Îl îngrijora faptul că asculta cu atenție să prindă momentul cînd se trezește fetița sau că se ducea și o lua din pătuț imediat ce începea să plîngă.

— Nu-i așa că ai început s-o iubești? întrebă Isabel, care îi privea din ușă.

Tom se încruntă și răspunse zîmbind:

— Nici nu poți să n-o iubești.

— Expresiile pe care le citești pe mutrișoara ei. Ai să fii un tată desăvîrșit.

— Nu e bine că nu anunțăm venirea ei, Izz, spuse Tom foindu-se pe scaun.

— Uită-te la ea! Arată ea ca și cum ne-ar spune că facem ceva rău?

— Păi... tocmai asta e problema. Nu avem nici un motiv să facem ceva rău. Am putea raporta cele întîmplate și apoi am putea cere s-o adoptăm. Încă nu e prea tîrziu, Izz. Încă am mai putea îndrepta lucrurile.

— S-o adoptăm? pufni Isabel. Autoritățile n-ar accepta niciodată să trimită un copil la un far, în

nijlocul oceanului: fără doctor, fără școală. Fără *biserică*, lucru care probabil i-ar îngrijora cel mai mult. Și chiar dac-ar da-o spre adopție, ar fi preferată o familie care locuiește undeva într-un oraș. Pe lângă asta, toate formalitățile ar dura o veșnicie. Ne-ar chema să stea de vorbă cu noi. Iar tu n-ai putea obține aprobarea să pleci de aici pentru asta, căci nu mai ai dreptul la concediu decît peste un an și jumătate. Puse o mîină pe umărul lui Tom. *Eu sînt sigură că o să ne descurcăm. Eu sînt sigură că ai să fii un tată minunat. Dar ei nu știu asta.*

Își îndreptă privirea spre copil și îi mîngîie obrazul cu un deget.

— Iubirea e mai puternică decît regulamentele, Tom. Dac-ai fi transmis informația despre barcă, pînă acum fata ar fi ajuns deja într-un orfelinat. Își puse o mîină pe brațul lui. Dumnezeu a răspuns rugăciunilor noastre. A răspuns rugăciunilor fetei. Cine ar putea fi atît de nerecunoscător încît s-o trimită în altă parte?

Văzute în forma lor cea mai simplă, lucrurile stătea astfel: așa cum un altoi se prinde pe o tulpină de trandafir, pe natura maternă a lui Isabel – dorința și instinctul ei, rănite și nefructificate din cauza avorturilor – se lipise perfect, ca un altoi, copilul ce avea nevoie de mamă. Durerea și distanța vindecaseră rana și desăvîrșiseră legătura cu viteza cu care numai natura poate lucra.

Cînd Tom coborî de la far în seara aceea, Isabel era lângă foc, primul din toamna aceea, ședea în scaunul pe care i-l făcuse el cu ani în urmă și se ocupa de copil. Ea nu îl observase, așa că o urmări în tăcere o vreme. Felul în care contopea copila în fiecare mișcare, felul în care se purta cu ea veneau din instinct. Ceva din grația mișcărilor ei îi aminti de mama lui. Alungă îndoiala care îl măcina. Poate că

Isabel avea dreptate. Cine-i dădea lui dreptul să despartă o femeie de un copil?

Isabel ținea în mîină cartea de rugăciuni în care își căutase alinare mai adesea după primul avort.

Acum citea în gînd: „Rugăciuni pentru femei“, rugăciuni de rostit după naștere. „Luați aminte, pruncul, fructul pîntecelui, este o moștenire și un dar ce vine de la Dumnezeu...“, citea ea în timp ce Tom privea, fără a vedea textul scris cu litere mărunte.

A doua zi dimineața, Isabel stătea lângă Tom, cu copilul în brațe, la nivelul de sub compartimentul felinarului, iar el transmitea un mesaj. Își alesese cu grijă formularea. Îi tremurau degetele cînd începu: îi fusese groază să transmită vestea avortului, dar ceea ce făcea acum era și mai rău: *Copilul venit mai devreme. Stop. Surpriză pentru amîndoi. Stop. Isabel din ce în ce mai bine. Stop. Nu e nevoie de doctor. Stop. Fetița – Lucy*“.

— Altceva? întrebă întorcîndu-se spre Isabel.

— Greutatea. Toată lumea vrea să știe ce greutate a avut la naștere. Făcu în minte un calcul rapid.

Trei kilograme și două sute de grame.

Tom o privi, surprins de ușurința cu care mințea. Reveni și transmise cifrele prin aparat.

Cînd veni răspunsul, îl transcrise și îl notă în registrul de mesaje. *Felicitări. Stop. Minunate vești.*

Stop. Creșterea populației pe Ianus înregistrată oficial, conform regulilor. Stop. Ralph și Bluey transmit îmbrățișări. Stop. Bunicii vor fi informați urgent. Stop. Tom oftă, conștient de o greutate în piept, și mai întîrzie o vreme înainte să-i ducă lui Isabel răspunsul.

*

În săptămînile care au urmat Isabel a înflorit pur și simplu. Se mișca prin casă cîntînd. Îl îmbrățișa și îl săruta pe Tom întruna. Zîmbetul ei, plin de o bucurie nestăvilită, pe el îl uluia. Și fetița? Fetița era împăcată și încrezătoare. Nu avea nici un fel de îndoieli cu privire la brațele care o legănuau, la mîinile care o mîngîiau, la buzele care o sărutau, la glasul care îi cînta: „Taci cu mama, puișor. Dormi cu mama, somn ușor“ cînd Isabel o legăna să o adoarmă.

Incontestabil, copilei îi mergea foarte bine. Pielea îi strălucea, aureolată parcă. Sîinii lui Isabel reacționaseră la faptul că fetița suga și începuseră să producă din nou lapte – „relactația“ descrisă în amănunt de doctorul Griffith –, iar ea o alăpta fără ezitare, de parcă ele două încheiaseră un fel de contract. Dar Tom își luase obiceiul de a zăbovi puțin mai mult în compartimentul felinarului dimineata, după ce stingea lampa. Se surprindea revenind iar și iar la pagina din jurnal unde era înregistrată ziua de 27 aprilie și uitîndu-se lung la spațiul gol rămas acolo.

Regulile pot ucide un om, Tom știa acest lucru. Și totuși. Și totuși uneori tocmai ele stăteau între om și fiară, între om și monstru. Regulile spuneau că e preferabil să iei prizonier un om mai degrabă decît să îl ucizi. Regulile spuneau că e permis brancardierilor să scoată de pe cîmpul de luptă atît răniții din tabăra dușmană, cît și răniții provenind dintre oamenii tăi. Dar de fiecare dată lucrurile se reduceau la aceeași întrebare simplă: Îi putea lua lui Isabel acest copil? Dacă copilul era singur pe lume? Oare era cu adevărat drept să îl smulgă de lîngă o femeie care îl adora și să-l lase în voia destinului...

Noaptea Tom începu să viseze că se îneacă, să se vadă dînd din mîini și din picioare, căutînd cu disperare un punct de sprijin, dar nu găsea nimic, nici un loc în care să poată pune piciorul, nici un obiect de care să se agațe, în afară de o sirenă de coada căreia se prindea și care apoi îl trăgea în adîncurile apei întunecate, pînă ce se trezea, transpirat și gîfînd, în timp ce Isabel dormea fericită lîngă

el.

Capitolul 12

— Salut, Ralph. Bine ai venit. Unde e Bluey?

— Aici sînt, strigă marinarul de la pupă, din spatele unor lăzi cu fructe. Ce mai faci, Tom? Te bucuri să ne vezi?

— Totdeauna, amice, doar voi aduceți băutura, nu? spuse el rîzînd și legînd parîma.

Bătrînul motor duduia și tușea pe cînd nava se alinia la țarm, umplînd aerul cu un fum negru și gros.

Era mijlocul lunii iunie, prima dată cînd nava de aprovizionare ajungea pe insulă după venirea copilului, cu șapte săptămîni în urmă.

— Cablul de descărcare e pregătit. La fel și vinciul.

— Hei, da' grăbit mai ești, Tom! exclamă Ralph. De ce atîta grabă? E o zi mare. Putem s-o lăsăm mai moale. Trebuie să vedem și noi oaspetele vostru, nu? Nevastă-mea, Hilda, m-a încărcat ca pe un cal de povară cu lucrușoare pentru cea mică, ca să nu mai spun de buncii mîndri tare.

Ralph străbătu pasarela și îl strînse cu putere pe Tom în brațe.

— Felicitări, băiete! E al dracului de bine. Mai ales... mai ales după tot ce-a fost înainte.

— Da, mă bucur grozav pentru tine, zise și Bluey pe același ton. Mama vă transmite și ea cele mai bune urări.

Privirea lui Tom se pierdu undeva spre mare, apoi răspunse cam neclar:

— Vă mulțumesc. Vă mulțumesc mult. Vă sînt recunoscător.

Pe cînd urcau pe potecă, silueta lui Isabel se profilă pe fundalul unui șir de scutece puse la uscat pe sîrmă, care fluturau în bătaia vîntului, precum flamurile de semnalizare. Cîteva șuvițe îi scăpaseră din cocul în care tocmai își strînsese părul.

Ralph se apropie de ea cu brațele deschise.

— Ei, ia te uită cum se vede! Nimic nu face femeia să înflorească așa cum o face o naștere. Ai bujori în obraji și luminează în păr, exact cum avea Hilda mea după fiecare copil.

Isabel se înroși la față și îi dădu bătrînului o sărutare pe obraz. Apoi îl sărută și pe Bluey care, sfios ca un școlar, își lăsă capul în jos și rosti:

— Felicitări, doamnă S.!

— Hai, veniți toți în casă. Ibricul e pe foc și am făcut și o prăjitură, îi invită Isabel.

Cînd ședeau în jurul mesei din bucătărie, Isabel arunca din cînd în cînd o privire spre copilul care dormea în coșuleț.

— Să știi de la mine, toate femeile din Partageuse n-au vorbit decît despre asta: cum ai născut tu singură. Sigur că femeilor de la țară nu le e frică, Mary Lindford zicea că i-a născut pe toți trei singură.

Dar pe cele de la oraș... le-ai făcut praf pe toate. Sper că Tom a dat și el o mîna de ajutor.

Cei doi soți schimbară o privire. Tom era pe punctul de a spune ceva, dar Isabel îl prinse de mână și îl strînse tare.

— A fost extraordinar. Nu există soț mai bun decît el, spuse Isabel cu lacrimi în ochi.

— După cîte văd, e o dulceată de copil, spuse Bluey.

Dar din păturica pufoasă nu se vedea decît un chip delicat încadrat de o scufiță.

— Nu-i așa că are nasul lui Tom? interveni Ralph.

— Ce să zic..., roti Tom nesigur. Nu știu dacă nasul meu chiar i s-ar potrivi unei fetei.

— Am înțeles, rîse Ralph. Și acum, domnule Sherbourne, trebuie să-mi semnezi niște hîrtii, prietene. N-ar fi rău să facem treaba asta acum.

Tom răsuflă ușurat cînd se ridică de la masă.

— Perfect. Vino în birou, spuse el, lăsîndu-l pe Bluey să-i spună vorbe de neînțeles fetei.

Tînărul întinse mîna, luă din coșuleț jucăria zornăitoare și o agită în fața copilei, care era trează acum. Ea privi jucăria cu atenție, iar el o făcu din nou să zornăie.

— Măi, ce copilaș norocos ești tu, să ai o zornăitoare de argint! Numai bună pentru o prințesă! N-am mai văzut ceva așa de grozav în viața mea. Cu îngerași pe mîner și alte alea. Îngerași pentru un îngeraș... Și ce păturică moale ai...

— Ei, toate au rămas de la... de la ceilalți, rosti Isabel cu glas mai stins.

— Îmi pare rău, am făcut o gafă, zise Bluey roșind. Mai bine m-aș apuca de descărcat. Mulțumesc pentru prăjitură, bîigui el și ieși din bucătărie.

*

Ianus Rock

Iunie 1926

Dragă mamă și tată,

Iată că Dumnezeu ne-a trimis un îngeraș care să stea cu noi. Micuța Lucy ne-a cucerit inimile! E o frumusețe de fetiță – e fără cusur. Doarme bine și mănîncă bine. Nu-mi face nici un fel de greutate.

Grozav mi-aș dori să o puteți vedea și să o țineți în brațe. Se schimbă de la o zi la alta și știu că,

atunci când veți ajunge să o vedeți, nu va mai arăta ca un bebeluș. Va fi deja în stare să meargă în piciorușe când o vom aduce acolo. Dar, pînă atunci, vă trimit ceva care să țină loc de poză: i-am pus piciorușul în cîrmîz! (Cînd trăiești la un far trebuie să fii inventiv.) Priviți capodopera pe care v-o trimit!

Tom este un tată minunat. Ianus parcă s-a schimbat de cînd a venit Lucy. Deocamdată îmi este destul de ușor să mă ocup de ea — o pun în coșuleț și o iau cu mine cînd trebuie să adun ouăle sau să

mulg caprele și oile. S-ar putea să fie ceva mai complicat cînd o să înceapă să meargă de-a bușilea.

Dar nu vreau să-mi dau cu părerea prea curînd.

Aș vrea să vă spun atît de multe despre ea — ce păr negru are, cît de frumos miroase după baie. Și ochii îi are negri. Dar tot nu pot să o descriu cu adevărat. E atît de desăvîrșită, încît nici nu poate fi descrisă. O am doar de cîteva săptămîni și nici nu-mi mai pot imagina viața fără ea.

Ei, „mamaie și tataie“(!), trebuie să închei acum ca să vă trimit scrisoarea cu vasul, altminteri n-o s-o primiți decît peste trei luni.

Cu toată dragostea,

Isabel.

P.S. Tocmai am citit scrisoarea pe care mi-ați trimis-o cu vaporul de azi-dimineață. Mulțumesc pentru blănița de iepure. Și păpușa e foarte frumoasă. Iar cărțile sînt minunate. Îi spun tot timpul poezioare, așa că o să-i placă cele noi.

P.P.S. Tom vă mulțumește pentru pulover. Iarna a început să-și arate colții.

Luna nouă era doar un firicel în formă de semilună cusut pe cer. Tom și Isabel ședeau pe verandă, iar deasupra lor lumina farului mătura cerul. Lucy adormise în brațele lui Tom.

— Aproape că nu poți respira altfel decît ea, nu-i așa? întrebă Tom uitîndu-se la copil.

— Cum adică?

— Nu ți se pare că te cuprinde un fel de vrajă? De cîte ori doarme așa, mă surprind respirînd în ritmul ei. Așa cum fac toate treburile în ritmul luminii, e cam același lucru. Apoi, mai mult pentru sine, continuă: Mă și sperie lucrul ăsta.

— Nu este altceva decît iubire, Tom, zîmbi Isabel. De iubire n-ai nici un motiv să te sperii.

Tom simți că-l trece un fior. Așa cum nu-și mai putea imagina cum ar fi trăit dacă n-ar fi întâlnit-o pe Isabel, tot așa își dădea seama că Lucy își croiește drum spre inima lui. Și își dorea din tot sufletul ca ea să-și găsească locul acolo.

*

Oricine a lucrat vreodată la farurile de larg vă poate vorbi despre același lucru – despre izolare și despre vraja pe care o răspîndește. Ca niște scînteii aruncate din furnalul care este Australia, aceste luminițe sînt răspîndite în jurul ei, se aprind și se sting, iar pe unele nu le văd decît cîțiva oameni. Dar izolarea lor salvează de la izolare un întreg continent – oferă siguranță căilor de navigație, vaselor care

aduc mașini și cărți și stofă, în schimbul lînei și grîului, cărbunelui și aurului: fructele pămîntului date la schimb pentru fructele inventivității omului.

Izolarea își țese propria plasă: devorează amintirile despre oameni și locuri de departe, făcînd ca toate gîndurile să se concentreze asupra unui singur loc, unui singur timp și unui singur ritm – rotirea farului. Te preocupă doar stocul de combustibil, funcționarea mecanismului, probabilitatea unei furtuni, rezervele de hrană, așa încît lucrurile aflate la o distanță mai mare devin irelevante, fantastice. Insula nu cunoaște sunetul altor glasuri, nu cunoaște urmele altor pași. La un far de larg poți trăi orice poveste pe care vrei să o născoci și n-o să vină nimeni să-ți spună că n-ai dreptate: nici pescărușii, nici prismele, nici vîntul.

Așa că Isabel se lăsă purtată din ce în ce mai departe în lumea ei guvernată de bunătatea divină, în care rugăciunile erau ascultate, în care pruncii veneau datorită voinței lui Dumnezeu și mersului curenților marini. „Tare mă mir, Tom, cum de putem să fim noi atît de norocoși?“, spunea ea. Își privea ca pe un miracol fetița binecuvîntată care creștea și înflorea. Se delecta cu fiecare lucru nou pe care îl descoperea la ea: cum se întorcea de pe o parte pe alta, cum mergea de-a bușilea, cum rostea primele cuvinte stîlcite. Treptat furtunile plecară pe urmele iernii către alt colț de lume și vara veni aducînd un cer mai palid și un soare auriu mai puternic.

— Hopa, sus! îi spuse Isabel fetiței, o ridică pe un șold și toți trei porniră spre plaja cu nisip strălucitor pentru un picnic.

Tom îi culegea diverse plante, iarbă de mare, gheață – și Lucy le mirosea, le ciugulea vîrfurile și făcea tot felul de mutrișoare, întîlnind senzații noi. El îi făcea mici buchețele de primule și îi arăta solzii lucitori ai peștilor pe care îi prindea printre stîncile de la hotarul insulei, acolo unde apa ajungea brusc pînă la adîncimi întunecate. În nopțile liniștite, cînd vocea lui Isabel, care-i citea în dormitor lui Lucy povești cu omuleții Snugglepot și Cuddlepie, străbătea insula, iar Tom meșterea cîte ceva în șopron, calmul venea să-i estompeze amintirile din timpul războiului care încă îi răsăreau în minte cîteodată, dacă lăsa garda jos. Indiferent ce era drept sau nedrept în situația de acum, Lucy era aici, iar Isabel era o mamă desăvîrșită. În fiecare noapte înainte de culcare îi mulțumea lui Dumnezeu pentru familia pe care o avea, pentru sănătate, pentru viața fericită pe care o ducea și se ruga să fie vrednică

de darurile cu care o copleșea El.

Zilele veneau și treceau, precum valurile pe plajă, fără a lăsa aproape nici o urmă în această lume mică, făcută din muncă și somn și mîncare și veghe. Isabel vărsă o lacrimă cînd împachetă și puse deoparte lucrurile fetiței de pe vremea cînd era foarte mică.

— Parcă mai ieri era cît un boț și acum uită-te la ea! îi spuse ea lui Tom în timp ce le împătura cu grijă în hîrtie subțire: o suzetă, jucăria zornăitoare, primul costumaș, o pereche de ghetuțe.

Cum ar face orice mamă, din orice colț de lume.

*

Cînd nu i-a venit ciclul, Isabel a trăit o emoție intensă. Deja renunțase la orice speranță de a mai

avea copii și presupunerile ei erau pe punctul de a fi infirmate. O să mai aștepte puțin, o să se roage întruna și abia apoi o să-i spună lui Tom. Se trezea că se lasă în voia visurilor, că speră să-i dea lui Lucy un frățior sau o surioară. Inima îi era plină de speranțe. Apoi, sîngele veni din abundență, gros, cu dureri mari, cum nu mai avusese înainte. O durea capul și uneori noaptea o treceau valuri de transpirație. Apoi au trecut cîteva luni în care iar nu i-a venit ciclul.

— O să mă duc la doctorul Sumpton cînd o să avem concediu. N-are rost să-mi fac griji, i-a spus ea lui Tom. Și a continuat să muncească fără să se plîngă. Sînt sănătoasă tun, iubitule. N-am nimic.

Era îndrăgostită de soțul ei, de copilul ei, și asta îi era de ajuns.

*

Lunile treceau una după alta, marcate de ritmul special al farului – aprinderea lămpii, înălțarea drapelului, curățarea mercurului de urme de ulei. Rutina completării formularelor, răspunsurile la corespondența autoritară venită de la mecanicul-șef care-i spunea că orice defecțiune la tuburile de vaporizare era cauzată doar de neglijența paznicului și nu de deficiențe în construcție. Jurnalul a trecut de la anul 1926 la 1927 la jumătatea paginii: la serviciul de aprovizionare nu se irosea hîrtia –

registrele erau scumpe. Tom cugetă asupra indiferenței instituției față de sosirea anului nou – ca și cum instituția nu era impresionată de un lucru atît de prozaic precum scurgerea timpului. Și chiar așa era –

ceea ce se vedea de pe platforma turnului în ziua de Anul Nou era identic cu ceea ce se văzuse în Ajunul Anului Nou.

Din cînd în cînd Tom se surprindea revenind la pagina din jurnal cu data de 27 aprilie 1926, pînă cînd registrul ajunsese să se deschidă singur acolo.

Isabel muncea neobosit. Grădina de zarzavat rodea: căsuța era mereu curată în ciuda nisipiului și prafului pe care vremea le aducea zilnic, în loc de corespondență. Spăla și cîrpea hainele lui Tom și gătea mîncărurile care îi plăceau. Lucy creștea. Farul se rotea. Timpul trecea.

— În curînd o să facă un an, spuse Isabel. Se apropie ziua ei, 27 aprilie.

Tom era în atelier, pilea o balama veche pentru a îndepărta rugina. Puse deoparte pila.

— Chiar mă întreb... cînd o fi ziua ei de naștere adevărată?

— Pentru mine ziua cînd a venit la noi e foarte bună.

Și Isabel sărută fetița care stătea călare pe șoldul ei și ronțăia o coajă de pîine.

Lucy întinse mîinile spre Tom.

— Îmi pare rău, puiule. Sînt murdar pe mîini. Mai bine stai la mama.

— E incredibil cît de mult a crescut în greutate. Cîntărește o tonă, zise Isabel și săltă copilul mai sus pe șold. O să-i fac un tort. Fetița își îndesă capul în pieptul lui Isabel și-i umplu rochia de firimituri.

Te doare dințișorul ăla, nu-i așa, îngerașule? Ai obraji roșii. Să-ți pun niște praf calmant? Apoi, întorcîndu-se spre Tom: Pa, iubitele. Mă duc înapoi. Supa e încă pe foc – și porni spre casă.

Lumina tăioasă pătrundea prin fereastră și cădea pe bancul de lucru al lui Tom. Trebuia să lovească metalul și zgomotul fiecărei lovituri ricoșa în pereți. Deși își dădea seama că lovește cu mai multă putere decît era necesar, nu se putea opri. Nu reușea să scape de un sentiment sîcîitor stîrnit de discuția despre zile de naștere și aniversări. Începu să dea iar cu ciocanul, cu lovituri la fel de puternice, pînă ce metalul crăpă. Culese bucățile risipite și rămase cu ochii la ele.

*

Din fotoliu, Tom își ridică privirea spre Isabel. Trecuseră cîteva săptămîni de la aniversarea fetiței.

— Nu contează ce îi citești, zise Isabel. Important e să se obișnuiască cu sunetul cuvintelor.

O puse pe Lucy pe genunchii lui Tom și ea se întoarse să termine de făcut pîinea.

— Tatatata, îngăimă fetița.

— Bubububu, răspunse Tom. Vasăzică vrei o poveste?

Mînuța copilului se întinse spre masa de lîngă ei, dar, în loc să ia cartea groasă cu povești, apucă o cărțulie galbenă și i-o vîrî sub nas.

— Nu prea cred că o să-ți placă ce scrie aici, iepurașule, zise Tom rîzînd. În primul rînd, nu are poze.

Întinse mîna spre cartea de povești, dar Lucy îi dădu din nou cărțulia galbenă: „Tatatata“.

— Dacă asta vrei tu, puișorule — și rîse din nou.

Copila deschise cartea la întîmplare și puse degetul pe un rînd, așa cum văzuse că fac Tom și Isabel. Bine, fie! și Tom începu să citească: „*Obligațiile paznicului de far. Numărul douăzeci și nouă:*

«Paznicul de far nu are voie, sub nici un motiv, personal sau de altă natură, să se abată de la îndeplinirea îndatoririlor sale, care sînt de o importanță capitală pentru siguranța circulației navale; și i se atrage atenția că rămînerea sau promovarea în cadrul Serviciului de Faruri depinde în totalitate de respectarea cu strictețe a ordinelor primite, de respectarea regulamentului întocmit pentru îndrumarea lui, de hărnicia, de seriozitatea lui și de felul în care păstrează ordinea și curățenia propriei persoane și a familiei lui și în interiorul fiecărei secțiuni a farului și a zonei aferente». Numărul treizeci: «Comportamentul inadecvat, predispoziția spre ceartă, neseriozitatea sau imoralitatea paznicului», făcu o pauză pentru a-și scoate din nas degețelele lui Lucy, «pot duce la sancționarea sau demiterea paznicului. Dacă cineva din familia paznicului comite asemenea greșeli, sancțiunea este excluderea persoanei vinovate de la post»“.

Tom se opri. Îl trecuse un fior și inima îi bătea mai uite. O mînuță care i se opri pe obraz îl readuse în prezent. O sărută dus pe gînduri. Lucy îi zîmbi și îi dădu un sărut generos.

— Hai mai bine să citim. „Frumoasa din pădurea adormită“, spuse el și începu să citească povestea, deși îi era destul de greu să se concentreze.

*

— Ia poftiți, doamnelor! Ceaiul și pîinea prăjită servite la pat! spuse Tom punînd tava pe marginea patului, lîngă Isabel.

— Fii atentă, Luce! zise Isabel.

După ce Tom plecase să stingă farul, Isabel o luase în pat pe micuța care acum se cățara pe ea ca să ajungă la tavă și la cănița cu ceai — de fapt, lapte cald cu un strop de ceai, pentru culoare — pe care Tom o pregătise pentru ea.

Tom se așeză lîngă Isabel și luă fetița pe genunchi.

— Hai să mîncăm, Lulu. Stai că te ajut eu, spuse el și îndreptă cănița pe care ea o ținea cu ambele mîini.

Era foarte atent la ceea ce făcea, așa că nu observă imediat că Isabel nu spunea nimic și, cînd o privi, ea avea lacrimi în ochi.

— Izzy, Izzy, ce s-a întîmplat?

— Nimic, Tom, absolut nimic.

— Păi... hai, spune-mi – și-i șterse o lacrimă de pe obraz.

— Știi, Tom, uneori sînt atît de fericită, că mi se face frică.

El o mîngîie pe cap, iar Lucy începu să facă balonașe în ceai.

— Ia ascultă, domnișoară, ai de gînd să bei laptele sau te-ai săturat?

Copila continua să bolborosească în ceașcă, foarte încîntată de zgomotul pe care-l făcea.

— Bine, hai să o punem deoparte deocamdată, zise el și-i luă cănița din mînă.

Atunci ea se dădu jos din poala lui și se urcă pe Isabel, continuînd să stropească din buze.

— Adorabil, spuse Isabel, zîbind printre lacrimi. Treci încoace, maimuțico! și o gîdilă pe burtă.

Lucy chicoti și se răsuci, zicînd întruna: Mai veau! Mai veau! Iar Isabel îi făcea pe plac.

— Nici tu n-ai mai multă minte decît ea.

— Uneori parcă... uneori parcă mă îmbată ca un vin dragostea pentru ea. Și pentru tine. Cred că, dacă mi s-ar cere să pășesc pe o linie dreaptă, n-aș reuși.

— Pe Ianus nu sînt linii drepte, așa că în privința asta poți să stai liniștită, răspunse Tom.

Ea îi dădu un bobîrnac în braț.

— Eu încerc să-ți spun ceva foarte serios.

— Bine, atunci stai să-mi iau fața „serioasă“, zise el și își compuse o expresie sobră.

— Nu, Tom, ascultă. Nu mai rîde. Pentru mine e ca și cum... ca și cum, înainte să vină Lucy, nu percepeam culorile, iar acum lumea arată cu totul altfel. Parcă e mai strălucitoare și parcă văd mai bine. E tare ciudat. Mă găsesc în același loc, păsările sînt aceleași, apa e aceeași, soarele răsare și apune în același fel... dar eu nu le vedeam *rostul*, Tom. Strînse copilul la piept. Rostul lor este Lucy. Și *tu* te-ai schimbat, Tom.

— Cum?

— Cred că aveai în tine lucruri pe care nici nu știai că le ai pînă să apară ea. Unghere ale sufletului tău pe care... nu știu... parcă viața le închisese. Își trecu un deget peste buzele lui. Știu că nu-ți place să

vorbești despre război și toate celelalte, dar... cum să spun, parcă ceva amorțise în tine.

— Picioarele. Picioarele îmi amorteau cel mai des. Asta se întâmpla din cauza noroiului înghețat —

și Tom izbuti să schițeze un zîmbet după propria sa glumă.

— Hai, Tom, încetează, încerc să-ți spun ceva. Încerc să pătrund pînă la tine, pentru Dumnezeu, iar tu mă respingi cu o glumă proastă de parcă aș fi un copil care nu înțelege nimic sau căruia nu poți să-i spui adevărul.

Tom deveni deodată foarte serios.

— Chiar *nu înțelegi*, Isabel. Și nici un om din lumea civilizată *n-ar trebui* să ajungă vreodată să

înțeleagă. Iar dacă încerc să vorbesc despre asta ar fi ca și cum... ca și cum i-aș transmite altuia o boală molipsitoare. Își întoarse privirea spre fereastră. Am făcut ceea ce am făcut pentru ca oameni ca tine și ca Lucy să poată uita că războiul a existat vreodată. Și ca să nu mai existe niciodată. Îți aduci aminte? „Războiul care va pune capăt tuturor războaielor.“ Este un lucru care n-are ce căuta în locul ăsta, pe insula asta. În patul ăsta.

Trăsăturile lui Tom eram acum aspre și în ele ea zări o hotărîre pe care nu o mai văzuse pînă atunci

— acea hotărîre, își spuse ea, care îl ajutase să treacă prin tot ceea ce trecuse.

Lucy se dăduse jos din pat și începuse să roadă degetul mare de la piciorul lui Tom.

— E-n regulă, hai acum să schimbăm subiectul, spuse el. Apoi, adresîndu-se fetei: Ce-ar fi să-mi lași o bucățică din degetul ăla?

Și își trase piciorul.

— Vreau să spun doar, continuă Isabel, că nici unul dintre noi nu știe dacă va mai fi pe-aici încă un an sau o sută de ani. Și vreau doar să știi cît îți sînt de recunoscătoare, Tom. Pentru tot. Dar mai ales pentru că mi-ai dăruit-o pe Lucy.

La aceste ultime cuvinte lui Tom îi îngheță zîmbetul pe buze. Isabel adăugă în grabă:

— *Tu* ai făcut asta, iubitule. Ai înțeles cît de mult aveam nevoie de ea, iar eu știu cît te-a costat, Tom. Nu mulți bărbați ar face asta pentru nevestele lor.

Smuls dintr-o lume de vis, Tom simți că-i transpiră palmele. Inima începu să-i bată nebunește și îl cuprinse dorința de a fugi... oriunde, nu conta, numai să fugă departe de realitatea alegerii pe care o făcuse și care îi păru deodată grea ca un lanț de fier.

— Ar trebui să mă apuc de treabă. Vă las să mîncăți împreună pîinea prăjită, zise el și ieși încet din cameră.

Cînd se încheie a doua perioadă de trei ani a lui Tom, chiar înainte de Crăciun, în 1927, familia de pe Ianus Rock făcu prima călătorie la Partageuse, iar un suplinitor veni să se ocupe de far. Acest al doilea concediu al familiei era, de fapt, primul pentru Lucy. În timp ce făcea pregătirile, în așteptarea vasului, Isabel își căutase în gînd o scuză pentru a rămîne pe loc cu Lucy, pentru a rămîne în siguranța pe care i-o oferea Ianus.

— E totul în regulă, Izzy? o întrebă Tom văzînd că ea stă în fața geamantanului deschis pe pat și privește în gol pe fereastră.

— Da, sigur, răspunse ea repede. Încercam doar să verific dacă am luat tot.

— Bine, strigă-mă cînd ești gata ca să vin să iau geamantanul. Era pe punctul de a ieși din cameră, dar se întoarse și îi puse o mîină pe umăr. Ești îngrijorată?

— Nu, deloc, răspunse ea apucînd în grabă niște șosete, le făcu ghem și le îndesă în geamantan.

Chiar deloc.

Neliniștea pe care Isabel încercase să o ascundă de Tom se risipi văzînd-o pe Lucy în brațele lui Violet, cînd părinții ei veniră să îi întîmpine la cheu. Mama ei plîngea, zîmbea și rîdea în același timp.

— În sfîrșit! exclamă ea dînd din cap cuprinsă de uimire și recunoștință, examinînd fiecare pîrticică din trupul fetei, mîngîindu-i obrăjorii, mînuța, părul. Nepoțica mea binecuvîntată de Dumnezeu! Doi ani am așteptat pînă să o văd! Ce bine seamănă cu mătușa Clem!

În ultimele luni Isabel o pregătise pe Lucy pentru momentul întîlnirii cu bunicii și cu alte persoane.

— Cînd ajungem în Partageuse, o să fie foarte, foarte mulți oameni, Luce. Toți o să te iubească.

Poate la început o să ți se pară ciudat, dar n-ai nici un motiv să te sperii.

Seara la culcare îi arătă despre oraș și despre cei ce locuiau acolo. Nu se aștepta ca Lucy să înțeleagă – poate încerca doar să o facă să se obișnuiască cu ideea unor lucruri noi.

Odată aflată în oraș, Lucy arătă mult interes față de numărul mare de persoane care o înconjurau.

Felicitările celorlalți privitoare la drăgălășenia fetei trezeau o senzație de durere în sufletul lui Isabel.

Pînă și doamna Mewett o mîngîie pe micuță sub bărbie cînd o întîlni într-o mercerie, unde ea venise să-

și cumpere un fileu de păr.

— Ah, copiii! Un adevărat dar de la Dumnezeu! comentă ea melancolică, iar Isabel rămase uimită, întrebându-se dacă nu cumva i se pare că a auzit aceste cuvinte.

Aproape imediat după ce sosi familia, Violet îi duse pe toți la studioul fotografic al lui Gutcher. Pe fundalul unui decor cu ferigi și coloane grecești se făcură fotografii: Lucy cu Tom și Isabel, Lucy cu Bill și Violet; și Lucy singură cocoțată pe un fotoliu de nuiete. Ceru să le facă mai multe exemplare, pentru ca părinții să ia o poză cu ei pe Ianus, cîteva să li se trimită verilor, cîteva să fie înrămate și puse pe pian și deasupra căminului.

— Trei generații de femei din familia Graysmark! exclamă Violet radiind de fericire în fața pozei în care apărea ea cu Lucy pe genunchi, șezînd lîngă Isabel.

Era normal ca Lucy să aibă bunici care să o iubească din tot sufletul. Dumnezeu nu face greșeli, își spunea Isabel. Trimisese fetița acolo unde trebuie.

*

— Ah, Bill! Slavă Domnului! Slavă Domnului! îi spusese Violet soțului ei în seara cînd sosise tînăra familie.

— Da, ai dreptate, răspunsese Bill dînd din cap grav, căci un gînd nerostit îi preocupase pe amîndoi.

Violet își văzuse ultima oară fiica în urmă cu trei ani, atunci cînd ea încă mai suferea de pe urma celui de al doilea avort. Atunci Isabel plînsese cu capul în poala mamei sale.

— Este în natura lucrurilor, îi spusese. Violet. Trebuie să tragi adînc aer în piept, să te ridici și să mergi mai departe. Vor veni și copiii, dacă Dumnezeu așa a hotărît pentru tine. Ai răbdare. Și roagă-te.

Cel mai important lucru este să te rogi.

Și totuși nu-i spusese lui Isabel tot adevărul. Nu-i spusese cît de des văzuse mame purtîndu-și copilul pînă la termen, prin arșița verii și viscolul iernii, pentru ca apoi să-l piardă din cauza febrei tifoide sau a difteriei, și cum acele mame împachetau cu grijă hăinuțele pentru ca să le poarte următorul copil, cînd o să-i vină bine. Și se feri să-i vorbească despre situația stîngenitoare în care se afla cînd trebuia să răspundă la întrebarea simplă: cîți copii aveți? Nașterea unui copil *nu însemna decît* prima etapă dintr-o călătorie lungă și plină de capcane. În casa aceasta, peste care tăcerea se așternuse cu mulți ani în urmă, Violet cunoștea mult prea bine toate lucrurile astea.

Violet Graysmark, respectabila soție a respectabilului soț. Care știa cum să facă să nu-i intre moliile în dulapuri și să nu-i invadeze buruienile florile din grădină. Care-și curăța trandafirii și îi făcea să înflorească chiar și în august. Al cărei caș, prins cu zeamă de lămîie, se vindea cel mai bine la întrunirile de la biserică și a cărei rețetă de tartă cu fructe fusese inclusă în broșura Asociației Gospodinilor. Este adevărat, ea îi mulțumea lui Dumnezeu în fiecare seară pentru darurile Sale. Dar uneori, după-amiaza, cînd soarele la asfințit îmbrăca grădina verde în nuanțe cenușii, iar ea curăța

cartofi în bucătărie, inima parcă-i stătea să plesnească de atîta durere adunată acolo. Cînd, la vizita anterioară, Isabel plînsese în poala ei, Violet ar fi vrut să jelească împreună cu ea, să-și smulgă părul din cap de durere, să-i spună că nimic nu putea alina suferința pricinuită de pierderea primului născut: nici oamenii, nici banii, nici darurile pămîntului nu vor putea umple vreodată acest gol. Ar fi vrut să-i spună că mintea ți se întunecă de atîta durere, că ești gata să închei un tîrg cu Dumnezeu, să-i spui că

ești dispusă să faci orice sacrificiu, numai să-ți dea înapoi acel copil.

Cînd Isabel adormise deja, iar Bill moțăia în fața focului aproape stins, Violet se duse la șifonierul ei și scoase de acolo o cutie veche de biscuiți. Scotoci prin ea, dădu la o parte cîteva monede vechi, o oglindă mică, un ceas, un portofel, pînă ce găsi un plic cu marginile zdrențuite de timp, de gestul prea adesea repetat de a-l deschide. Se așeză pe pat și, la lumina gălbuie a lămpii, se apucă să citească

textul scris stîngaci, deși îl știa pe dinafară cuvînt cu cuvînt:

Dragă doamnă Graysmark,

Sper să nu vă supărați că vă scriu: nu mă cunoașteți. Mă cheamă Eliza Parmenter și locuiesc în Kent.

Acum două săptămîni am fost să-l văd pe băiatul meu care a fost rănit de un șrapnel. Era la Spitalul General nr. 1 din Stourbridge, iar eu am o soră care locuiește în apropiere, așa că am putut să-l vizitez în fiecare zi.

Să știți că vă scriu pentru că într-o după-amiază a fost adus un soldat australian rănit care am înțeles că e fiul dumneavoastră, Hugh. Era în stare foarte gravă, era orb și își pierduse un braț, după cum știți. Încă mai putea să spună cîteva cuvinte și vorbea cu mare drag de familia lui și de casa părintească din Australia. Era un flăcău tare curajos. L-am văzut în fiecare zi și, la un moment dat, doctorii trăgeau nădejde că o să scape cu viață, dar se pare că a făcut o infecție și s-a prăpădit.

Vreau doar să vă spun că i-am dus niște flori (tocmai înfloriseră lalelele timpurii care sînt atît de frumoase) și țigări. Cred că se înțelegea bine cu Fred al meu. Ba chiar a mîncat dintr-o tartă cu fructe pe care am dus-o într-o zi și i-a plăcut și eu m-am bucurat mult. Eram acolo în dimineața cînd s-a prăpădit și noi toți trei i-am spus „Tatăl nostru” și i-am cîntat „Rămîi cu mine, Doamne”.

Doctorii au făcut tot ce au putut să-i aline durerea și cred că n-a suferit prea mult la sfîrșit. A venit și un preot care i-a dat binecuvîntarea.

Trebuie să vă spun că noi toți prețuim marele sacrificiu pe care l-a făcut fiul dumneavoastră. A vorbit și despre fratele lui, Alfie, și mă rog ca el să se întoarcă acasă întreg și sănătos.

Îmi pare rău că vă scriu așa de tîrziu, dar, la o săptămînă după băiatul dumneavoastră, s-a stins și Fred al meu și vă dați seama că am avut o mulțime de lucruri de făcut.

Toate gîndurile bune și rugăciunile

de la (d-na) Eliza Parmenter“

Hugh nu cunoștea lalelele decît din cărțile cu poze, își spuse Violet și se bucură în sinea ei că măcar le atinsese și le simțise forma. Se întrebă dacă lalelele acelea aveau miros.

Își aminti că, la cîteva săptămîni după aceea, postașul, cu un aer aproape vinovat, îi adusese un pachet învelit în hîrtie cafenie, legat cu sfoară, adresat lui Bill. Era atît de tulburată, încît nici n-a citit ce scria pe formular – n-avea nici un motiv. Multe femei primiseră deja asemenea pachete – o mîna de lucruri reprezentînd viața fiilor lor.

Scrisoarea venită de la Melbourne suna astfel:

Domnule,

Vă trimitem alăturat, prin pachet cu confirmare de primire, bunurile ce au aparținut decedatului soldat Graysmark nr. 4497, batalionul 128, sosite cu nava Themistocles , menționate în inventarul alăturat.

V-aș rămîne recunoscător dacă mi-ați certifica primirea în bune condiții a prezentului pachet prin semnarea formularului de confirmare alăturat.

Cu stimă,

Maior J.M. Lean

Însărcinat cu evidența datelor

Pe o notiță separată emisă de „*Depozitul de efecte militare Greyhound Road 110, Fulham, Londra SW*“ erau enumerate articolele trimise. Citind lista, Violet remarcă un lucru: *oglină de bărbierit, curea, trei monede de un penny, ceas de mîna cu curea de piele, muzicuță*. I se păru curios să

găsească muzicuța lui Alfie printre lucrurile lui Hugh. Se uită din nou la listă, la formulare, la scrisoare, la pachet și citi numele cu atenție. A.H. Graysmark. Nu H.A. Graysmark. Alergă în căutarea soțului ei.

— Bill, O, Doamne! Bill! strigă ea. Ce încurcătură îngrozitoare!

După un îndelung schimb de scrisori, după multe mesaje pe hîrtie cu bordură neagră trimise de soții Graysmark, se descoperi că Alfie murise la o zi după Hugh și la numai trei zile după sosirea în Franța.

Întrucît se înrolaseră împreună, cei doi frați purtau numere de identificare consecutive, lucru de care erau foarte mîndri. Omul însărcinat cu trimiterea scrisorilor, care îl văzuse cu ochii lui pe Hugh în viață, pe o brancardă, cînd fusese trimis la spital, nu expediase telegrama de înștiințare către serviciu

„Morți la datorie“, pentru A.H. Graysmark, considerînd că este una și aceeași persoană cu H.A.

Graysmark. Violet aflase de moartea celui de al doilea fiu prin pachetul pe care-l ținea acum în mînă.

Își spusese atunci că o asemenea greșeală era ușor de făcut pe cîmpul de luptă.

*

La vizita anterioară în casa copilăriei Isabel își amintise de atmosfera sumbră care cuprinsese totul după moartea fraților ei, cum dispariția lor se întinsese peste existența mamei ei ca o umbră. Avea atunci paisprezece ani și se dusese să caute într-un dicționar. Știa că o soție care își pierde soțul devine *văduvă*. Un soț care-și pierde soția e *văduv*. Dar dacă un părinte își pierde un copil, nu există nici un cuvînt care să descrie durerea lui. Părinții rămîn pur și simplu „mama“ și „tata“, chiar dacă nu mai au un fiu sau o fiică. Ciudat lucru! Cît despre propriul ei statut, Isabel se întreba dacă ea mai este „soră“, de vreme ce iubiții ei frați muriseră.

Totul arăta ca și cum un proiectil lansat pe frontul din Franța explodase în mijlocul familiei ei, formînd acolo un crater pe care ea nu-l putea umple, nu-l putea face să dispară. Violet își petrecea zile

în șir făcînd ordine în camerele fiilor ei, lustruind ramele de argint ale fotografiilor lor. Bill se făcuse mai tăcut. Cînd Isabel încerca să poarte o discuție cu el, pe orice temă, el nu-i răspundea sau ieșea din cameră după două-trei propoziții. Așa ajunsese Isabel la concluzia că rostul ei este să nu le dea părinților ei nici un motiv de supărare sau îngrijorare. Ea era pentru ei premiul de consolare – ceea ce primiseră în locul băieților. Acum fericirea părinților ei îi arăta lui Isabel că făcuse bine cînd o păstrase pe Lucy. Dispăruseră toate umbrele care mai stăruiau în casă. Copila adusese alinare în viața mai multor persoane: a ei, a lui Tom și a acestor doi oameni care se resemnasera în fața pierderii suferite.

La masa de Crăciun, Bill rostise o rugăciune și, cu voce sugrumată de emoție, îi mulțumise lui Dumnezeu că i-o dăruise pe Lucy. Mai tîrziu, la bucătărie, Violet îi mărturisise lui Tom că soțul ei parcă renăscuse de cînd primise vestea nașterii lui Lucy.

— A făcut minuni. Ca o băutură fermecată.

Rămase cu privirea pierdută spre hibiscusul roz care se vedea pe fereastră.

— Bill a acceptat greu vestea morții lui Hugh, dar, cînd a aflat de Alfie, asta l-a dat gata. Mult timp a refuzat să creadă că este adevărat. Spunea că așa ceva nu se putea întîmpla. Luni de zile a trimis scrisori într-o parte, în alta, peste tot, doar-doar se va dovedi că undeva e o greșeală. Într-un fel m-am bucurat, m-am simțit mîndră de el. Dar erau atîtea familii în jurul nostru care își pierduseră mai mulți fii. Eu știam că e adevărat. În sufletul meu știam. Pînă la urmă a renunțat. Și-a pierdut orice nădejde.

Violet trase adînc aer din piept. Dar acum, rosti ea ridicîndu-și privirea și zîmbind cuprinsă de uimire, este iarăși cel de altădată, datorită lui Lucy. Poate o să ți se pară caraghios, dar sînt sigură că

fetița înseamnă pentru Bill la fel de mult cât înseamnă pentru voi. I-a adus lumea înapoi. Înălțându-se pe vîrfuri, îl sărută pe Tom pe obraz. Îți mulțumesc.

În aceeași după-amiază, ceva mai târziu, în timp ce femeile spălau vasele, Tom stătea la umbră, afară pe iarbă, cu Lucy, iar fetița alerga în jurul lui, revenind iar și iar să-i dea un pupic drăgăstos.

— Hei, mulțumesc, pușorule! chicoti Tom. Să nu mă mănînci!

Ea îl privi cu ochișorii care-i căutau pe ai lui ca o oglindă pînă ce el o strînse la piept și începu să o gîdile.

— Ah, iată un tată desăvîrșit! rosti o voce din spatele lui.

Tom se întoarse și îl văzu pe socrul lui apropiindu-se.

— M-am gîndit să vin să văd cum te descurci cu ea. Violet mereu spune că știu să mă ocup de toți trei. Cînd rosti ultimele cuvinte, o umbră îi trecu peste chip. Apoi își reveni și întinse mîinile spre fetiță: Hai, vino la mine! Vino la bunicul! Vino și trage-l de perciuni! Prințesa mea!

Copila păși cu pași mărunți pînă la el și întinse brațele.

— Hopa, sus! zise el luînd-o în brațe.

Ea întinse mîna spre ceasul din buzunarul vestei lui și începu să-l tragă afară – o joacă pe care o inventase de cînd venise aici.

— Vrei să știi cît e ceasul? zise Bill rîzînd și începu ritualul cunoscut: deschise capacul ceasului și îi arătă limbile. Ea îl închise imediat cu un pocnet și i-l întinse bunicului ca să-l deschidă din nou.

Bătrînul făcu ceea ce i se cerea, spunîndu-i totodată lui Tom:

— Lui Violet îi e destul de greu.

— Ce anume, Bill? întrebă Tom scuturîndu-și iarba de pe pantaloni.

— Păi, viața fără Isabel, iar acum și fără asta mică... Făcu o pauză, apoi continuă: Cu siguranță ți-ai putea găsi ceva de lucru în Parageuse... Doar ai făcut o facultate, ce naiba...

Tom se lăsă de pe un picior pe celălalt fără să zică nimic.

— Ei, știu și eu cum se spune... cine a fost o dată paznic de far rămîne toată viața paznic de far.

— Așa se spune, consimți Tom.

— Și e adevărat?

— Într-o oarecare măsură.

— Dar ai putea să pleci? Dacă chiar ai vrea?

Tom se gîndi înainte de a răspunde.

— Știi, Bill, un om ar putea pleca și de lîngă nevastă dacă își pune în gînd. Ceea ce nu înseamnă ca ar fi un lucru bun.

Bill se uită la el.

— Nu prea e corect, după ce ai fost instruit, după ce ai căpătat experiență, să-i lași baltă. Și, cu timpul, te obișnuiești. Privi cerul, cugetă și continuă: Acolo e locul meu. Iar lui Isabel îi place foarte mult.

Copilul întinse brațele spre Tom, iar el o luă și o puse pe șold într-un gest reflex.

— Ai mare grijă de fetele mele. Asta vreau să spun.

— Fac tot ce-mi stă în putință. Îți promit.

*

În a doua zi de Crăciun la Partageuse cea mai importantă manifestare era tîrgul de la biserică.

Aduna laolaltă localnici și oameni veniți de departe; fusese inițiat cu mult timp în urmă de o persoană

cu spirit comercial care intuise că e o zi potrivită pentru strîngerea de fonduri, căci nimeni nu putea recurge la scuza că e ocupat și nu poate veni. Și, cum era și zi de Crăciun, nimeni nu avea vreo scuză să

nu se arate generos.

Pe lîngă faptul că se vindeau prăjituri și bomboane, borcane cu gem care uneori plesneau în soarele arzător, evenimentul era renumit și pentru întrecerile sportive sau alte manifestări mai noi: cursa cu oul ținut în lingură, alergarea în trei picioare, alergarea în sac – toate erau specifice acestei zile. Se mai păstra și doborîrea nucilor de cocos cu mingea, dar se renunțase, după război, la tragerea la țintă cu pușca din cauză că noile deprinderi ale bărbaților ar fi dus organizatorii la faliment.

La întreceri se putea înscrie oricine, iar participanții se înșirau fără nici o regulă. Familiile se distrau de minune, chiftelele și cîrnații se prăjeau deasupra unui butoi mare și se vindeau cu șase penny bucata. Tom, Isabel și Lucy stăteau pe o pătură la umbră, mînceau cornuri umplute cu cîrnați, iar Lucy își

rupea în bucățele porția ei și o desfăcea pe o farfurie.

— Frații mei erau niște alergători neîntrecuți, spuse Isabel. De multe ori cîștigau cursa de alergare în trei picioare. Și cred că mama mai are și acum cana pe care am primit-o odată ca premiu pentru

alergarea în sac.

— Ar trebui să o iei cu tine pe Ianus, zise Tom zîmbind. N-am știut că m-am însurat cu o campioană la atletism.

Ea îl lovi ușurel în glumă peste braț.

— Te pun la curent cu legendele familiei Graysmark. Apoi se ridică în picioare. Ar trebui să mă duc să văd dacă mama are nevoie de ajutor la standul de prăjituri. Mă întorc imediat, zise ea și se îndreptă spre șirul de mese situat ceva mai departe.

Tom era atent la farfuria din care resturile de mâncare fărîmițată de Lucy riscau să dea pe afară, când un băiat cu o cocardă în piept se apropie de el. Ținea în mîini un carnețel și un creion.

— Scuzați-mă, vă rog. E copilul dumneavoastră?

— Poftim? întrebă Tom speriat.

— Vă întrebam dacă e copilul dumneavoastră.

— Păi... eu... este...

Tom nu reuși să rostească decît cîteva cuvinte incoerente.

Probabil băiatul trase concluzia că Tom nu e tocmai zdravăn la cap, așa că se întoarse către Isabel care revenise.

— E copilul dumneavoastră, doamnă?

Isabel se încruntă o clipă, apoi, înțelegînd întrebarea, încuviință din cap.

— E fetița noastră. Cauți participanți pentru întrecerea taților?

— Exact. Întorcîndu-se spre Tom, se pregăti să noteze numele pe hîrtie: Cum vă numiți?

Tom o privi din nou pe Isabel, dar pe fața ei nu se citea nici urmă de stînjeneală.

— O să dictez eu numele, dacă tu l-ai uitat, îl necăji ea.

Tom se uită în continuare la ea stăruitor, așteptînd ca ea să-i înțeleagă îngrijorarea, dar zîmbetul ei rămase neschimbat. În cele din urmă el spuse:

— Alergarea nu e punctul meu forte.

— Dar toți tații s-au înscris în cursă, spuse băiatul întîmpinînd evident primul refuz.

— N-aș trece nici măcar de calificări, adăugă Tom, alegîndu-și cu grijă cuvintele.

Pe cînd băiatul se îndepărtă, Isabel șopti:

— Nu te necăji, Lucy. O să mă înscriu eu în cursa mamelor. Măcar unul dintre părinții tăi e dispus să se facă de rîs de dragul tău.

Însă cuvintele ei nu-l făcură pe Tom să zîmbească.

*

Doctorul Sumpton se spală pe mîini în timp ce Isabel se îmbrăca în spatele paravanului. Își ținuse promisiunea pe care i-o făcuse lui Tom de a se duce la doctor cînd vor ajunge la Partageuse.

— Din punct de vedere mecanic, totul este în regulă, zise doctorul.

— Și atunci? Care-i cauza? Sînt bolnavă?

— Absolut deloc. E doar o schimbare în viața ta, răspunse doctorul în timp ce își nota ceva în caiet.

Ai noroc că ai deja un copil, n-o să-ți fie așa de greu ca altor femei la care menopauza se instalează atît de neobișnuit de devreme. Cît despre celelalte simptome, mă tem că n-ai altă soluție decît să le accepți și să rabzi. Într-un an și ceva o să-ți treacă. Așa merg lucrurile. Îi zîmbi poznaș: Și apoi, e și o parte bună în asta – scapi de toate belelele lunare. Unele femei te-ar invidia.

Întorcîndu-se spre casă, Isabel se strădui să-și stăpînească plînsul. O avea pe Lucy și îl avea pe Tom, pe cînd alte femei îi pierduseră pe cei dragi. Ar fi fost o dovadă de lăcomie din partea ei să-și dorească mai mult.

*

Peste cîteva zile Tom semnă documentele pentru o perioadă de încă trei ani. Ofițerul zonal care venise de la Fremantle pentru a se ocupa de formalități urmări din nou cu mare atenție felul în care scrie și semnează Tom și compară noile documente cu cele inițiale. Cel mai mic semn care ar trăda faptul că-i tremura mîna ar face să nu i se mai permită reîntoarcerea pe insulă. Cazurile de otrăvire cu mercur erau destul de frecvente: dacă erau depistate din timp, în etapa în care apărea doar tremurul mîinii, atunci se putea evita să fie trimis la post un paznic care, pînă la expirarea termenului, ar înnebuni de tot.

Capitolul 15

Botezul lui Lucy, programat inițial după sosirea lor, se amînase din cauză că pastorul Norkells avusese o lungă perioadă de „indispoziție“. În cele din urmă avu loc în ultima zi, înainte de plecarea lor înapoi spre Ianus, la începutul lui ianuarie. În dimineața aceea toridă, Ralph și Hilda merseră la biserică odată cu Tom și Isabel. Singurul loc umbrît în care puteau aștepta să se deschidă ușile bisericii era sub un pîlc de eucalipti, lîngă pietrele funerare.

— Să sperăm că Norkells n-a dat-o iar pe băutură, zise Ralph.

— Hai, Ralph, ce naiba! exclamă Hilda. Apoi, pentru a schimba subiectul, zise, arătînd spre o piatră funerară nouă, aflată la cîțiva pași: Ce păcat!

— Ce spui, Hilda?

— Bietul copilaș... să se înece odată cu tatăl lui! Bine că măcar le-au spus în sfîrșit o cruce.

Isabel îngheță. O clipă se temu că o să leșine, toate zgomotele din jurul ei se stinseră, apoi năvăliră asurzitor asupra ei. Îi înțepeni gîtul și i se tăie răsufierea încercînd să priceapă ce scrie cu litere de aur pe piatra funerară: *Spre veșnica pomenire a lui Franz Johannes Roennfeldt, preaiubitul soț al lui Hannah, și a neprețuitei lor fiice, Grace Ellen, mutați la Domnul.* Sub aceste cuvinte mai scria: *Zelig sind die da Leid tragen.* La baza monumentului erau flori proaspete. Avînd în vedere căldura de afară, foarte probabil fuseseră puse acolo cu mai puțin de o oră în urmă.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Isabel, simțind că-i amorțesc mîinile și picioarele.

— Ceva îngrozitor, răspunse Ralph dînd din cap. E vorba de Hannah Potts.

Isabel recunoscuse numele imediat, dar, judecînd după expresia lui Tom, pentru el numele nu însemna nimic.

— Septimus Potts, poreclit „purcoi de bani“. Cel mai bogat om din zonă. A venit de la Londra cu vreo cincizeci de ani în urmă. Era orfan. S-a îmbogățit din cherestea. Nevasta i-a murit și l-a lăsat cu două fete mici. Cum o chema pe cealaltă fată, Hilda?

— Gwen. Hannah este cea mare. Amîndouă au făcut școli înalte, la pension în Perth.

— Pe urmă, acum cîțiva ani, Hannah a plecat și s-a măritat cu un neamț... Bătrînul Potts nici n-a mai vrut să audă de ea după aia. Nu i-a mai dat nici un ban. Trăiau într-o căsuță veche pe lîngă stația de pompare a apei. Bătrînul s-a mai îmblînzit cînd s-a născut copilul. În fine, de Ziua Forțelor Armate, acum vreo doi ani, a fost un mic scandal...

— Lasă asta acum, Ralph, zise Hilda încercînd să-l avertizeze din priviri.

— Le povesteam doar...

— Chiar nu e nici locul, nici momentul potrivit. Hilda se întoarse spre Isabel: Pe scurt, Frank

Roennfeldt s-a certat cu oamenii de prin partea locului, a sărit într-o barcă, împreună cu copilul... Ce să spun, oamenii s-au luat de el pentru că era neamț. Sau așa era privit de cei de aici. N-are rost să vorbim despre asta tocmai azi, în ziua botezului. Totul ar trebui dat uitării.

Ascultînd povestea, Isabel aproape că încetase să mai respire și acum trase adînc aer în piept fără

să vrea, căci corpul ei avea nevoie de aer.

— Da, știu, zise Hilda arătînd că-i înțelege reacția. Și lucrurile au mers tot mai rău...

Tom îi aruncă o privire scurtă lui Isabel, ochii parcă-i ieșiseră din orbite, iar pe buza de sus îi apăruseră broboane de sudoare. Se întreba dacă ceilalți vedeau în ce ritm nebunesc îi bate inima.

— Ei, și omul nu era un marinar prea grozav, continuă Ralph. Avea și inima slabă încă din copilărie

– nu era în stare să țină piept curenților de pe-aici. A izbucnit furtuna și nici că i-a mai văzut cineva vreodată. Probabil că s-au înecat. Bătrînul Potts a oferit o recompensă de o mie de guinee pentru orice informație! Ralph clătină din cap gînditor. Suma asta ar fi scos și din gaură de șarpe pe oricine ar fi știut ceva. M-a bătut gîndul și pe mine să încerc să-i caut! Să nu mă-nțelegeți greșit, nu mă prăpădesc de dragul nemților. Dar copilul... Avea doar cîteva luni. Copilul n-avea nici o vină. Suflețel nevinovat!

— Biata Hannah nu și-a revenit nici pînă azi, oftă Hilda. Abia acum cîteva luni a convins-o taică-su să le pună o cruce. Se opri îngîndurată, trăgîndu-și mînușile. E incredibil ce-ți poate aduce viața! S-a născut pe un purcoi de bani, s-a dus la Universitatea din Sidney și și-a luat acolo o diplomă, nu mai știu în ce domeniu, s-a măritat din dragoste... iar acum, dacă o vezi, cîteodată umblă brambura pe străzi, de-ai zice că nici n-are unde locui.

Isabel înghețase de tot, căci florile de lîngă mormînt își rîdeau de ea și o amenințau cu prezența mamei pe undeva, pe-aproape. Se sprijini de un copac, amețită.

— Te simți bine, draga mea? o întrebă Hilda, îngrijorată de schimbarea pe care o vedea pe fața lui Isabel.

— E doar din cauza căldurii. O să-mi revin imediat.

Ușile grele din lemn de eucalipt se deschiseră brusc și preotul ieși din biserică.

— Sînteți gata pentru ziua cea mare? întrebă el clipind în lumina soarelui.

*

— Trebuie să le spunem adevărul! Acum! Contramandează botezul...

Tom îi vorbi cu glas scăzut, tensionat, cînd ajunse cu Isabel în sacristie, în timp ce Bill și Violet le-o prezentau oaspeților din biserică pe nepoata lor.

— Nu putem face una ca asta, Tom! Respira cu dificultate, palidă la față. E prea tîrziu! rosti ea, incapabilă să-și ascundă panica.

— Trebuie să îndreptăm lucrurile! Trebuie să le spunem oamenilor *acum*!

— Nu putem! Amețită încă, își căuta argumente. Nu-i putem face asta lui Lucy. În afară de noi, nu are

alți părinți. Și apoi, ce să spunem? Că brusc ne-am adus aminte că, de fapt, noi nu avem copil?

Chipul i se întunecă. Și cum rămîne cu cadavrul bărbatului? Lucrurile au mers deja prea departe.

Trase adînc aer în piept ca să-și controleze ritmul respirației. Instinctul îi spunea că trebuie să cîștige timp. Era prea năucită, prea speriată pentru a mai face altceva. Încercă să vorbească calm.

— O să discutăm mai tîrziu despre asta, acum trebuie să facem botezul.

O rază de soare căzu pe ochii verzi ai lui Isabel, iar Tom citi în ei frica... Cînd ea făcu un pas spre soțul ei, el se trase înapoi atît de iute, de parcă ar fi fost doi magneti care se resping.

Pașii preotului care se apropia răsunară peste murmurul glasurilor celor din biserică. Capul lui Tom era un vârtej. „Cînd vom fi bolnavi și cînd vom fi sănătoși. La bine și la greu.“ Cuvintele jurămîntului rostit cu ani în urmă chiar în această biserică îi răsunau în minte ca bubuitul unui tunet.

— Sînt gata, rosti preotul radiind de fericire.

*

— A mai fost botezat acest copil? își începu pastorul Norkells ritualul pe care îl cunoștea atît de bine, încît probabil îl învățase pe dinafară.

Cei strînși în jurul cristelniței răspunseră: „Nu“. Alături de Tom și Isabel stăteau Ralph, în calitate de naș, și Freda, verișoara lui Isabel, în calitate de nașă.

Nașii țineau lumînări în mîini și răspundeau la întrebările preotului:

— În numele acestui copil, te lepezi de Satana și de toate lucrurile lui...

— Mă lepăd, răspundeau nașii în cor.

În timp ce cuvintele răsunau între pereții de gresie ai bisericii, Tom își privea pantofii lustruiți și se gîndea la bășica pe care i-o făcuseră la călcîi și care îl ardea.

— Te unești cu Hristos?

— Mă unesc.

La fiecare dintre angajamente, Tom își mișca piciorul, pielea tare a pantofului îl rănea, iar el se afunda în durere. Inima i se zbătea în piept.

Lucy părea fermecată de culorile ce se revărsau prin vitraliile bisericii, iar Isabel se gîndi, în ciuda tulburării care o stăpînea, că fetița nu mai văzuse niciodată culori atît de strălucitoare.

— Dumnezeu cel milostiv îngăduie ca Adam cel din vechime să piară din inima acestui copil, pentru

ca fap̃tura cea nouă sã se nascã în el.

Tom se gîndi la mormîntul fãrã cruce de pe Ianus. Chipul lui Frank Roennfeldt îi rãsãri în minte, așã cum îl vãzuse cînd îl acoperise cu prelata – absent, inexpresiv, lãsîndu-l pe Tom sã se acuze singur.

Afarã, vocile copiilor care jucau crichet în curtea bisericii strãpungeau aerul cu țipete și întrebãri,

„ce-a fost asta?“. În bisericã, Hilda Addicott, așezatã pe a doua banchetã, îi șopti vecinei de lîngã ea:

— Ia te uitã, Tom are lacrimi în ochi. Omul ășta are un suflet tare sensibil. Te uiți la el și vezi cã-i cît un munte, dar are un suflet tare sensibil.

Norkells luã copilul în brațe și se adresã nașilor Ralph și Freda:

— Cum se va numi copilul acesta?

— Lucy Violet, rãspunserã ei.

— Lucy Violet. Te botez în numele Tatãlui și al Fiului și al Sfîntului Duh, rosti preotul și turnã

puținã apã pe creștetul fetei, care scoase un țipãt de nemulțumire acoperit imediat de imnul „Domnul este pãstorul meu“ cîntat de doamna Rafferty la bãtrîna orgã de lemn.

Înainte ca slujba sã se termine, Isabel se scuzã, ieși în grabã și se duse la toaleta de la capãtul grãdinii. În construcția micã, din cãrãmidã, aerul era încins ca într-un cuptor; ea alungã muștele ce roiau acolo, se aplecã și vomitã violent. O șopîrlã agãțatã de zid o privi în tãcere. Cînd Isabel trase apa, șopîrla se cãțãrã pe acoperișul de tablã, la loc sigur. Cînd reveni lîngã pãrinții ei, Isabel șopti: „M-am deranjat la stomac“, înainte ca mama ei sã apuce sã o întrebe ceva. Întinse brațele sã primeascã fetița și o strînse atît de tare, încît copila își puse mînuțele pe pieptul ei și o împinse ca sã se elibereze puțin.

La petrecerea organizatã la Palace Hotel, Bill ședea la masã lîngã Violet, care își pusese bluza albastrã de șifon cu guler alb de dantelã. Corsetul o strîngea și o durea capul din cauza cocului în care își strînsese pãrul. Cu toate acestea, era ferm hotãrîtã sã nu lase nimic sã-i strice aceastã zi – botezul primului și, din cîte înțelese de la Isabel, singurul lui ei nepot.

— Tom nu prea este în apele lui, nu crezi, Vi? El nu e mare bãutor și totuși azi a ținut-o numai pe whisky. Apoi Bill ridicã din umeri, vrînd parcã sã se linișteascã singur: Poate stropește și el creștetul copilului.

— Cred cã e și el emoționat... e așã o zi mare! Nici Isabel nu e prea bine, iar o supãrã stomacul.

Stînd la bar, Ralph îi spuse lui Tom:

— Copila asta a schimbat-o cu totul pe nevastã-ta. Parcã-i altã femeie.

Tom își învîrtea întruna paharul gol în mîini.

— A scos la iveală o altă latură a ei.

— Când mă gîndesc cum era cînd a pierdut copilul...

Tom tresări imperceptibil, dar Ralph continuă:

— ... prima dată. Parcă era o stafie cînd am venit pe Ianus și am văzut-o. Iar a doua oară era și mai rău.

— Da, au fost momente grele pentru ea.

— Ei, după cum se vede, pînă la urmă Dumnezeu e milostiv, zîmbi Ralph.

— Oare chiar așa să fie, Ralph? Nu poate fi milostiv cu toată lumea, nu? N-a fost la fel de milostiv cu neamțul cum a fost cu noi...

— Ce tot spui acolo, mai băiete? Cu voi a fost milostiv. Mulți oameni ar fi gata să-și sacrifice brațul drept ca să aibă ce ai tu, o nevastă grozavă și un copil.

Tom își lărgi nodul de la cravată și își descheie cămașa – barul devenise deodată sufocant.

— Te simți bine, prietene? întrebă Ralph.

— E înăbușitor aici. Cred că o să ies, să fac cîțiva pași.

Dar nici afară nu era mai bine. Aerul parcă era o masă compactă, precum sticla topită, care, în loc să-l ajute să respire, îl sufoca și mai tare.

Dacă ar reuși să stea de vorbă doar cu Isabel, să discute calm... lucrurile s-ar putea aranja cumva, s-ar putea pune pe un fâgaș bun. Își îndreptă umerii, trase adînc aer în piept să se întoarse încet în hotel.

*

— Doarme dusă, zise Isabel închizînd ușa dormitorului unde culcase fetița, între perne, ca să nu se întoarcă și să cadă din pat. A fost așa de cuminte azi. Cît a fost slujba de lungă, cu atîția oameni în jurul ei. A plîns doar puțin cînd i-a turnat apă pe creștet.

Glasul ei nu mai avea acel tremur care apăruse după ce ascultase povestea Hildei.

— E un îngerăș, spuse Violet zîbind. Nu știi ce-o să ne facem după ce-o să plece mîine.

— Știu, dar promit să vă scriu și să vă dau vești despre ea, răspunse Isabel ofînd. Cred că ar fi bine să ne culcăm. Mîine trebuie să ne sculăm în zori să prindem vaporul. Vii, Tom?

Tom răspunse dînd scurt din cap și se ridică.

— Noapte bună, Violet. Noapte bună, Bill.

Ieși lăsându-i pe cei doi să-și vadă de un puzzle la care lucrau și intră în dormitor după Isabel.

Era primul moment în care erau singuri în ziua aceea și, de îndată ce închise ușa, Tom întrebă:

— Când le spunem?

Avea trăsăturile aspre, umerii încordați.

— Nu le spunem, răspunse Isabel în șoaptă, hotărît.

— Cum adică?

— Trebuie să ne gândim, Tom. Ne trebuie timp. Mîine plecăm. Dacă vorbim acum o să se dezlănțuie iadul pe pămînt, iar tu trebuie să te întorci la slujbă chiar mîine-noapte. O să cîntărim ce avem de făcut după ce ne întoarcem pe Ianus. Nu avem voie să luăm hotărîri pripite pe care să le regretăm mai târziu.

— Izz, în orașul ăsta e o femeie care crede că i-a murit copilul cînd, de fapt, copilul trăiește. Și care nu știe ce s-a întîmplat cu soțul ei. Numai Dumnezeu știe prin ce-a trecut. Cu cît punem capăt mai curînd suferinței ei...

— Totul ne-a lovit atît de brusc! Trebuie să luăm o hotărîre corectă, ținînd cont nu doar de Sarah Potts, ci și de Lucy. Te rog, Tom. Nici unul dintre noi nu este capabil să gîndească așa cum trebuie în momentul ăsta. Să luăm lucrurile pe îndelete. Hai să încercăm să ne odihnim puțin, acum se face dimineața.

— O să mă culc mai târziu, zise Tom. Simt nevoia să iau o gură de aer – și ieși încet pe veranda din spate, fără să ia în seamă faptul că Isabel îl implora să nu plece.

Afară era ceva mai răcoare, iar Tom se așeză pe un scaun de nuiele și își lăsă capul în mîini. Prin fereastra bucătăriei auzea zornăitul pieselor de puzzle pe care Bill le punea la loc în cutia de lemn.

— Isabel își dorește tare mult să se întoarcă pe Ianus. Zice că nu se mai simte în largul ei unde e lume multă, spuse Bill închizînd capacul cutiei. Dar pe-aici, pe lîngă Perth, e cam greu să găsești lume multă adunată.

Violet potrivea fitilul lămpii cu petrol.

— De fapt, a fost totdeauna cam agitată, comentă ea. Fie vorba-ntre noi, cred că vrea să o țină pe Lucy numai pentru ea. Total dedicată copilului. O mamă desăvîrșită! O să fie cam prea multă liniște pe-aici după ce-o pleca asta mică! oftă ea.

Bill o cuprinse pe după umeri.

— Îți trezește amintiri, nu-i așa? Mai ții minte cum erau Hugh și Alfie cînd erau mici? Grozavi mai

erau! Chicoti, apoi continuă: Mai ții minte cum a fost când au închis pisica în dulap câteva zile? Știu că

nu e același lucru, zise el după ce făcu o pauză, știu, dar... ce mai, să fii bunic e aproape la fel de bine.

Aproape la fel de bine cum ar fi dacă i-am avea din nou pe băieți.

Violet aprinse lampa și spuse:

— A fost o vreme când nici nu credeam că o să putem rezista, Bill. Nu credeam că vom mai trăi vreodată zile fericite. Stinse chibritul. Ce dar de la Dumnezeu, în sfârșit!

Așeză abajurul și o porni înainte spre dormitor.

Cuvintele răsunau în mintea lui Tom, afară, în aerul încărcat de miros de iasomie, pentru care disperarea lui nici nu exista.

Capitolul 16

Când ajunseră înapoi pe Ianus, în prima noapte, vântul urla în jurul farului și se repezea în geamurile ce ocroteau lampa căutînd parcă un punct slab. După ce Tom aprinse felinarul, se întoarse cu gîndul iar și iar la discuția pe care o avusese cu Isabel de îndată ce vasul de aprovizionare plecase.

Ea se arătase de neînduplecat.

— Nu putem schimba nimic din ceea ce am făcut, Tom. Crezi că eu n-am încercat să găesc o soluție? întrebă ea strîngînd la piept o păpușă pe care o luase de pe jos. Lucy e un copil fericit, sănătos.

Dacă ar fi să o smulgem de aici... ah, Tom, ar fi îngrozitor! Așeza cearșafurile într-o comodă, se mișca întruna între coșul cu rufe și dulap. Că o fi bine sau o fi rău, ce-am făcut am făcut, Tom. Lucy te adoră și tu o adori pe ea și nu ai dreptul s-o lipsești de prezența unui tată iubitor.

— Și cum rămîne cu mama ei iubitoare? Afurisita aia de mamă care încă *trăiește*? Cum poate fi asta un *lucru drept*, Izz?

Isabel se aprinse la față.

— Și tu crezi că e un *lucru drept* faptul că noi am pierdut trei copii? Crezi că e drept faptul că Alfie și Hugh zac în pămînt la mii de kilometri de aici, în timp ce tu ai scăpat fără nici o zgîrietură? Sigur că

nu e drept, Tom, chiar deloc! Nu putem decît să luăm ce ne oferă viața!

Îl atinsese în punctul cel mai vulnerabil. În toți acești ani nu reușise să scape de sentimentul că a trișat – nu în sensul că a înșelat moartea, ci că și-a înșelat camarazii, că a scăpat nevătămat pe socoteala lor, deși logica îi spunea că a fost doar o chestiune de noroc, și de o parte și de cealaltă.

Isabel băgă de seamă că l-a rănit pe Tom cu vorbele ei și-și îndulci tonul:

— Tom, trebuie să facem ce este drept... pentru Lucy.

— Izzy, te rog, fii rezonabilă. Trebuie să facem...

Ea i-o reteză scurt:

— Nu vreau să mai aud nici un cuvânt, Tom. Singurul lucru pe care trebuie să-l facem este să iubim acest copil așa cum merită. Și niciodată, niciodată, să nu-l facem să sufere!

Ieși din cameră strângînd păpușa în mînă.

Acum, privind oceanul, furios și acoperit de spuma albă, Tom simți că îl cuprinde întunericul din toate părțile. Linia care despărțea oceanul de cer era tot mai greu de distins, iar lumina se împuțina de la o clipă la alta. Barometrul era în scădere. Va fi furtună peste noapte. Verifică clanța ușii care dădea spre platforma exterioară și privi lumina care se rotea neîntrerupt, imperturbabil.

*

În seara aceea, în timp ce Tom își făcea treaba la far, Isabel ședea lîngă pătuțul lui Lucy și aștepta ca ea să adoarmă. Trecuse greu prin ziua aceea, iar gîndurile i se roteau ca un vîrtej în jurul discuției pe care o avuseseră, întocmai ca furtuna ce stătea să izbucnească. Acum îi cînta lui Lucy, aproape în șoaptă, cîntecelul pe care i-l ceruse fetița: „ *Către sud vîntul bătea, bătea, bătea...* ” Glasul ei abia mai reușea să urmărească linia melodică. „ *Am rămas lîngă far cînd ne-am despărțit. Și noaptea m-a prins lîngă marea-nspumată. Și barca iubitului meu a pierit...* ”

Cînd Lucy adormi în cele din urmă, îi luă dintre degete cochilia trandafirie pe care o strînsese în mînă. Starea de greață care o încercase prima oară lîngă piatra funerară persista și se luptă să o stăpînească urmărind cu degetul spirala înscrisă pe cochilie, căutînd să-și găsească alinare în perfecțiunea ei netedă, în echilibrul proporțiilor ei. Făptura care o crease pierise de mult și lăsase în urmă doar această sculptură. Apoi îi trecu prin minte gîndul amar că și soțul lui Hannah Potts lăsase în urmă o sculptură vie, această fetiță.

Lucy își ridică în somn mînuța deasupra capului și se încruntă ușor, iar degetele ei se strînseseră în jurul cochiliei care nu mai era acolo.

— N-am să dau voie nimănui să-ți facă rău, dragostea mea. Îți promit că o să am grijă să fii totdeauna în siguranță, murmură ea.

Apoi făcu un lucru pe care nu-l mai făcuse de cîtiva ani. Se lăsă în genunchi și-și plecă fruntea.

— Doamne, nu pot spera să înțeleg vreodată tainele Tale. Pot doar să încerc să fiu vrednică de misiunea pe care mi-ai încredințat-o. Dă-mi puterea să merg mai departe. Preț de o clipă o copleși îndoiala, o străbătu ca un tremur, apoi reuși să-și găsească ritmul respirației. Hannah Potts... Hannah *Roennfeldt*..., rosti ea adoptînd noul nume, ... este și ea în siguranță în mîinile Tale. Știu asta.

Dăruiește-ne pacea. Tuturor.

Ascultă vuietul vîntului de afară, vuietul oceanului, și simți că depărtarea îi readuce acel sentiment de siguranță pe care îl pierduse în ultimele zile. Puse cochilia în pătuț pentru ca Lucy să o poată găsi de îndată ce se trezește și ieși încet din cameră ceva mai întărită în hotărîrea ei.

*

Pentru Hannah Roennfeldt, ziua de luni care urmasse după botez, în ianuarie, a fost o zi crucială.

Cînd s-a dus la cutia de scrisori s-a așteptat să o găsească goală: o verificase și cu o zi înainte, asta făcea parte dintr-un ritual pe care și-l construise, ca să-și umple timpul, în lunile care trecuseră din seara aceea cumplită a Zilei Forțelor Armate. Mai întîi trecea pe la poliție, uneori doar ca să pună din priviri o întrebare, la care agentul Harry Garstone îi răspundea tot pe tăcute, făcîndu-i printr-o mișcare a capului un semn care-i spunea „Nu“. Cînd ea ieșea, agentul Lynch, colegul lui, uneori făcea un comentariu: „Biata femeie! Închipuie-ți, să ajungă să...“, dădea din cap și se întorcea la hîrțile lui. În fiecare zi Hannah se ducea într-un alt punct de pe plajă în căutarea unui semn, unui indiciu – resturi de

lemn aduse de valuri, o bucată de fier din locașul vîslei.

Scotea din buzunar o scrisoare către soțul și fiica ei. Uneori mai pune în plic și altceva – un articol decupat din ziar care anunța sosirea circuitului în oraș, o poezie pentru copii scrisă de ea, de mîna, și împodobită cu desene colorate. Arunca plicul în valuri sperînd că cerneala care se prelingea de pe foaie va ajunge cumva, într-un ocean sau în celălalt, la cei dragi ei.

În drum spre casă trecea pe la biserică și se așeza tăcută pe ultima banchetă, lîngă statuia sfîntului Iuda. Uneori rămînea acolo pînă cînd eucaliptii își întindeau umbrele lungi peste vitralii, iar lumînările se transformau în grămăjoare reci de ceară întărită. Aici Frank și Grace continuau să trăiască atîta timp cît ea stătea la umbră. Cînd nu mai avea încotro, se întorcea acasă și deschidea cutia poștală numai atunci cînd simțea că e în stare să dea piept cu dezamăgirea tăcută care o aștepta acolo.

Timp de doi ani trimisese scrisori în toate locurile posibile – spitale, autorități portuare, misiuni religioase care străbăteau mările, către oricine i-ar fi putut da de veste că ar fi văzut ceva –, dar primise doar promisiuni amabile că o vor înștiința dacă vor afla ceva nou despre soțul ei dispărut împreună cu fetița lor.

Dimineața aceea de ianuarie era deosebit de caldă, coțofenele își lansau chemările în ritm de cascadă – semnalele lor parcă se revărsau în valuri peste eucalipti, sub cerul de un albastru albicios.

Hannah parcursese ca într-o transă poteca de numai cîțiva metri, pavată cu dale, ce lega veranda de poartă. Încetase de mult să mai observe florile – gardenii și iasomie – și mîngîierea pe care i-o oferea parfumul lor dulce, molcom. Ușița ruginită a cutiei de scrisori scîrțîi cînd o deschise anevoie – nici ea nu-și mai dorea să se deschidă, obosise, întocmai ca Hannah. Înăuntru era un petic alb. Hannah clipi. O

scrisoare.

Un melc lăsase deja o urmă fină pe suprafața hîrtiei ale cărei margini perforate arătau ca un filigranțiv în culorile curcubeului: o astfel de urmă traversa un colț al scrisorii. Pe plicul pe care nu era nici un timbru, scrisul era îngrijit și ferm.

Aduse scrisoarea în casă și o puse pe masa din salon, astfel încît lemnul o încadră cu o ramă

lustruită. Rămase cu ochii la ea o bună bucată de vreme, apoi luă cuțitul cu mîner de sidef pentru scrisori și deschise plicul cu mare atenție să nu rupă ceea ce era în interior.

Scoase de acolo un mesaj scurt scris pe o singură bucată de hîrtie.

„Nu vă faceți griji pentru ea. Copila e bine. E iubită, nu duce lipsă de nimic și așa va fi mereu.

Soțul dumneavoastră se odihnește în pace în mîinile Domnului. Sper ca aceasta să vă aducă alinare.

Rugați-vă pentru mine.“

Era întuneric în casă, draperiile groase erau trase pentru a stăvili arșița cumplită. Greierii țîrîiau în via de pe veranda din spate atît de tare, încît Hannah simți că-i vuiesc urechile.

Examină scrisul. Cuvintele se compuneau sub ochii ei, dar nu reușea să le descîlcească. Inima îi bătea lovind parcă în plămîni și ea se lupta să respire. Aproape că se așteptase, atunci cînd deschisese plicul, ca scrisoarea să dispară de sub ochii ei — i se mai întîmplase așa ceva: o zărise pe Grace pe stradă, prinsese pentru o clipă o fărîmă din costumașul ei roz, pentru ca apoi să-și dea seama că este doar un pachet de aceeași culoare sau fusta unei femei; zărise o siluetă de bărbat despre care ar fi putut

jura că este a soțului ei, chiar se dusesse și-l trăsese de mîneacă, pentru ca apoi să o întîmpine uimirea de pe chipul unei persoane care nu semăna cîtuși de puțin cu el.

— Gwen! Gwen, poți să vii puțin pînă la mine?

O strigase să vină din dormitor, căci îi fusese teamă că, dacă se va mișca, scrisoarea s-ar putea să se evapore, că s-ar putea să fie doar o iluzie plăsmuită de întunericul din cameră.

Gwen veni ținînd în mînă broderia la care lucra.

— M-ai chemat, Hanny?

Hannah nu răspunse, îi indică doar cu precauție, printr-o mișcare a capului, scrisoarea. Sora ei o luă în mînă.

„Cel puțin de data asta nu am vedenii“, își spuse Hannah.

În mai puțin de o oră plecaseră din căsuța modestă de lemn și ajunseseră la *Bermondsey*, reședința lui Septimus Potts, o casă construită din piatră de pe dealul de la marginea orașului.

— Chiar acolo ai găsit-o, în cutia poștală, azi? întrebă el.

— Da, răspunse Hannah, încă uluită.

— Cine ar putea face așa ceva, tată? întrebă Gwen.

— Păi, cineva care știe că Grace trăiește, desigur, interveni Hannah.

Nu băgă de seamă schimbul scurt de priviri dintre tatăl și sora ei.

— Hannah, draga mea, a trecut atîta timp de atunci, spuse Septimus.

— Știu.

— De fapt, tata vrea să spună... e curios că în tot acest timp n-am aflat absolut nimic și deodată apare asta, din senin, rosti Gwen.

— Dar acum avem *ceva*! replică Hannah.

— Ah, Hanny! oftă sora ei dînd din cap.

În aceeași zi ceva mai tîrziu, sergentul Knuckey, polițistul cu cel mai înalt grad din Partageuse, ședea cam chinuit pe un scăunel scund, ținînd în echilibru pe coapsa lui lată o ceașcă de cafea, și încerca totodată să ia notițe.

— Și n-ați observat nici o persoană necunoscută prin preajma casei, domnișoară Potts? o întrebă pe Gwen.

— Pe nimeni. Puse carafa cu lapte jos pe măsuta pentru oaspeți. De obicei nu vine nimeni pe la noi.

Bărbatul își notă ceva în carnețel.

— Ei, ce zici?

Knuckey își dădu seama că Septimus i se adresează lui. Se uită din nou cu atenție la scrisoare. Un scris îngrijit. O hîrtie obișnuită. Fără timbru poștal. Să fie vorba despre cineva din oraș? Dumnezeu știe că încă s-ar mai găsi în oraș oameni care s-ar bucura văzînd suferința femeii care iubise un neamț.

— Mă tem că nu prea avem pe ce să ne bazăm.

Ascultă cu răbdare cum Hannah protesta spunînd că în scrisoare există fără îndoială niște indicii.

Observă totodată că, în timp ce ea vorbea, tatăl și sora ei păreau destul de stînjiți, cam cum se

întîmplă cînd mătușa cea zdruncinată la cap începe să vorbească despre Iisus în timpul cinei.

Pe cînd Septimus îl conducea pînă la ușă, sergentul își puse pălăria și zise încet:

— După părerea mea este ceva făcut doar din răutate. Cred că ar cam fi timpul să încheiem războiul cu nemții. Totul a fost o treabă urîță, dar nu e un motiv să te apuci să faci astfel de glume proaste. Eu n-aș mai spune nimănui despre biletul ăsta. Ca să nu le dăm și altora idei să facă același lucru.

Dădu mîna cu Septimus și plecă pe poteca mărginită de eucalipti.

Revenind în birou, Septimus puse o mîna pe umărul lui Hannah.

— Hai, fetițo, capul sus! Nu lăsa să te doboare povestea asta.

— Dar nu înțeleg, tată. Cu siguranță fetița e în viață. De ce s-ar osteni cineva să scrie asemenea minciuni, așa, din senin?

— Uite ce e, draga mea, am să anunț că dublez recompensa. Am s-o ridic la *două* mii de guinee.

Dacă cineva chiar știe ceva, o să aflăm sigur.

Pe cînd îi puneia fiicei sale încă o ceașcă de ceai, Septimus era, pentru prima dată, necăjit la gîndul că nu va avea ocazia să se despartă de banii lui.

*

Deși Septimus Potts deținea în lumea afacerilor din Partageuse și din împrejurimi un loc de frunte, puțini oameni puteau spune că îl cunosc îndeaproape. Își ocrotea familia cu îndîrjire, dar principalul său adversar era și fusese întotdeauna soarta. Septimus avea cinci ani cînd, în 1869, coborîse, la Fremantle de pe vasul *Queen of Cairo*. La gît avea o plăcuță de lemn pe care mama lui i-o agățase cînd îl sărutase și își luase rămas-bun de la el, profund emoționată, pe cheiul din Londra. Pe plăcuță scria:

„Sînt un băiețel bun. Sînt creștin. Vă rog, aveți grijă de mine“.

Septimus fusese al șaptelea și ultimul copil al unui negustor de produse de fierărie din cartierul Bermondsey care, la numai trei zile după nașterea copilului, plecase din această lume lovit de copitele unui cal de căruță scăpat de sub control. Mama încercase din răspuțeri să-și țină familia aproape, dar, măcinată de tuberculoză, își dăduse seama că trebuie să le asigure un viitor copiilor ei. Îi trimisese aproape pe toți pe la rudele din Londra și din jurul Londrei, unde puteau da o mîna de ajutor celor care îi găzduiau fără să primească nici un ban în schimb. Dar ultimul născut era prea mic, ar fi fost doar o cheltuială pe capul altora, așa că unul dintre ultimele lucruri pe care le făcuse fusese acela de a plăti o călătorie, doar pentru el, pînă în Australia de Vest.

După cum povestea Septimus la cîteva decenii după aceea, o astfel de experiență naște în tine fie dorul de moarte, fie setea de viață, iar el își spusese că moartea îl va chema oricum la ea destul de repede. Așa că, atunci cînd o femeie rotofeie și arsă de soare venise să-l ia de la Misiunea

Marinarilor și îl trimisese la „o familie bună“ din South West, el plecase fără să pună întrebări, fără să se plîngă: și

dacă ar fi făcut-o, cine l-ar fi ascultat? Începu o viață nouă în Coodardup, o așezare de lângă Partageuse, împreună cu soții Walt și Sarah Flindell, care se ocupau cu defrișarea arborilor de santal. Niște oameni cumsecade și destul de isteți încît să-și dea seama că lemnul de santal, fiind atît de ușor, poate fi manevrat chiar și de un copil, luară băiatul la ei. Cît despre Septimus, după călătoria pe mare, viața pe un teren ferm, care nu ți se clatină sub picioare, și printre oameni care nu rîvnesc la bucata ta de pîine i s-a părut raiul pe pămînt.

Așa a ajuns Septimus să cunoască țara în care fusese expedit ca un pachet fără adresă și să-i îndrăgească pe Walt și Sarah și modul lor practic de a vedea lucrurile. Coliba în care trăiau pe bucata lor de pămînt nu avea nici geamuri la ferestre, nici apă curentă, dar parcă, la vremea aceea, avea mereu cele necesare în cantitate suficientă.

Cînd, în cele din urmă, arborii de santal – atît de prețioși, încît uneori valorau mai mult decît aurul – s-au terminat, din cauza tăierilor excesive, Walt și Sarah s-au dus să muncească la joagărele care apăruseră pe lângă Partageuse. Faptul că de-a lungul coastei începuseră să se construiască faruri a făcut ca transportul de mărfuri pe aceste trasee să devină, dintr-o adevărată aventură, o activitate comercială

cu un coeficient de risc acceptabil, iar apariția căilor ferate și a cheurilor a permis tăierea și expedierea lemnului către orice colț din lume chiar din poarta casei.

Septimus muncea pe rupte, se ruga la Dumnezeu și, în zilele de duminică, se milogea de soția pastorului să-l învețe să scrie și să citească. Nu cheltuia zadarnic nici un bănuț și nu rata nici o șansă de a mai cîștiga cîte ceva. Un lucru trebuie spus despre Septimus: vedea ocazii favorabile acolo unde alții nu le vedeau. Deși nu a crescut prea mult în înălțime, ajungînd cam pînă la un metru șaptezeci, ținuta lui era aceea a unui bărbat mult mai înalt și se îmbrăca întotdeauna îngrijit, atît cît îi permiteau veniturile.

Așa se face că uneori arăta de-a dreptul elegant sau măcar decent, ceea ce însemna că avea haine curate pentru a merge duminica la biserică, chiar dacă pentru asta trebuia să le spele la miezul nopții ca să dea jos de pe ele rumegușul adunat într-o zi de muncă.

Toate astea l-au ajutat, căci în 1892, cînd un baronet din Birmingham care își dobîndise de curînd titlul a venit în colonie în căutarea unui loc mai exotic în care să investească niște bani, Septimus și-a dat seama că este o bună ocazie de a se lansa în afaceri și l-a convins pe baronet să investească într-o mică bucată de pămînt. Riscînd cu prudență și reinvestind cu abilitate partea lui din afacere, Septimus și-a triplat capitalul și în scurt timp a început să lucreze pe cont propriu. În 1901, cînd colonia s-a integrat în națiunea australiană nou constituită, el era unul dintre cei mai bogați negustori de cherestea din zonă.

Treburile i-au mers bine. S-a căsătorit cu Ella, o tînră din Perth care-și făcuse de curînd intrarea în societate. Apoi s-au născut Hannah și Gwen, iar *Bermondsey* a devenit un termen de referință în ceea

ce privește conduita și succesul în South Wales. Apoi, în timpul uneia dintre celebrele petreceri la iarbă

verde, cu veselă de argint din abundență și fețe de masă din in, preaiubita lui soție a fost mușcată lîngă

gleznă de un șarpe veninos care i-a străpuns cizma din piele fină de căprioară și, în mai puțin de o oră, și-a dat sufletul.

În ziua în care a sosit scrisoarea misterioasă, după ce a plecat Hannah, Septimus și-a spus: Viața asta – o ticăloasă în care nu poți avea încredere. Ce-ți dă cu o mîna îți ia întotdeauna înapoi cu cealaltă.

De-abia se împăcase în sfîrșit cu fiica sa, după nașterea copilului, că soțul și copilul ei au dispărut, naiba știe unde, lăsînd-o pe Hannah complet zdruncinată. Acum un necunoscut se afla în treabă făcînd altora necazuri și dezgropînd iar toată povestea. Ei, ce mai, trebuie să vezi partea plină a paharului și să

fii mulțumit că lucrurile nu stau mai rău.

*

Sergentul Knuckey ședea la biroul său, bătea încetișor cu creionul în sugativă și se uita la punctele minuscule pe care le lăsa. Ce femeie amărîtă! Poate să o învinuiască cineva că și-ar dori ca pruncul ei să fie în viață? Irene, nevasta lui, mai plîngea și acum cîteodată după Billy, care se înecase în urmă cu doisprezece ani, cînd era mic. De atunci mai făcuseră cinci copii, dar durerea aceea nu se stinsese cu totul niciodată.

Și totuși, nu exista nici cea mai mică șansă ca fetița să mai fie în viață. Cu toate acestea, luă o foaie de hîrtie și se apucă să redacteze un raport. Femeia asta, Hannah Roennfeldt, merita măcar să se îndeplinească toate formalitățile de rutină.

Capitolul 17

„Soțul dumneavoastră se odihnește în pace în mîinile Domnului.“ Hannah Roennfeldt citește iar și iar această frază în ziua în care a primit scrisoarea misterioasă. Grace trăiește, dar Frank a murit. Ar vrea să poată crede că prima parte din mesaj este adevărată, nu și cea de a doua. Frank. Franz. Își amintește de omul blînd a cărui viață a fost dată peste cap de atîtea ori pe drumul care l-a adus în cele din urmă pînă la ea.

Prima întorsătură a survenit în Viena și l-a smuls din viața lui cînd avea șaisprezece ani și cînd datoriile acumulate de tatăl său la jocurile de noroc au determinat familia să ia calea spre rudele lor ce trăiau în Kalgoorlie, un loc aflat atît de departe de Austria, încît și cel mai înverșunat creditor ar renunța să-i mai urmărească. Trecînd de la lux la austeritate, Frank a început să muncească la brutăria unchiului și mătușii sale care, de cînd veniseră aici, cu ani în urmă, deveniseră din Fritz și Mitzie, Clive și Millie. După spusele lor, era important să intri în rîndul lumii de aici. Mama lui înțelesese asta, dar tatăl, cu mîndria și încăpățînarea care îl duseseră la ruina financiară, refuzase orice

schimbare și, la mai puțin de un an, își pusese capăt zilelor aruncându-se în fața unui tren care mergea la Perth, lăsându-i lui Frank misiunea de cap al familiei.

Peste câteva luni, războiul l-a trimis într-un lagăr, mai întâi pe Insula Rottneșt, el fiind perceput ca străin ce făcea parte din tabăra dușmană, apoi undeva în est, căci acest băiat nu era doar dezrădăcinat și orfan, ci era și disprețuit pentru fapte petrecute departe și de care nu era în nici un fel răspunzător.

Nu se plînsese niciodată, își aminti Hannah. Zîmbetul sincer, deschis al lui Frank rămăsese neștirbit cînd l-a întîlnit ea în 1922 în Partageuse, unde venise să lucreze la brutărie.

Își aminti ziua cînd îl văzuse prima oară, pe strada principală din Partageuse. Era o dimineață

însorită de primăvară, dar luna octombrie nu-și pierduse de tot asprimea. Îi zîmbise și îi întinsese un șal pe care ea îl recunoscuse ca fiind al ei.

— L-ați uitat în librărie, acum câteva minute, i-a spus el.

— Mulțumesc. Sînteți foarte amabil.

— E un șal tare frumos, cu broderia asta. Avea și mama unul la fel. Mătasea chinezească e scumpă, ar fi păcat să-l pierdeți.

O salută respectuos printr-o înclinare a capului și dădu să plece.

— Nu v-am mai văzut pe aici, zise Hannah.

Și nici nu-i mai auzise vorba cu un accent încîntător.

— Tocmai m-am angajat la brutărie. Mă numesc Frank Roennfeldt. Mă bucur să vă cunosc, doamnă.

— Bine-ați venit la Partageuse, domnule Roennfeldt. Sper să vă placă aici. Eu sînt Hannah Potts.

Își mută pachetele pe care le avea dintr-o mîină într-alta, încercînd să-și pună șalul pe umeri.

— Dați-mi voie, vă rog, să vă ajut, spuse el și-i așeză șalul pe umeri dintr-o singură mișcare lină.

Vă doresc o zi excelentă.

Și îi zîmbi din nou, la fel de sincer. Soarele licări în ochii lui albaștri și-i așternu lumină în părul blond.

În timp ce traversa strada spre șareta care o aștepta, Hannah băgă de seamă că o femeie o privește acru și scuipe în semn de dispreț. Gestul o șocă, dar nu spuse nimic.

Peste câteva săptămîni trecu din nou pe la librăria lui Maisie McPhee. Intrînd acolo, îl văzu pe Frank lîngă tejghea, îndurînd atacurile unei doamne venerabile care, pentru a-și sublinia spusele, își agita bastonul.

— E inadmisibil! declară ea. Cum e posibil să vinzi cărți în sprijinul nemților? Eu mi-am pierdut un fiu și un nepot din cauza bestiilor ăstora și nu mă așteptam din partea ta, Maisie McPhee, să le trimiți bani de parcă ai fi Crucea Roșie!

Cum Maisie rămăsese fără grai, Frank interveni:

— Îmi pare rău dacă v-am jignit, doamnă. Nu e vina domnișoarei McPhee. Zîmbi și-i întinse cartea deschisă: Uitați-vă! Sînt numai poezii.

— Numai poezii, pe dracu'! ripostă femeia bătînd cu bastonul în podea. Din gura ăstora n-a ieșit niciodată vreo vorbă ca lumea! Aflasem eu că avem un neamț pe-aici, prin oraș, dar nu credeam că o să

ai nerușinarea să te bagi așa în sufletul nostru. Cît despre tine, Maisie McPhee – și femeia se întoarse cu fața spre tejghea – cred că taică-tu se răsucește în mormînt!

— Vă rog, îmi pare foarte rău! zise Frank. Vă rog să păstrați cartea, domnișoară McPhee.

Puse pe tejghea o bancnotă de zece șilingi și plecă din librărie, trecînd pe lîngă Hannah fără să o observe. Femeia ieși vijelios după el și o luă în direcția opusă, lovind pavajul cu bastonul la fiecare pas.

Maisie și Hannah se priviră un moment, apoi vînzătoarea își regăsi zîmbetul și întrebă:

— Ați adus lista, domnișoară Potts?

În timp ce Maisie citea lista, Hannah își întoarse privirea spre cartea rămasă pe tejghea. Volumul mic, legat în piele verde îi stîrni curiozitatea și se întrebă ce o jignise pe doamna respectivă.

O deschise, iar scrisul cu litere gotice de pe prima pagină îi atrase atenția: *Cartea orelor* de Rainer Maria Rilke. Învățase germana la școală, odată cu franceza, și auzise de Rilke. Scoase o bancnotă de două lire.

— Și, dacă nu vă supărați, o să iau și cartea asta.

Maisie o privi surprinsă, iar Hannah răspunse:

— Ar fi cazul să uităm lucrurile ce aparțin trecutului, nu credeți?

Vînzătoarea o împachetă în hîrtie cafenie și o legă cu o sfoară.

— Știți, ca să fiu sinceră, mă scutiți de efortul de a o trimite înapoi în Germania. Ar trebui să așteptăm o veșnicie pînă să primim bani de la ei.

Peste puțin timp, la brutărie, Hannah puse pe tejghea pachetulul.

— V-aș ruga să-i dați asta domnului Roemmfeldt, dacă se poate. L-a uitat la librărie.

— E în spate. Pot să-l chem.

— Nu e cazul. Vă mulțumesc foarte mult, zise ea și ieși din magazin înainte să apuce să răspundă.

Peste câteva zile Frank trecuse pe la ea ca să-i mulțumească personal pentru amabilitate, iar de atunci viața ei intrase pe un nou făgaș care, la început, părea să fie cel mai fericit pe care și l-ar fi putut dori.

*

Cînd Septimus Potts a prins de veste că fiica sa iese în oraș cu un tînăr localnic, s-a arătat încîntat, dar bucuria s-a transformat în dezamăgire cînd a aflat că este vorba despre brutarul din oraș. Apoi, amintindu-și de începuturile sale modeste, s-a hotărît să nu facă din ocupația tînărului un motiv de nemulțumire. Însă cînd a descoperit că e neamț sau aproape neamț, dezamăgirea i s-a transformat în silă. A început să se certe cu Hannah, iar certurile i-au făcut pe amîndoi, neclintiți în sentimente și idei, să se țină și mai tare pe poziție.

După două luni lucrurile au ajuns la punctul culminant. Septimus Potts străbătea salonul de la un capăt la altul încercînd să accepte vestea.

— Ți-ai pierdut mințile de tot, fetiço?

— Asta vreau să fac, tată.

— *Să te măriți* cu un neamț? Se uită la fotografia lui Ellen pusă într-o ramă înflorată, din argint, pe polița căminului. În primul rînd, mama ta nu mi-ar ierta-o niciodată! I-am promis că am să te cresc așa cum se cuvine...

— Asta ai și făcut, tată, fără îndoială.

— Cred că te-ai stricat la cap dacă poți să te gîndești să-ți legi viața de un prăpădit de brutar neamț.

— E austriac.

— Mare diferență! Trebuie să te duc la Căminul pentru Repatriați să-i vezi pe băieții care încă vorbesc fără noimă ca niște imbecili din cauza iperitei. Tocmai eu, care am dat bani pentru nenorocitul ăla de spital!

— Știi foarte bine că Frank nici măcar n-a luat parte la război... era în lagăr. N-a rănit nici măcar un singur om.

— Hannah, fii rezonabilă. Ești o fată drăguță. Sînt destui tineri aici – sau în Perth, în Sydney sau chiar în Melbourne – care s-ar simți onorați să se însoare cu tine.

— Mai exact, onorați să pună mîna pe banii tăi.

— Ah, vasăzică iar ne-am întors aici? Ești prea bună pentru banii mei, da?

— Nu e vorba de asta, tată...

— Am muncit ca un sclav ca să ajung ce sînt astăzi. Nu mi-e rușine de ceea ce sînt și nici de ceea ce am fost la început. Dar tu... tu ai șansa de a avea parte de ceva mai bun.

— Nu-mi doresc decît șansa de a-mi trăi propria viață.

— Uite ce e, dacă chiar vrei să faci muncă de caritate și să trăiești printre aborigeni, fă muncă de misionar. Sau lucrează într-un orfelinat. Nu e cazul să te măriți ca s-o faci în familia ta.

Fata se aprinse la față auzind aceste cuvinte – nu doar din cauza jignirii, ci și pentru că, undeva, dincolo de insulta însăși, se ascundea teama că totul ar putea fi adevărat. Nu cumva acceptase cererea în căsătorie a lui Frank pentru a le face în ciudă претенdenților care vîneau doar banii ei? Sau din dorința de a-i oferi o compensație pentru tot ceea ce suferise? Apoi își aminti cum se simțea cînd el zîmbea, cum își înălța el ochii atunci cînd căuta răspunsul la o întrebare pe care i-o pusese ea, și toate astea îi readuseseră liniștea.

— E un om de treabă, tată. Dă-i o șansă!

Septimus se apropie de fiica lui și-i puse mîna pe umăr.

— Hannah! Draga mea! Știi că tu ești totul pentru mine. O mîngîie pe cap. Știi că n-o lăsați pe mama ta să-ți perie părul? Știai? Spuneai: tata, îl vreau pe tata, să vină el! Și veneam. Ședeai seara pe genunchii mei, lîngă foc, și îți periam părul și gofrele se rumeneau deasupra focului. Aveam grijă să nu vadă mama ta unde ți-ai pătat rochița cu unt. Și îți lucea părul ca la o prințesă din povești.

Amîndoi rămaseră nemișcați o vreme și trupurile lor retrăiră gesturile, căldura acelor vremuri.

— Mai așteaptă. Mai așteaptă puțin, o rugă tatăl ei.

Dacă el nu avea nevoie decît de timp, de ceva timp în care să se obișnuiască cu ideea... Hannah era dispusă să i-l acorde. Apoi el continuă:

— O să ajungi să vezi lucrurile la fel ca mine... o să vezi că faci o mare greșală... Se opri și trase adînc aer în piept, apoi expiră cu forță, așa cum făcea cînd lua cîte o hotărîre în afaceri. Și o să-mi fii recunoscătoare că te-am convins să nu o faci.

Ea se depărtă brusc de el.

— Nu admit să mi se vorbească de parcă aș fi copil. Nu mă poți împiedica să mă mărit cu Frank dacă asta vreau.

— Adică nu te pot salva, asta vrei să spui.

— Sînt destul de mare ca să mă mărit și fără consimțămîntul tău și am s-o fac dacă așa vreau.

— Dacă nu-ți pasă de mine și de ce-ar însemna asta pentru mine, gîndește-te măcar la soră-ta. Știi foarte bine cum sînt oamenii de pe-aici și cum ar interpreta asta.

— Oamenii de pe-aici sînt niște ipocriți și niște xenofobi!

— A, văd că universitatea la care te-am trimis și-a meritat din plin banii. Așa că acum poți să-ți umilești tatăl cu cuvinte pompoase. O privi drept în ochi. N-am crezut că am să ajung să spun asta vreodată, dar, dacă te măriți cu bărbatul ăla, să știi, fata mea, că o faci fără binecuvîntarea mea. Și fără

banii mei.

Cu acea stăpînire de sine care îl cucerise pe Septimus în comportamentul soției sale, Hannah se ridică în picioare, dreaptă și neclintită.

— Dacă așa vrei tu să fie, tată, așa va fi.

*

După o nuntă modestă, la care Septimus a refuzat să participe, tînăra pereche s-a instalat în căsuța prăpădită a lui Frank de la marginea orașului. Viața era plină de lipsuri, fără îndoială. Hannah dădea lecții de pian și-i învăța să scrie și să citească pe unii dintre muncitorii care lucrau la chereștea. Vreo doi-trei chiar simțeau o plăcere răutăcioasă la gîndul că ei o plăteau, fie și numai pentru o oră, pe fiica omului care-i plătea pe ei. Dar în general oamenii o respectau pe Hannah pentru felul ei de a se purta —

amabil, curtenitor și direct.

Era fericită. Își găsise un soț care o înțelegea pe deplin, cu care putea vorbi despre filozofie și mitologie clasică, al cărui zîmbet îi alunga neliniștea și făcea greutățile suportabile.

Pe măsură ce anii au trecut, oamenii au început să fie mai îngăduitori cu brutarul al cărui accent nu a dispărut niciodată cu totul. Unii însă — cum erau soția lui Billy Wishart sau Joe Rafferty și mama lui —

încă traversau ostentativ strada cînd îl întâlneau, dar, în mare, lucrurile se liniștiseră. Cam prin 1925, Hannah și Frank au ajuns la concluzia că viața lor este destul de stabilă și veniturile destul de sigure ca să-și permită să facă un copil și așa, în februarie 1926, s-a născut fetița lor. Hannah își amintea vocea melodioasă de tenor și cîntecul pe care Frank i-l cînta copilei în timp ce o legăna: „*Schlaf, Kindlein, schlaf. Dein Vater hüt' die Schaf. Die Mutter schüttelt's Bäumelein, da fällt herab ein Träumelein.*

Schlaf, Kindlein, schlaf. “

În cămăruța luminată de o lampă cu petrol, așezat pe un scaun care trebuia reparat, chinuit de dureri de spate, Frank îi spusese:

— Nici măcar nu-mi pot imagina o viață mai fericită.

Strălucirea din ochii lui nu venea de la lumina lămpii, ci de la făptura mititică din pătuț, a cărei respirație își schimba treptat ritmul pe măsură ce se liniștea și adormea.

*

În ziua aceea de martie altarul fusese împodobit cu margarete și iasomie din grădina lui Frank și Hannah, umplînd de miros dulce biserica goală pînă la ultima banchetă. Hannah se îmbrăcase în albastru deschis și își pusese o pălărie asortată din fetru, cu boruri moi, iar Frank purta costumul de la nuntă, care încă îi venea bine după patru ani. Pentru a fi nașii fetei veniseră de la Kalgoorlie Bettina, verișoara lui Frank, și soțul ei Wilf, care acum zîmbeau văzînd copilașul pe care Hannah îl ținea în brațe.

Pastorul Norkells stătea lîngă cristelnița și bîjbîia încercînd să găsească semnul în culori vii și să deschidă cartea la textul slujbei de botez. Nesiguranța lui avea probabil legătură cu mirosul de alcool care i se simțea în respirație.

— A mai fost botezat acest copil? începu pastorul.

Era o după-amiază de sîmbătă fierbinte, apăsătoare. Un muscoi gras bîzîia prin preajmă, venea din cînd în cînd să bea apă din cristelnița, iar nașii îl tot alungau. Cum venea prea des, Wilf îl atinse cu evantaiul soției sale și muscoiul căzu chiar în apa sfințită, ca un bețiv într-un șanț. Preotul îl pescui de acolo fără să se întrerupă și continuă cu întrebările:

— Te lepezi de Satana și de toate lucrurile lui...

— Mă lepăd.

Pe cînd răspundea întrebărilor, ușa bisericii scîrțîi împinsă timid de afară. Lui Hannah începu să-i bată inima nebunește cînd îl văzu pe tatăl ei intrînd încet, condus de Gwen, oprindu-se la ultima banchetă și îngenunchind pentru rugăciune. Hannah nu mai vorbise cu tatăl ei din ziua în care plecase de acasă pentru a se căsători și nu așteptase din partea lui alt răspuns la invitația la botez decît cel bine cunoscut – tăcerea.

— Am să încerc, Hanny, îi promisese Gwen, dar știi că e încăpățînat ca un catîr. Dar îți promit un lucru. Indiferent ce spune el, eu o să fiu acolo. Situația asta durează de prea mult timp.

Întorcîndu-se spre Hannah, Frank îi șopti:

— Vezi? Dumnezeu îndeplinește lucrurile la timpul potrivit.

— Dumnezeule milostiv, îngăduie ca Adam cel din vechime să piară din inima acestui copil pentru ca făptura cea nouă să se nască în el.

Cuvintele preotului răsunau între zidurile bisericii, copilul fonfăia și se agita în brațele mamei. Când dădu să scîncească, Hannah îi puse în gură degetul mic, pe care fetița începu să-l sugă mulțumită. Slujba continuă, Norkells luă pruncul și-i întrebă pe nași:

— Cum se va numi copilul acesta?

— Grace Ellen.

— Grace Ellen, te botez în numele Tatălui, al Fiului și al Sfintului Duh.

Pe toată durata slujbei fetița se uită la vitraliile colorate la fel de fascinată cum avea să se uite și peste doi ani, de lîngă cristelniță, din brațele altei femei.

Cînd slujba se termină, Septimus rămase pe loc. Hannah străbătu încet biserica, iar pruncul se foi puțin în păturică, dînd din cap încolo și înapoi. Hannah se opri lîngă tatăl ei, care se ridică atunci cînd Hannah îi dădu fetița fără un cuvînt. Bărbatul șovăi, apoi întinse brațele și luă copilul.

— Grace Ellen. Mama ta s-ar bucura grozav.

Doar atît reuși să rostească, îi dădură lacrimile și rămase cu ochii la copil cuprins parcă de spaimă.

Hannah îl luă de braț.

— Vino să-l cunoști pe Frank, zise ea și îl conduse pe culoarul care traversa biserica.

— Aș vrea foarte mult să intri în casă, te rog, îi spuse Hannah puțin mai tîrziu cînd Septimus se opri nehotărît în fața porții, cu Gwen.

Căsuța dărăpănată, mai degrabă o colibă, îi aminti de șopronul prăpădit al soților Flindell în care crescuse. Pășind în casa lor, se întoarse cu cincizeci de ani în urmă.

În camera din față stătu de vorbă, cam rece, dar politicos, cu verii lui Frank. Îl lăudă pe Frank pentru tortul preparat special pentru botez și mîncarea gustoasă, dar nu prea abundentă. Evaluă din priviri, pe furiș, crăpăturile din tencuială, găurile din covor.

Cînd se pregătea să plece, Septimus o luă pe Hannah deoparte și scoase portofelul.

— Vreau să-ți dau ceva foarte mic pentru...

Hannah îi împinse încet mîna în jos.

— Nu e cazul, tată. Ne descurcăm foarte bine.

— Sînt convins. Dar acum o aveți și pe asta mică...

Ea îi puse o mână pe braț.

— Te rog să mă crezi. Ești foarte drăguț, dar ne descurcăm singuri. Mai treci să ne vezi cât de curînd.

El zîmbi, își sărută nepoțica pe frunte, apoi fiica.

— Îți mulțumesc, Hanny. Apoi rosti cu un glas aproape de neînțeles: Ellen și-ar fi dorit ca nepoata ei să aibă parte de ocrotire. Iar eu... mi-a fost dor de tine.

În mai puțin de o săptămînă au început să curgă daruri pentru copil, venind de la Perth, de la Sydney și chiar mai departe. Un pătuț, un scrin de mahon. Costumașe, bonete, articole pentru baie. Nepoata lui Septimus Potts trebuia să aibă tot ce era mai bun și putea fi cumpărat cu bani.

*

„Soțul dumneavoastră se odihnește în pace în mîinile Domnului.“ Din cauza scrisorii, Hannah trece acum printr-o perioadă de doliu și renaștere în egală măsură. Dumnezeu i-a luat soțul, dar i-a salvat fiica. Plînge nu doar de durere, ci și de rușine amintindu-ți de ziua aceea.

Orașul așterne un văl peste anumite evenimente. E o comunitate mică în care toată lumea știe că

uneori promisiunea de a uita este la fel de importantă ca și aceea de a ține minte. Copiii pot crește fericiți fără a afla despre infidelitățile din anii de tinerețe ai tatălui, despre fratele nelegitim pe care-l are la distanță de șaptezeci de kilometri și care poartă numele altui tată. În privința istoriei, întreaga comunitate gîndește la fel.

Așa viața merge înainte – la adăpostul unei tăceri care anesteziază rușinea. Bărbații care s-au întors din război, cunoscînd momentele de slăbiciune de care au dat dovadă camarazii lor înainte să se prăpădească, vor spune doar că au murit vitejește. Pentru lumea din afară nici un soldat n-a intrat vreodată într-un bordel, nici nu s-a arătat crud, nici n-a dat bir cu fugiții ca să se ascundă din fața dușmanului. Însuși faptul că au fost acolo a fost o pedeapsă suficient de mare. De cîte ori o nevastă e nevoită să ascundă banii pentru rata la casă sau să scoată cuțitele de bucătărie din calea soțului său căruia i s-au rătăcit mințile, o face fără să spună un cuvînt și uneori chiar fără să o recunoască față de ea însăși.

Tot astfel, Hannah Roennfeldt a învățat că amintirea pierderii lui Frank este ceva ce nu poate împărtăși cu nimeni: „Ce rost are să mai răscolim trecutul? La ce bun?“, spuneau oamenii, dornici să se întoarcă la tabloul unei vieți civilizate în Partageuse – versiunea oficială. Dar Hannah n-a uitat.

Ziua Forțelor Armate. Cîrciumile sînt pline – pline de bărbați care au fost acolo sau care și-au

pierdut frații acolo; bărbați care au luat parte la bătălia de la Gallipoli sau la ofensiva de pe rîul Somme și care încă nu și-au revenit din șocul provocat de explozii sau de iperită nici după atîția ani.

Douăzeci și cinci aprilie 1926. În barul din spate se joacă jocuri de noroc, dar, în această zi specială, poliția se face că nu vede. Ba mai mult, joacă și polițiștii, ce naiba, doar a fost și războiul lor. Iar berea curge în valuri, discuțiile devin tot mai aprinse, cîntecele tot mai deocheate. Multe lucruri

trebuie uitate.

S-au întors la munca de la fermă, la munca de la tejghea sau din fața clasei și au mers mai departe — au mers mai departe, fir-ar să fie, pentru că n-au avut încotro. Și cu cât beau mai mult, cu atât le e mai greu să uite, cu atât își doresc mai mult să se încaiere cu cineva, cinstit, bărbătește. Turcii dracului! Nemții dracului! Ticăloșii dracului!

Iar Frank Roennfeldt e o țință la fel de bună ca oricare alta. E singurul neamț din oraș, atîta doar că e austriac. Dar în seara asta e tot ce poate fi mai aproape de imaginea Dușmanului, așa încît, atunci cînd îl văd trecînd pe stradă cu Hannah, încep să fluiera cîntecul „It’s a Long Way to Tipperary“. Hannah e tot mai agitată. Frank o ia pe Grace în brațe, trage jacheta de pe umerii soției sale și învelește copilul și amîndoi iușesc pasul, mergînd cu capetele plecate.

Băieții din cîrciumă găsesc că au un bun prilej să se distreze și ies toți în stradă. Ies și cei din celelalte localuri de pe strada principală, apoi unul dintre ei își zice că ar fi tare amuzant să-i smulgă pălăria de pe cap lui Frank și chiar trece la fapte.

— Ei, lasă-ne în pace, Joe Rafferty! îl dojenește Hannah. Du-te înapoi în cîrciumă și lasă-ne în pace!

Și își continuă drumul cu pași grăbiți.

— Lasă-ne în pace! o imită Joe cu glas subțire și miorlăit. Neamțul dracului! Toți sînteți o apă și-un pămînt, niște lași! Se întoarce spre cei din față: Ia uitați-vă la ăștia doi, cu pruncul lor drăgălaș cu tot!

Continuă cu vorba năclăită de băutură: Știți că nemții *mîncău* prunci. Îi frigeau de vii, nenorociții dracului!

— Pleacă de-aici că, dacă nu, chem poliția! strigă Hannah, dar îi îngheață sîngele în vine cînd observă că Harry Garstone și Bob Lynch, cei doi agenți de poliție din oraș, stau pe veranda hotelului cu halbele în mînă, rînjind pe sub mustățile date cu ceară.

Dintr-odată, ca și cum s-ar fi aprins un chibrit, întreaga scenă ia foc:

— Ia veniți, băieți, să ne distrăm un pic cu ăștia care-i iubesc pe nemți! strigă cineva. Haideți să salvăm copilul, să nu-l mănînce de viu!

Și vreo zece bețivi încep să-i fugărească, Hannah rămîne în urmă din cauză că o strînge cordonul și nu poate să respire și atunci îi strigă lui Frank:

— Grace, Frank! Salveaz-o pe Grace!

Iar el fuge cu fata în brațe încercînd să scape de gloata care se strînge în jurul lui, fuge spre dig, iar inima îi bate neregulat, nebunește în piept, o durere puternică îi străbate brațul cînd aleargă pe

scîndurile şubrede, sare în prima barcă şi începe să vîslească spre larg, spre libertate. Măcar pînă se trezesc oamenii din beţie şi se liniştesc lucrurile.

A trecut el prin momente mai grele la viaţa lui.

Capitolul 18

Cînd Isabel îşi vede de treburile gospodăriei – veşnic în mişcare, veşnic ocupată – simte prezenţa lui Lucy aproape fizic, ca şi cum fetiţa ar fi legată de ea printr-un fir invizibil de dragoste. Nu se supără niciodată – are cu ea o răbdare nesfîrşită. Cînd scapă mîncarea pe jos, cînd lasă urme murdare pe pereţi, nu o ceartă niciodată, nu se uită urît la ea. Dacă fetiţa se trezeşte şi plînge noaptea, o linişteşte cu blîndeţe şi dragoste. Acceptă darul pe care i l-a făcut viaţa. Acceptă şi greutăţile.

După-amiaza, cînd copila doarme, Isabel se duce la cele trei cruci făcute din beţe. Aici este biserica ei, tărîmul ei sfînt şi aici se roagă să fie călăuzită şi să fie o mamă bună. Oarecum abstract, se roagă şi pentru Hannah Roennfeldt. Nu este treaba ei să pună la îndoială felul în care s-au întîmplat lucrurile. Aici, pe insulă, Hannah e doar o noţiune abstractă. Nu are trup, nu are viaţă, pe cînd despre Lucy, Isabel ştie totul – fiecare expresie, fiecare sunet. A urmărit zi de zi minunea în care s-a transformat acest copil, întocmai ca un cadou despachetat pe îndelete care-şi dă la iveală secretele. Pe măsură ce prinde cuvintele şi începe să le articuleze, personalitatea ei se dezvăluie, spunînd ce simte, cine este.

Aşa că Isabel stă în biserica ei fără ziduri, fără ferestre, fără preot şi-i mulţumeşte lui Dumnezeu.

Iar dacă îi răsare în minte vreun gînd legat de Hannah Roennfeldt, reacţionează totdeauna în acelaşi fel.

Ea pur şi simplu nu poate da acest copil de lîngă ea, n-are dreptul să rişte fericirea lui Lucy. Şi Tom?

Tom e un om bun. Tom totdeauna face ceea ce este corect, pe asta poate conta. Pînă la urmă o să se împace cu situaţia.

Dar între ei s-a strecurat o umbră de înstrăinare: un teritoriu al nimănui, invizibil, subţire cît un fir de păr.

*

Treptat viaţa pe Ianus îşi reia cursul obişnuit, absorbindu-l pe Tom în detaliile ritualului pe care-l îndeplineşte. Cînd se întîmplă să se trezească noaptea dintr-un vis urît în care i-a apărut un leagăn sfărîmat sau o busolă de pe care lipsesc punctele cardinale, se scutură de neliniştea care îl apasă şi lasă

lumina să contrazică visul. Iar izolarea îl calmează fredonîndu-i melodia minciunii.

*

— Și știi ce zi e azi, da, Luce? întrebă Isabel trăgîndu-i bluza peste cap și scoțîndu-i mînuțele prin mîneci.

Trecuseră șase luni de cînd reveniseră pe Ianus, în ianuarie 1928.

Fetița întoarse capul și îl lăsă ușor spre spate, de parcă schimbarea poziției i-ar ajuta să ghicească.

— Mmm, făcu ea încercînd să cîștige timp.

— Să te ajut?

Lucy dădu din cap.

Isabel îi puse prima șosetă.

— Hai, dă-mi o lăbuță. Așa! Ca să te ajut, am să-ți spun că dacă ești foarte cuminte, diseară s-ar putea să mănînci portocale...

— Vapo'u'! exclamă copila, dîndu-se jos din poala mamei și pornind prin casă cu un pantofior într-un picior și cu celălalt în mînă. Vapo'u'! Vine vapo'u'!

— Exact! Aranjăm casa, să fie frumos cînd vin Ralph și Bluey?

— Daa! răspunse ea și se repezi în bucătărie ca să-i spună lui Tom: Vapo'u', tati! Vine Alf și Buuy!

Tom o luă în brațe și o sărută.

— Măi, că grăbită mai ești! Ți-ai adus tu aminte de asta sau te-a ajutat cineva?

— Spune mama, zise ea rîzînd, se desprinsese din brațele lui Tom și porni să o caute din nou pe Isabel.

— Hai, îngerașule, avem o mulțime de treabă, spuse Isabel. Începem din casă sau de afară?

— Afa'ă!

— Bun. Atunci ce ne trebuie în picioare?

— Loși! răspunse Lucy, încîntată de cuvîntul pe care-l folosea.

În scurt timp, încălțate cu galoși și îmbrăcate cu haine groase, cele două se îndreptară spre adăpostul pentru găini; Isabel ținea un coș în mînă, iar Lucy avea și ea unul la fel, mai mic.

— O paradă a modei în toată regula, comentă Tom cînd trecu pe lîngă ele în drum spre șopron.

— Mai bine să ne fie cald decît să fim elegante, răspunse Isabel și-l sărută în grabă. Am pornit în expediție în căutare de ouă.

Odată ajunse în adăpost, Lucy lua cu amîndouă mîinile cîte un ou; o misiune care i-ar fi luat lui Isabel

cîteva secunde se transforma într-un adevărat ritual. Fetița își lipea de obraz fiecare ou și spunea: „Călduț!“ sau „’ece de tot!“, după cum era cazul, apoi i-l trecea lui Isabel, ca să-l pună în siguranță în coș, păstrîndu-l doar pe ultimul pentru coșulețul ei. Apoi îi mulțumea fiecărei găini pe rînd pentru contribuția ei: „’țume’c, Daphne, ’țume’c, Speck...“

În grădina de zarzavaturi, cînd se duceau să scoată cartofii, Lucy ținea împreună cu Isabel de coada lopeții, mai mult încurcînd-o la treabă decît ajutînd-o.

— Ia uită-te, cred că se vede unul, zicea Isabel și aștepta ca micuța să descopere punctul albicios în pămîntul nisipos.

— Găsit! exclama Lucy, își vîra mînuța în groapa săpată și scotea de acolo o piatră.

— Nu chiar, zîmbea Isabel. Mai caută! Ia vezi acolo, în margine!

— Tatof! Găsit tatof, mami! striga ea fericită și-l ridica deasupra capului, scuturîndu-și tot pămîntul în păr, în ochi, și începînd după aceea să plîngă.

— Ia să văd! Gata, gata! o liniștea Isabel, ștergîndu-și palmele pe pantaloni înainte de a se ocupa de ochii fetei. Clipește, haide, clipește pentru mama! Gata, s-a dus, Luce.

Iar Lucy continua să închidă și să deschidă ochii.

— S-a dus, spunea și ea în cele din urmă. Iar apoi: Alt tatof!

Și căutarea reîncepea.

Cînd se întoarseră în casă, Isabel mătură fiecare cameră și adună praful nisipos într-un colț. Dădu fuga să vadă cum merge pîinea în cuptor, iar cînd se întoarse găsi o dîră de nisip prin toată casa, căci Lucy încercase să adune gunoiul în făraș.

— Vezi, mami?! Fac t’eabă.

Isabel se uită la dîra șerpuită de nisip și oftă.

— Cum așa ceva... Apoi o luă pe Lucy în brațe și-i spuse: Mulțumesc, ești o fetiță tare bună. Dar acum, ca să fim sigure că e curat de tot, hai să mai dăm o dată cu mătura, vrei? Apoi, făcîndu-i un semn de încurajare din cap, îi spuse: Ah, Lucy Sherbourne, ce gospodină o să iasă din tine!

Mai tîrziu Tom apăru în prag:

— E gata?

— Sigur că da, ne-am spălat pe mîini, pe față, nu avem degetele murdare.

— Atunci hai sus, prichindelule!

— Sus pe scă'i, tati?

— Da, sus pe scări.

Și ea plecă cu el spre turn. Ajungînd la baza treptelor, își ridică mînuțele, iar el o prinse, sînd în spatele ei.

— Hai să numărăm, iepurașule. Una, două, trei...

Și porniră în sus într-un ritm ucigător de lent, iar Tom continuă să numere mult timp după ce ea abandonase.

Ajunși la postul de observație, Lucy întinse mînuțele:

— 'Noclu, tati!

— Își dau imediat binoclul, îi răspunse Tom. Stai să te pun mai întîi pe masă.

O puse pe masa cu hărți și îi dădu binoclul avînd grijă să-i susțină el greutatea cu mîinile.

— Vezi ceva?

— No'i.

— Da, mulți nori. Mai vezi și altceva?

— Nu.

— Sigur?

— Nu vapo', tati.

Tom zîmbi.

— Cred că n-ar fi bine să te punem într-un post de control. Dar acolo ce e? Ia uită-te! Acolo unde e degetul meu.

Ea tropăi din picioare.

— Alf și Buuy! Văd vapo', tati! Cu po'tocale!

— Ralph și Bluey, așa e. Și mama spune că ne aduc portocale, da? Păi, să le ținem pumnii.

Mai trecu încă o oră pînă să acosteze vasul. Tom și Isabel stăteau pe dig, Lucy pe umerii lui Tom.

— S-a adunat toată echipa să ne ureze bun venit, zise Ralph.

— 'Neața! îi întîmpină Lucy, peste măsură de fericită să-i vadă. 'Neața, Alf, 'neața, Bu!

Bluey sări pe dig și apucă parîma pe care i-o aruncase Ralph.

— Ai grijă, Luce, îi strigă el fetei, care stătea lîngă Isabel, căci Tom se dusesese să le dea celor doi o mîna de ajutor. Nu te apropia de parîmă. Apoi, uitîndu-se la Tom: Ei, Doamne, e deja fetiță mare, nu mai e micuța Lucy!

— Copiii cresc, nu știu dacă ai aflat, zise Ralph rîzînd.

— Ei, n-am vrut să... Dar nu-și continuă explicația și se ocupă doar de fixarea parîmei. Noi n-o vedem decît o dată la cîteva luni, așa că ne sare în ochi. Pe copiii din oraș îi vedem zilnic și nu băgăm de seamă cum cresc.

— Și ajung brusc niște flăcăi zdraveni ca tine! îl necăji Ralph. Pășii pe dig ținînd în mîna ceva ascuns la spate. Ei, cine mă ajută să descarc ce e pe vas?

— Eu! zise fetița.

Ralph îi făcu un semn lui Isabel și scoase de la spate o conservă de piersici.

— Bun, atunci ia asta, e foarte, foarte grea.

Lucy prinse conserva cu amîndouă mîinile.

— Ai grijă, Luce, hai s-o ducem în casă! Apoi, adresîndu-se bărbaților: Dă-mi și mie ceva să duc, Ralph, iar el se întoarse pe vas și aduse corespondența și cîteva pachete ușoare pe care i le dădu. Vă aștept acasă, zise ea. Pun ceainicul pe foc.

După prînz, cînd cei mari își încheiau masa cu o ceașcă de ceai, Tom spuse:

— Parcă Lucy e prea cuminte...

— Păi, ar trebui să termine desenul ăla pentru mama și tata. Mă duc să văd ce face.

Dar înainte de a apuca să iasă din cameră, copila își făcu apariția îmbrăcată în furoul lui Isabel, care îi era prea lung și-i atîrna pe podea, încălțată în pantofi cu tocuri și avînd la gît un șirag de mărgele pe care Isabel îl primise de la mama ei în dimineața aceea.

— Sînt doamnă! exclamă Lucy.

— Lucy! Ai umblat prin lucrurile mele? exclamă Lucy.

— Nu, răspunse fetița făcînd ochii mari.

— Îmi cer scuze, zise Isabel adresîndu-se oaspeților. N-am obiceiul să umblu prin casă îmbrăcată sumar. Hai, Lucy, o să răcești așa, dezbrăcată. Vino să te îmbrac. Și mai vorbim noi despre cum e să-

ți bagi nasul prin lucrurile mele. Și cum e să spui minciuni.

Ieși din cameră zîmbind, fără să sesizeze expresia care apărură pentru o clipă pe chipul lui Tom.

*

Lucy se simte foarte mîndră să își ajute părinții și pășește mărunțel în urma lui Isabel cînd se duc să

adune ouăle. O fascinează puișorii proaspăt ieșiți din ouă care apar din cînd în cînd, îi ia în mînuță și și-i lipește de gît ca să le simtă puful fin, auriu. Cînd participă la scoaterea morcovilor sau păstîrnacului din pămînt, uneori trage atît de tare, încît cade pe spate și se umple de pămînt.

— Ce-ai făcut, bobocelule? Hopa, sus! rîde Isabel.

Cînd Isabel se așază la pian, o ia pe genunchi și zdrăngăne și ea, făcîndu-se că urmărește punctulețele negre de pe pagina din fața ei. Isabel îi ia un degețel și o ajută să lovească clapele unui cîntecel: „Are mama o fetiță“, iar apoi copila zice: „Cînt singură, mami“ și o ia de la început cu aceeași cacofonie.

Șade ceasuri la rînd pe podeaua bucătăriei și mîzgălește cu creioane colorate pe spatele unor vechi formulare ale Serviciului de Aprovizionare, trasînd linii șerpuite pe care i le arată cu mîndrie lui Isabel: „Asta-i mama, tata și Lulu Licurici!“. Știe sigur că în curtea casei este un turn de patruzeci de metri care are o stea în vîrf. O dată cu cuvinte precum „cățel“ și „pisică“, pe care le-a asimilat doar din cărți, a învățat, luîndu-le din realitatea concretă, și „lentilă“, „prismă“ și „refracție“.

— Aia e steaua mea, îi spuse ea lui Isabel într-o seară arătîndu-i lumina farului. Mi-a dat-o tata.

E capabilă să spună secvențe din povești cu pești, pescăruși și vapoare. Cînd se plimbă toți trei pe plajă, îi place grozav să-i dea lui Tom o mîină și lui Isabel o mîină, iar ei să o legene în aer. „Lulu Licurici“ este expresia ei preferată și o folosește cînd ea însăși apare în desenele pline de pete sau cînd se referă la ea însăși în povestiri.

*

Oceanele nu se termină niciodată. N-au început, n-au sfîrșit. Vîntul nu se termină niciodată. Uneori poate înceta, dar o face doar pentru a-și aduna forțe de prin alte colțuri de lume și a se repezi din nou asupra insulei, încercînd să transmită un mesaj pe care Tom nu-l pricepe. Existența se desfășoară aici în proporții gigantice. Timpul se măsoară în milioane de ani, stîncile care, de la distanță, par cît niște zaruri aruncate pe țărm, sînt în realitate bolovani uriași de cîteva zeci de metri în lățime, bătuți de valuri de mii de ani, răsturnați într-o parte, astfel încît straturile care îi compun au ajuns dungi verticale.

Ființele umane sînt mărunte, efemere. Tom le privește pe Lucy și Isabel bălăcindu-se în Laguna Paradis, fetița e fermecată de apă, de gustul ei sărat, de steaua-de-mare albastră-sidefie pe care a prins-o. Privește vietatea din mîna fetiței, cu care ea se mîndrește ca și cum ar fi propria ei creație: „Tati,

uite! Uite steaua mea!“. Deodată, timpul se divide în straturi, precum cele din pirită, și el își amintește cum arăta plaja înainte de sosirea lui Lucy, apoi înainte de sosirea lui Isabel și în cele din urmă își imaginează miile de ani în care plaja s-a format nevăzută de nimeni. Îi vine greu să se concentreze pe ambele planuri temporale: existența unei insule și existența unui copil.

Îl uimește faptul că viața scurtă a fetei înseamnă mai mult pentru el decât toate mileniile trecute. Se trudește să-și înțeleagă propriile emoții – cum se face că simte în egală măsură duioșie și neliniște când o sărută seara înainte de culcare sau când ea îi cere să-i sărute un genunchi julit, ca să-i treacă durerea, cu acea putere magică pe care o are doar un părinte.

Și față de Isabel are aceleași sentimente contradictorii: dragostea, atracția pe care o simte față de ea și senzația că nu poate respira în prezența ei. Cele două stări se macină una pe alta ireconciliabil.

Uneori, când este singur la far, își dă seama că îi fuge gândul pe furiș la Hanna Roennfeldt. E înaltă?

E plinuță? Trăsăturile ei se regăsesc în trăsăturile fetei? Când încearcă să și-o imagineze nu vede decât două mâini care acoperă o față scăldată în lacrimi. Se înfioară și se întoarce la treburile concrete pe care le are de făcut.

Copilul este fericit și iubit în lumea aceasta mică, situată departe de presă și de bîrfe. Departe de contactul cu realitatea. Sînt săptămîni în șir când Tom aproape că își găsește pacea în povestea unei vieți de familie normale și fericite, ca și cum și-ar administra un fel de narcotic care îl menține într-o stare de visare.

*

— Și nu uita că e un *maaare* secret! N-avem voie să-i spunem nimic lui tati. Decît atunci când îți spun eu.

Lucy o privește cu atenție.

— Nu spun lu’ tati, și încuviințează din cap. Dă-mi un biscuit.

— Imediat. Numai să termin de împachetat astea.

Vaporul din septembrie 1928 adusese cîteva pachete pe care Bluey reușise să i le treacă pe furiș lui Isabel când Ralph îl ținuse pe Tom ocupat cu descărcarea. Nu era ușor de pus la cale o surpriză pentru Tom: asta presupunea să-i scrie mamei ei cu cîteva luni înainte și să-i facă o listă cu lucrurile solicitate.

Întrucît doar Tom avea cont bancar, mai presupunea și promisiunea de a-i plăti datoria la următoarea vizită.

Era în același timp foarte ușor și foarte greu să-i cumperi ceva lui Tom: se bucura de orice cadou pe care-l primea, dar de fapt nu-și dorea nimic. Ea alesese un stilou Conway Stewart și cea mai nouă

ediție a almanahului *Wisden*: ceva practic și ceva amuzant. Într-o seară, când stătea afară cu Lucy,

Isabel o întrebase ce ar vrea să-i dea lui tati, iar fetița se gîndise un moment, răsucindu-și pe deget o şuviță de păr, și răspunsese:

— Stelele...

— Nu cred că am să pot face asta, Luce, răspunsese Isabel rîzînd.

— Dar eu vreau, zisese fetița supărată.

Lui Isabel îi veni o idee.

— Ce-ar fi să-i dăm o hartă a cerului – un atlas?

— Da, un ataș.

Acum, stînd în fața cărții voluminoase, Isabel o întrebă:

— Ce vrei să-i scrii pe prima pagină?

Conducînd cu mîna ei mînuța copilei, care ținea între degete stiloul, Isabel scrise cu litere colțuroase: „Pentru tati, cu dragoste, mereu și mereu...”

— Mai multe, insistă Lucy.

— Mai multe ce?

— Mai multe „mereu“. „Mereu și mereu și mereu și mereu...”

— OK, zise Isabel rîzînd. Și scrise „mereu și mereu și mereu și mereu“ ca un miriapod care traversa pagina. În cele din urmă spuse: Cred că o să înțeleagă ce vrei să-i spui. Și după asta? Să

zicem: „de la fetița ta iubitoare, Lucy“?

Copila chicoti.

— De la Lulu Licurici.

— Ei, ce-i asta? Fii serioasă! Ce scriem?

— Eu v’eam Lulu Licurici.

Isabel ridică din sprîncene.

— E cadoul tău, la urma urmei.

Fetița începu să scrie literele, cu mîna mamei, dar se plictisi curînd și se dădu jos din poala ei la jumătatea unei litere.

— Termină mami, comandă ea în treacăt.

Așa că Isabel termină semnătura și adăugă între paranteze: „Prin bunăvoința lui Isabel Sherbourne, scrib și factotum general al semnatarei sus-menționate“.

Cînd Tom desfăcu pachetul – o sarcină nu tocmai ușoară cu mînuțele lui Lucy acoperindu-i ochii – spuse:

— E o carte...

— E un ataș! exclamă Lucy.

— Cam așa ceva, spuse Isabel.

Tom deschise ochii și văzu cadoul: *Atlasul stelelor, cuprinzînd toate stelele strălucitoare și instrucțiuni complete de folosire pentru navigație și pentru examen la Consiliul Comerțului*. El zîmbi încet și o privi pe Isabel.

— Ce copil isteț e Lucy, ea a pus totul la cale.

— Citește, tati, 'năuntru. Eu am schis.

Tom deschise coperta și citi dedicația lungă. Continuă să zîmbească, dar șirul de cuvinte „mereu și mereu și mereu și mereu și mereu“ parcă-i străpunse dureros inima. „Mereu“ era un concept de neimaginat, mai ales pentru acest copil, în acest loc. Își lipi buzele de creștetul lui Lucy.

— E o minune, Lulu Licurici. Cel mai frumos cadou pe care l-am primit vreodată.

Capitolul 19

— Măcar dacă am reuși să-l cîștigăm pe ăsta, n-ar fi chiar o înfrîngere totală, spuse Bluey.

Echipa de crichet a Australiei pierduse pe teren propriu primele meciuri de calificare ale sezonului 1928-1929, iar vasul de aprovizionare pentru luna martie ajunsese la Ianus chiar în timp ce avea loc ultimul meci la Melbourne. Bluey îl delecta pe Tom cu ultimele evenimente importante în timp ce descărcau marfa.

— Bradman a adunat o sută de puncte. N-a ieșit din joc. I-a dat mult de furcă lui Gave Larwood, după cîte spun ziarele. Dar să-ți mai spun ceva... meciul durează deja de patru zile. Cred că de data asta o să fie un meci lung.

În timp ce Ralph se dusesse la bucătărie să-i dea lui Isabel cadourile pe care Hilda i le trimisese lui Lucy, ca de obicei, Tom și Bluey așezară în stivă, în șopron, ultimul sac de făină.

— Știi, am un văr care lucrează acolo, zise Bluey și-i făcu semn cu capul spre marcajul firmei Dingo,

imprimat pe sac.

— La moara de grâu? întrebă Tom.

— Da. Cred că plătesc bine. Și poți să iei câtă faimă vrei.

— În orice slujbă mai primești și ceva în plus.

— Sigur că da. Așa cum aici pot să respir cât aer curat vreau și să înot în câtă apă vreau, rîse Bluey.

Se uită în preajmă să vadă dacă nu cumva e căpitanul prin apropiere. Vărul meu zice că-mi poate găsi o slujbă acolo oricînd. Făcu o pauză. Uneori mă gîndesc că poate ar fi mai bine să lucrez... la o băcănie, poate, adăugă el, trecînd brusc la un alt subiect pe un ton ce căuta să pară banal.

Așa ceva nu-i stătea în fire lui Bluey. Mai discuta uneori despre rezultatele din campionatul de crichet Sheffield Shield sau vorbea despre cei cîțiva bănuți pe care-i cîștigase la cursele de cai. Sau despre fratele lui, Merv, care murise la Gallipoli, în prima zi, sau despre Ada, formidabila lui mamă rămasă văduvă. Tom simți că astăzi lucrurile stau altfel.

— Cum de te-ai gîndit la asta?

— Ei, așa, fără motiv...

— Înțeleg, acceptă Tom.

— Cum e să fii însurat?

— Cum adică? făcu Tom luat prin surprindere de schimbarea de tactică.

— Adică... e bine?

Fără să-și ridice ochii de pe inventarul pe care îl verifica, Tom întrebă:

— Vrei să-mi spui ceva, Blue?

— Nu.

— Înțeleg, acceptă din nou Tom.

Dacă o să aibă răbdare, lucrurile o să se lămurească de la sine. Așa se întîmpla de obicei. Pînă la urmă.

Bluey așeză mai bine încă un sac.

— O cheamă Kitty. Kitty Kelly. Tatăl ei are o băcănie. Am ieșit în oraș împreună în ultimul timp.

Tom zîmbi și ridică dintr-o sprînceană.

— Bravo!

— Și... ce să zic... știi, parcă m-aș gândi să mă însor. Expresia de pe chipul lui Tom îl îndeamnă să continue. Nu sînt *nevoit* să mă însor. Nici vorbă de așa ceva. Păi, nici măcar nu ne-am... taică-său stă mereu cu ochii pe noi. Și maică-sa. Și frații ei. Și doamna Mewett e verișoară cu maică-sa, așa că îți dai seama cam din ce familie vine ea.

— Și care-i problema, de fapt? întrebă Tom rîzînd.

— Păi, ce să zic...? E un pas important. Știu că toți îl fac pînă la urmă, dar mă întrebam... de unde *știi*...

— Nu sînt eu prea priceput în treaba asta. Nu m-am însurat decît o dată și încă mai învăț. De ce nu-l întrebi pe Ralph, e însurat cu Hilda de cînd era bunica fată, a crescut și cîțiva copii. Aș zice că a făcut treabă bună.

— Nu pot să-i spun lui Ralph.

— De ce?

— Știi, dacă ne căsătorim, Kitty zice că va trebui să termin cu slujba pe vapor și să intru să muncesc la băcănie. Cred că-i e frică să nu mă înec într-o zi și să nu mai ajung înapoi acasă de la muncă.

— Ce suflet optimist!

Bluey zîmbi.

— Dar acum, vorbind serios. Cum e să fii însurat? Să ai copii și tot restul?

Tom își trecu mîna prin păr și cîntări întrebarea un timp, vădit stînjedit.

— Noi nu prea sîntem o pereche tipică. Nu sînt multe familii ca a noastră pe aici... trăim la un far în mijlocul pustietății. Ca să fiu sincer, răspunsul meu depinde de ziua în care mă întrebi. Căsnicia are și părți bune, și greutăți. Dar un lucru pot să-ți spun – e mult mai complicat decît viața de unul singur.

— Mama zice că-s prea tînăr și cam necopt la minte.

— Cred că mama ta o să spună același lucru și cînd o să ai cincizeci de ani, răspunse Tom zîmbind, din cîte mi-ai spus tu despre ea. Oricum, nu e vorba despre minte. E vorba despre simțire. Ai încredere în ceea ce simți, Blue. Ezită o clipă, apoi continuă: Dar nu e totdeauna o treabă ușoară, chiar dacă ai găsit femeia potrivită. E ceva în care intri pentru mult timp. Nu știi niciodată ce se poate întîmpla: te angajezi la tot ce îți aduce viața. N-ai cum să ieși din chestia asta.

— Uite, tati! Lucy apăru în prag ținînd în mînă tigrișorul pe care i-l trimisese Hilda. Ia ascultă!

Mîrîie!

Și întoarse jucăria, care scoase un sunet.

Tom o luă în brațe. Prin fereastră îl văzu pe Ralph, care urca încet pe potecă.

— Măi, ce copil dulce ești tu!

Și o gîdilă la ceafă.

— Lucy Lipici! chicoti ea.

— Și cum e să fii tată? întrebă Bluey.

— Așa e.

— Nu, nu, te întreb serios. Spune-mi!

Expresia lui Tom deveni serioasă.

— Pentru asta nu ești niciodată pregătit. E incredibil cum un copil îți doboară toate mijloacele de apărare, Bluey. Pătrunde pur și simplu în ființa ta. E ca un atac care te ia prin surprindere.

— Fă-l să mîrîie, tati, îi ceru Lucy.

Tom o sărută și întoarse tigrișorul cu capul în jos.

— Te-aș ruga să ții totul pentru tine. De acord, prietene? Apoi, cîntărind ceea ce spusese, adăugă: De fapt, se știe că ești tăcut ca un mormînt – și făcu și el jucăria să mîrîie, pentru bucuria copilului.

*

Uneori tu ești cel norocos. Alteori, alt amărît trage paiul cel scurt și tu trebuie să-ți ții gura și să

mergi mai departe. Tom bătea în cuie o scîndură la adăpostul pentru găini ca să acopere o gaură pe care o făcuse vîntul noaptea trecută. Își petrecuse jumătate din viață încercînd să adăpostească lucrurile de vînt. Pur și simplu trebuie să mergi mai departe, faci ce poți să faci.

Întrebările lui Bluey stîrniseră în el sentimente de demult. Dar, de cîte ori se gîndea la necunoscuta din Partageuse care își pierduse copilul, chipul care-i venea în minte era al lui Isabel: ea pierduse mai mulți copii și nu mai putea avea alții. Nu știa nimic despre Hannah cînd a venit Lucy. Nu își dorise decît tot ce poate fi mai bun pentru copil. Și totuși. El știa că nu era vorba doar despre a face totul pentru binele copilului. În Isabel sălășluia o nevoie la care el singur nu va putea răspunde niciodată pe deplin. Ea renunțase la tot: la familie, la confort, la prieteni – la tot doar pentru a fi aici cu el. Nu putea să îi răpească singurul lucru pe care-l avea. Asta își spunea Tom, iar și iar.

*

— Hai, du-te și te culcă, iubito!

— Aș vrea eu, dar nu pot. Lucy încă n-a adormit, din cauza arsurii.

Isabel era obosită. Le veniseră proviziile și ea se apucase să facă de mâncare – pâine, o tartă cu fructe și din prune gem care să le ajungă tot anul. Ieșise din bucătărie doar o clipă și chiar atunci Lucy se apropiase de soba pe care ceva mirosea tare îmbietor și își fripsese mînuța la cratița cu gem. Nu era grav, doar de ajuns încît să nu o lase să doarmă. Tom îi bandajase rana și îi dăduse o aspirină, dar la lăsarea serii fetița era încă agitată.

— O s-o iau sus la far, am eu grijă de ea. Oricum mai am de lucru la documentele pentru inventar.

Ești sfîrșită!

Epuizată, Isabel acceptă.

Ținînd fetița cu un braț și o pernă și un pled cu celălalt, Tom urcă încet scările și o puse pe masa cu hărți.

— Stai aici, puiule! rosti el, dar ea era deja aproape adormită.

Se apucă să adune coloane de cifre, să înregistreze galoane de petrol și cutii de mantale pentru far.

Deasupra lui, în compartimentul felinarului, lumina se rotea neîncetat, zumzăind lin, molcom. Jos, undeva departe, zărea singura lampă cu gaz ce ardea în casă.

Lucra deja de o oră cînd simți instinctiv nevoia să se întoarcă și văzu că Lucy îl privește cu ochișori în care licărea o lumină blîndă. Cînd îi întîlni privirea, fetița îi zîmbi și Tom simți că a fost din nou luat prin surprindere de miracolul pe care îl reprezenta copila – atît de frumoasă și de lipsită de apărare.

Ridică mînuța bandajată și se uită la ea.

— Am fost 'ăzboi, tati, spuse ea și se încruntă ușor.

Întinse brațele spre el.

— Culcă-te, puișorule, zise Tom și încercă să își reia lucrul.

Dar copila îi ceru: „Tîntecel, tati, v'EAU tîntecel!“ întinzînd întruna brațele spre el.

Tom o luă pe genunchi și o legănă ușor.

— Dacă-ți cînt eu, Lulu, ai să visezi urît. Mama știe să cînte, nu eu.

— M-am f'ipt, tati, și ridică mînuța bandajată drept dovadă.

— Te-ai fript, nu-i așa, iepurașule? Bietul de tine! Îi sărută delicat bandajul. O să treacă repede. Ai să vezi. O sărută pe frunte și o mîngîie pe cap, pe părul blond fin. Of, iepurașule, iepurașule! Cum Dumnezeu oi fi ajuns tu aici? Privi pe fereastră în noaptea neagră ca păcura. Cum Dumnezeu oi fi apărut tu în viața mea?

Simți cum trupul copilei se destinde pe cînd luneca înspre somn. Treptat capul i se lăsă moale pe brațul lui și buzele i se deschiseseră odată cu relaxarea mușchilor feței. Șoptind atît de încet, încît aproape că nu auzi nici el ce spune, Tom repetă întrebarea care îl măcina:

— Cum Dumnezeu m-ai făcut să am asemenea sentimente?

Capitolul 20

— N-am știut că a încercat să mă găsească.

Tom ședea pe verandă, lîngă Isabel. Întorcea pe o parte și pe alta un plic vechi, zdrențuit, adresat lui la batalionul 13 din Forțele Imperiale Australiene. Plicul era acoperit în întregime de adrese și instrucțiuni de expediere, culminînd cu un ordin autoritar, scris cu creion albastru: „Se va înapoia expeditorului“, domnului Edward Sherbourne, tatăl lui Tom. Scrisoarea sosise cu trei zile în urmă, întrun pachet mic adus de vasul de aprovizionare din iunie, împreună cu vestea morții tatălui.

— Tati, tati, uite! strigă Lucy, care urca poteca anevoie, călare pe căluțul de lemn, cu obrazii ca niște bujori în aerul aspru al după-amiezii reci.

— Bravo, Lulu! Mai încearcă o dată. Se întoarse spre Isabel, care ședea lîngă el pe verandă și îi oferea o ceașcă cu ceai.

Scrisoarea venită la cabinetul de avocatură Church, Hattersley & Parfitt respecta formalitățile necesare și enunța doar fapte. Cancer la gît. 18 ianuarie 1929. Avuseseră nevoie de cîteva luni să dea de urma lui Tom. Fratele său, Cecil, era unicul moștenitor; doar un medalion care-i aparținuse mamei lui Tom îi revenea lui; medalionul fusese pus în scrisoarea care-l urmărise pe Tom de la un capăt la altul al pămîntului fără a reuși să-l găsească.

Nu deschisese pachetul decît după ce Ralph și Bluey plecaseră. În seara aceea, după ce aprinsese farul, rămăsese în compartimentul lămpii și citise, complet năucit, scrisul ascuțit, sever al tatălui său.

Merrivale

Sydney

16 decembrie 1915

Dragă Thomas,

Îți scriu pentru că știu că te-ai înrolat voluntar. După cum știi, nu mă prea pricep la vorbe. Dar,

cum ești atât de departe acum și cum s-ar putea să ți se întâmple ceva înainte de a avea ocazia să ne întâlnim, se pare că nu-mi rămîne altă cale decît să-ți scriu.

Sînt multe lucruri pe care n-aș putea să ți le explic fără a o denigra pe mama ta și nu doresc să fac mai mult rău decît s-a făcut deja. Așadar, unele lucruri vor rămîne nespuse. Într-o anumită

privință, este vina mea și pe aceasta aș vrea să o îndrept. Îți trimit odată cu scrisoarea un medalion pe care mama ta, înainte de a pleca, mi-a cerut să ți-l dau. În el este fotografia ei. La vremea aceea am considerat că e mai bine să nu ți se aducă aminte de ea și prin urmare nu ți l-am transmis. Nu mi-a fost ușor să iau această hotărîre, să decid că îți va fi mai bine în viață dacă nu vei mai avea parte de influența ei.

Acum, că ea a murit, găsesc că este drept să-i îndeplinesc dorința, chiar dacă e cam târziu.

Am încercat să fac din tine un bun creștin. Am încercat să îți asigur cea mai bună educație. Sper că te-am învățat să alegi între bine și rău: reușita în cele pămîntești, oricît ar fi de mare sau de plăcută, nu poate compensa pierderea sufletului nemuritor.

Sînt mîndru de sacrificiul pe care l-ai făcut înrolîndu-te. Cu trecerea timpului, ai ajuns un tînăr responsabil și, după război, mi-ar plăcea să-ți găsesc un loc în companie. Cecil este un organizator înnăscut și mă aștept să conducă bine fabrica după ce eu am să mă retrag. Dar sînt sigur că se va putea găsi și pentru tine un loc potrivit.

M-a durut că a trebuit să aflu de la alții că te-ai imbarcat. M-aș fi bucurat să am ocazia să te văd în uniformă, să te conduc, dar presupun că, după ce ai căutat-o pe mama ta și ai aflat ca s-a prăpădit, nu vrei să mai ai de-a face cu mine. Așa că rămîne la latitudinea ta. Dacă ai să te hotărăști să răspunzi la această scrisoare, o să-mi faci o mare bucurie. Ești totuși fiul meu și, pînă ce n-ai să

fii și tu tată, n-ai să înțelegi pe deplin ce înseamnă aceste cuvinte.

Dacă totuși nu vei dori să-mi răspunzi, îți voi respecta alegerea și n-o să te mai caut. Însă am să mă rog să ai parte de ocrotire și să te întorci victorios pe aceste meleaguri.

Tatăl tău iubitor,

Edward Sherbourne

Parcă trecuse o viață de cînd Tom vorbise ultima dată cu omul acesta. Ce greu trebuie să-i fi fost să scrie asemenea lucruri! Faptul că tatăl său încercase să ia legătura cu el după despărțirea lor încărcată

de amărăciune veni nu doar ca o surpriză, ci ca un adevărat șoc pentru Tom. Acum parcă nu mai era sigur de nimic. Tom se întrebă dacă nu cumva răceala tatălui nu fusese tot timpul un mod de a-și

ascunde o rană. Era prima oară când reușea să zărească ceva dincolo de fațada de piatră și, pentru o clipă, îl văzu pe bărbatul condus de înalte principii morale profund rănit de femeia iubită, dar incapabil să arate ce simte.

Ocazii ratate. Momente prielnice nevalorificate. Tom o căutase pe mama lui dintr-un motiv anume.

Pe când stătea în fața ușii de la camera din pensiunea aceea, cu pantofii lustruiți, cu unghiile tăiate, își repetase încă o dată cuvintele pe care avea să i le spună: „Îmi pare rău că te-am băgat în bucluc“. Se simțise atunci la fel de nesigur precum copilul care așteptase treisprezece ani ca să rostească aceste cuvinte. Crezuse chiar că o să i se facă rău. „N-am spus decît că am văzut o mașină. Că trecuse pe la noi o mașină. N-am știut...”

Abia peste cîțiva ani înțelesese amploarea consecințelor ce decurseseră din spusele lui. Ea fusese declarată nedemnă de calitatea de mamă și alungată din viața lui. Dar pelerinajul pe care-l începuse spre a dobîndi iertarea venise prea tîrziu, iar acum nu o va mai putea auzi pe mama lui spunînd că îl absolvă de păcatul trădării, chiar dacă fusese comis fără voie. Cuvintele aveau talentul de a se băga în tot felul de locuri unde nu aveau ce căuta. În viață e mai bine să ții pentru tine ceea ce știi, învățase lecția asta.

Se uită la fotografia mamei din interiorul medalionului. Poate că, fiecare în felul său diform, amîndoi părinții îl iubiseră. Simți că-l cuprinde un val de mînie gîndindu-se că tatăl său își arogase pur și simplu dreptul de a-l despărți de mama lui: atît de sincer, totuși atît de distrugător.

Tom nu-și dădu seama că plînge decît atunci când o lacrimă trasă un firicel de cerneală de-a curmezișul foii. După tot ceea ce văzuse, după toate experiențele prin care trecuse, aproape că nu-i venea să creadă că o simplă scrisoare îl mai poate impresiona. Apoi citi din nou: „... *pînă ce n-ai să fii și tu tată, n-ai să înțelegi pe deplin...*“

Se uită afară la oceanul negru ca smoala, acum că ultimele licăriri de lumină dispăreau spre apus.

Existaseră perioade când viața lui, istoria ei înșirată în zile, îi păruse vastă ca însăși lumea în care se desfășurase. Oftă adînc și flacăra lămpii aruncă umbre peste scrisoare.

Lîngă el, pe verandă, acum Isabel îi spunea:

— De fapt, chiar dacă nu l-ai văzut de atîția ani, era totuși tatăl tău. În viață nu avem decît unul. E normal să te afecteze, iubitule.

Tom se întrebă dacă Isabel era conștientă de ironia cuprinsă în vorbele ei.

— Hai, Luce, vino să-ți dau o cacao, spuse ea fără să facă nici o pauză.

Fetița veni în fugă și prinse cănița cu amîndouă mîinile. Se șterse la gură cu brațul, nu cu mîna murdară, și îi dădu cănuța înapoi.

— Pa, pa! strigă ea vesel. Mă duc cu calul la Pa'tașez să-i văd pe bunicu' și pe bunica — și fugi înapoi la căluțul de lemn.

Tom se uită la medalionul pe care-l ținea în mână.

— Ani de zile am fost convins că mama mă urăște pentru că i-am trădat secretul. N-am știut nimic despre medalion. Asta ar fi schimbat multe.

Și Tom își strânse buzele, împingînd buza de jos peste cea de sus.

— Știu că eu nu-ți pot spune nimic. Mi-aș dori grozav să pot... nu știu... să pot face ceva să-ți fie mai bine.

— Mama, foame! strigă Lucy întorcîndu-se.

— Nici nu mă mir, după cît ai alergat, zise Isabel și o luă în brațe. Vîno! Hai, dă-i lui tati un pupic!

E necăjit astăzi.

Puse fetița pe genunchii lui și-i îmbrățișă strîns pe amîndoi.

— Zîmbește, tati! spuse Lucy. Uite-așa!

Și zîmbi ca să-i arate.

*

Lumina străpungea oblic norii, căutînd parcă să fugă din calea ploii care întuneca zarea. Coccoțată pe umerii lui Tom, Lucy radia, fericită că avea o priveliște atît de largă.

— Pe-aici, tati! exclamă ea și-i făcu semn întinzînd degetul spre stînga.

Tom schimbă direcția și o duse într-acolo peste pajiște. Una dintre capre scăpase din țarcul provizoriu rozînd nuielele, iar Lucy ceruse insistent să meargă și ea să-l ajute pe Tom să o găsească.

Capra nu era lîngă golfuleț. Ei, n-avea cum să ajungă prea departe.

— Bine, ne întoarcem, mergem din nou pe potecă, spuse Tom, și pe urmă o căutăm în altă parte.

Urcă iarăși pînă în zona de platou și se învîrti în loc. Unde ne ducem acum, Lulu? Tu alegi.

— Acolo, jos! zise ea arătînd din nou cu mîna, spre cealaltă parte a insulei, și amîndoi porniră într-acolo.

— Căpriță. Ce cuvinte mai știi care sună la fel?

— Fetiță.

— Fetiță. Foarte bine. Altul?

Copila încercă din nou.

— Fetiță?

— Nu, alt cuvînt, zise Tom rîzînd. Cu ce te îmbracă mama cînd e frig?

— Cu paltonul.

— Da, dar cu ce te îmbracă mama cînd e frig? Gîndește-te la „căpriță“? Începe cu „b“.

— Botoși.

— Bundiță. O gîdilă pe burtică. Fetiță, bundiță, căpriță. Exact despre asta vorbeam. Uită-te, Luce, acolo jos, lîngă plajă.

— E acolo. Hai să fugim, tati!

— Nu, nu fugim, iepurașule. Să nu o speriem. O luăm binișor.

Tom era atît de preocupat de încercarea de a prinde capra, încît la început nu băgă de seamă unde păștea animalul.

— Dă-te jos, prichindelule! O ridică pe Lucy deasupra capului și o puse pe iarbă. Acum stai aici cuminte pînă mă duc eu să o iau pe Millie. O s-o leg cu funia asta și o să vină după mine repede și ușor.

Hai, Millie, vino înapoi, nu mai umbla brambura! Capra ridică ochii spre el și se depărtă cîtiva pași.

Hai, ajunge, stai cuminte, zise Tom și înaintă încet spre ea. O prinse de cureaua din jurul gîtului și legă

funia de ea. Gata. Am terminat. Hai, Lulu, putem să ne...

Se întoarse, simți o furnicătură în tot brațul cu o clipă înainte de a-și da seama de ce. Lucy ședea pe o moviliță unde iarba era mai deasă decît pe terenul din jur. De obicei se ferea să vină în această parte a insulei care, pentru el, era în permanență într-un con de umbră, oricît de luminoasă ar fi fost ziua.

— Uite, tati, mi-am găsit scăunel! zise Lucy fericită.

— Lucy, pleacă de acolo imediat! strigă el înainte să se controleze.

Trăsăturile fetei se crispară, ochii i se umplură de lacrimi – nimeni nu țipase la ea pînă acum – și începu să scîncească.

El se grăbi spre ea.

— Iartă-mă, Lulu! Îmi pare rău, iepurașule, n-am vrut să te sperii, spuse el stînjedit de propria reacție. Încercînd să-și ascundă groaza pe care i-o provocase locul unde Lucy se oprise să se joace, se depărtă repede cîțiva pași, apoi spuse: Acolo... acolo nu e bine să stai, draga mea.

— De ce? întrebă ea cu glas scîncit. E scăunelul meu special. E un loc fermecat.

— Nu e chiar..., îi lipi strîns capul de gîtul lui, nu e un loc bun, nu e bine să stai acolo, iubirea mea.

O sărută pe creștet.

— Am fost rea? întrebă Lucy neînțelegînd nimic.

— Nu, n-ai fost rea. Tu nu ești rea.

O sărută pe obraji și-i îndepărtă părul blond care-i intra în ochi.

Dar acum, ținînd-o în brațe, deveni conștient, pentru prima oară în cîțiva ani, că brațele care o strîngeau acum pe fetiță erau aceleași care-l căraseră pe tatăl ei pînă la groapă. Închise ochii și în mușchi îi reveni aceeași senzație, greutatea bărbatului, pe care o compară cu greutatea fiicei lui. Dintre cei doi, Lucy i se părea acum mai grea.

Simți o atingere ușoară pe obraz.

— Tati! Uită-te la mine, tati! spuse copila.

Tom deschise ochii și o privi fără să spună nimic. În cele din urmă oftă adînc și spuse:

— Trebuie s-o ducem pe Millie acasă. Ce-ar fi să ții tu funia?

Ea acceptă dînd din cap, el îi înfășură funia pe mînuță și porni în sus pe deal ducînd-o pe un șold.

În aceeași după-amiază, în bucătărie, Lucy se pregătea să se urce pe un scaun, dar mai întîi se întoarse spre Tom.

— E bine dacă mă așez aici, tati?

El nici nu-și ridică ochii de la clanța pe care o repara.

— Da, e bine, Lulu, răspunse el fără să se gîndească.

Cînd Isabel veni să se așeze lîngă ea, Lucy strigă:

— Nu, mama! Nu scaunul ăla! Acolo *nu* e bine să stai!

— Serios? întrebă Isabel rîzînd. Aici stau totdeauna, iubito! Cred că e un loc foarte bun.

— Nu, *nu* e un loc bun. Așa spune tati!

Isabel se uită la Tom, care acum își luase ochii de la clanță.

— Ce vrea să spună copilul, Tom?

— O să-ți explic mai târziu, răspunse el și luă din nou șurubelnița sperînd că Isabel va uita.

După ce o culcă pe Lucy, Isabel îl întrebă pe Tom zîbind:

— Ce-i povestea asta cu locul în care nu e bine să stai? Încă mai vorbea despre asta cînd m-am așezat pe patul ei să-i spun povestea. Mi-a zis că o să te superi tu.

— Ei, n-a fost decît un joc inventat de ea. Probabil că pînă mîine o să uite complet.

— Care erau regulile jocului? întrebă Isabel rîzînd.

— Dacă-mi spui tu, atunci vom ști amîndoi, răspunse Tom ridicînd din umeri.

Numai că Lucy trezise în după-amiaza aceea fantoma lui Frank Roennfeldt, iar acum Tom își amintea chipul lui ori de cîte ori se uita înspre morminte.

Pînă ce n-ai să fii și tu tată... Deși se gîndise destul de mult la mama lui Lucy, abia acum înțelegea sacrilegiul pe care-l făcuse prin felul în care se purtase cu tatăl ei. Din cauza lui, bărbatului acelaia nu i se făcuse cuvenita slujbă de înmormîntare de către un preot sau un pastor; nu-i va fi îngăduit să trăiască

nici măcar ca o amintire, în inima lui Lucy, așa cum ar fi avut dreptul în calitate de tată. Timp de cîteva minute, doar un pumn de țărînă o despărțise pe Lucy de adevărata ei moștenire, de trecutul lui Roennfeldt, oricare ar fi fost istoria vieții lui și a tuturor strămoșilor lui. Pe Tom îl străbătu un fior rece cînd își dădu seama că poate ucisese în război rudele bărbatului care îi dăduse viață lui Lucy – fusese aproape inevitabil. Brusc, chipurile dușmanilor, contorsionate, pline de sînge, se treziră la viață, acuzatoare și însuflețite, și ieșiră din mormîntul ascuns sub amintiri în care le închisese.

A doua zi dimineață, cînd Isabel și Lucy plecară să adune ouăle, Tom se apucă să facă ordine în salon, să strîngă creioanele colorate ale fetei într-o cutie de biscuiți și să pună cărțile teanc. Printre ele găsi cartea de rugăciuni pe care Ralph i-o dăruise la botez și din care Isabel îi citea adesea. Răsfoi paginile subțiri, tivite cu aur. Rugăciuni de dimineață, rugăciuni pentru împărtășanie... Ajungînd la psalmi, ochii îi căzură pe psalmul 36: „Noli aemulari“.

„Nu te mînia pe cei răi,

Și nu te uita cu jind la cei ce fac răul,

căci sînt cosiți iute ca iarba

și se veștejesc ca verdeața.“[1](#)

Isabel intră cu Lucy în cîrcă, amîndouă rîdeau de ceva.

— Ei, Doamne, aici nu era așa de curat când am plecat! Au trecut pe-aici niscaiva spiriduși? întrebă Isabel.

Tom închise cartea și o puse deasupra teancului.

— Am încercat să fac ordine puțin pe-aici. N-am vrut să calc peste jucăriile lui Lucy, zise el și începu să adune desenele ei risipite pe jos.

*

Peste câteva săptămîni, Ralph și Tom ședeau cu spatele sprijinit de zidul de piatră al magaziei, după ce terminaseră de descărcat proviziile pentru luna septembrie. Bluey era pe vas, meșterea ceva la lanțul ancorei, iar Isabel era în bucătărie cu Lucy, făceau omuleți de turtă dulce. Cei doi avuseseră mult de muncă în dimineața aceea, iar acum împărțeau o sticlă de bere în bătaia soarelui timid de primăvară.

Tom își tot plănuia acest moment de câteva săptămîni, gîndindu-se cum să abordeze subiectul, cînd va veni vaporul. Tuși să-și limpezească glasul, apoi întrebă:

— Ai făcut vreodată... o faptă rea, Ralph?

Ralph îi aruncă o privire scurtă lui Tom.

— Ei, drăcia dracului, ce întrebare e asta?

Cu toate că își pregătise de mult ce să spună, întrebarea lui Tom sunase foarte stîngaci.

— Adică... vreau să zic... cum îndrepti un lucru pe care l-ai stricat rău de tot? Ce trebuie să faci?

Vorbea ținîndu-și privirea ațintită asupra lebedei negre de pe eticheta sticlei de bere, încercînd să se controleze. Și mă refer la ceva cît se poate de serios.

Ralph luă o gură de bere, se uită în jos la iarbă și dădu încet din cap.

— Poți să-mi spui ce anume? Desigur, nu e treaba mea... nu vreau să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala.

Tom rămase neclintit, percepînd aproape fizic ușurarea pe care i-ar aduce-o mărturisirea adevărului despre Lucy.

— Moartea tatălui meu... parcă m-a făcut să mă gîndesc la tot ce-am greșit în viață și să mă întreb cum aș putea să îndrept lucrurile înainte de a muri. Deschise gura, gata să continue, dar, mai înainte să

rostească vreun cuvînt, îi răsări în minte imaginea lui Isabel făcîndu-i baie fiului lor născut mort și

asta îl reduce la tăcere, așa că, în loc să spună ce-și pusese în gând, rosti:

— Nici măcar numele lor n-am să le știu vreodată...

Rămase și el surprins de ușurința cu care umpluse golul cu alte gânduri, alte sentimente de vinovăție. Soarele pătrundea prin sticlă lăsînd pe iarbă o pată maronie.

— Ale cui nume?

Tom șovăi și se clătină pe marginea prăpastiei, încercînd să se hotărască dacă să se arunce în gol sau nu. Mai luă o înghițitură de bere.

— Ale băraților pe care i-am ucis.

Cuvintele căzură greu și dur. Ralph își cîntări cu grijă răspunsul.

— Păi, într-un afurisit de război n-ai altă cale. Ori ucizi, ori ești ucis.

— Cu cît trece timpul, cu atît mi se pare mai dement ceea ce am făcut.

Tom simți că îl părăsește curajul și avu senzația că e la propriu prizonierul fiecărui moment din trecut, prins într-o menghină ce-i îndesa în trup toate percepțiile fizice, toate gândurile îmbibate de vinovăție pe care le adunase de-a lungul anilor. Simți că nu poate respira, îl copleși sentimentul că pentru el nu va mai exista scăpare niciodată, niciodată. Ralph rămase complet nemișcat, în așteptare.

În clipa aceea, toate păcatele săvîrșite de Tom de-a lungul vieții parcă se adunară într-un tot copleșitor, din care nu exista cale de scăpare, și se întoarse tremurînd spre Ralph:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Ralph, vreau doar să fac ce e drept! Spune-mi tu care naibii e acel lucru drept pe care ar trebui să-l fac. Simt că... că nu mai suport! Că nu mai pot să trăiesc așa! Că nu mai pot...

Aruncă sticla cît colo și se făcu țandări lovindu-se de o piatră, iar vorbele lui se stinseră într-un suspin.

Ralph îl cuprinse cu brațul pe după umeri.

— Fii cuminte, băiete! O să treacă, o să treacă! Rămase așa cîteva minute, apoi rosti offînd: Eu am trăit ceva mai mult ca tine, fiule. Am văzut multe la viața mea. Binele și răul sînt ca niște șerpi scîrboși: atît de încurcați, că nu-i deosebești unul de altul decît după ce-i împuști pe amîndoi, și atunci e prea tîrziu.

Îl privi lung pe Tom, fără să scoată un cuvînt.

— Uite ce-o să te întreb eu, fiule: la ce te ajută dacă tot răscolești trecutul? Acum nimic nu se mai

poate îndrepta. Cuvintele lui, în care nu era nici urmă de acuzație sau dușmănie, pătrunseră totuși în măruntaiele lui Tom ca un cuțit. Ei, Doamne, dacă vrei să faci pe cineva să-și piardă mințile, calea cea mai sigură este să-l pui să-și ducă bătăliile iar și iar, pînă îndreaptă lucrurile.

Își zgîndări o bătătură de pe deget.

— Dacă aş avea un fiu, aş fi mîndru să văd ca a ajuns măcar pe jumătate așa cum ai ajuns tu. Ești un om bun, Tom. Și un om norocos, cu nevasta și fata pe care le ai. Adună-ți forțele pentru ceea ce e bine pentru familia ta acum. Al de sus ți-a mai dat o șansă, așa că aş zice că nu e foarte supărat pe tine pentru ce-ai făcut și ce n-ai făcut în trecut. Ocupă-te de ziua de azi. Îndreaptă ceea ce poți îndrepta azi, iar trecutul lasă-l în plata Domnului. Lasă celelalte lucruri în seama îngerilor sau a diavolului sau a cui s-o fi ocupînd de ele. Hai, vino, e timpul să ne întoarcem la treabă, zise el și-l strînse ușor de umăr.

*

— Sarea. De sare n-ai cum să scapi. Roade ca un cancer, dacă nu ești atent.

Era a doua zi după discuția cu Ralph și Tom vorbea singur. Lucy era cu el, în găoacea imensă a lentilei, și îi dădea păpușii ei dulciuri imaginare în timp ce el freca și lustruia, freca și lustruia piesele din bronz. Ochii ei îl priveau cu bucurie.

— Îi plac caramelele, tati.

— Ce păpușică norocoasă!

— Vrea să mănînci și tu – și îi întinse o caramelă invizibilă.

— Mmm, mulțumesc, iepurașule.

— Tu ești și tati al ei, tati?

Tom se opri.

— Păi... nu știu... ce-ar fi să o întreb pe ea dacă sînt și tati al ei.

Ea se aplecă și-i șopti ceva păpușii, apoi zise tare:

— Ea spune că nu. Ești doar tati *al meu*.

El ridică din umeri și își văzu mai departe de treabă, aruncînd din cînd în cînd o privire către fetiță.

Nu mai avea aceeași față rotundă, acum se putea ghici cum va arăta mai tîrziu – părul, care la început fusese închis la culoare, era acum mai mult spre blond, ochii – plini de curiozitate, pielea – albă. Tom se întrebă dacă va începe să semene cu mama sau cu tatăl ei. Își reaminti fața bărbatului blond pe care îl îngropase. Îl trecu un fior gîndindu-se că, în anii ce vor urma, fetița îi va pune întrebări și mai grele. Se gîndi că și propria lui imagine, văzută în oglindă, seamănă cu a tatălui lui la aceeași

vîrstă. Asemănarea așteaptă, stă la pîndă. Partageuse era un oraș mic: poate că o mamă nu-și recunoaște copilul cînd este

încă foarte mic, dar, în timp, oare nu va ajunge să-și vadă propriul chip în trăsăturile unei femei mature?

Gîndul acesta îl rodea ca o rană deschisă. Băgă din nou cîrpa în soluția de lustruit și frecă pînă ce sudoarea i se prelinse pînă la colțurile ochilor.

În seara aceea, sprijinit de stîlpul verandei, Tom privirea soarele dispărînd în noapte, alungat de vînt. Aprinsese farul și turnul era pregătit să-și facă datoria pînă în zori. Se tot gîndise la sfatul lui Ralph. Îndreaptă lucrurile pe care le poți îndrepta azi.

— Aici erai, dragule? spuse Isabel. A adormit. A trebuit să-i citesc „Cenușăreasa“ de trei ori. Îl cuprinse cu brațul și se sprijini de el. Cînd se preface că citește și dă paginile, mor de dragul ei. Știe poveștile pe dinafară.

Tom nu răspunse, așa că Isabel îl sărută pe gît și zise:

— Am putea să ne culcăm mai devreme. Sînt obosită, dar nu atît de obosită ca să nu...

El privea în continuare oceanul.

— Mai ții minte... Cum arată doamna Roennfeldt?

Isabel avu nevoie de cîteva momente ca să înțeleagă că se referă la Hannah Potts.

— De ce naiba îți trebuie să știi asta?

— Tu de ce crezi?

— Nu seamănă deloc cu ea! Lucy e blondă, are ochi albaștri... probabil i-a moștenit de la tatăl ei.

— Oricum, sînt al dracului de sigur că nu i-a moștenit de la noi. Se întoarce cu fața spre ea. Izzy, trebuie să vorbim. Trebuie să-i spunem.

— Lui *Lucy*? E prea mică, nu poate să...

— Nu, să-i spunem lui Hannah Roennfeldt.

— De ce? întrebă Isabel îngrozită.

— Merită să știe.

Isabel se înfioră. În clipe de tristețe se întrebese dacă e mai rău să crezi că ți-ai pierdut copilul sau să crezi că trăiește, dar nu-l vei mai vedea niciodată; își imaginase chinurile prin care trecuse Hannah.

Dar, dacă s-ar arăta chiar și pentru o clipă de acord cu Tom, totul ar fi pierdut, știa asta.

— Tom, ce-am făcut este pentru toată viața. Nu e drept să pui fleacurile care-ți tulbură conștiința mai presus de binele lui Lucy.

— Fleacuri? Pentru numele lui Dumnezeu, Isabel, nu vorbim despre faptul că am șterpelit doi bănuți din cutia milei. Vorbim despre viața unui copil! Și despre viața unei femei, pe deasupra. Fiecare clipă

de fericire pe care o trăim noi ar trebui trecută în contul *ei*. Așa ceva nu e drept, oricît ne-am strădui noi să găsim o cale de scăpare.

— Tom, ești obosit și trist și nu gîndești limpede. Mîine-dimineață o să vezi totul altfel. Nu sînt dispusă să mai discut despre asta acum. Pur și simplu. Îl prinse de mîină și se luptă să-și stăpînească tremurul glasului pe care îl stîrnise întrebarea lui. Nu sîntem... nu trăim într-o lume perfectă, dragul meu. Trebuie să o luăm așa cum e și să ne descurcăm cît mai bine.

El o privi lung, stăpînit de impresia că poate ea nici nu există. Poate că nimic din toate astea nu există, căci distanța de cîțiva milimetri dintre ei parcă ajunsese să despartă două realități complet diferite și între ei nu mai exista nici un punct de întîlnire.

*

Lui Lucy îi place foarte mult să se uite la pozele făcute cînd era mică, cînd a fost prima oară la Partageuse.

— Asta-s eu! îi spune ea lui Tom, care o ține pe genunchi, și îi arată fotografia de pe masă. Da' atunci eram mică. Acum sînt mare!

— Sigur că da, dragostea mea. Ai să împlinești patru ani.

— Iar asta, arată fetița cu hotărîre, e mama lu' mami.

— Așa e. Mama lui mami e bunica.

— Iar ăsta e tata lu' tati.

— Nu, ăsta nu e tati al meu, e tati al lui mami. E bunicul.

Lucy pare sceptică.

— Da, știu că e cam complicat. Dar bunicul și bunica nu sînt mama mea și tatăl meu.

— Și cine sînt mama ta și tatăl tău?

— Uite cum e, zise Tom trecînd-o de pe un picior pe altul, mama mea și tatăl meu se numeau Eleanor și Edward.

— Și ei sînt bunica mea și bunicul meu?

— Au murit amîndoi, iubito, zise Tom evitînd răspunsul.

— Înțeleg, zise Lucy dînd din cap cu seriozitate, într-un fel care-l făcu pe Tom să creadă că nu pricepe nimic din spusele lui.

— Ca Millie.

Tom uitase complet ce se întîmplase cu cîteva săptămîni în urmă, cînd o capră se îmbolnăvisese și murise.

— Da, așa cum a murit Millie.

— De ce?

— De ce-a murit Millie? întrebă el.

— De ce-au murit mama ta și tata tău?

— Păi, pentru că... pentru că au fost bătrîni și bolnavi. Asta s-a întîmplat de mult, adăugă el.

— Și eu o să mor?

El o privi serios:

— N-o să mori dacă pot eu să împiedic lucrul ăsta, Lulu.

Dar în ultimul timp fiecare zi trăită alături de acest copil devenea un risc. Fiecare moment o eschivare. Cu cît învăța mai multe cuvinte, cu atît sporea și capacitatea ei de a investiga lumea din jur, de a defini portretul a ceea ce era ea însăși. Pe Tom îl măcina gîndul că percepția ei despre viață și despre ea însăși se întemeia pe o unică, uriașă minciună: o minciună la construirea și desăvîrșirea căreia el însuși participase.

— Mergem să căutăm crabi, iubito? Hai să-i dăm lui mami desenul pe care l-ai făcut și pe urmă du-te și ia-ți găletușa și lopățica.

*

Fiecare suprafață din compartimentul felinarului strălucea: Tom avusese totdeauna grijă de ele, dar acum pornise război împotriva fiecărui șurub, fiecărei greutate, pînă ce le făcuse să strălucească. În ultimul timp mirosea tot timpul a soluție de curățat. Prismele sclipeau, iar raza de lumină ieșea fără să

se împiedice nici măcar de un fir de praf. Fiecare piesă a mecanismului se mișca fără cusur. Instalația nu funcționase nicicînd cu atîta precizie.

Casa lor, în schimb, avusese de suferit.

— N-ai putea să pui puțin chit în crăpătura aia? îl întrebă Isabel cînd stăteau în bucătărie, după prînz.

— O să mă ocup de ea cînd o să fiu gata cu pregătirile pentru inspecție.

— Dar ești gata pentru inspecție de cîteva săptămîni, ba chiar de cîteva luni. Că doar nu vine regele, nu?

— Vreau să fie totul perfect, atîta tot. Ți-am mai spus, sîntem propuși pentru postul de la Point Moore. Am locui pe continent, în apropiere de Geraldton. Am trăi printre oameni. Și am fi la sute de kilometri de Partageuse.

— Era o vreme cînd n-ai fi plecat de pe Ianus nici în ruptul capului.

— Așa e, dar vremurile se schimbă.

— Nu vremurile s-au schimbat, Tom, spuse ea. Totdeauna ai spus că, dacă locul în care este farul arată altfel, nu înseamnă că farul s-a mutat din loc.

— Ei, atunci dă-ți tu singură seama ce s-a schimbat, zise el, își luă cheia cu care lucra și plecă spre magazia de materiale fără să se uite înapoi.

În seara aceea Tom își luă o sticlă de whisky și se duse să privească stelele de pe faleză. Vîntul molcom îi mîngîia fața, el urmărea constelațiile și savura tăria băuturii. Se uită cu atenție la rotirea razei de lumină și rîse cu amărăciune la gîndul că unghiul în care bătea lumina făcea ca insula să rămînă

tot timpul cufundată în întuneric. Un far este destinat altora; nu poate să lumineze spațiul din imediata lui apropiere.

[1](#). Biblia sau Sfînta Scriptură, Liga Bibliei, București, 2010, p. 573 (n. tr.).

Capitolul 21

Sărbătoarea care s-a organizat trei luni mai tîrziu a fost măreață, judecînd după standardele zonei de sud-vest. Șeful Departamentului Marinei Comerciale a venit tocmai de la Perth împreună cu guvernatorul provinciei. Notabilitățile orașului erau toate acolo – primarul, șeful portului, vicarul, trei dintre ultimii cinci paznici de far. S-au adunat pentru a aniversa patruzeci de ani de cînd farul fusese aprins pentru prima dată, în ianuarie 1890. Cu ocazia acestui eveniment, familia Sherbourne primise un scurt concediu excepțional.

Tom își trecu un deget între gât și gulerul scrobrit care-l strângea. „Mă simt ca un idiot!“, i se plînse lui Ralph împreună cu care stătea în spatele scenei, după o perdea, și privea adunarea. Așezați în rînduri ordonate erau acolo ingineri din serviciul municipal și funcționari din port și de la Faruri care, de-a lungul timpului, avuseseră legături cu farul de pe Ianus. Dincolo de ferestrele deschise, noaptea de vară răsuna de țîrîitul greierilor. Isabel și părinții ei ședeau pe o latură a sălii, Bill Graysmark o ținea pe Lucy pe genunchi, iar fetița turuia poezioare.

— Gîndește-te la berea pe care o vom avea la discreție, fiule, îi șopti Ralph lui Tom. Nici măcar Jock Johnson n-o să poată trîncăni prea mult în seara asta – costumul ăla cred că-l ucide.

Îi făcu semn cu capul spre un bărbat chel – lac de transpirație, îmbrăcat în robă cu guler de hermină și purtînd la gît colanul de primar – care se plimba încolo și înapoi, în așteptarea momentului cînd se va adresa celor adunați în primăria cam șubredă.

— Du-te înainte, Ralph, vin și eu imediat, îi spuse Tom. Trebuie să ies un pic – și se îndreaptă spre toaleta din spatele primăriei.

Întorcîndu-se de acolo, băgă de seamă că o femeie îl privește insistent. Se asigură că nu e descheiat la prohab; se uită în spate, zicînd că poate urmărește pe altcineva. Ea nu-și luă ochii de la el, apoi se apropie și zise:

— Nu vă mai amintiți de mine, nu-i așa?

Tom o privi din nou.

— Îmi pare rău, cred că mă confundați.

— A trecut mult de-atunci, zise ea roșind.

În clipa aceea expresia ei se schimbă și Tom o recunoscu în ea pe fata de pe vapor, din prima lui călătorie spre Point Partageuse.

Îmbătrînise, era slabă, avea cearcăne sub ochi. Tom se întrebă dacă nu cumva e bolnavă. Și-o aminti, îmbrăcată în cămașă de noapte, cu ochii plini de spaimă, țintuită la perete de un bețivan idiot.

Amintirea aceasta făcea parte din viața altui om, dintr-un alt timp. Atunci presupusese că ea se

îndreaptă spre Perth. De-a lungul anilor se întrebase de vreo două ori ce-o mai fi făcînd și ce s-o fi ales de individul care se luase de ea. Nu vorbise cu nimeni despre acest incident, nici măcar cu Isabel, iar instinctul îi spunea că acum e deja prea tîrziu.

— Nu vreau decît să vă mulțumesc, începu femeia, dar se întrerupse cînd, de la ușa din spate a primăriei, o voce strigă:

— Începem imediat. Ar fi bine să intrați.

— Scuzați-mă, trebuie să plec, zise Tom. Poate ne vedem la sfârșit.

De îndată ce își luă locul pe scenă, ceremonia începu. Se ținură discursuri, paznicii de far mai bătrâni pusură câteva glume, se făcu dezvelirea unei machete a farului așa cum fusese el la început.

— Macheta aceasta a fost făcută pe cheltuiala domnului Septimus Potts, binefăcătorul nostru. Mă

bucur că domnul Potts însuși este aici, la mica noastră întrunire, împreună cu fermecătoarele sale fiice, Hannah și Gwen, și v-aș ruga să-i mulțumiți așa cum știți. Spunînd aceste cuvinte, îl indică printr-un gest pe un domn în vîrstă care ședea lîngă două doamne, dintre care una – constată Tom, cu senzația că-

i vine să vomite – era fata de pe vapor. Simți că se sufocă și începu să transpire.

Se uită la Isabel, căreia îi înghețase zîmbetul pe buze, dar care aplauda la fel ca toți cei din față.

— Și, firește, doamnelor și domnilor, este cu noi în această seară actualul paznic de far de pe Ianus, domnul Thomas Sherbourne. Sînt convins că Tom va fi încîntat să ne spună câteva cuvinte despre viața pe Ianus Rock în ziua de azi. Se întoarse spre Tom și îl invită printr-un gest la tribună.

Tom încremeni. Nu-i spusese nimeni că i se va cere să țină un discurs. Era încă amețit de pe urma întîlnirii cu Hannah Roennfeldt. Participanții aplaudară. Primarul îi făcu semn din nou, de data aceasta mai autoritar.

— Hai, sus, tinere!

Tom nu era sigur dacă e treaz sau visează. O clipă se întrebă dacă nu cumva tot ceea ce se întîmplase din ziua în care barca fusese adusă de valuri, nu făcea parte dintr-un coșmar îngrozitor și totodată milostiv. Dar acolo, printre participanți, se aflau Isabel și familia Potts și Bluey – fiecare dintre ei o prezență concretă și incontestabilă. Se ridică în picioare, cu inima bătîndu-i nebunește, și păși spre tribuna vorbitorilor ca și cum ar fi pășit spre eșafod.

— Hm, hm, începu el, stîrnind un val de rîsete printre spectatori. Nu m-am așteptat la așa ceva. Își șterse palmele pe pantaloni și se prinse cu mâinile de tribună ca să-și găsească un sprijin. Viața pe Ianus în ziua de azi... Își pierdu șirul, se opri și repetă: Viața pe Ianus în ziua de azi...

Cum să le vorbească acestor oameni despre izolare? Cum să-i facă să înțeleagă lumea de acolo, la fel de îndepărtată de viața lor ca o altă galaxie? Clopotul de sticlă ce separa Ianus Rock de restul lumii se spărsese ca un vas de sticlă: el se afla aici, în mijlocul unei mulțimi, într-o sală obișnuită, concretă, plină de oameni, de alte vieți. Și Hannah Roennfeldt era printre ei. Urmă o pauză lungă. Cîțiva tușiră, alții se foiră în scaune.

— Farul de pe Ianus a fost proiectat de niște oameni inteligenți, după părerea mea. Și a fost construit de niște oameni curajoși. Eu nu fac decît să pun în valoare munca lor. Să fac ca flacăra să ardă

mereu.

Înima încă îi bătea cu putere, așa că se refugie în zona aspectelor tehnice, practice, despre care putea vorbi fără a fi obligat să gîndească.

— Oamenii își închipuie că flacăra este uriașă, dar nu este așa – lumina propriu-zisă vine de la vaporii de petrol lampant care ard în interiorul unei mantale incandescente. Lumina este amplificată și dirijată printr-un ansamblu uriaș de prisme din sticlă, înalt de aproape patru metri, numit lentila Fresnel de prim rang, care concentrează lumina într-un fascicul atît de puternic, încît poate fi văzut de la o distanță de treizeci de mile. E uimitor cînd te gîndești că un foc atît de mic poate deveni o lumină atît de puternică, încît să se vadă de la mare distanță. Treaba mea... treaba mea este să-l țin curat. Să-l țin în mișcare. Cînd ești acolo, parcă trăiești în altă lume, în alt timp: nu se schimbă nimic în afară de anotimpuri. Pe coastele Australiei sînt zeci de faruri – o mulțime de oameni la fel ca mine care încearcă

să facă drumul vaselor sigur, menținînd lumina aprinsă pentru aceia care ar putea avea nevoie de ea, deși noi, de cele mai multe ori, nu-i vedem sau nu știm cine sînt. Chiar nu văd ce aș putea să vă mai spun. În afară de faptul că nu știi niciodată ce îți poate lăsa fluxul pe plajă, de la o zi la alta... tot felul de lucruri pe care ni le azvîrl cele două oceane. Observă că primarul se uită la ceas. Păi, cred că v-am ținut destul departe de mesele îmbelșugate – toată lumea e însetată pe căldura asta. Vă mulțumesc, încheie el, se întoarce brusc și se așează pe scaun, cuvintele lui fiind urmate de un ropot modest de aplauze din mulțimea nedumerită.

— Te simți bine, prietene? îl întrebă Ralph în șoaptă. Ești cam palid.

— Nu prea-mi plac surprizele, îi răspunse Tom laconic.

Doamna căpitan Hasluck era mare amatoare de petreceri. Iar la Partageuse rareori avea parte de asemenea bucurii, așa că în seara asta era în culmea fericirii. Era datoria ei, și și-o îndeplinea cu nespusă plăcere, ca, în calitate de soție a șefului portului, să facă participanții să vorbească între ei, mai ales că erau de față și oaspeți din Perth. Luneca de la un grup la altul, făcea prezentări, le aducea oamenilor aminte unele nume și le propunea subiecte de conversație pe teme de interes comun. Îl urmărea cu atenție pe pastorul Norkells să vadă cît bea, o consultă pe soția directorului de la marina comercială cu privire la curățarea aplicațiilor aurii de pe uniformă. Reuși chiar să îl convingă pe Neville Whittnish să spună cum a salvat echipajul unei goelete a cărei încărcătură de rom luase foc în apropiere de Ianus în 1899.

— Firește, asta s-a întîmplat înainte de a lua ființă federația și cu mult înainte ca farurile să cadă în mîinile Commonwealth-ului, spuse el. De atunci formalitățile s-au complicat mult.

Soția guvernatorului aprobă din cap așa cum se cuvenea și se întrebă dacă el știe că are mătreață.

Doamna căpitan privi în jur, ca să vadă ce ar mai fi de făcut și sesiză o ocazie.

— Isabel, draga mea! zise ea prinzînd-o ușor de mînă. Ce discurs interesant a ținut Tom! Vorbi puțin și cu Lucy, pe care Isabel o ținea pe un șold: Cam tîrziu pentru tine, domnișoară! Sper că nu o superi pe mami!

— Niciodată, zîmbi Isabel.

Cu o mișcare abilă, doamna Hasluck o trase aproape pe o femeie care tocmai trecea pe lîngă ele.

— Gwen! O cunoști pe Isabel Sherbourne, nu-i așa?

Gwen Potts șovăi puțin. Ea și sora ei erau ceva mai mari decît Isabel și, cum făcuseră școala în Perth, nu o cunoșteau prea bine. Doamna Căpitan îi sesiză ezitarea.

— *Graysmark*. Probabil o știi sub numele de Isabel Graysmark, zise ea.

— Ah, da... sigur că știu cine sînteți, zîmbi ea politico. Tatăl dumneavoastră este directorul școlii.

— Da, răspunse Isabel simțind un val de greață.

Se uită în jur, căutînd un pretext să se retragă.

Doamna căpitan începu să regrete că făcuse prezentările. Fetele din familia Potts nu prea aveau de-a face cu cele din Partageuse. Și-apoi, după toată povestea aia cu neamțul... sora ei se cam... Of, Doamne... Începu să caute o cale de a rezolva situația cînd Gwen îi făcu un semn lui Hannah, care era la cîțiva pași mai încolo.

— Ți-ai dat seama, Hannah, că domnul Sherbourne, care tocmai a ținut discursul, este căsătorit cu Isabel Graysmark? Fiica directorului școlii, o știi.

— Nu, nu mi-am dat seama, răspunse Hannah, care părea cu gîndul în altă parte cînd veni lîngă ele.

Incapabilă să scoată vreun cuvînt, Isabel înțepeni cînd femeia din fața ei întoarse încet spre ea un chip stors de vlagă. O strînse pe Lucy mai tare lîngă ea și încercă să articuleze cîteva vorbe de salut, dar nu reuși.

— Cum o cheamă pe micuța dumneavoastră? întrebă Gwen zîbind.

— Lucy.

Făcînd un efort uriaș, Isabel reuși să nu o rupă la fugă ca să iasă din sală.

— Minunat nume, răspunse Gwen.

— Lucy, repetă Hannah pronunțînd parcă un cuvînt dintr-o limbă străină.

Privea insistent fetița și întinse mîna să o mîngîie pe braț.

Isabel tresări. Inima i se zbătea în piept cuprinsă de groază văzînd expresia de pe chipul lui Hannah, care nu-și mai lua ochii de la copil. N-avea cum să o recunoască, firește. Și totuși poate că...

Lucy, la rîndul ei, părea hipnotizată de atingerea ei. Privi insistent în ochii femeii, nici una dintre ele

nu zîmbi, nu se încruntă, ca și cum amîndouă s-ar fi concentrat pe dezlegarea unei enigme.

— Mami, rosti ea și amîndouă femeile clipiră. Mami, somn, zise fetița și se frecă la ochi.

Timp de o fracțiune de secundă Isabel se văzu trecînd-o pe Lucy în brațele lui Hannah. Ea era mama. Era dreptul ei. Dar se lăsase pradă unei halucinații. Nu, de prea multe ori se gîndise la lucrul ăsta. Nu mai putea reveni asupra hotărîrii luate. Indiferent ce avusese de gînd Dumnezeu cînd aranjase totul, Isabel trebuia să rămînă fidelă acelui plan, să meargă în direcția voinței lui Dumnezeu. Își scotoci mintea încercînd să spună ceva.

— Ah, iată-l și pe omul zilei! exclamă doamna Hasluck văzîndu-l pe Tom care se apropia și îl aduse lîngă ele, iar ea se îndreptă spre alt grup.

Tom o căutase pe Isabel, vrînd să dispară discret de acolo, cînd lumea se îndrepta spre mesele încărcate cu sandviciuri și cîrnați. Cînd observă cu cine stătea ea de vorbă, îl trecu un fior și inima începu să-i bată tare, mai tare decît pînă atunci.

— Tom, doamnele sînt Hannah și Gwen Potts, zise Isabel, afișînd un zîmbet înghețat.

Tom rămase cu ochii la soția lui, care o ținea pe Lucy pe șold și care îi puse o mîna pe braț.

— Bună seara, rosti Gwen.

— Mă bucur să vă întîlnesc din nou și să facem cunoștință cu adevărat, spuse Hannah luîndu-și în sfîrșit ochii de la copil.

Tom nu reuși să articuleze nici un cuvînt.

— „Cu adevărat?“ repetă Gwen.

— De fapt, ne-am cunoscut cu niște ani în urmă, dar nu i-am știut niciodată numele domnului.

Acum Isabel se uita îngrijorată cînd la unul, cînd la celălalt.

— Soțul dumneavoastră a fost un adevărat cavaler. M-a scăpat de un individ care... în fine, care nu-mi dădea pace. Pe vaporul cu care veneam de la Sydney. Citind în ochii lui Gwen o întrebare, Hannah zise: Ei, o să-ți spun mai încolo. S-a întîmplat cu mult timp în urmă. Apoi, adresîndu-se lui Tom: Nu știam că sînteți pe Ianus.

Între cei trei se lăsă o tăcere apăsătoare, așa cum stăteau, doar la un pas unul de altul și totuși la o distanță uriașă.

— Tati! zise Lucy în cele din urmă și întinse brațele spre Tom.

Isabel se opuse, dar fetița se supără. Vreau la tati! Și-și puse brațele după gîtul lui și se trase spre el. Fără prea multă tragere de inimă, Tom o lăsă să se suie la el în brațe, agățată de gîtul lui și cu capul

pe pieptul lui, ascultându-i bătăile inimii.

Gwen Potts o întrebă ceva pe Isabel, iar Tom încercă să profite de moment pentru a pleca, dar Hannah îl reținu atingându-i ușor brațul:

— Mi-a plăcut foarte mult ce ați spus, că farul este acolo pentru oricine are nevoie de el. Făcu o pauză, ca să-și aleagă cuvintele potrivite. Pot să vă întreb ceva, domnule Sherbourne?

Întrebarea ei îl umplu de groază, dar răspunse:

— Ce anume?

— Poate o să vi se pară o întrebare stranie, dar...se întâmplă vreodată ca navele să salveze oameni pierduți departe în larg? Ați auzit, să zicem, istorii despre bărci culese din valuri? Despre supraviețuitori ajunși poate tocmai la celălalt capăt al pământului? Mă întrebam dacă ați auzit vreodată

povești de felul ăsta...

Tom tuși să-și dreagă glasul.

— Știți, dacă vorbim despre ocean, orice este posibil, cred. Absolut orice.

— Înțeleg... Vă mulțumesc. Hannah trase adânc aer în piept și o mai privi o dată pe Lucy. Apoi adăugă, ca și cum ideea i-ar fi venit ulterior: Apropo, v-am urmat sfatul cu privire la bărbatul acela de pe vas. Așa cum spuneati, avea el și așa destule probleme. Se întoarse spre sora ei: Aș vrea să plec acasă, Gwen. Nu sînt prea mare amatoare de evenimente de felul ăsta. Apoi, către Tom și Isabel: Vă

rog să mă scuzați.

Era gata să plece cînd Lucy rosti cu glasul somnoros: „Pa, pa!” și le făcu un semn de rămas-bun cu mîna. Hannah încercă să zîmbească și-i răspunse: „Pa, pa!”. Printre lacrimi, adăugă:

— Aveți o fetiță foarte, foarte drăgălașă – și plecă în grabă spre ușă.

— Îmi pare foarte rău, interveni Gwen. Hannah a trecut printr-o mare nenorocire acum cîțiva ani.

Și-a pierdut familia pe mare... soțul și fiica ei care ar fi avut acum cam aceeași vîrstă ca fetița dumneavoastră. Mereu pune astfel de întrebări. Așa i se întâmplă cînd vede copii mici.

— Îngrozitor, reuși să îngaime Isabel.

— Ar trebui să mă duc să văd cum se simte.

Cînd Gwen plecă, mama lui Isabel se apropie de ei.

— Nu-i așa că ești mândră de tatăl tău, Lucy? Ce băiat deștept și ce discurs grozav a ținut! Se întoarse spre Isabel. Nu vrei s-o duc eu acasă? Ca să mai stați voi să vă distrați la petrecere? Cred că

n-ați mai dansat de câțiva ani buni. Știi că ușa e mereu descuiată, așa că intrați fără probleme.

Isabel se întoarse să vadă ce spune Tom.

— I-am promis lui Bluey și băieților că mă duc să beau o bere cu ei. Toată chestia asta nu prea e pe gustul meu.

Și fără să se mai uite la soția lui, dispăru cu pași mari în noapte.

*

În aceeași seară, ceva mai târziu, când Isabel se uită în oglindă, după ce se spălase pe față, pentru o clipă îi apărură chipul lui Hannah, pustiit de durere. Se stropi din nou cu apă pe față pentru a îndepărta imaginea insuportabilă, odată cu urmele de transpirație rămase după întâlnirea cu ea. Dar nu reuși să

spele imaginea și nici să alunge fiorul de spaimă care o cuprinsese când aflase că Tom se mai întâlnise cu ea. Nu-și putea explica de ce lucrul acesta înrăutățește situația, dar îi dădea senzația că pământul i se clătinase sub picioare.

Întâlnirea îi produsese un șoc. Fusesse pusă în situația de a vedea de aproape abisul din ochii lui Hannah Roennfeldt. De a simți parfumul abia perceptibil al pudrei cu care se dădea. De a simți, aproape fizic, starea ei de ființă lipsită de orice speranță. Dar în același timp i se înfățișase perspectiva de a o pierde pe Lucy. Mușchii brațelor i se încordară, ca și cum ar fi strâns copilul la piept.

— O, Doamne, se rugă ea, dăruiește-i pacea lui Hannah Roennfeldt. Și îngăduie-mi să o păstrez pe Lucy în siguranță.

Tom nu se întorsese acasă. Întră în camera lui Lucy să vadă dacă fetița e bine. Îi luă din mînuță o carte cu poze și o puse pe noptieră.

— Somn ușor, îngerașul meu, îi șopti fetiței, care dormea deja, și o sărută.

Cînd o mîngîie pe obraz se trezi că face o comparație între ovalul feței copilului și cel văzut mai devreme în oglindă, căutînd ceva în forma bărbiei sau în arcuirea sprîncenelor – o căutare care în scurt timp deveni obișnuiță.

Capitolul 22

— Mami, putem să ne luăm și noi o pisică? întrebă Lucy a doua zi dimineată cînd intra, după Isabel, în bucătăria bunicii.

Era fascinată de animalul tărcat, Tabatha Tabby, care se plimba prin casă. Văzuse pisici în cărțile de povești, dar aceasta era prima pisică adevărată pe care o atingea.

— Ei, nu cred că o pisică ar fi prea fericită pe Ianus, gândăcelule. N-ar avea prieteni cu care să se joace, răspunse Isabel cu un aer absent.

— Tati, putem să ne luăm și noi o pisică? Te rog! întrebă Lucy la fel de încrezătoare, incapabilă să perceapă atmosfera tensionată din jurul ei.

Tom se întorsese acasă după ce Isabel adormise și se sculase de dimineață înaintea tuturor. Acum ședea la masa din bucătărie și răsfoia un număr vechi de o săptămână din ziarul *Western Australian*.

— Lulu, ce-ar fi să o duci pe Tabatha în grădină și să porniți amîndouă într-o aventură... în căutare de șoareci? zise Tom.

Fetița luă animalul docil în brațe și ieși cu pași nesiguri din bucătărie. De îndată ce ieși ea, Tom se întoarse spre Isabel:

— Cît o s-o mai ținem așa, Izz? Cît dracu' o s-o mai ținem așa?

— Ce?

— Cum de putem face una ca asta? Cum de sîntem în stare s-o ținem așa zi după zi? Știai că biata femeie a luat-o razna din cauza noastră. Acum ai văzut-o cu ochii tăi!

— Nu putem face nimic, Tom. Știi la fel de bine ca mine. Dar chipul lui Hannah îmi reveni în minte, la fel și glasul ei. Tom strînse din dinți, ea încercă să-l în pace: Poate... — se încumetă ea — ... poate...

nu știu, cînd o mai crește Lucy, o să-i putem spune lui Hannah, cînd durerea n-o să mai fie atît de sfișietoare. Dar asta va fi peste mulți ani, Tom, peste mulți ani.

Uluit atît de faptul că ea e dispusă la o asemenea concesiune, cît și de faptul că soluția era peste puțină, Tom insistă:

— Cît o să mai așteptăm, Isabel? Nu putem amîna lucrurile încă niște ani. Gîndește-te la situația ei!

Gîndește-te la viața ei! Tu chiar *ai cunoscut-o* pe femeia asta!

Jignită de faptul că Tom nu-i apreciază sugestia, Isabel trăi un moment de spaimă adevărată.

— Păi, după cîte văd, și tu o cunoști, Tom Sherbourne. Dar n-ai scos un cuvîntel despre asta, nu-i așa?

Tom rămase complet uluit de contraatacul ei.

— Cum adi... Nu o *cunosc* deloc. Am întîlnit-o, atît. O singură dată.

— Cînd?

— Așa cum ți-am spus, pe vasul cu care am venit de la Sydney.

— Și-acum tocmai din acest motiv faci asta, nu? De ce nu mi-ai spus nimic despre ea pînă acum?

Ce înseamnă cuvintele ei, „ați fost un adevărat cavaler“? Ce-mi ascunzi?

— Ce-ți ascund *eu* ție? Asta-i prea de tot!

— Nu știu mai nimic despre trecutul tău, Tom. Cine știe cîte lucruri îmi ascunzi? Cîte aventuri la bordul navelor?

— Destul! Termină imediat, Isabel! Și Tom se ridică în picioare. O tot ții ca o moară stricată cu Hannah Roennfeldt numai ca să schimbi vorba pentru că știi că am dreptate. Chiar nu contează dacă am mai întîlnit-o sau nu pînă acum. Dădu din cap cu amărăciune și încercă să facă apel la rațiunea ei: Izz, ai văzut în ce hal a ajuns femeia asta. Totul este din vina *noastră*. Se întoarse cu spatele la ea. În război am văzut... am văzut niște lucruri, Izz... Lucruri despre care nu ți-am vorbit niciodată și n-am s-o fac nici de acum încolo. Am *făcut* niște lucruri... Avea pumnii strînși și dinții încleștați. Mi-am jurat că n-am să mai fac niciodată pe cineva să sufere, dacă îmi va sta în puteri. De ce crezi tu că m-am angajat la Faruri? Mi-am spus că poate așa o să reușesc să fac bine cuiva, că poate o să salvez vreun nefericit de la naufragiu. Și acum uite în ce m-am băgat! Nu i-aș dori nici unui *cîine* să treacă prin ce a trecut Hannah Roennfeldt! Se întoarse în loc, căutîndu-și cu dificultate cuvintele: Dumnezeu mare, am învățat în Franța că te poți considera un tip norocos dacă ai o bucată de pîine și dinți cu care să o mesteci. Se opri, copleșit de avalanșa de imagini care-i asaltau mintea. Așa că, atunci cînd te-am întîlnit pe tine și m-ai învrednicit cu o privire, mi s-a părut că am ajuns într-un paradis al dracului de frumos.

Se opri pentru un moment, complet uluit.

— Ce sîntem noi, Izz? Cam ce fel de joc ne închipuim că jucăm, pentru numele lui Dumnezeu? Am jurat că voi rămîne lîngă tine la bine și la greu, Isabel, *la bine și la greu*! Ei bine, să știi de la mine că

am ajuns amîndoi într-un punct în care este al dracului de greu, zise el și porni cu pași mari pe coridor.

Lucy se opri în cadrul ușii din spate și asculta uimită sfîrșitul acestei discuții aprinse fără ca vreunul dintre ei să o vadă. Nu-l auzise niciodată pe Tom rostind atît de multe cuvinte și nici atît de tare. Nu-l văzuse niciodată plîngînd.

*

— A dispărut!

Cu aceste cuvinte îl întîmpină Isabel pe Tom cînd el se întoarse acasă la familia Graysmark, împreună cu Bluey.

— Cine?

— Lucy! Am lăsat-o afară, se juca cu pisica și m-am dus să fac bagajele. Credeam că are mama grijă de ea, iar mama a zis că mă ocup eu.

— Liniștește-te, Izz! Liniștește-te! rosti Tom și îi prinse amîndouă mîinile. S-o luăm încet. Cînd ai văzut-o ultima oară?

— Acum o oră? Poate două.

— Cînd ți-ai dat seama că lipsește?

— Acum cîteva minute. Tata s-a dus s-o caute printre tufele din spate.

Partageuse se învecina cu o zonă de arbuști, iar dincolo de grădina îngrijită a familiei Graysmark se întindea o zonă întinsă de vegetație pitică ce se pierdea în pădure.

— Doamne, ce bine c-ai venit, Tom! Și Violet veni în fugă din verandă. Îmi pare atît de rău... numai eu sînt de vină. Trebuia să stau cu ochii pe ea! Bill a plecat în căutarea ei pe vechiul drum forestier...

— În ce alte locuri s-ar mai fi putut duce? întrebă Tom regăsindu-și reflexele gîndirii ordonate și practice. Locuri despre care i-ați povestit tu și Billy?

— Poate fi oriunde, răspunse Violet dînd din cap.

— Tom, pe-aici sînt șerpi. Păianjeni ucigași. Doamne, apără-ne! se rugă Isabel.

— Cînd eram copil, interveni Bluey, mă jucam și eu prin tufele alea, doamnă S. N-o să pățească nimic. O s-o găsim sigur. Vino, Tom!

— Izz... eu mă duc cu Bluey să căutăm prin tufișuri, să vedem dacă dăm de ceva urme. Tu mai uită-te prin grădină și prin fața casei. Violet, scotocește toată casa... prin dulapuri, pe sub paturi. Peste tot pe unde s-ar fi putut duce după pisică. Dacă n-o găsim într-o oră, va trebui să anunțăm poliția, să mobilizeze vînătorii aborigeni.

Cînd auzi cuvîntul „poliție“, Isabel îi aruncă o privire scurtă.

— N-o să fie nevoie, spuse Bluey. N-o să pățească nimic, doamnă S., aveți puțină răbdare și o să vedeți.

Abia după ce bărbații se depărtară și femeile nu-i mai puteau auzi, Bluey spuse:

— Să sperăm că a făcut gălăgie pe drum. Ziua șerpilor dorm. Dacă te aud prin preajmă, se feresc din calea ta. Dar dacă-i iei prin surprindere... A mai plecat vreodată atît de departe?

— Nici n-a avut unde dracu' să se ducă, răspunse Tom tăios. Scuză-mă, Bluey... N-am vrut să... Nu are noțiunea distanței. Pe Ianus totul e aproape de casă.

— Nu-ți face probleme, îl liniștește Bluey. E singurul tău copil... e normal să fii îngrijorat.

Mergeau strigînd-o tot timpul pe Lucy, așteptînd zadarnic un răspuns. Înainte de-a lungul unei foste poteci, acum în cea mai mare parte acoperită de vegetație cît un stat de om, ale cărei ramuri se împleteau la înălțime, dar pe sub care Lucy ar fi putut trece fără nici o dificultate.

După ce merseră vreo cincisprezece minute, dădură de un fel de luminiș, din care drumul se ramifica în mai multe direcții.

— Pe-aici sînt o mulțime de poteci, spuse Bluey. Odinioară se deschisese un drum, pe vremea cînd se căuta lemn de bună calitate. Pe ici, pe colo sînt gropi, mergi cu grijă. Cele mai multe sînt deja acoperite, adăugă el, referindu-se la puțurile săpate cu mult timp în urmă în căutare de surse de apă.

O fetiță crescută lîngă un far nu cunoaște frica. Știe că nu trebuie să se apropie prea mult de buza stîncilor. Știe că păianjenii mușcă și trebuie să te ferești de ei. Știe foarte bine că nu te duci să înoți decît dacă mama sau tata sînt lîngă tine. În apă știe să deosebească aripa unui delfin inofensiv, care se

mișcă în sus și în jos, de aripa unui rechin, care stă nemișcată cînd taie apa. La Partageuse, dacă trage pisica de coadă, s-ar putea să o zgîrie. De aceste primejdii este conștientă.

Așa că se duce după Tabatha Tabby pînă trece de hotarul grădinii, nu știe că s-ar putea rătăci. După un timp nu mai vede pisica, dar acum e deja prea tîrziu – a ajuns prea departe pentru a mai găsi drumul înapoi și, cu cît încearcă să-l găsească, cu atît se depărtează mai mult.

În cele din urmă ajunge într-un luminiș și se așază lîngă un buștean. Privește în jur. Vede furnici, de care știe că trebuie să se ferească și are grijă să se țină departe de urmele pe care le lasă ele. Nu e speriată. Mama și tata o s-o găsească.

În timp ce stă acolo și face desene pe pămîntul nisipos cu o rămurică, observă că de sub un buștean iese o făptură ciudată, mai lungă decît degetul ei. Nu seamănă cu cele pe care le-a mai văzut pînă acum: are corpul lung, piciorușe ca de insectă sau păianjen, dar are și două brațe puternice ca ale crabilor pe care tata îi prinde uneori pe Ianus. Fascinată, o atinge cu rămurica și imediat coada i se arcuieste frumos spre cap. În clipa aceea, mai apare o făptură, la fel ca prima, la mică distanță.

E încîntată de felul în care insectele vin după bețișorul ei și încearcă să-l apuce cu brațele ca de crab. De sub buștean mai apare și a treia. Timpul trece încet.

Cînd ajung în luminiș, Tom tresare. Sub buștean zărește un picioruș încălțat în pantof.

— Lucy! Se repede spre bușteanul lîngă care stă Lucy și se joacă cu o rămurică. Lu...! Și

încremenește când își dă seama că de capătul bețișorului e agățat un scorpion. Iisuse Hristoase, Lucy! Ia repede fetița, o ridică cât mai sus în aer, aruncă bețișorul și strivește scorpionul cu piciorul. Ce naiba faci, Lucy? strigă el, în timp ce copila protestează.

— Tati, l-ai omorât.

— Lucy, e foarte rău. Te-a mușcat?

— Nu, sîntem prieteni. Și uite, îi arată ea desfăcînd buzunarul larg al șorțulețului, am prins unul și pentru *tine*.

— Doamne, apără-ne! Nu mișca!

Și lasă fetița jos. Îi ia din mînă rămurica și o bagă în buzunar, așteaptă ca scorpionul să se prindă de ea, îl scoate încet, îl aruncă la pămînt și îl strivește cu piciorul.

— Ei, drăcia dracului, Lucy! Îi examinează cu atenție brațele și picioarele căutînd urme de mușcături sau de înțepături. Ești sigură că nu te-am înțepat? Te doare ceva?

Ea clatină din cap.

— Am avut o aventură! Eu singură!

— Chiar că ai avut o aventură!

— Uită-te bine, zise Bluey. Uneori nici nu se văd urmele de înțepătură. Dar nu pare amețită. Ăsta e semn bun. Să-ți spun drept, teama mea a fost să n-o găsim în fundul unui puț.

— Ești un optimist incurabil, răspunse Tom încet. Lucy, dragostea mea, pe Ianus nu sînt scorpioni.

Niciodată să nu pui mîna pe ei. O strînse cu putere în brațe. Unde Dumnezeu te-ai dus? Ce-ai făcut?

— M-am jucat cu Tabatha. Așa mi-ai spus.

Tom simți o strîngere de inimă amintindu-și că el o trimisese să se joace afară cu pisica.

— Vino, iubito, hai să mergem la mama. Spunînd acestea, avu senzația că buzele lui rostesc cuvîntul într-un fel nou, ca și cum și-ar fi revenit dintr-o amorțeală, căci evenimentele serii anterioare i se înfățișară din nou în minte. Nu vrei să-i mulțumești lui Bluey pentru că m-a ajutat să te găsesc?

— Mulțumesc, Booy! spuse fetița.

Acum merg singură, și încercă să se desprindă din brațele lui Tom.

— Ai mers destul singură pe ziua de azi. Stai aici la mine, te duc eu.

Isabel veni în fugă din verandă în întîmpinarea lor cînd apărură la capătul grădinii. O prinse pe Lucy

în brațe, o strînse la piept și începu să plîngă de ușurare.

— Doamne, îți mulțumesc! rosti Bill, care stătea lângă Violet. Slavă Domnului! Și îți mulțumesc și ție, Bluey, ne-ai salvat viața. Nici nu știu ce ne-am face dacă...

Din mintea lui Isabel pierise orice gând legat de Hannah Roennfeldt, iar Tom știa că acum nu e momentul să abordeze din nou subiectul. Dar chipul femeii îl urmărea obsesiv. Persoana care existase doar ca o noțiune abstractă devenise acum o femeie în carne și oase, care se chinuia în fiecare minut din viața ei din cauza a ceea ce făcuse el. Fiecare trăsătură – obrajii scobiți, ochii duși în fundul capului, unghiile roase – îi apăreau cu precizie în minte. Cel mai greu de suportat era respectul pe care femeia i-l arătase: încrederea ei într-un om pe care știa că poate conta.

Cotloanele ascunse ale minții lui Isabel erau pentru Tom o sursă de uimire continuă – locurile în care ea putea înmormînta frământarea de care el nu putea scăpa.

Cînd Ralph și Bluey desprinseseră nava de chei, după ce duseseră familia înapoi pe Ianus, tînărul spuse:

— Fir-ar să fie, treburile par cam înghețate între ăștia doi, nu crezi?

— Ascultă sfatul meu! Nu încerca niciodată să pricepi cum stau lucrurile în familia altuia, Blue.

— Da, știu... dar... mă rog, te-ai aștepta să se bucure că Lucy n-a pățit nimic ieri. Isabel se purta de parcă ar fi fost vina lui Tom că fetița s-a pierdut.

— Nu te băga, băiete. Ar fi timpul să faci un ceai.

Capitolul 23

Ce se întîmplase cu micuța Grace Roennfeldt și cu tatăl ei devenise o enigmă pentru cartierul de sud al orașului. Pentru unii era o dovadă că în nemți nu poți avea încredere niciodată: era spion și după război fusese chemat în sfîrșit înapoi în Germania. Faptul că era austriac nu conta. Alții, care știau ce înseamnă oceanul, spuneau fără să clipească: „Păi, ce-o fi fost în capul lui cînd a plecat pe mare? Cred că n-avea minte nici cît un cangur. N-ar fi rezistat nici cinci minute“. Sentimentul general era acela că

Dumnezeu își arătase astfel dezaprobarea față de alegerea pe care o făcuse Hannah cînd se măritase.

Sigur că e bine să ierți, dar uite ce-au făcut cei din neamul lui...

Recompensa oferită de bătrînul Potts căpătă o aură mistică. De-a lungul anilor îi atrăsese pe cei care lucrau în zonele aurifere din nord și chiar și pe cei din Adelaide, care găsiseră în povestea asta un bun prilej de a face avere, așa că veniseră cu cîte o bucată de lemn aruncată de valuri pe mal și cu o explicație. În primele luni Hannah ascultase cu interes fiecare poveste născocită pe baza a ceva ce zăriseră unii, își amintise fiecare scîncet de copil venind dinspre țarm în noaptea aceea fatidică.

Cu timpul, chiar și sufletul ei dornic să creadă ajunsese să vadă punctele slabe din poveștile oamenilor. Când, pusă în fața unui costumaș „găsit“ pe o plajă, ea spunea că nu seamănă cu cel pe care-l purtase Grace, căutătorul de recompense îi sugera:

— Gîndiți-vă! Sînteți copleșită de durere! Cum ați putea să vă amintiți exact cu ce era îmbrăcat bietul copilaș?

Sau:

— Ați dormi fără îndoială mai bine dacă ați accepta aceste dovezi, doamnă Roennfeldt.

Apoi, cînd Gwen îi invita să plece, le mulțumea pentru osteneală și le dădea un șiling pentru drumul înapoi, ei plecau bombănind nemulțumiți.

*

În acea lună de ianuarie, iasomia era din nou în floare, aerul era încărcat de același miros greu, stăruitor, dar Hannah, mai măcinată de durere ca oricînd, își continua drumul ritual – acum doar o dată

la cîteva luni – pe la poliție, pe la plajă, pe la biserică. „Și-a pierdut mințile de tot“, comenta încet agentul Garstone după ce ea pleca. Pînă și pastorul Norkells o sfătuia să-și petreacă mai puțin timp în umbra bisericii și să „îl caute pe Dumnezeu în viața din jurul ei“.

La două zile după ce avusese loc aniversarea farului, noaptea, cînd Hannah stătea trează în pat, auzi scîrțîitul ușiței de la cutia de scrisori. Se uită la ceas, cifrele fantomatice indicau ora trei. Să fie un oposum? Se dădu jos din pat încet și se uită afară printre draperii, dar nu văzu nimic. Luna de-abia răsărise: era întuneric, doar stelele presărate pe cer răspîndeau o lumină slabă. Auzi din nou zăngănitul ușiței de la cutia de scrisori, mișcată acum de vîntul molcom.

Aprinse un felinar și se încumetă să iasă pe ușa din față, cu grijă să nu o trezească pe sora ei și fără să dea prea mare atenție faptului că ar putea deranja șerpilor care, profitînd de bezna nopții, porneau la vînătoare de șoareci sau broaște. Picioarele ei albe pășeau fără zgomot pe potecă.

Ușița cutiei de scrisori se legăna încet încolo și înapoi, lăsînd să se zărească o formă în interior.

Cînd apropie felinarul, observă un pachet mic, dreptunghiular. Îl scoase de acolo. Era cît palma ei, învelit în hîrtie cafenie. Privi în jur căutînd un semn care să-i arate cum a ajuns pachetul acolo, dar întunericul se strînse în jurul felinarului ca un pumn. Se întoarse în grabă în dormitor și luă o foarfecă

pentru a tăia sfoara. Pe pachet era adresa ei, cu același scris îngrijit ca data trecută. Deschise pachetul.

Dădu la o parte mai multe straturi de hîrtie și, în timp ce făcea asta, din interior se auzea, la fiecare mișcare, un sunet slab. Inima lui Hannah bătea nebunește. Cînd îndepărtă și ultimul strat de hîrtie, ieși

la iveală, lucind în lumina lămpii, jucăria zornăitoare din argint pe care tatăl ei o comandase la Perth pentru nepoțica lui. Modelul cu îngerași în relief de pe mâner era inconfundabil. Sub zbîrnîitoare era un bilețel.

„*Fetița e bine. E iubită și nu duce lipsă de nimic. Rugați-vă pentru mine, vă rog.*“

— Gwen! Gwen, vino repede! o strigă Hannah bătînd în ușă. Vino să vezi! Trăiește! Grace trăiește!

Știam eu!

Gwen se dădu jos din pat în grabă, pregătită să audă încă o poveste incredibilă. Dar, văzînd jucăria, se dezmetici brusc, căci ea fusese cu tatăl ei la firma fraților Caris, din Perth, și aleseseră modelul împreună cu argintarul. Atinse cu teamă jucăria, de parcă ar fi fost un ou în interiorul căruia se clocea ceva înspăimîntător.

Hannah plîngea și zîmbea și rîdea privind cînd în sus, spre tavan, cînd în jos, spre podea.

— Nu ți-am spus eu? Ah, Grace, dragostea mea! Trăiește!

Gwen îi puse mîna pe umăr.

— Să nu ne pierdem cu firea, Hannah. Dimineață mergem, îl luăm pe tata și ne ducem împreună la poliție. Știu ei ce au de făcut. Du-te și te culcă acum. Trebuie să ai mintea limpede mîine.

De somn nici nu putea fi vorba. Hannah se temea că, dacă o prinde somnul, s-ar putea să se trezească. Ieși în spatele casei, se așeză în balansoar, acolo unde stătuse cîndva cu Frank și Grace, și se uită la puzderia de stele risipite pe bolta cerului din care picurau parcă stropi de speranță și a căror neclintire o alina. Pe o pînză atît de întinsă, viețile mărunte de-abia dacă se auzeau, de-abia dacă se simțeau. Și totuși ea avea jucăria, iar jucăria îi redase speranța. Nu era vorba de nici o amăgire. Acesta era un talisman de dragoste – un simbol al iertării dăruit de tatăl ei; un obiect atins de mînuța fiicei ei și de cei ce o iubeau. Se duse cu gîndul înapoi la ceea ce învățase în anii de facultate, la legenda lui Demeter și a Persefonei. Deodată această poveste veche, abstractă, deveni pentru ea una concretă, gîndindu-se la întoarcerea fiicei ei din locurile în care trăise în captivitate.

Simțea... nu, *știa*... că se apropie de capătul drumului îngrozitor pe care-l parcursese. Cînd Grace va reveni la ea, viața va reîncepe, vor culege împreună roadele fericirii ce le fusese refuzată atîta timp.

Începu chiar să rîdă, asaltată de amintiri amuzante: Frank chinuindu-se să-i schimbe scutecele, chipul tatălui ei încercînd să nu-și arate nemulțumirea cînd nepoata lui vomitase pe costumul lui cel mai bun.

După cîțiva ani simțea pentru prima dată, în tremurul stomacului, emoția. Numai de-ar rezista pînă în zori.

Cînd în gîndurile ei se strecură o urmă de îndoială, Hannah se concentrează pe lucruri mărunte: faptul că părul lui Grace era mai rar la spate din cauză că se frecase de pernă, faptul că la baza unghiilor avea cîte o mică semilună. Își va înconjura copila cu gîndurile ei și o va trage spre casă prin simpla putere

a voinței, prin însuși faptul că undeva pe pământ se știa totul despre ea. Prin dragostea ei o va aduce acasă, în locul unde era în siguranță.

*

Orașul clocotea de povești. Se găsisse o suzetă. Ba nu, o jucărie de cauciuc pentru perioada când copilului îi cresc dinții. Un obiect care dovedea că micuța e moartă; un obiect care dovedea că micuța e în viață. Tatăl ei o omorîse; tatăl ei fusese ucis. De la măcelărie pînă la băcănie, de la potcovărie pînă

în poarta bisericii, povestea adăuga sau pierdea elemente și detalii, trecînd din gură în gură, totdeauna însoțită de exclamații – țin, phii – prin care povestitorii încercau să-și ascundă emoția.

— Domnule Potts, nu punem la îndoială faptul că recunoașteți obiectul cumpărat de dumneavoastră.

Dar trebuie să fiți de acord cu mine că asta nu dovedește că fetița trăiește.

Sergentul Knuckey încerca să-l calmeze pe Septimus Potts care stătea în fața lui, aprins la față, cu bărbia ridicată și pieptul înainte, ca un luptător.

— Trebuie să faci cercetări! De ce să fi așteptat cineva pînă acum și nu l-a adus mai demult? De ce în toiul nopții? De ce n-a venit să ceară recompensa? Favoriții lui păreau și mai albi în contrast cu fața, care devenea tot mai roșie.

— Cu tot respectul, de unde dracu' să știu eu?

— Nu vreau să mai aud asemenea cuvinte! Sînt și doamne de față.

— Îmi cer scuze, zise Knuckey strîngînd din buze. O să facem cercetări, vă asigur.

— Cum anume? întrebă apăsător Septimus.

— Noi... eu... Vă dau cuvîntul meu că mă voi ocupa.

Hannah simți că-i stă inima în loc. Totul va rămîne ca și pînă acum. Totuși, își făcu obiceiul de a sta trează pînă noaptea tîrziu, supraveghînd cutia de scrisori, așteptînd un semn.

*

— Ascultă, Bernie, am nevoie să-i faci ăsteia o fotografie, zise agentul Lynch.

În studioul fotografic al lui Gutcher scoase jucăria de argint dintr-o punguță de stofă.

Bernie Gutcher îl privi chiorîș.

— De cînd te interesează jucăriile pentru copii mici?

— De când pot fi dovezi, răspunse polițistul.

Fotograful își aranjă aparatele și, între timp, Lynch se uită în jur unde, pe pereți, erau înșirate portrete care sugerau diverse poziții și cadre pentru fotografii. Se uită cu același interes la pozele cu membrii echipei de fotbal a orașului, cu Harry Garstone și mama lui, cu Bill și Violet Graysmark fotografiați împreună cu fiica și nepoata lor.

Peste câteva zile, în fața secției de poliție apărură, pe un panou, o fotografie a jucăriei zornăitoare alături de o riglă, astfel încât să fie clare dimensiunile ei, împreună cu invitația adresată tuturor celor care o recunoșteau să vină la poliție. Lângă fotografie se găsea un anunț dat de domnul Septimus Potts care promitea, pentru informații ce ar putea duce la găsirea nepoatei sale, Grace Ellen Roennfeldt, o recompensă de *trei* mii de guinee și garanta confidențialitate deplină pentru oricine le-ar furniza.

În Partageuse cu o mie de guinee îți puteai cumpăra o fermă. Cu trei mii... ei, cu trei mii puteai face orice.

— Ești sigur? întrebă din nou mama lui Bluey, în timp ce străbătea bucătăria de la un capăt la altul avînd încă în cap papiotele pe care-ți pusese părul peste noapte. Gîndește-te bine, băiete, ce Dumnezeu!

— Nu, nu sînt sigur... pe deplin sigur... e atît de mult de atunci. Dar n-am mai văzut în viața mea o jucărie așa de prețioasă în pătuțul vreunui copil. Îi tremurau mîinile cînd își răsuci o țigară și bîjbîi în căutarea unui chibrit. Ce să fac, mamă? Pe frunte, sub buclele roșcate, îi apăruseră broboane de sudoare. Poate că există o explicație. Sau poate am visat eu. Trase adînc din țigară, expiră fumul și, odată cu el, o idee. Poate ar trebui să aștept pînă fac următorul drum la Ianus și să vorbesc cu Tom, ca de la bărbat la bărbat.

— Ca de la bărbat la prostănac, mai degrabă! Ești un nătărău mai mare decît credeam dacă asta crezi tu că trebuie să faci. Trei mii de guinee! Și îi flutură trei degete prin fața ochilor. Nu faci tu trei mii de guinee pe vasul ăla prăpădit nici în zece ani.

— Dar e vorba de *Tom*. Și de Isabel. Cum ar putea ei să facă ceva rău? Și chiar dacă este aceeași jucărie... poate că au adus-o valurile și au găsit-o. Nici nu-ți trece prin minte ce aruncă valurile pe Ianus. Odată a găsit o ghiulea de tun! Și un căluț de lemn.

— Nici nu mă mir că Kitty Kelly ți-a dat papucii. N-ai pic de ambiție! N-ai pic de minte!

— Mamă! sări Bluey jignit, prins pe picior greșit de atacul ei.

— Pune-ți o cămașă curată! Mergem la poliție.

— Dar e vorba de Tom, mamă! E prietenul meu!

— E vorba de *trei mii binecuvîntate de guinee*! Și dacă nu te duci tu primul, o să se înființeze acolo Ralph Addicott și o să le înșire aceeași poveste. Și mai e ceva, adăugă ea, cred că Kitty Kelly n-o să mai strîmbe din nas în fața unui bărbat cu atîta bănet. Ai grijă să te piepteni. Și stinge naibii țigara

aia!

Capitolul 24

La început Tom a crezut că doar i se pare că vede silueta vasului *Windward Spirit* apropiindu-se, biciuit de coada ciclonului care măturase toată coasta Australiei de Vest. O chemă pe Isabel să spună dacă vede și ea același lucru. Se întorseseră pe Ianus doar de o săptămână. Vasul nu ar fi trebuit să vină

decît la mijlocul lui martie cînd urma să îi ia și să îi ducă pe continent, înainte de transferul la Point Moore. Poate că avusese probleme cu motorul în drum spre altă destinație. Poate că Ralph și Bluey fuseseră răniți în timpul furtunii?

Vasul se balansa puternic, echipajul își folosi toată priceperea pentru a-l trage la chei fără să-l zdrobească de dig. După ce nava acostă, Tom strigă, încercînd să acopere vuietul vîntului:

— Pe furtună tragi în orice port, așa-i, Ralph?

Dar bătrînul nu răspunse.

Cînd, în locul lui Bluey, apăru de la pupa navei Neville Whittnish cu trăsăturile lui aspre, fără vîrstă, nedumerirea lui Tom spori. După el veneau patru polițiști.

— Ei, drăcie, Ralph? Ce-i asta?

Din nou nu primi nici un răspuns. Pe Tom îl trecu un fior. Se uită spre deal și o văzu pe Isabel cum se retrage, ca să nu mai poată fi văzută de pe dig. Unul dintre polițiști înaintă pe pasarelă cu pași legănați, căutînd să se adapteze la mersul pe teren ferm. Ceilalți veneau în urma lui.

— Thomas Edward Sherbourne?

— Eu sînt. Dumneavoastră cine sînteți?

— Sergent Spragg. Poliția din Albany. Iar acesta este colegul meu, agentul Strugnell. Pe sergentul Knuckey și pe agentul Garstone îi cunoașteți probabil de la Point Partageuse.

— Nu cred.

— Domnule Sherbourne, am venit în legătură cu Frank Roennfeldt și fiica lui, Grace.

Cuvintele lui căzură ca o lovitură sub centură care-i tăie răsuflarea. Mușchii gîtului i se crispară și se făcu brusc galben ca ceara la față. Așteptarea luase sfîrșit. Era ca și cum primise ordin să atace după zile întregi de așteptare în tranșee.

Sergentul caută ceva prin buzunare și scoase o bucată de carton care se zbătu în bătaia vîntului tăios. O ținu ferm cu ambele mîini.

— Recunoașteți acest obiect, domnule?

Tom privi fotografia jucăriei zornăitoare. Aruncă o privire în sus, spre faleză, înainte de a răspunde: Isabel dispăruse. Tom oscilă între două impulsuri: din momentul acesta nu va mai exista cale înapoi.

Cu capul plecat, cu ochii închiși, oftă adînc, de parcă i s-ar fi luat de pe umeri o grea povară. Simți o mîină pe umăr. Mîna lui Ralph.

— Tom! Tom, băiatul meu! Ce naiba s-a întîmplat aici?

*

Cît timp polițiștii îl interoghează doar pe Tom, Isabel se retrage lîngă crucile mici dinspre faleză.

Imaginea tufelor de rozmarin e cînd mai clară, cînd mai tulbure, la fel ca gîndurile ei. Revăzînd scena în minte, începe să tremure: cel mai scund dintre polițiști, și cel mai tînăr totodată, îi arătase fotografia cu un aer foarte oficial și remarcase, desigur, că, văzîndu-o, ea făcuse ochii mari și își pierduse răsuflarea.

— Cineva i-a trimis doamnei Roennfeldt jucăria săptămîna trecută.

— Săptămîna trecută?

— Se pare că aceeași persoană i-a mai trimis o scrisoare acum doi ani.

Aceste informații, noi pentru ea, n-aveau nici o noimă.

— După ce stă de vorbă cu soțul dumneavoastră, o să vă rugăm să ne răspundeți la cîteva întrebări, dar, între timp, poate n-ar fi rău să stați..., ridică din umeri stînjinit, să nu plecați prea departe.

Isabel se uită afară spre faleză: e atît de mult aer în jur și totuși ea nu poate respira, gîndindu-se la Lucy, care își face somnul de după-amiază în camera cealaltă, și la tatăl ei anchetat acum de poliție. O

să-i ia copilul. În mintea ei se declanșează o căutare febrilă: poate ascunde copila undeva pe insulă.

Poate... poate fugi cu ea într-o barcă. Își face un calcul rapid – barca de salvare este totdeauna pregătită pentru lansare la apă. Dacă s-ar putea folosi de scuza că o duce pe Lucy la... unde? Oriunde, nu contează. Ar putea duce fata în barcă, ar putea dispărea mai înainte să-și dea cineva seama că au fugit. Și dacă reușesc să prindă curenți prielnici, o să se ducă spre nord... Se și vede împreună cu fata, ajungînd în siguranță pe țărm, undeva mai sus de Perth. În cele din urmă, logica intervine și-i spune că

oceanul și curenții sînt extrem de periculoși, ceea ce înseamnă practic că s-ar duce la moarte sigură.

Examinează rapid alte posibilități. Poate susține sub jurământ că Lucy este copilul ei, că în barca adusă

de valuri fuseseră *două* cadavre și că ei păstraseră doar jucăria. Se agață de orice soluție, oricât de absurdă ar părea.

Îi revine în minte același gând: Trebuie să-l întreb pe Tom ce să fac. Apoi își amintește că totul e din vina lui Tom și simte că i se face rău. Retrăiește starea pe care o avusese în ziua în care a aflat de moartea fratelui ei, Hugh, și când își spusese în gând: „Trebuie să-i dau lui Hugh această veste îngrozitoare“.

Treptat, o parte din ființa ei acceptă faptul că nu mai are scăpare, iar în locul fricii se instalează

mînia. De ce? De ce n-a putut el să lase lucrurile așa cum erau? Rolul lui Tom ar trebui să fie acela de a ocroti familia, nu de a o destrăma. În străfundul sufletului, sub sentimentul că nu mai e nimic de făcut, zac trăiri întunecate care ies acum la lumină și care par să-i ofere un liman sigur. Gîndurile ei se cufundă rapid în întuneric – de doi ani el se tot pregătește să facă asta. Cine e bărbatul ăsta care a fost în stare s-o mintă și să-i smulgă copilul de lîngă ea? Îi revine în minte momentul în care Hannah

Roennfeldt a pus mîna pe brațul lui și Isabel se întreabă – ce o fi fost, de fapt, între ei doi? O cuprinde un acces de greață și vomită violent în iarbă.

*

Oceanul se izbea cu furie de faleză, aruncînd o ploaie de stropi mărunți pînă sus, unde Isabel sta pe buza stîncii, la zeci de metri deasupra apei. Apa a udat crucile, i-a pătruns în rochie.

— Izzy! Isabel! strigă Tom, iar furtuna îi purtă glasul dincolo de hotarele insulei.

Un pescăruș plutea în zbor, se rotea, se rotea, iar apoi se aruncă, iute ca fulgerul, în marea zbuciumată pentru a prinde un hering. Dar norocul și furtuna se dovediră a fi de partea peștelui, care se zbătu, scăpă din ciocul păsării și căzu în valuri.

Tom parcurse cei cîțiva metri care-l despărteau de soția lui. Pescărușul continuă să plutească în zbor pe curenții de aer, știind că va fi ușor să culeagă din apele învolburate un pește care nu se adăpostise în adîncurile mării, printre corali.

— N-avem prea mult timp, spuse el, trăgînd-o pe Isabel aproape. Lucy o să se scoale imediat.

Fusese interogat de polițiști o oră întreagă, iar acum doi dintre ei, înarmați cu lopeți, se îndreptau spre celălalt capăt al insulei, acolo unde erau vechile morminte.

Isabel studie trăsăturile lui Tom de parcă ar fi avut în față un străin.

— Polițistul zicea că cineva i-a trimis lui Hanna Roennfeldt jucăria zornăitoare...

El o privi în ochi fără să spună nimic.

— ... că cineva i-a scris *acum doi ani* și i-a dat de știre că fetița trăiește. Se luptă să înțeleagă

sensul ascuns al faptelor. Tom! reuși ea să rostească, iar în ochi i se citea groază. Vai, Tom! repetă ea și făcu un pas înapoi.

— Trebuia să fac *ceva*, Izzy. Dumnezeu mi-e martor că am încercat să-ți explic. N-am vrut decât să-i spun că fiica ei e în siguranță. Îmi pare rău...

Ea îl privi, încercînd parcă să priceapă niște vorbe strigate de undeva, de la mare distanță, deși el era atît de aproape, încît părul ei, răvășit de vînt, îi biciuia obrajii.

— Am avut încredere în tine, Tom... Am... am... Cum... Își prinse părul în pumnii strînși, îl privi lung și rămase cu buzele întredeschise căutîndu-și cuvintele. Pentru numele lui Dumnezeu, ce-ai făcut cu viața noastră? Ce-ai făcut cu viața lui Lucy?

În poziția umerilor lui Isabel citi resemnarea, în ochii lui citi ușurarea. Lăsa mîinile în jos, părul liber îi acoperi fața ca un vâl de doliu și începu să plîngă:

— Doi ani! Timp de *doi ani* totul a fost minciună?

— Ai văzut-o și tu pe amărîta aia. Ai văzut cu ochii tăi ce i-am făcut.

— Și ea înseamnă pentru tine mai mult decât familia noastră?

— Nu este familia *noastră*, Izz.

— Altă familie nu avem! Ce-o să se întîmple acum cu Lucy?

El o prinse strîns de mîini.

— Uite ce e, fă cum spun eu și o să scapi cu bine. Le-am spus că totul e din vina mea, ai înțeles?

Le-am spus că a fost ideea mea să o ținem pe Lucy... că tu nu ai vrut, dar eu te-am obligat. Cît timp o să

mergi pe calea asta, n-o să se atingă nimeni de tine... Ne duc înapoi la Partageuse. Izzy, îți promit c-o să te apăr. O trase spre el, o strînse în brațe și o sărută pe creștet. Nu contează ce se întîmplă cu mine.

Știu că o să mă bage la pușcărie, dar, cînd o să ies, vom putea...

Ea se repezi deodată asupra lui și începu să-l lovească cu pumnii.

— Nu mai vorbi de „noi“, Tom! După tot ce ai făcut! El nu încercă să o oprească. Tu ai ales! Nu dai doi bani pe mine și nici pe Lucy. Așa că..., se opri căutîndu-și cuvintele, ... să știi că nu-mi pasă nici cît negru sub unghie ce-o să se întîmple cu tine de azi înainte.

— Liniștește-te, Izz... Nu-ți dai seama ce spui!

— Asta s-o crezi tu! Glasul ei era acum un țipăt. Îmi dau seama foarte bine c-o să ne ia fata. N-ai priceput încă? Ai făcut un lucru... de neiertat!

— Dumnezeu, Izz...

— Mai bine *mă omorai*, Tom! Dacă mă omori pe *mine* e mai bine decât să omori copilul nostru.

Ești un monstru! Un monstru egoist și fără suflet!

Tom rămase neclintit, asimilându-i cuvintele, care îl răneau mai adânc decât loviturile ei. Îi studie fața căutînd în trăsăturile ei o urmă din dragostea pe care ea jurase să i-o poarte pe vechi, dar nu găsi acolo decât o furie rece ca gheața, precum oceanul care îi înconjură.

Pescărușul se aruncă din nou în valuri și se înalță victorios ducînd în cioc peștele care doar mai deschidea anemic gura, semn că încă exista.

*

— Marea e prea agitată ca s-o pornim înapoi, îi spuse Ralph sergentului Knuckey.

Sergentul Spragg, polițistul de rang mai înalt de la Albany, ceruse cu hotărîre să se întoarcă imediat.

— N-are decât să se ducă înot, replică scurt căpitanul.

— Sherbourne poate sta pe vas, sub pază. N-am chef să văd că născocește vreo istorie împreună cu nevastă-sa, insistase Spragg.

Sergentul se uită la Ralph, ridică din sprîncene și făcu o strîmbătură care exprima grăitor părerea lui despre colegul său.

Cînd începu să se însereze, Neville Wittnish o porni hotărît spre navă.

— Ce vrei? îl întrebă agentul Strugnell, care își lua în serios misiunea de a-l păzi pe Tom.

— Sherbourne trebuie să-mi predea stația. Trebuie să vină cu mine sus la far.

Deși Whittnish vorbise scurt și rar, tonul lui arăta că nu permite să fie contrazis.

Cererea lui îl luă pe nepregătite pe Strugnell, care însă își reveni repede și zise:

— De acord, dar va trebui să mergem și noi cu el.

— Numai personalul autorizat poate intra în far. Așa spune regulamentul Commonwealth-ului. Cînd ne terminăm treaba, îl duc înapoi.

Tom și Whittnish porniră spre far fără să-și vorbească. Cînd ajunseră la ușă, Tom întrebă încet:

— Ce înseamnă asta? N-ai nevoie de mine ca să aprinzi farul.

— N-am văzut niciodată un far atît de bine întreţinut, răspunse bătrînul simplu. Nu e treaba mea ce altceva ai mai făcut. Dar cred că îţi doreşti să-ţi iei rămas-bun de la el. Te aştept aici – îi întoarse spatele şi privi prin fereastra rotundă încercînd să evalueze intensitatea furtunii.

Aşa că Tom urcă pentru ultima oară zecile de trepte. Împlini pentru ultima oară alchimia luminii născute din sulf şi petrol. Trimise pentru ultima oară un semnal către navigatorii aflaţi la multe mile depărtare: Atenţie!

*

Pînă a doua zi dimineată furtuna s-a liniştit şi cerul e din nou albastru şi senin. Plajele sînt acoperite cu spumă şi grămezi de alge aduse de valuri. Cînd vasul se depărtează de Ianus, în faţa lui înoată o vreme un banc de delfini; siluetele lor lucioase, cenuşii, apar şi dispar ca nişte jeturi de apă, cînd mai aproape, cînd mai departe. Cu ochii roşii şi umflaţi, Isabel stă într-o parte a cabinei, Tom în cealaltă.

Poliţiştii discută între ei despre tot felul de liste şi despre cea mai bună metodă de a-şi lustrui cizmele.

La pupă, prelata putrezită emană mirosul conţinutului său oribil.

Aşezată în poala lui Isabel, Lucy întreabă iar:

— Unde mergem, mami?

— Înapoi în Partageuse, iubito.

— De ce?

Isabel aruncă o privire spre Tom.

— Nu prea ştiu, Lucy, dragostea mea. Dar trebuie să mergem.

O strînge cu putere la piept.

Apoi fetiţa se dă jos de pe genunchii mamei şi se căţără în poala lui Tom. El o ia în braţe fără să scoată nici un cuvînt, încercînd să-şi întipărească în memorie fiecare amănunt: mirosul părului ei, delicateţea pielii, forma degetelelor ei, adierea respiraţiei ei cînd îşi aproprie faţa de obrazul lui.

Insula se depărtează, se face mai mică decît este în realitate, pînă ce ajunge doar o palidă amintire păstrată diferit, imperfect, de către fiecare dintre pasageri. Tom o urmăreşte pe Isabel, aşteptînd ca ea să răspundă privirii lui, să-i adreseze un zîmbet, ca odinioară, acel zîmbet care-i amintea de farul de pe Ianus – un punct fix pe întinsul lumii, pe care te poţi baza şi care-ţi spune că nu te-ai rătăcit. Dar flacăra s-a stins – de pe chipul ei viaţa a dispărut.

El măsoară lungimea drumului pînă la țărm în numărul de rotații ale farului.

Partea a III-a

Capitolul 25

De îndată ce coborîră de pe vas, sergentul Spragg scoase din buzunar o pereche de cătușe și se îndreptă spre Tom. Vernon Knuckey îl opri arătîndu-i printr-o mișcare a capului că nu trebuie să facă asta.

— Așa cere procedura, zise sergentul din Albany care, din punctul de vedere al importanței secției de poliție, deținea un rang mai înalt.

— Nu contează. E un copil de față, răspunse Knuckey arătînd către Lucy, care veni în fugă la Tom și se agăță de piciorul lui.

— Tati, tati, ia-mă-n brațe!

O disperare profundă se așternu pe chipul lui Tom cînd o privi în ochi, căci fetița îi adresase o rugămintă atît de banală. În vîrful unei tufe de mentă se ciondăneau două codobaturi. Tom înghiți cu greu și își înfipse unghiile în palmă.

— Lulu, Lulu! Uită-te la păsărelele alea, sus în pom. Sînt păsări pe care nu le vezi acasă. Continuă să se uite la ele și-i spuse: Du-te mai aproape, să le vezi mai bine!

Lîngă dig erau trase două mașini, iar sergentul Spragg îi spuse lui Tom:

— Pe aici, vă rog, în prima mașină.

Tom se întoarse din nou spre Lucy, care urmărea cu interes păsările și felul în care își mișcau cozile lungi și negre. Vru să întindă mîna către ea, apoi se gîndi că i-ar face mai mult rău – cel mai bun lucru ar fi să dispară pe neobservate.

Lucy îi sesiză gestul și întinse brațele spre el.

— Tati! Tati, stai! Ia-mă-n brațe! ceru ea din nou, iar în glas se simțea că fetița își dă seama că ceva nu e tocmai în regulă.

— Haideți, vă rog, insistă sergentul Spragg, apucîndu-l pe Tom de braț.

Pe cînd Tom se depărta, fiecare pas un chin mai mare decît cel dinainte, Lucy venea după el cu pași mărunței și cu brațele mereu întinse spre el.

— Tati, așteaptă-mă! Așteapt-o pe Lulu! se rugă ea cu durere, fără să înțeleagă nimic.

Cînd se împiedică și căzu cu fața în jos pe pietriș și începu să plîngă, Tom, nemaiputînd suporta, se întoarce în loc și se smulse din strînsoarea polițistului.

— Lulu! O ridică de la pămînt și-i sărută bărbia julită. Lucy, Lucy, Lucy, Lucy, murmură el întruna mîngîindu-i obrazul cu buzele. Gata, n-ai pățit nimic, puiule! O să treacă.

Vernon Knuckey privi în pămînt și tuși să-și limpezească glasul.

— Dragostea mea, spuse Tom, trebuie să plec. Sper să..., dar se opri. O privi în ochi, îi mîngîie părul, o sărută. Rămîi cu bine, puișorule!

Cum copila nu voia să se despartă de el, Knuckey se întoarce spre Isabel:

— Doamnă Sherbourne?

Isabel o desprinse de Tom.

— Vino, sufletele! O să fie bine. Ești cu mama, zise ea, deși copila continuă să strige: „Tati! Tati!

Vreau să merg cu *tine*, tati!“.

Ești fericit acum, Tom? Asta ți-ai dorit, nu?

Lacrimile curgeau pe fața lui Isabel și apoi pe obrazul lui Lucy.

Preț de-o clipă, Tom rămase paralizat în fața imaginii celor două, cu chipurile răvășite de durere: cele două ființe pe care îi promisesese lui Bill Graysmark că le va ocroti și le va iubi. În cele din urmă reuși să rostească:

— Doamne, Izz... îmi pare rău!

Kenneth Spragg își pierdu răbdarea, îl apucă iar de braț și-l împinse pînă la automobil. Cînd Tom se urcă pe bancheta din spate, Lucy începu să urle:

— Tati! Tati, nu pleca! Te rog, tati! *Te rog!*

Era roșie la față, avea trăsăturile distorsionate, lacrimile îi curgeau în gura căscată, iar Isabel încerca zadarnic s-o liniștească.

— Mami! Mami, nu-i lăsa! Oameni răi, mami! Răi cu tati!

— Știu, puiule, știu. Își apropie buzele de capul ei și rosti încet: Oamenii fac uneori lucruri foarte rele. Lucruri foarte rele. Și spunînd aceste cuvinte, își dădu seama că ceva și mai rău avea să vină.

Ralph urmărea totul de pe puntea vaporului. Dădu din cap incapabil să priceapă ciudata scenă și ce era în spatele ei. Cînd ajunse acasă la Hilda, se uită la ea – se uită la ea cu adevărat, poate pentru prima dată în douăzeci de ani.

— Ce înseamnă asta? întrebă soția lui, nedumerită de atenția care i se acorda.

— Înseamnă că... ei, nu înseamnă nimic, răspunse el și o prinse într-o îmbrățișare lungă.

*

În biroul său, Vernon i se adresă lui Kenneth Spragg:

— Vă spun încă o dată, domnule sergent: n-o să-l duceți la Albany în după-amiaza asta. La timpul potrivit va fi transferat acolo, dar numai după ce o să-i mai pun câteva întrebări.

— În cele din urmă tot la noi o să ajungă. Farurile sînt sub autoritatea Commonwealth-ului, știți doar, așa că procedăm cît se poate de corect.

— Cunosc și eu regulamentul, ca și dumneavoastră.

Toți polițiștii din zona orașului Perth știau cît de mult îi place lui Kenneth Spragg să-și dea importanță. Cum însă se simțea vinovat că nu se înrolase în armată, încerca să compenseze printr-un comportament tipic unui sergent major mizerabil.

— Va fi trimis la Albany la timpul potrivit.

— Îi arăt eu lui Sherbourne... scot eu adevărul de la el pînă la urmă. Sînt aici acum. Și-o să-l iau cu mine cînd plec.

— Dacă ții atît de mult să faci asta, atunci n-ai decît să vii dracului înapoi și să-l iei. *Eu* conduc secția asta de poliție.

— Dă telefon la Perth.

— Ce să fac?

— Lasă-mă pe mine să dau telefon la Perth. Dacă îmi spune comandantul provinciei să-l las aici, așa am să fac. Dacă nu, îl sui în mașină și-l duc la Albany.

Isabel avu nevoie de atît de mult timp ca să convingă copilul disperat să urce în cea de a doua mașină, încît, atunci cînd ele ajunseră la secția de poliție, Tom era deja în celulă. În sala de așteptare, Lucy ședea pe genunchii lui Isabel, agitată și epuizată de drumul lung și de întîmplările de neînțelese din jurul ei. O lovea ușurel pe Isabel pe obraz, sîcîind-o cu întrebări:

— Unde e tati? Vreau să-l văd pe tati, mami!

Isabel era palidă, încruntată și cu gîndurile aiurea.

— E... e în altă parte, gîndăcelule.

Și apoi mintea îi zbura, ochii i se fixau pe un nod din lemnul unui birou, iar auzul pe țipătul unei

coțofene. Apoi, Lucy, împungînd-o cu degețelele și cu o nouă întrebare, o aducea înapoi la realitatea devastatoare a locului în care se afla.

Un bătrîn stătea în fața ghișeului și aștepta o chitanță, după ce plătitise amendă pentru că vitele lui ieșiseră pe șosea. Ca să-i treacă timpul, încercă să o atragă pe Lucy într-un joc, făcîndu-i „bau“, și reuși în cele din urmă să-i aducă un zîmbet șters pe față.

— Cum te cheamă? o întrebă el.

— Lucy, răspunse fetița cu sfială.

— Asta s-o crezi tu, bombăni Harry Garstone pentru sine cu un zîmbet răutăcios, în timp ce-i scria chitanța omului.

Bătrînul îl privi uimit, dar polițistul nu-i dădu nici o atenție, ci doar îi înmîină chitanța.

În momentul acela sosi gîfîind de la cabinetul său doctorul Sumpton, cu geanta în mînă. O salută în treacăt pe Isabel fără să o privească în ochi. Ea se înroși toată, amintindu-și de ultimul consult pe care i-l făcuse doctorul și de concluzia zdrobitoare la care ajunsese.

— Pe aici, domnule doctor, zise Garstone și-l îndrumă spre o cameră din spate. Agentul se întoarse spre Isabel: Fetița trebuie consultată de doctor. Vă rog să mi-o dați mie.

— De ce să fie consultată? Nu e bolnavă.

— Nu contează ce credeți dumneavoastră, doamnă Sherbourne.

— *Sînt ma...*, Isabel se opri la jumătatea cuvîntului. N-are nevoie de nici un consult medical. Vă rog! Aveți un pic de înțelegere!

Polițistul înșfăcă fetița, care urla și se zbătea, și plecă împreună cu ea. Țipetele ascuțite ale

copilului răsunau în toată clădirea, ajungînd pînă în celula lui Tom, unde se auzeau parcă mai tare; cu inima bătîndu-i nebunește, Tom își imagina ce se întîmplă cu Lucy.

În biroul lui Knuckey, Spragg puse receptorul jos și se încruntă la colegul său din Partageuse.

— Bun, o să rămîină așa, deocamdată... Își ridică centura pe burtă și schimbă tactica. După părerea mea, și femeia ar trebui închisă. Probabil e și ea la fel de vinovată.

— O cunosc pe fata asta de cînd s-a născut, domnule sergent, zise Knuckey. N-a lipsit o dată de la biserică. Ați auzit ce-a spus Sherbourne: se pare că și ea e victima lui.

— Nu dau doi bani pe ce-a spus el! După mine, face pe nevinovata. Stai să-l iau eu puțin la întrebări pe Sherbourne și aflăm noi cum a murit de fapt Roennfeldt asta... Nici nu-ți închipui cîte pot eu să scot de la un om în arest dacă stau de vorbă cu el între patru ochi.

Knuckey era la curent cu faima de care se bucura Spragg și în privința asta, dar lăsă remarca să treacă neobservată.

— Știți ce, pentru mine Sherbourne nu înseamnă nimic. Din partea mea, n-are decît să fie Jack Spintecătorul. Dacă e vinovat, o s-o pățească. Dar ca s-o băgați pe nevastă-sa la pușcărie... asta n-ar folosi nimănui, așa că lăsați-o mai moale. Știți la fel de bine ca mine că soția nu e vinovată, în fața legii, de ceea ce face din cauză că a forțat-o soțul. Așeză un teanc de foi unele peste altele și le îndreptă

cu tamponul de sugativă. Țsta e un oraș mic. Lucrurile urîte nu se uită. Nu închizi o femeie decît dacă ești absolut sigur că e vinovată. Așa că să nu ne pripim!

După ce sergentul Spragg ieși din secția de poliție cu un aer nemulțumit, Knuckey intră în sala unde avea loc consultul medical și se întoarse aducînd-o pe Lucy.

— Doctorul spune că totul e în ordine, zise el, apoi cu glas mai scăzut, adăugă: Acum o să ducem fetița la mama ei, Isabel. Ți-aș fi foarte recunoscător dacă n-ai îngreuna și mai mult situația. Așa că dacă... poate vrei să-ți iei rămas-bun de la ea...

— Vă rog, nu faceți asta!

— Nu înrăutăți lucrurile.

Vernon Knuckey, care urmărise ani de-a rîndul drama trăită de Hannah Roennfeldt convins că

femeia se amăgește cu speranțe deșarte, se uită acum la această femeie cu uimire și se întrebă dacă și ea face același lucru.

Crezînd că e în siguranță în brațele mamei ei, fetița o ținea strîns pe Isabel, care-i săruta întruna obrazii și nu-și putea dezlipi buzele de pielea ei delicată. Harry Garstone prinse copilul de mijloc și îl trase.

Cu toate că evenimentele ultimelor douăzeci și patru de ore merseseră spre acest final, cu toate că

Isabel purtase în inimă spaima că va veni acest moment încă din clipa în care văzuse pentru prima oară

pruncul, sfîrșitul acesta era zdrobitor pentru ea.

— Vă rog! Vă implor, un pic de milă! se rugă ea printre lacrimi. Aveți milă! Glasul ei răsună între pereții goi. Nu-mi luați copilul!

Cînd îi smulseră copilul din brațe, Isabel leșină și căzu cu zgomot pe pardoseala de piatră.

*

Hannah Roennfeldt nu-și găsea locul. Consulta ceasul de mână, ceasul de pe polița căminului, o întreba pe sora ei, pe oricine îi putea spune cât timp a trecut. Vaporul plecase spre Ianus ieri-dimineață

și de atunci fiecare minut se scurgea cu încetineala cu care Sisif urca dealul împingînd bolovanul.

Faptul că în curînd își va ține fetița în brațe i se părea incredibil. De cînd primise vestea despre jucăria zornăitoare visase cu ochii deschiși la reîntoarcerea copilei. La momentul cînd o va strînge în brațe. La lacrimile pe care le va vărsa. La zîmbetul cu care o va privi. Culesese din grădini flori de migdal și le pusese în camera copilului, iar parfumul lor umplea toată casa. Zîbind și fredonînd o melodie, făcuse curat, ștersese praful, așezase păpușile pe scrin. Apoi o încercaseră îndoielile: Oare cum arată fetița acum? Oare ce mîncă? Și asta o făcuse să o trimită pe Gwen la cumpărături, să ia fructe, lapte și dulciuri. Mai înainte ca sora ei să se întoarcă, Hannah se întrebă oare ce-ar mai trebui să-i dea copilului. Ea, care nu mîncea mai nimic, se duse pînă la doamna Darnley, vecina care avea cinci copii, și o întrebă ce mîncare ar fi potrivită pentru un copil de vîrsta lui Grance. Fanny Darnley, o femeie totdeauna fericită cînd avea ceva de povestit, îi strecură doamnei Kelly, de la băcănie, știrea că

Hannah a luat-o razna de tot și că face de mîncare pentru fantome.

— Nu-i frumos să-ți vorbești de rău vecinii, dar... cred că au și azilele de nebuni un rost, nu? Nu-mi place deloc ideea că la doi pași de copiii mei locuiește cineva care nu mai e în toate mințile. Dacă ai fi în locul meu, ai gîndi și tu la fel.

*

Apelul telefonic fusese destul de rece:

— Ar fi bine să veniți personal pînă la noi, domnule Graysmark. Fiica dumneavoastră e aici.

Bill Graysmark ajunsese cu totul nedumerit la secția de poliție în după-amiaza aceea. Cînd primise telefonul, în minte îi răsărise imediat imaginea lui Isabel moartă, întinsă pe o masă de ciment, așteptînd să vină cineva să ridice cadavrul. Nici nu mai auzise celelalte cuvinte rostite la telefonul de curînd instalat: concluzia care se prefigura de la sine era aceea că Isabel murise. Nu se poate să-și fi pierdut și al treilea copil. Nu se poate să-și fi pierdut *toți* copiii – Dumnezeu nu putea îngădui așa ceva! Mintea lui se dovedise incapabilă să priceapă sensul vorbelor referitoare la pruncul Roennfeldt și alte lucruri încîlcite despre Tom și despre un cadavru.

De îndată ce ajunsese la secție îl conduseră spre o cameră din spate, unde o găsi pe Isabel șezînd pe un scaun de lemn cu mîinile în poală. Fusese atît de convins că a murit, încît, în clipa în care o văzu, îi dădură lacrimile.

— Isabel! Isabel! șopti el și o strînsese la piept. Credeam că ai... credeam că n-am să te mai văd

niciodată!

Abia după câteva secunde observă în ce stare era: nu-i răspunse la îmbrățișare, nu se uită la el. Se lăsă din nou greoi pe scaun, palidă și fără vlagă.

— Unde e Lucy? o întrebă mai întâi pe ea, apoi pe agentul Garstone. Unde e Lucy? Și Tom?

Mintea îi lucră rapid: cu siguranță s-au înecat. Cu siguranță au...

— Domnul Sherbourne este în celulă, domnule. Polițistul puse pe birou o foaie de hîrtie. Va fi transferat la Albany după un interogatoriu preliminar.

— Interogatoriu preliminar? Ce dracu'... Unde e Lucy?

— Fata este cu mama ei, domnule.

— Evident că fata *nu* este cu mama ei! Ce-ați făcut cu copilul? Ce înseamnă toate astea?

— Se pare că *adevărata* mamă a copilului este doamna Roennfeldt.

Bill își închipui că n-a auzit bine ce-a spus Garstone și continuă proteste:

— Solicit eliberarea imediată a ginerelui meu.

— Mă tem că nu putem face asta, domnule.

— De ce?

— Domnul Sherbourne este arestat.

— *Arestat*? De ce dracu'?

— Deocamdată, pentru fals în documentele Commonwealth-ului. Încălcarea îndatoririlor de serviciu. Asta pentru început. Apoi mai e și răpirea unui copil. Și faptul că am găsit rămășițele pămîntești ale lui Frank Roennfeldt îngropate pe Ianus Rock.

— Ți-ai pierdut mințile? Se întoarse spre fiica lui și deodată pricepu de ce era palidă și complet absentă. Nu-ți face griji, draga mea. Rezolv eu situația. Oricum, nu poate fi vorba decît despre o greșeală îngrozitoare. Aflu eu exact cum stau lucrurile.

— Cred că nu înțelegeți situația, domnule Graysmark, începu polițistul.

— Să fiu al dracului dacă înțeleg! Cineva o să plătească scump pentru toate astea! Cum vă permiteți să-mi tîrîți fiica pe la poliție din cauza unei povești fără noimă? Și să-mi denigrați ginerele? Se întoarse spre fiica lui: Isabel, spune-i că bate cîmpii!

Ea rămase neclintită, cu chipul complet inexpresiv.

— Fiica dumneavoastră nu vrea să spună nimic, domnule.

*

Tăcerea celulei îl apasă pe Tom, simțind-o densă și fluidă ca mercurul. De atîta timp sunetul valurilor și al vîntului, ritmul luminii i-au marcat existența. Deodată totul a încetat. Ascultă chemarea unei păsări care-și delimitează teritoriul de sus, dintr-un eucalipt, fără să-i pese de tot ce era în jur.

Singurătatea îi este bine cunoscută și îl poartă cu gîndul înapoi, la vremea cînd era doar el pe Ianus și se întreabă dacă nu cumva a visat anii petrecuți cu Isabel și Lucy. Apoi își bagă mîna în buzunar și dă de o bentiță liliachie a copilei, își amintește de zîmbetul ei cînd i-a dat-o, căci îi alunecase de pe cap.

— Ține-o tu, te rog, tati.

Cînd Harry Garstone încercase să i-o confiște, la secție, Knuckey intervenise hotărît:

— Mai las-o-ncolo, măi băiete! Doar nu crezi c-o să ne stranguleze cu aia, ce naiba!

Și Tom o băgase în buzunar.

Nu reușește să împace suferința născută din fapta pe care a făcut-o cu sentimentul de ușurare pe care-l simte în toată ființa lui. Fiind două trăiri cu totul opuse, ele generează o reacție inexplicabilă, întrecută însă în intensitate de o a treia – conștiința faptului că a lipsit-o pe soția lui de copil. Pierderea este proaspătă și crudă, ca o bucată de carne agățată într-un cîrlig de măcelărie: este o stare pe care Hannah Roennfeldt o trăise cu siguranță, pe care Isabel o trăise de atîtea ori și care o copleșește acum din nou. Începe să se întrebe ce dracu' făcuse, de fapt.

Se luptă să înțeleagă ce s-a întîmplat, cum de atîta dragoste fusese deformată, refractată, precum lumina printr-o lentilă.

*

Vernon Knuckey o cunoștea pe Isabel de cînd era mică. Tatăl ei fusese profesorul a cinci dintre copiii lui.

— Cel mai bun lucru ar fi s-o iei acasă, Bill, spuse Knuckey grav. O să stau de vorbă cu ea mîine.

— Dar ce înseamnă...

— Îmi pare rău, trebuie să lămuresc niște lucruri cu cei de la Perth, prin telefon. Du-o acasă, Bill, atîta tot. Du-o pe biata fată acasă, zise el și închise ușa biroului în urma lui.

— Isabel, draga mea!

Și mama își strînse fata în brațe de îndată ce aceasta intră pe ușa din față. Violet Graysmark era la fel

de nedumerită precum ceilalți, dar, când văzu în ce stare este fiica ei, nu îndrăzni să o întrebe nimic.

— Ți-am făcut patul. Adu-i bagajul, Bill.

Isabel intră, cu același chip inexpressiv. Violet o conduse pînă la un fotoliu, apoi se duse în grabă la bucătărie, de unde veni cu un pahar.

— Apă caldă cu coniac. Să-ți liniștească nervii, spuse ea. Isabel luă cîteva înghițituri din băutură cu un gest mecanic, apoi puse paharul jos pe măsută.

Violet aduse o pătură și-i înveli picioarele, deși în cameră era cald. Isabel începu să mîngîie pătura și să traseze cu degetul liniile drepte ale desenului pe suprafața ei. Era atît de cufundată în ceea ce făcea, încît parcă nici nu auzi întrebarea mamei ei.

— Ce să-ți dau, puiule? Nu ți-e foame? Iar apoi îi sugeră ea: Poate puțină supă? Hai, zi.

Bill băgă capul pe ușă și-i făcu semn lui Violet să vină la bucătărie.

— A spus ceva?

— N-a scos nici un cuvînt. Cred că e în stare de șoc.

— Așa cred și eu. Nu pricep nimic din toată povestea asta. Mîine-dimineață la prima oră mă duc la secție să aflu exact ce s-a întîmplat. Hannah Roennfeldt asta nu mai e de mult în toate mințile. Cît despre bătrînul Potts, crede el că se poate da mare doar pentru că e bogat? Își trase în jos, peste burtă, vesta. Nu mă las eu călcat în picioare de o nebună și de tatăl ei, oricîți bani ar avea. Lasă totul în seama mea.

*

Isabel își petrecu noaptea în patul copilăriei, acum străin și neîncăpător. Un vînt molcom umfla perdeaua de dantelă, iar afară țîrîitul greierilor oglindea stelele din înalt. Într-o altă noapte la fel ca asta, de la care parcă trecuseră numai cîteva minute, stătuse tot așa, incapabilă să doarmă și emoționată

la gîndul nunții de a doua zi dimineață. Îi mulțumise lui Dumnezeu că i-l trimisese pe Tom Sherbourne: că îngăduise ca el să se nască, pentru că-l ținuse teafăr și sănătos în război, că-l adusese pe o adiere a destinului pînă la țarmul ei, unde ea fusese prima persoană pe care o întîlnise cînd coborîse de pe vas.

Încercă să-și amintească trăirile de atunci: bucuria imensă a ceea ce avea să vină, sentimentul că viața începea să înflorească, după toată durerea și golul pe care războiul le adusese cu sine. Dar acea trăire se stinsese: acum totul părea o greșeală, o amăgire. Fericirea trăită pe Ianus era ceva îndepărtat, de neimaginat. De doi ani fiecare cuvînt rostit de Tom și fiecare tăcere a lui fuseseră doar minciuni. Dacă

nu văzuse lucrurile astea, ce altceva îi mai scăpase? De ce nu suflase nici o vorbă despre întâlnirea cu Hannah Roennfeldt? Ce avea de ascuns? Într-o imagine de o clipă îi văzu pe Tom, Hannah și Lucy... o familie fericită. Gîndul că el o înșelase, care îi răsărise în minte cînd încă era pe Ianus, îi reveni acum, mai sumbru, mai insinuant. Poate că el mai trăise și alte vieți, cu alte femei. Poate că lăsase undeva, în partea de răsărit, altă nevestă... *alte neveste*... cîtiva copii. Tot ceea ce își imagina îi părea plauzibil, apăsător și venea să umple golul dintre amintirea nopții din ajunul nunții și momentul prezent în care tremura și asuda. Un far are misiunea de a avertiza, de a le spune oamenilor să se ferească din calea primejdiei. Ea îl luase, în mod greșit, drept un loc lipsit de primejdii.

Faptul că își pierduse copilul. Faptul că o văzuse pe Lucy speriată și răvășită în clipa în care fusese smulsă de lîngă singurii oameni pe care îi cunoștea – toate îi păreau acum de nesuportat. Dar faptul că

toate astea se întîmplaseră din cauza soțului ei – a omului pe care-l adora și căruia îi dedicase viața –

era complet de neînțeles. El își asumase misiunea de a o ocroti și totuși făcuse exact gestul ce avea să o distrugă sigur.

Demersul ei de a proiecta în afara ei și de a arunca totul asupra lui Tom, deși dureros, o cruță de o investigație și mai greu de suportat. Astfel, încet-încet, din umbrele minții se închegă o stare aproape palpabilă: dorința de a pedepsi, mînia unei fiare care și-a pierdut puiul. Mîine va fi anchetată la poliție.

Pînă ce stelele începură să pălească și cerul să se trezească, în mintea ei se conturase o hotărîre fermă: Tom merita să sufere pentru ceea ce făcuse. Și chiar el îi furnizase armele potrivite.

Capitolul 26

Secția de poliție din Point Partageuse, ca multe alte clădiri din oraș, era făcută din piatra existentă

în zona aceea și lemn luat din pădurea înconjurătoare. Vara era un cuptor, iar iarna un ghețar, ceea ce făcea ca uniforma polițiștilor să sufere abateri de la regulament în zilele cu temperaturi extreme. Cînd ploua abundent, celulele se umpleau de apă, tavanul se lăsa, ba chiar o dată a și căzut și a ucis un om în arest. Cei din Perth erau prea zgîrciți ca să aloce bani pentru repararea clădirii așa cum trebuie, ceea ce făcea ca aceasta să aibă tot timpul un aspect deplorabil, mai degrabă cîrpit decît reparat.

Septimus Potts ședea la o masă lîngă ghișeul din față și completa un formular cu cele cîteva date pe care și le amintea despre ginerele său. Reuși să treacă numele complet al lui Frank și data lui de naștere, o mai menționase și pe factura pentru piatra funerară. Cît despre locul nașterii, numele părinților...

— Uite ce e, tinere, cred că nu greșim dacă presupunem că omul a avut părinți. Hai să ne ocupăm de ceea ce s-a întîmplat aici, zise el autoritar, punîndu-l pe agentul Garstone în dificultate prin acea tehnică

dezvoltată de-a lungul anilor în perfectarea tranzacțiilor.

Agentul se arată de acord că datele furnizate sînt suficiente pentru etapa inițială a acuzației împotriva lui Tom. Ziua în care dispăruse Frank era ușor de menționat – Ziua Forțelor Armate, 1926.

Dar data morții lui Frank?

— Asta va trebui să-l întrebi pe domnul Sherbourne, rosti Potts acru, chiar în clipa în care Bill Graysmark intra pe ușă.

Septimus se întoarse și ce doi bărbați schimbară între ei o privire plină de furie, ca doi tauri bătrîni.

— Mă duc să-l chem pe sergentul Knuckey, spuse agentul sărind de pe scaun, care se răsturnă cu zgomot.

Bătu cu viteza unei rafale de mitralieră la ușa sergentului, reveni imediat și-l chemă pe Bill, care se repezi spre biroul lui Knuckey trecînd grăbit pe lîngă Potts.

— Vernon! se năpusti el asupra sergentului de îndată ce se închise ușa. Nu știu ce se întîmplă aici, dar cer ca nepoata mea să se întoarcă imediat la mama ei. E posibil să o smulgeți de lîngă ea în halul ăsta? N-are nici patru ani, pentru numele lui Dumnezeu! Făcu un gest spre biroul din față. Ce s-a întîmplat în familia Roennfeldt e o adevărată tragedie, recunosc, dar asta nu-i dă dreptul lui Septimus Potts să-mi ia mie nepoata în schimbul copilului pierdut.

— Uite ce e, Bill, începu sergentul, înțeleg cît îți e de greu...

— Înțelegi, pe dracu'! Orice ar fi, lucrurile au mers deja prea departe, foarte probabil doar pe temeiul celor spuse de o femeie plecată cu sorcova de ani buni!

— Ia un pic de coniac...

— N-am nevoie de un pic de coniac! Am nevoie de un pic de bun-simț, dacă se mai găsește așa ceva pe-aici. De cînd băgați voi un om la pușcărie după vorbele fără noimă ale... ale unei nebune?

Knuckey se așeză la birou și începu să învîrtă creionul între degete.

— Dacă te referi la Hannah Roennfeldt, să știi că ea nu l-a acuzat pe Tom. Totul a pornit de la Bluey Smart... el a identificat jucăria. Făcu o pauză. Isabel nu ne-a spus nimic deocamdată. Refuză să vorbească. Se uită atent la creionul din mîna lui și spuse: Nu crezi că e cam ciudat, dacă chiar e o greșeală la mijloc?

— Păi, e firesc să fie bulversată după ce i s-a luat copilul în felul ăsta!

Knuckey își ridică privirea spre el.

— Atunci poți să-mi spui tu, Bill, de ce Sherbourne nu a negat?

— Pentru că el..., Bill se grăbi să răspundă mai înainte de a pricepe sensul cuvintelor polițistului, apoi reveni: Cum adică nu a negat?

— Când am fost pe Ianus, ne-a spus că o barcă a fost adusă de valuri; în barcă erau copilul și un bărbat mort și că el a insistat să păstreze copilul. Au presupus că mama s-a înecat, din cauza jachetei pe care au găsit-o în barcă. El ne-a mai spus că Isabel a vrut să fie comunicat incidentul, dar a împiedicat-o. O găsea pe ea vinovată de faptul că nu făcea copii. Se pare că de atunci încoace totul a fost o înșiruire de minciuni... o mascaradă. Trebuie să facem o anchetă, Bill. Polițistul șovăi, apoi continuă

cu glas scăzut: Se mai pune și întrebarea: *cum* a murit Frank Roennfeldt? Cine știe ce are Sherbourne de ascuns? Cine știe ce altceva a mai obligat-o pe Isabel să treacă sub tăcere? E o treabă tare urită.

*

Orașul nu mai clocotise așa de mulți ani. După cum se exprimase redactorul ziarului *South Western Times*, spunându-i colegului său:

— Mai tare ca asta nu poate fi decît să coboare însuși Iisus Hristos pe pămînt și să ne dea tuturor de băut. Avem o mamă care și-a regăsit copilul, o moarte misterioasă, un bătrîn „purcoi de bani“ care azvîrle cu bani în toate părțile de parcă ar fi... Crăciunul! Oamenii nu se mai satură de povestea asta.

*

A doua zi după sosirea copilului, casa lui Hannah este în continuare decorată cu fișii de hîrtie creponată. Pe un scaun, într-un colț, o păpușă nouă, a cărei față delicată lucește în lumina după-amiezii, a rămas uitată cu ochii mari deschiși, exprimînd parcă o rugămintă tăcută. Ceasul de pe polița căminului ticăie nepăsător, cutia muzicală cîntă la nesfîrșit un cîntec de leagăn care sună aproape macabru, amenințător. Muzica este acoperită de țipetele care răsună din curtea din spate.

Acolo, pe iarbă, copila urlă, are fața vînată de spaimă și de furie, pielea obrazilor întinsă, dinții

mici i se văd precum clapele unui pian minuscul. Încearcă să scape de Hannah, care o ia în brațe și de fiecare dată fetița se zbate, se eliberează, și începe să urle din nou.

— Grace, dragostea mea! Șșt, gata, gata! Hai, vino, te rog!

Copila țipă din nou, cu aceeași disperare:

— Vreau la mami! Vreau la tati! Pleacă de-aici! Nu-mi place de tine!

Fusese mare agitație cînd cei de la poliție aranjaseră întîlnirea dintre mamă și fiică. Se făcuseră

fotografii, polițiștii fuseseră felicitați, se mulțumise călduros, atît lor, cît și lui Dumnezeu. Gura lumii trăncănise din nou, răspîndind tot felul de povești, descriind privirea visătoare a copilului și zîmbetul fericit al mamei.

— Săraca fetiță, era atât de adormită când a ajuns în brațele mamei ei. Arăta ca un îngerăș! Slavă

Domnului că a scăpat din ghearele acelui monstru! comentă Fanny Darnley, care nu se lăsase pînă nu aflase toate detaliile de la mama agentului Garstone.

Dar Grace nu era pe jumătate adormită, ci aproape inconștientă sub efectul unui sedativ puternic administrat de doctorul Sumpton, care văzuse că fata ajunsese în pragul unei crize de isterie la momentul despărțirii de Isabel.

Pusă în fața unui copil îngrozit, Hannah era acum complet blocată. Păstrase în suflet cu atîta dragoste imaginea fiicei ei în toți acești ani, încît nici nu-i trecuse prin minte că poate copilul nu avusese aceeași trăire. Când Septimus Potts intră în grădină, cu greu ar fi putut spune care dintre cele două era mai disperată.

— Grace, dragostea mea, nu-ți fac nimic. Vino la mami! o imploră Hannah.

— Eu nu sînt Grace! Sînt Lucy! țipă copila. Vreau acasă. Unde e mama? Tu nu ești mama mea!

Fiecare cuvînt o rănea tot mai adînc pe Hannah, care nu putea decît să rostească încet:

— Te-am iubit atîta timp! Atîția ani...

Septimus nu uitase că asistase la fel de neputincios la momentele în care Gwen, cam la aceeași vîrstă, îi cerea să i-o aducă înapoi pe mama ei, ca și cum el ar fi ascuns-o pe soția decedată undeva în casă. Încă îl durea această amintire.

Hannah îl zări pe tatăl ei. Expresia de pe chipul lui arăta cum privea situația și atunci o năpădi un sentiment de umilință, deși el îi spuse:

— Are nevoie de timp să se obișnuiască cu tine. Ai răbdare, Hanny.

Fetița își găsisese un colț ferit, în spatele lămîiului bătrîn și al tufei de agrișe, iar acum stătea acolo, gata s-o rupă la fugă.

— Habar n-are cine sînt, tată. N-are nici cea mai vagă idee. Sigur că... Nici nu vrea să se apropie de mine, zise Hannah plîngînd.

— O să se dea pe brazdă, răspunse Septimus. Fie o să obosească și o să adoarmă acolo, fie o să i se facă foame și o să iasă. E doar o chestiune de timp.

— Știu, știu că trebuie să se obișnuiască iarăși cu mine.

— Nu e vorba de „iarăși“, spuse Septimus luînd-o pe Hannah pe după umeri. Ești o persoană complet necunoscută pentru ea.

— Încearcă *tu*. Te rog, poate reușești să o faci să iasă de acolo. Nici pe Gwen n-a lăsat-o să se

apropie.

— Cred că a văzut destule fețe noi pe ziua de azi. Numai de mutra mea n-are ea nevoie acum, colac peste pupăză. Las-o puțin să se liniștească.

— Cu ce-am greșit, tată, ca să merit toate astea?

— Tu n-ai nici o vină. E fiica ta și se află exact acolo unde îi este locul. E nevoie de timp, fetițo! E nevoie de timp. O mîngîie pe cap. Și am eu grijă ca individul ăla, Sherbourne, să plătească așa cum merită. Îți promit.

Cînd plecă, pe culoarul întunecos dădu de Gwen, care se uita la sora ei. Clătină din cap și spuse:

— Vai, tată, ți se rupe inima cînd te uiți la biata fetiță. Atîta a plîns! Mi se sfîșie sufletul! Oftă adînc și adăugă: Poate o să se obișnuiască cu noua situație – și ridică din umeri, dar ochii ei arătau că se îndoiește de ceea ce spune.

*

În ținutul din jurul orașului Partageuse fiecare formă de viață are propriul său sistem de apărare.

Cele care se pot mișca iute sînt cel mai bine protejate, căci scapă cu viață dispărînd: varanul, papagalul, oposumul cu coada stufoasă. O iau din loc la cel mai mic semn de pericol: se retrag, se ascund, se camuflează – acestea sînt strategiile lor de supraviețuire. Altele reprezintă un risc doar atunci cînd le ieși în cale. Șarpele veninos, rechinul, păianjenul ucigaș: își folosesc armele de atac pentru a se apăra de oameni dacă se simt amenințate.

Cele de care trebuie să te temi cel mai mult sînt cele care stau nemișcate, nevăzute, ale căror mijloace de apărare nu se văd decît dacă le declanșezi fără să vrei. Asemenea vietăți nu aleg. Dacă

mănînci, de exemplu, frunza de leandru ți se oprește inima. Nu fac altceva decît să se apere. Dar să te ferească Dumnezeu dacă te apropii de ele prea mult. Abia cînd s-a simțit amenințată s-au trezit în Isabel Sherbourne mijloacele de apărare.

Vernon Knuckey bătea ușor cu degetele în tăblia mesei la care stătea, iar în camera de alături Isabel aștepta să fie interogată. Pentru un polițist, Partageuse era un loc destul de liniștit. O încăierare sau un scandal la beție erau cele mai grave incidente care se puteau ivi într-o săptămîină obișnuită. Sergentul s-ar fi putut muta la Perth, unde ar fi obținut și o avansare și ar fi avut ocazia să vadă lucruri mai grave –

cicatrice mai urîte pe viața unor oameni care nu însemnau prea mult pentru el. Dar avusese parte, în război, de atîtea confruntări încît să-i ajungă pentru toată viața. Se mulțumea doar cu furțișagurile mărunte și amenzile date pentru contrabanda cu băuturi. În schimb, Kenneth Spragg ardea de nerăbdare să ajungă cît mai sus. Ar muta cazul ăsta la oraș dacă ar putea. Ar fi pentru el, în cel mai adevărat sens al cuvîntului, biletul pe drumul ascensiunii la Perth. El nu cunoștea pe nimeni în Partageuse, nu-i păsa de nimeni, își spuse Knuckey. Cum ar fi, de exemplu, Bill și Violet Graysmark

și băieții pe care-i pierduseră. Își aminti de anii când o vedea pe micuța Isabel, cu vocea ei dulce și fața frumoasă, cîntînd

în corul bisericii de Crăciun. Apoi gîndurile i se îndreptară spre bătrînul Potts, atît de devotat fiicelor lui de cînd îi murise soția și distrus de alegerea pe care o făcuse Hannah cînd se măritase. Cît despre biata Hannah... N-avea nimic special în înfățișare, dar era înzestrată cu un cap bun și o comportare fără

cusur. Tot timpul fusese convins că și-a cam pierdut mințile, judecînd după felul în care își păstrase convingerea că i se va întoarce copilul, după atîția ani, și uite ce întorsătură au luat lucrurile...

Apăsă pe clanța ușii, trăgînd adînc aer în piept, și intră. I se adresă lui Isabel cu respect, pe un ton oficial:

— Isabel... doamnă Sherbourne... trebuie să-ți mai pun cîteva întrebări. Știu că este soțul tău, dar situația este deosebit de serioasă.

Deșurubă capacul stiloului și-l puse alături. Din vîrful peniței se scurse o picătură de cerneală neagră, pe care el o întinse în toate părțile trasînd un fel de raze ce porneau dintr-un centru.

— El spune că tu ai vrut să anunți apariția bărcii și că el te-a oprit. Este adevărat?

Isabel rămase cu ochii ațintiți asupra mîinilor ei.

— Spune că îți purta pică din cauză că nu i-ai dăruit copii, așa că s-a hotărît să rezolve singur problema.

Cuvintele lui Knuckey îi pătrunseră adînc în suflet. Oare, spunînd această minciună, Tom spusese adevărul?

— N-ai încercat să-l faci să priceapă că nu e bine?

— Cînd lui Tom Sherbourne îi intră în cap că ceea ce face este drept, nimic nu-l poate clinti din hotărîrea lui, răspunse Isabel cu toată onestitatea.

— Te-a amenințat? întrebă el cu blîndețe. A fost brutal?

Isabel nu răspunse și toată furia nopții nedormite se năpusti asupra ei. Rămase neclintită în tăcerea ei.

Knuckey văzuse de multe ori neveste și fiice de muncitori forestieri reduse la tăcere de o simplă privire a unui bărbat cît un munte.

— Îți era frică de el?

Cu buzele strînse, Isabel nu rosti nici un cuvînt.

Knuckey își sprijini coatele pe birou și se aplecă în față.

— Isabel, legea recunoaște că o nevastă poate fi complet neputincioasă în fața bărbatului ei. În lumina Codului Penal, nu ești răspunzătoare de lucrurile pe care el te-a forțat să le faci sau pe care te-a împiedicat să le faci, așa că, în privința asta, n-ai de ce să te temi. Tu nu poți fi pedepsită pentru ce a făcut el. Și acum trebuie să-ți pun o întrebare la care vreau să te gîndești foarte bine înainte de a răspunde. Și nu uita că nu poți suferi consecințele unor fapte pe care ai fost silită să le faci. Tuși să-și dreagă glasul, apoi continuă: După spusele lui Tom Sherbourne, Frank Roennfeldt era mort cînd barca a ajuns la țarm. O privi drept în ochi: E adevărat?

Isabel rămase complet uluită. Își auzi propriul glas rostind: „Bine-nțeles că e adevărat!“. Dar, înainte de a reuși să deschidă gura, gîndurile i se năpustiră asupra lui Tom și a trădării lui. Copleșită

brusc de pierderea lui Lucy, de mînie, de neputință sfișietoare, închise ochii.

— E adevărat, Isabel? repetă polițistul cu glas blînd.

Ea își aținti privirea asupra verigheții și rosti:

— N-am nimic de declarat.

Și izbucni în plîns.

*

Tom sorbea încet din ceaiul fierbinte și se uita cum aburul șerpuitor se risipește în aerul cald.

Razele soarelui de după-amiază pătrundeau prin ferestrele înalte ale încăperii sărăcăcios mobilate. Își trecu mîna peste bărbia țepoasă și gestul îi aminti de zilele cînd nu putea să se bărbierească și nici să se spele.

— Mai vrei ceai? întrebă Knuckey pe un ton neutru.

— Nu, mulțumesc.

— Fumezi?

— Nu.

— Așadar: o barcă este adusă de valuri pe țarm, venind de pe mare.

— V-am spus toate astea cînd eram pe Ianus.

— Și o să mi le mai spui ori de cîte ori am să te întreb. Deci ai găsit o barcă.

— Da.

— Și în barcă e un copil.

— Da.

— În ce stare se află copilul?

— E sănătos. Plînge, dar e sănătos.

Knuckey își notează.

— Și în barcă e un bărbat.

— Un cadavru.

— Un bărbat, spuse Knuckey.

Tom ridică ochii și îl privește, cîntărind diferența dintre cele două formulări.

— Ți se pare normal să fii stăpîn peste regatul tău acolo, pe Ianus, nu?

Tom remarcă ironia pe care orice om care știa cum e viața pe Ianus ar fi sesizat-o, dar nu răspunse.

Knuckey continuă:

— Așa că îți spui că poți scăpa basma curată. Doar nu mai e nimeni prin preajmă.

— Nici nu se pune problema să scapi basma curată.

— Așa că te hotărăști să păstrezi copilul pe insulă. Isabel pierduse copilul vostru. N-o să afle nimeni. Nu-i așa?

— V-am spus: eu am luat hotărîrea. Am făcut-o pe Isabel să accepte.

— Îți bați nevasta ca să facă ce vrei tu?

Tom îl privi.

— Așa credeți?

— De-asta a pierdut copilul?

Chipul lui Tom exprimă uimirea.

— A spus *ea* asta?

Knuckey nu răspunse, iar Tom trase adînc aer în piept.

— Știți ceva, v-am povestit totul așa cum s-a întîmplat. Ea a încercat să mă convingă să nu facem

asta. Sînt vinovat de tot ceea ce considerați că sînt vinovat, așa că hai să terminăm odată și lăsați-o pe soția mea în pace.

— Să nu-mi spui tu mie ce să fac, ai înțeles? replică scurt Knuckey. Nu sînt sluga ta! Fac ce hotărăsc *eu* că trebuie să fac cînd hotărăsc *eu* că e momentul potrivit. Împinse în spate scaunul pe care stătea și își strînse brațele la piept. Bărbatul din barcă...

— Ce-i cu el?

— În ce stare era cînd l-ai găsit?

— Era mort.

— Ești sigur?

— Am văzut destui morți la viața mea.

— De ce aș crede că spui adevărul despre asta?

— De ce-aș minți?

Knuckey făcu o pauză, lăsînd întrebarea să plutească în aer, pentru ca răspunsul să-l apese și mai greu. Tom se foi pe scaun.

— Întocmai! exclamă Knuckey. De ce ai minți?

— Soția mea o să vă spună că omul era mort cînd barca a ajuns pe insulă.

— Aceași soție pe care recunoști că ai obligat-o să mintă?

— Păi, e cu totul altceva să adăpostești un copil și...

— ...să ucizi un om? intervenit Knuckey.

— Întrebați-o pe *ea*.

— Am întrebat-o, spuse calm Knuckey.

— Asta înseamnă cu știți că era mort.

— Nu știu nimic. Ea refuză să vorbească despre asta.

Tom simți că îl lovește un ciocan în piept. Se feri să-i întâlnească privirea lui Knuckey.

— *Ce* a spus ea?

— Că n-are nimic de declarat.

Tom își plecă capul.

— Doamne, Dumnezeu! atotputernic... Singurul lucru pe care pot să-l fac este să repet ceea ce am spus deja. Nu l-am văzut pe omul ăla în viață niciodată. Își împreună mâinile. Dacă-aș putea măcar să o văd, să vorbesc cu ea...

— N-ai nici o șansă. Pe lângă faptul că așa ceva nu este permis, am impresia că n-ar accepta să stea de vorbă cu tine nici dacă-ai fi ultimul om în viață de pe fața pământului.

*

Argintul viu. Fascinant, dar imprevizibil. Capabil să susțină greutatea uriașă a lentilei de la far, dar, dacă încerci să pui degetul pe el, fuge în toate părțile. Această imagine stăruia în mintea lui Tom când se gândea la Isabel, după interogatoriul lui Knuckey. Se duse cu gândul înapoi, la ziua când ea pierduse ultimul copil, iar el încercase să o aline.

— Iubita mea, totul o să fie bine. Dacă nu vom fi decât noi doi pentru tot restul vieții, pentru mine e destul.

Ea își ridicase ochii și îl privise, iar ceea ce citise în ei îl înfiorase. Disperare. Înfrângere.

— Nu... n-am vrut să spun că... Întinse mîna să o mîngîie pe obraz, dar ea se feri. Ai să-ți revii. O să fie bine. E nevoie doar de timp.

Ea se ridică brusc, se repezi spre ușă, se opri o clipă săgetată de durere și ieși șchiopătînd în noapte.

— Izz, stai! E noapte. Pentru numele lui Dumnezeu, oprește-te! Îți faci singură rău!

— O să fac chiar mai mult de atît!

Luna plutea pe cer în aerul cald și neclintit. Cămașa de noapte albă, lungă, pe care o purtase cu patru ani în urmă în noaptea nunții, un punct alb minuscul, licărea ca un felinar de hîrtie într-un ocean de beznă.

— Nu mai suport! țipă ea, iar urletul ei, puternic și ascuțit, făcu să tresară în somn caprele care începură să se agite, sunînd din tălăngi, în țarcul lor.

— Nu mai suport! Doamne, de ce mă lași să trăiesc și copiii mei mor? Mai bine mor – și se îndreptă împiedicîndu-se spre faleză.

Tom se repezi pe urmele ei și o luă în brațe.

— Liniștește-te, Izz! Hai, vino!

Dar ea i se smulse din brațe și fugi din nou, cu pași la fel de nesiguri, chinuită de durere.

— Nu-mi spune tu mie să mă liniștesc, idiotule! Numai *tu* ești de vină! E vina ta! Urăsc locul ăsta!

Te urăsc! Dă-mi copilul înapoi! Copilul meu!

În înaltul cerului luna croise o potecă, dar razele ei nu o atingeau pe Isabel.

— Izz, Izz, iubita mea...

— N-ai dorit acest copil, nu-i așa? De-asta a murit. Și-a dat seama că nici nu-ți pasă de el.

— Haide, Izz, vino în casă!

— N-ai pic de simțire, Tom Sherbourne! Nu simți nimic în sufletul tău! Nu știu ce-ai făcut cu inima ta în viața pe care ai dus-o pînă acum, dar sigur n-o mai porți în piept!

Resursele omului se termină la un moment dat. Văzuse asta de multe ori acolo, în tranșee. Bărbați buni și puternici, solizi și iuți și devotați ca niște cîini ciobănești. Dar uneori ajungeau la capătul puterilor: își pierdeau orice urmă de speranță și deveneau alți oameni. Bărbați plini de vigoare și gata

să-i facă praf pe nemți, care scăpaseră cu viață din bombardamente, înduraseră zăpada și păduchii și noroiul uneori chiar cîteva ani la rînd. Apoi, brusc, parcă o parte din ei își strînsese bagajele și plecase acasă – dispăruse undeva în adîncuri și nu mai putea fi atinsă. Sau alteori se năpusteau asupra ta, veneau cu baionete în mînă, rîzînd ca nebunii și plîngînd în același timp.

Doamne, cînd se gîndea în ce hal ajunsese el însuși cînd totul se terminase: cînd singurul lucru pe care-l mai putea face era să pună un picior în fața celuiilalt, să n-o rupă la fugă și să se ascundă cînd trecea un automobil, să nu-l plesnească pe omul care-i apărea pe neașteptate din spate. Cine-i dădea lui dreptul să o judece pe Isabel? Ajunsese la capătul puterilor, asta era tot. Toți rezistăm doar pînă la un punct. Toți. Și, cînd i-o luase pe Lucy, o împinsese pe Isabel pînă în acel punct.

*

În noaptea aceea, tîrziu, Septimus Potts își scoase ghetele și își mișcă degetele în ciorapii de lînă

fină. Scoase un geamăt cînd auzi trosnetul bine cunoscut al coloanei vertebrale. Ședea pe marginea patului solid de lemn, construit dintr-un eucalipt din pădurea lui. În camera imensă nu se auzea decît ticăitul ceasului de pe noptieră. Oftă văzînd obiectele de calitate – așternuturile scrobite, mobila lustruită, portretul răposatei sale soții, Ellen – în lumina lămpii electrice cu abajur mat roz. Chipul nepoatei sale desperate și îngrozite, așa cum îl văzuse în după-amiaza aceea, îi era încă proaspăt în minte: micuța Grace pe care toată lumea o considerase pierdută în afară de Hannah. Viața asta. Cine dracu' ar putea spune cum se vor sfîrși lucrurile?

Suferința, disperarea produsă de pierderea mamei – nu-și închipuise că le va vedea din nou după

moartea lui Ellen pînă ce nu dăduse cu ochii de nepoata lui, în grădină. Tocmai cînd ajunsese la concluzia că a văzut deja toate fetele pe care i le poate juca viața, iată că ea mai scotea una, ca pe o

carte prevestitoare de rău. Știa prea bine prin ce trece fetița. Într-un colț al minții îi răsări o umbră de îndoială. Poate că... poate că e nedrept să o despartă de femeia aia, Isabel Sherbourne...

Se uită din nou la portretul lui Ellen. Grace avea bărbia ei. Poate când o fi mare o să fie la fel de frumoasă ca bunica ei. Se duse cu gândul la zilele de Crăciun și la aniversările ce aveau să vină. O familie fericită, asta era tot ce își dorea. Își aminti de expresia chinuită de pe chipul lui Hannah, își aminti cu un sentiment de vinovăție că văzuse aceeași expresie când încercase să o împiedice să se mărite cu Frank.

Nu. Aici era locul copilului, alături de familia lui adevărată. O să aibă parte de tot ce poate fi mai bun. Cu timpul o să se obișnuiască cu noua ei casă și cu adevărata ei mamă. Numai să reziste Hannah pînă atunci!

Simți că-i dau lacrimile și că se trezește în el mînia. Cineva trebuie să plătească. Cineva trebuie să sufere așa cum suferise fiica lui. Cum a putut cineva să păstreze un copil care i-a ieșit în cale ca pe o bucată de lemn adusă de valuri?

Alungă îndoiala care îl încercase. Nu mai putea schimba trecutul, nici anii în care refuzase să recunoască existența lui Frank, dar putea să-i ofere lui Hannah ceva în schimb acum. O să aibă el grijă.

Stinse veioza și se uită la portretul lui Ellen care licărea în lumina lunii. Și își alungă din minte întrebarea: la ce s-or fi gândind cei din familia Graysmark în noaptea aceea?

Capitolul 27

Isabel constată că, de când se întorsese, era mereu cu gândul la Lucy. Unde se dusesese? Era ora de culcare? Ce să-i facă de mîncare pentru prînz? Apoi rațiunea o aducea la realitate și-i amintea cum stau lucrurile, ceea ce o făcea să trăiască din nou durerea sfișietoare a pierderii copilei. Ce se întîmpla cu fiica ei? Cine îi dădea să mănînce? Cine o dezbrăca? Lucy era probabil complet pierdută.

Chipul copilei obligate să înghită sedativul amar era o imagine care aproape o sufoca. Încearcă să o estompeze suprapunîndu-i alte imagini: Lucy jucîndu-se în nisip, Lucy ținîndu-se de nas și sărind în apă; Lucy dormind fericită, fără griji, desăvîrșită. Nu există ceva mai frumos pe lumea asta decît un copil care doarme. Tot corpul lui Isabel purta senzația contactului cu trupul fetiței: simțea în degete finețea părului ei cînd i-l peria, simțea pe șold greutatea ei și în jurul taliei piciorușele ei încolăcite strîns; simțea pe buze delicatețea obrazului ei.

Pe cînd hoinărea printre aceste amintiri și își trăgea din ele alinarea, precum nectarul dintr-o floare ofilită, era totuși conștientă de prezența a ceva întunecat în spatele ei, ceva la care nu avea puterea să se uite. Îi apărea în vise, imprecis și înspăimîntător. Îi striga: „Izzy! Izzy, draga mea...“, dar ea nu se putea întoarce, strîngea din umeri încercînd parcă să nu se lase prinsă. Se trezea din somn fără suflare, cu senzație de vomă.

În tot acest timp părinții ei îi luau tăcerea necurmată drept loialitate față de cine nu trebuia. „Nu pot să vă spun nimic“, fuseseră singurele ei cuvinte când venise acasă, la început, și pe acestea le repeta când Bill și Violet încercau să aducă vorba despre Tom și despre ceea ce se întâmplase.

*

Celulele din partea din spate a secției de poliție nu prea aveau altă misiune decât să adăpostească vreun bețivan pînă ce se trezea din beție sau să-i dea timp unui soț mînios să se calmeze și să promită că n-o să-și mai verse furia folosindu-și pumnii. De cele mai multe ori omul care era de serviciu nici măcar nu se ostenea să încuie celula și, dacă cel din celulă era o persoană cunoscută, de multe ori se întâmpla ca, atunci când timpul trecea prea greu, să-l scoată și să joace cu el o partidă de cărți, după ce obținuse de la el promisiunea fermă că nu va încerca să fugă.

Astăzi, Harry Garstone era peste măsură de emoționat, căci avea în sfîrșit misiunea de a păzi un răufăcător autentic. Încă mai era furios pentru că nu fusese de serviciu acum un an, în noaptea aceea când îl aduseseră pe Bob Hitching de la Karridale. Individul nu mai era întreg la minte de la Gallipoli încoace. Îl ucisese cu un satîr pe fratele lui de la ferma învecinată pentru că nu se înțelegeau cu privire la testamentul mamei lor. Și sfîrșise în ștreang. Așa că acum Garstone se delecta cu chichițele procedurale. Ba chiar scosese și broșura cu regulamentul, ca să fie sigur că îl respectă cu fidelitate.

Cînd Ralph ceruse să stea de vorbă cu Tom, agentul consultase ceremonios regulamentul, plescăise din buze și își plimbase limba de la un colț la altul al gurii sale ca fanta unei cutii de scrisori.

— Îmi pare rău, domnule căpitan Addicott. Tare mi-aș dori să vă ajut, dar aici scrie că...

— Nu mă lua pe mine cu prostii de-astea, Harry Garstone, că mă duc și te spun lu' maică-ta.

— Scrie aici foarte clar că...

Cum zidurile secției de poliție erau foarte subțiri, agentul se trezi întrerupt de vocea lui Vernon Knuckey, care rareori catadicsea să se ridice de pe scaun pentru a transmite asemenea mesaje.

— Nu fi tîmpit, Garstone! În celulă e paznicul de far, nu dobitocul de Ned Kelly. Lasă omul să intre!

Dezamăgit, agentul zăngăni viguros legătura de chei în semn de protest și îl conduse pe Ralph printr-o ușă pe care o ținuse încuiată, apoi coborî cîteva trepte, străbătu un culoar întunecat și ajunsese la cele cîteva celule prevăzute cu grații.

Într-una dintre ele Tom ședea pe un pat de campanie fixat în perete. Examină chipul slăbit, cenușiu al lui Ralph.

— Tom, îl salută căpitanul.

— Ralph, răspunse Tom cu o înclinare a capului.

— Am venit cît am putut de repede. Hilda îți trimite salutări, la fel și Blue, enunță el mesajele de parcă și-ar fi golit buzunarele de mărunțiș.

Tom răspunse cu același gest.

Un timp, nici unul nu spuse nimic. Apoi Ralph zise:

— Dacă ai prefera să te las...

— Nu, mă bucur că te văd. Atîta doar că nu prea am ce să-ți spun, îmi pare rău. Te superi dacă deocamdată nu vorbim?

Ralph avea de pus o mulțime de întrebări, atît ale lui, cît și ale nevestei lui, dar rămase tăcut pe scaunul șubred. Ziua era din ce în ce mai caldă și zidurile de lemn trosneau ca o ființă care se întinde trezită din somn. Afară ciripeau păsări de tot felul. Din cînd în cînd un vehicul trecea pe stradă cu zgomot, acoperind țîrîitul greierilor.

Pe Ralph îl năpădiseră gînduri pe care de-abia aștepta să le rostească, dar reuși să se stăpînească la timp. Își vîrî mîinile sub coapse ca să își controleze dorința de a-l apuca pe Tom de umeri și a-l zgîlțîi zdravăn. Cînd nu mai reuși să se abțină, explodează:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Tom, ce se întîmplă? Ce-i cu toată povestea asta, cum că Lucy ar fi copilul lui Roennfeldt?

— E adevărat.

— Dar... cum adică... ce dracu'?

— Am dat toate explicațiile celor de la poliție, Ralph. Nu sînt deloc mîndru de ceea ce am făcut.

— La asta te refereai cînd mi-ai vorbit acolo, pe Ianus, despre cum să îndrepti lucrurile?

— Nu e chiar așa de simplu, Ralph.

Urmă o lungă tăcere.

— Povestește-mi ce s-a întîmplat.

— N-are rost, Ralph. Am luat o hotărîre proastă și a venit timpul să plătesc.

— Pentru numele lui Dumnezeu, măcar lasă-mă să te ajut, măi băiete!

— N-ai cu ce să mă ajuți. Sînt singurul vinovat de tot ce-am făcut.

— Indiferent ce-ai făcut, ești un om bun și nu pot să văd cum te distrugi în felul ăsta. Se ridică în picioare. O să-ți aduc un avocat bun... să vedem ce pricepe el din chestia asta.

— Nici avocatul nu poate face mare lucru, Ralph. Poate mi-ar prinde mai bine un preot.

— Dar se spun tot felul de lucruri îngrozitoare despre tine, Tom!

— Nu chiar toate sînt așa, Ralph.

— Ia spune-mi tu mie clar și răspicat că numai tu ai făcut chestia asta! Că ai amenințat-o pe Isabel!

Uită-te în ochii mei și spune-mi că e adevărat și o să te las în pace, băiete.

Tom își aținti privirea pe lemnul zidului.

— Vezi? exclamă Ralph victorios. Nu ești în stare să faci așa ceva.

— Eu purtam răspunderea, nu ea. Tom se uită la Ralph și cîntări în gînd dacă i-ar mai putea spune ceva, dacă i-ar mai putea da vreo explicație cît de mică fără să o pună pe Isabel în pericol. În cele din urmă rosti: Izzy a suferit destul. A ajuns la capătul puterilor.

— Nu rezolvi nimic dacă te arunci în bătaia focului. Treaba asta trebuie lămurită așa cum se cuvine.

— Nu e nimic de lămurit, Ralph, și nu există cale înapoi. I-o datorez lui Isabel.

*

Era oficial: se întîmplă minuni. În zilele ce au urmat întoarcerii lui Grace, reverendul Norkells a constatat o creștere simțitoare a numărului de membri din congregația sa, mai ales printre femei. Multe mame care își pierduseră orice speranță de a-și revedea fiul preaiubit și multe văduve își reluară cu forțe sporite rugăciunile fără a mai considera că e o prostie să te rogi pentru ceva în care nu mai poți spera. Niciodată nu i se acordase atîta atenție sfîntului Iuda. Dureri înăbușite provocate de pierderea celor dragi se deșteptară sub mîngîierea unui leac de mult uitat – speranța.

*

Gerald Fitzgerald ședea în fața lui Tom, pe partea cealaltă a mesei încărcate de hîrtii și formulare juridice tipărite pe hîrtie roz și scosese un dosar. Avocatul lui Tom era scund, începuse să chelească, arăta ca un jocheu îmbrăcat în costum și vestă, slab și agil. Venise cu o seară înainte de la Perth, cu trenul, și citise dosarul în timp ce își lua cina la hotelul *The Empress*.

— Așadar ați fost pus sub acuzare oficial. La Partageuse vine o dată la două luni un judecător care

trece din oraș în oraș, pe aici tocmai a trecut, așa că o să fiți reținut pînă cînd va veni din nou. E mult mai bine să stați aici în arest decît într-o închisoare din Albany, de asta sînt sigur... O să profităm de timp pentru a pregăti interogatoriul preliminar.

Tom îl privi, iar în ochi i se citea o întrebare.

— Adică interogatoriul preliminar care va decide dacă avem sau nu un caz de rezolvat. Dacă da,

veți fi trimis pentru judecată la Albany sau Perth. Depinde.

— De ce anume? întrebă Tom.

— Hai să vedem acuzațiile și atunci o să înțelegeți, spuse Fitzgerald. Parcurse din nou lista din fața lui. Ia te uită, au întins plasa cât au putut. Codul penal din Australia de Vest, Legea Serviciului Public din Commonwealth, Statutul Procurorilor din Australia de Vest, Legea penală din Commonwealth. O amestecătură de acuzații în temeiul legilor provinciei și ale Commonwealth-ului. Zîmbi și-și frecă mâinile. Grozav îmi place cînd văd așa ceva.

Tom ridică dintr-o sprînceană.

— Asta înseamnă că bîjbîie și că nu prea știu de ce să vă acuze, continuă avocatul. Neglijență în serviciu – asta înseamnă doi ani și amendă. Manevrarea necorespunzătoare a unui cadavru – doi ani de muncă silnică. Neraportarea faptului că a fost găsită o persoană decedată – ei, asta înseamnă doar o amendă de zece lire. Fals în declarații privind înregistrarea unei nașteri – doi ani de muncă silnică și amendă de două sute de lire.

Se scărpină în barbă.

— Cum e cu... acuzația de furt de copil? îndrăzni Tom să întrebe.

Folosea această expresie pentru prima oară și tresări auzindu-și propriile cuvinte.

— Articolul 343 din Codul penal. Șapte ani de muncă silnică. Avocatul se strîmbă și clătină din cap ca pentru sine. Avantajul dumneavoastră, domnule Sherbourne, este că legea se referă la cazul *general*.

Legile sînt făcute în așa fel încît să acopere ceea ce se întîmplă în *majoritatea* cazurilor. Așa că articolul 343 privește..., și deschise o carte cu colțurile răsucite din care citi, „orice persoană care, cu intenția de a deposea un părinte de copilul său, reține sau ademenește sau sechestrează copilul...”

— Asta înseamnă că...? întrebă Tom.

— Asta înseamnă că n-o să poată dovedi așa ceva niciodată. Spre norocul dumneavoastră, copiii nou-născuți în general nu pleacă de lîngă mamele lor decît dacă sînt luați de cineva. Și de obicei nu ajung pe insule aproape nelocuite. Înțelegeți? Nu se pot întruni elementele necesare pentru această acuzație. Nu ați „sechestrat” copilul: din punct de vedere legal, fetița ar fi putut pleca oricînd dorea. Și cu siguranță nu ați „ademenit-o”. Și nici n-au cum să dovedească faptul că ați avut „intenția de a deposea un părinte de copilul său”, deoarece vom susține că ați crezut sincer că părinții sînt morți.

Așa încît cred că de asta vă pot scăpa. Pe lîngă asta, sînteți și erou de război, decorat cu Crucea

Militară cu baretă, ce naiba! Majoritatea tribunalelor încă-i tratează cu îngăduință pe cei care și-au riscat viața pentru patrie și nu au antecedente.

Expresia lui Tom era ceva mai relaxată acum, dar a avocatului se schimbă când continuă:

— Dar lucrul care nu este deloc pe placul lor este minciuna. De fapt, le displace atât de mult, încît

pedeapsa pentru mărturie mincinoasă este de șapte ani de muncă silnică. Iar dacă cel care minte împiedică pedepsirea adevăratului vinovat, asta înseamnă vicierea demersului juridic și aduce o pedeapsă de încă șapte ani. Înțelegeți ce spun?

Tom se uită la avocat.

— Legea urmărește ca persoana cu adevărat vinovată să fie pedepsită. Judecătorii țin foarte mult la lucrul ăsta. Se ridică în picioare, se îndreptă spre fereastră și rămase cu privirea pierdută spre copacii de dincolo de gratii. Ei, și dacă eu aș intra în sala tribunalului și le-aș spune povestea unei femei amărîte, tulburate peste măsură de durerea pierderii copilului ei născut mort... o femeie ce nu mai gîndea cum trebuie, care nu mai făcea deosebirea între ce e bine și ce e rău... și dacă le-aș arăta cum soțul ei, un tip de treabă care și-a făcut totdeauna datoria, dar care, în această unică împrejurare, încercînd să facă viața soției sale mai bună, s-a lăsat condus de îndemnul inimii, mai degrabă decît de cel al rațiunii și a acceptat ideea ei... Ei, i-aș putea vinde povestea asta judecătorului. Aș putea vinde povestea asta juraților. Curtea poate recurge la ceea ce noi numim „prerogativul milei” – dreptul de a da o sentință mai ușoară și soției. Dar în momentul de față eu am un acuzat care, după propria mărturisire, este nu numai un mincinos, ci și o persoană excesiv de autoritară. Am un bărbat care se teme că oamenii vor gîndi că nu e-n stare să facă copii și se hotărăște să păstreze un prunc și o obligă

pe soția lui să mintă.

Tom își îndreptă spatele.

— Am spus ceea ce am spus.

— Ei, și dacă chiar sînteți genul de om care ar face așa ceva, continuă Fitzgerald, atunci în mintea celor de la poliție sînteți și genul de om care ar putea să meargă chiar mai departe pentru a căpăta ceea ce își dorește. Dacă sînteți genul de om capabil să își ia singur ceea ce își dorește pentru simplul motiv că poate face asta, capabil să își oblige soția să acționeze sub imperiul forței, atunci poate că sînteți și genul de om capabil chiar să ucidă pentru a obține ceea ce își dorește. Știm cu toții că ați făcut asta în timp războiului. Avocatul face o pauză. Cam așa ar putea gîndi ei.

— Nu m-au acuzat de așa ceva.

— Deocamdată. Dar, din cîte am aflat eu, tipul din Albany de-abia așteaptă să pună gheara pe dumneavoastră. Am mai avut de-a face cu el și, credeți-mă, e un mare ticălos.

Tom trase adînc aer în piept și clătină din cap.

— Și e foarte intrigat de faptul că soția dumneavoastră nu vă susține afirmația că Roennfeldt era mort când l-ați găsit. Își răsuci pe deget banda roșie de la dosarul cu acte. Cu siguranță vă urăște din adâncul sufletului. Desfășură banda și rosti încet: S-ar putea să vă urască din adâncul sufletului pentru că

ați pus-o să mintă în legătură cu păstrarea copilului. Sau pentru că ați ucis un om. Dar eu bănuiesc că vă

urăște din adâncul sufletului pentru că ați dat totul în vileag.

Tom nu scoase nici un cuvânt.

— E treaba statului să dovedească cum a murit omul ăla. Numai că nu va fi ușor avînd în vedere că trupul a stat în pămînt aproape patru ani. N-a mai rămas aproape nimic din el. Nu s-au găsit oase rupte.

Fracturi. Există documente care arată că avea probleme cu inima. În mod normal asta l-ar putea face pe

procuror să pronunțe verdictul „mort din cauze necunoscute“. Dacă ați depune mărturie și ați spune tot adevărul.

— Dacă m-aș declara vinovat de toate acuzațiile și aș spune, de exemplu, că am forțat-o pe Isabel să facă ce spun eu și dacă nu ar exista nici o altă dovadă, ea ar scăpa de pedeapsă. Așa este?

— Da, dar...

— Atunci am să suport toate consecințele.

— Problema e că s-ar putea să aveți de suportat mult mai multe consecințe decît bănuți, zise Fitzgerald, punîndu-și hîrtille la loc în servietă. Habar n-aveți ce-o să spună soția dumneavoastră că ați făcut sau că n-ați făcut dacă se va hotărî să vorbească. Dacă aș fi în locul dumneavoastră, m-aș gîndi al naibii de bine la ce am de făcut.

*

Dacă oamenii o priveau insistent pe Hannah înainte ca Grace să se întoarcă, după întoarcerea fetei se uitau la mamă cu și mai multă insistență. Se așteptaseră la o transformare miraculoasă, ca un fel de reacție chimică ce s-ar fi declanșat odată cu întîlnirea lor.

Dar în privința asta oamenii au avut parte de o mare dezamăgire: copilul părea profund nefericit, iar mama complet rătăcită. Chipul lui Hannah nu numai că nu înflorise, ci se ofilise și mai mult, căci fiecare țipăt al lui Grace o făcea să se întrebe dacă nu greșise atunci cînd o luase înapoi.

Jurnalele vechi de pe Ianus fuseseră ridicate de poliție, examinate și comparate cu scrisorile primite de Hannah: nu exista nici o îndoială că în jurnale și în ambele scrisori era același scris sigur,

uniform. Nici în privința jucăriei identificate de Bluey nu exista vreo îndoială. Copilul însă se schimbase atât de mult, încât devenise de nerecunoscut. Hannah îi pusese în brațe lui Frank un prunc dolofan, cu părul negru, iar destinul îi adusese înapoi un copil care arăta cu totul altfel – blond, înspăimântat și încăpățânat, care mergea în picioare și urla pînă se învinețea la față și i se înnodau lacrimile sub bărbia tremurîndă. Încrederea pe care Hannah o căpătase în primele luni de viață ale fetei dispăruse rapid. Ritmul relației profunde dintre ele și comunicarea fără cuvinte pe care Hannah gîndise că le va relua exact din punctul în care se întrerupseseră erau acum inexistente: copila nu reacționa deloc în felul în care se așteptase mama. Erau ca doi dansatori care nu reușeau să-și coordoneze pașii.

Hannah trăia momente de groază atunci cînd își pierde răbdarea cu fiica ei, care nu accepta să mănînce, să doarmă și să facă baie decît după ce se certau, iar apoi, în cele din urmă, se închidea în sine. În anii din urmă nu-și imaginase niciodată – nici cînd visa cu ochii deschiși, nici cînd avea coșmaruri – că i s-ar putea întîmpla ceva atât de oribil.

Cuprinsă de disperare, duse fetița la doctorul Sumpton. Doctorul cel rotofei puse stetoscopul pe masă și spuse:

— Din punct de vedere fizic este perfect sănătoasă. Împinse spre Grace castronul cu bomboane: Te rog să te servești, domnișoară.

Îngrozită încă de pe urma primei întîlniri cu doctorul, la secția de poliție, Grace nu scoase nici un cuvînt, iar Hannah o îmbie să ia o bomboană:

— Hai, ia una, ce culoare vrei tu, dragostea mea.

Dar fetița întoarse capul și începu să-și răsucescă pe deget o șuviță de păr.

— Și spuneți că face pipi în pat?

— Deseori. La vîrsta ei parcă ar fi normal să...

— Cred că nu e cazul să vă amintesc că aici nu vorbim despre o situație *normală*.

Apăsă un buton de pe birou și în cabinet intră o femeie cu părul alb, după ce bătuse discret la ușă.

— Doamnă Fripp, ia-o, te rog, pe micuța Grace la dumneata pînă stau eu puțin de vorbă cu mama.

— Vino, drăguțo, spuse femeia zîbind, hai să vedem dacă nu găsim niște biscuiți pentru tine pe-aici – și o scoase din cabinet pe fetița apatică.

— Nu mai știu ce să fac, ce să spun, începu Hannah. O cere întruna pe ma... – și continuă după o ezitare – ... pe Isabel Sherbourne.

— Ce i-ați spus despre ea?

— Nimic. I-am spus că eu sînt mama ei și că o iubesc și că...

— Păi, ceva trebuie să-i spuneți despre Isabel Sherbourne.

— Ce să-i spun?

— După părerea mea, ar trebui să-i spuneți că ea și soțul ei au fost nevoiți să plece.

— Unde să plece?

— La vîrsta ei asta nu contează. Important este să primească un răspuns la întrebările ei. Cu timpul o să uite... dacă în jurul ei nimic n-o să-i amintească de soții Sherbourne. O să se obișnuiască cu noua ei casă. Am mai văzut așa ceva în comportamentul copiilor orfani adoptați și în alte cazuri asemănătoare.

— Dar parcă intră într-o criză. Nu vreau decît să fac ce este bine pentru ea.

— Nu poți să faci omletă fără să spargi ouăle; mă tem că nu se poate altfel, doamnă Roennfeldt.

Soarta n-a fost prea blîndă cu acest copil și aici nu putem face nimic. Pînă la urmă i se vor șterge din minte cei doi, dacă nu va mai avea de-a face cu ei. Iar pînă atunci dați-i o picătură din siropul ăsta calmant, dacă e prea agitată sau speriată. N-o să-i facă rău.

Capitolul 28

— N-ai ce căuta la omul ăla, m-ai înțeles?

— Trebuie să mă duc să-l văd, mamă. Stă în pușcărie de atîta timp! Și numai din vina mea, se văită Bluey.

— Termină cu prostiile. N-ai făcut decît să aduci un copil lîngă mama lui și o să te și alegi cu trei mii de guinee ca răsplată. Doamna Smart luă de pe sobă fierul de călcat și îl apăsă pe fața de masă tot mai viguros, cu fiecare cuvînt rostit. Unde ți-e capul, băiete? Ai făcut ce aveai de făcut, acum stai deoparte.

— Nici primii coloniști nu au avut o situație atît de grea, mamă. Și cred că lucrurile o să se sfîrșească prost pentru el.

— Asta nu e treaba ta. Hai, du-te în spate și vezi-ți de curățat straturile de trandafiri.

Din reflex, Bluey făcu un pas spre ușa din spate, în timp ce mama lui bombănea:

— Of, Doamne, am rămas cu prostănaicul ăsta pe cap!

Bluey se opri și, spre surprinderea ei, își îndreptă spatele, făcîndu-se parcă mai înalt.

— Da, oi fi eu prostănac, dar nu sînt laș. Nu sînt eu omul care să-și părăsească prietenii.

Se întoarse și porni spre ușa din față.

— Da' unde te duci, Jeremiah Smart?

— În oraș, mamă.

— Numai peste cadavrul meu, replică ea și i se puse în cale.

Ea avea cam un metru și jumătate. El era cu vreo treizeci de centimetri mai înalt.

— Îmi pare rău, zise el, o prinse de mijloc și o dădu ușor deoparte, de parcă ar fi fost o bucată de lemn de santal.

Ieși din casă și o luă pe poteca din față, lăsînd-o pe maică-sa cu gura căscată.

*

Bluey privi tabloul din fața lui. Celula strîmtă, găleata din colț, cana de tinichea de pe masa fixată în podea. Niciodată, în toți anii cît lucrase cu Tom, nu-l văzuse nebărbierit, nepieptănat și cu cămașa mototolită. Acum avea cearcăne negre sub ochi și pomeții îl împungeau prin pielea obrajilor întinsă peste fâlcile colțuroase.

— Tom! Mă bucur să te văd, prietene! rosti vizitatorul, iar cuvintele lui treziră în mintea amîndurora amintirea zilelor cînd vasul acosta la țărm, la capătul călătoriei, și cînd erau cu adevărat bucuroși să se revadă.

— Da, și eu mă bucur.

Bluey încercă să se uite la fața lui Tom, dar nu reuși să stabilească relația potrivită între aceasta și gratii, astfel încît fie fața, fie gratiile îi rămîneau neclare. Își căută cuvintele un timp, apoi reuși să rostească:

— Cum te simți?

— Am avut și zile mai bune.

Bluey își frămîntă bereta în mîna pînă reuși să-și facă curaj.

— Să știi că n-am să iau banii de recompensă. Ar fi nedrept.

Cuvintele îi ieșiră fără voia lui de pe buze.

Tom privi într-o parte.

— M-am gândit eu că ai avut un motiv să nu vii când m-au ridicat de pe insulă.

Glasul lui trăda dezinteres mai degrabă decît mînie.

— Îmi pare rău! Mama m-a pus. Nu trebuia s-o ascult. Nu m-aş atinge de banii ăia pentru nimic în lume.

— Mai bine ia-i tu decît să-i ia altul. Pentru mine nu mai contează.

La orice s-ar fi aşteptat Bluey din partea lui Tom, numai la o asemenea indiferenţă nu.

— Şi acum ce urmează?

— Să fiu al naibii dacă ştiu, Blue.

— Ai nevoie de ceva? Pot să-ţi aduc ceva?

— Un petic de cer şi un strop de ocean mi-ar prinde bine.

— Hai, te întreb foarte serios.

— Şi eu îţi răspund la fel de serios. Tom trase adînc aer în piept, cîntărind în gînd o idee. Ai putea să faci ceva pentru mine. Ai putea să treci pe la Izzy. O găseşti la părinţii ei. Numai să... să vezi dacă e bine. Cred că nu-i e uşor. Lucy era viaţa ei... Tom se opri simţind că-i tremură glasul. Spune-i că...

înteleg. Atîta tot. Spune-i că înteleg, Bluey.

Deşi tînărul nu pricepu nimic, primi rugămintea de a-i transmite mesajul ca pe o datorie sacră, ca şi cum însăşi viaţa lui depindea de asta.

După ce plecă Bluey, Tom se întinse pe pat şi se întrebă cum s-o fi simţind Lucy; cum o fi făcînd Isabel faţă situaţiei. Încercă să îşi închipuie cum ar fi trebuit să procedeze încă de la început, chiar din acea primă zi. Apoi îşi aminti cuvintele lui Ralph: „n-are rost să duci o bătălie iar şi iar pînă cînd îndrepti lucrurile“. Aşa că îşi căută în schimb alinarea în ceea ce avea să fie: cu ochii minţii, marcă pe tavanul celulei poziţia pe care o vor avea stelele în noaptea aceea, începînd cu Sirius, totdeauna steaua cea mai strălucitoare; apoi Crucea Sudului; apoi planetele – Venus şi Uranus – care se vedeau cu uşurinţă de pe insulă. Urmări traseul constelaţiilor, drumul lor pe acoperişul lumii de la apus pînă în zori. Precizia acestei mişcări, ordinea care guverna stelele îi dădură un sentiment de libertate. Din tot

ceea ce trăia el acum nu exista nimic care să nu se mai fi întîmplat cîndva, undeva, pe pămînt. Odată cu trecerea timpului, memoria stelelor se va închide peste viaţa lui aşa cum se închide o rană care se vindecă. Totul va fi dat uitării, toată suferinţa se va stinge. Apoi îşi aminti de atlasul cerului pe care Lucy scrisese: „mereu şi mereu şi mereu şi mereu“ şi suferinţa momentului prezent îl invadă din nou.

Rosti o rugăciune pentru Lucy: „Veghează asupra ei. Fă să aibă parte de o viață fericită. Ajut-o să mă ierte“. Și pentru Isabel, rătăcită în întuneric: „Călăuzește-o spre casă, spre ea însăși, pînă nu e prea tîrziu“.

*

Stînd la ușa casei familiei Graysmark, Bluey se muta de pe un picior pe celălalt și își repeta în gînd ce avea să spună. Cînd ușa se deschise, în fața lui apăru Violet, al cărei chip exprima precauție.

— Cu ce pot să vă ajut? întrebă ea, folosind formula politicoasă ca pe un scut împotriva vreunui nou moment neplăcut.

— Bună ziua, doamnă Graysmark. Sînt Bl... Jeremiah Smart, continuă el văzînd că ea nu dă nici un semn că l-ar recunoaște.

— Știu cine ești.

— Aș vrea... credeți că aș putea vorbi cîteva minute cu doamna Sherbourne?

— Nu dorește să vadă pe nimeni.

— Atunci... Era pe punctul de a renunța, dar își aminti chipul lui Tom și insistă: Nu o țin mult.

Vreau doar să...

Din salonul întunecat se auzi vocea lui Isabel.

— Lasă-l să intre, mamă.

Doamna Graysmark se încruntă.

— Hai, intră. Ai grijă să te ștergi pe picioare.

Și se uită insistent la ghetele lui Bluey cît timp el se șterse pe covorașul de la intrare și încă o dată pe unul mai aspru, apoi intră după ea.

— E în ordine, mamă. Nu e cazul să stai aici, rosti Isabel din fotoliu.

Isabel arăta la fel de rău ca Tom, constată Bluey, cu fața cenușie și lipsită de orice expresie.

— Vă mulțumesc... că m-ați primit, spuse el șovăitor. Bereta pe care o strîngea în mîini se umezise de transpirație. Am fost să-l văd pe Tom.

Chipul ei se întunecă, își întoarse capul într-o parte.

— O duce foarte rău, doamnă S. Cît se poate de rău.

— Și te-a trimis să-mi spui asta, nu?

Bluey continuă să-și frămînte bereta în mîini.

— Nu. M-a rugat să vă transmit un mesaj.

— Serios?!

— Să vă spun că înțelege.

Ea nu-și putu stăpîni o expresie de mirare.

— Ce înțelege?

— Nu mi-a spus. A zis doar să vă spun asta.

Ochii ei erau fixați asupra lui Bluey, dar nu-l vedeau. După o pauză lungă, în care el se aprindea tot mai tare la față, simțindu-se privit astfel, Isabel rosti:

— Bun, mi-ai spus ce-ai avut de spus. Te conduc – și se ridică din fotoliu.

— Păi.. și eu ce...? întrebă Bluey uluit.

— Tu... ce?

— Eu ce să-i spun? Adică... nu-i transmițeți... cîteva cuvinte? Ea nu răspunse. Tom a fost totdeauna bun cu mine, doamnă S.... Amîndoi ați fost buni.

— Vino pe-aici, spuse ea și îi arată drumul spre ușă.

După ce închise ușa în urma lui, Isabel își sprijini fruntea de perete.

— Vai, Isabel, draga mea! exclamă doamna Graysmark. Vino să te întinzi în pat, hai, fetița mea, spuse ea și o îndrumă spre dormitor.

— Iar îmi vine să vomit, spuse Isabel, iar Violet îi puse iute în poală vechiul lighean de porțelan, exact la timp.

*

Bill Graysmark se mîndrea cu faptul că se pricepe să evalueze corect oamenii. În calitatea sa de director de școală, urmărise procesul de formare a caracterului uman. Rareori se înșela cînd anticipa cine o să se descurce în viață și cine o să ajungă un neisprăvit. Intuiția nu-i arătase în nici un fel că Tom Sherbourne ar fi un mincinos sau un bărbat violent. Numai văzîndu-l împreună cu Lucy își dădeai seama că fetei nu-i era frică de el deloc. Și nici un alt bărbat n-ar fi putut să o iubească mai mult pe

Isabel.

Dar, întrucît îşi pierduse singurul nepot pe care putea spera să-l aibă şi rămăsese doar cu fiica sa, era firesc ca tot devotamentul lui să se îndrepte acum către ea. Dăduse deoparte instinctul prin care judeca oamenii: sîngele apă nu se face – numai Dumnezeu ştie cît de greu învăţase lecţia asta.

— E o treabă tare urîă, Vernon. Tare urîă. Biata Isabel e distrusă, spuse el cînd stăteau împreună într-un colţ al localului.

— Atîta timp cît ea depune mărturie împotriva lui Tom, n-are nici un motiv să-şi facă griji, zise Knuckey.

În privirea lui Bill se citi o întrebare.

— Ea nu poate fi urmărită penal pentru ceva ce a silit-o el să facă, nu trebuie decît să prezinte propria ei versiune. Ea este ceea ce noi numim „un factor competent, dar liber de constrîngere“ în calitate de martor într-un caz de felul ăsta, îi explică poliţistul. Mărturia ei este admisă, legea spune că

este o mărturie valabilă, la fel ca a oricărui alt martor. Dar soţia nu poate fi constrînsă să depună

mărturie împotriva soţului. Şi, fireşte, are şi dreptul de a nu spune nimic. Nici pe el nu-l putem obliga să depună mărturie împotriva ei dacă nu vrea, iar el a arătat cît se poate de limpede că n-are de gînd să

facă asta. Knuckey făcu o pauză. Isabel... ţi s-a părut vreodată că nu e chiar în largul ei cînd venea vorba despre copil?

Bill îi aruncă o privire scurtă.

— Hai să nu ne depărtăm de subiect, Vernon.

Knuckey nu insistă. Apoi continuă, gîndind parcă cu glas tare:

— Munca la un far implică multe răspunderi, ştii bine. Ţara toată – ba chiar lumea toată, dacă vrei să luăm lucrurile în felul ăsta – contează pe faptul că paznicii de far sînt oameni de încredere, de caracter: cinstiţi, la locul lor. Nu ne putem permite să punem acolo oameni care falsifică documentele guvernamentale şi care îşi constrîng nevestele. Ca să nu mai vorbim despre ce-o fi făcut el cu Frank Roennfeldt înainte să-l îngroape. Knuckey remarcă îngrijorarea care se ivise pe chipul lui Bill, dar continuă: Nu. Aşa ceva trebuie să înceteze imediat. Judecătorul va veni în cîteva săptămîni pentru interogatoriul preliminar. Avînd în vedere ce a spus Sherbourne pînă acum... Foarte probabil va fi transferat la Albany, tribunalul de acolo este în măsură să dea sentinţe mai aspre. Sau, dacă au pică pe el, pot chiar să-l trimită la Perth. Fireşte, Spragg de-abia aşteaptă să prindă un semn că Roennfeldt nu era mort cînd a ajuns pe Ianus. Îşi sorbi berea pînă la fund şi zise: Lucrurile nu arată deloc bine în ceea ce-l priveşte, Bill, asta pot să-ţi spun sigur.

*

— Îți plac cărțile, draga mea? se încumetă Hannah să o întrebe.

Încerca orice metodă ca să deschidă o punte spre fiica ei. Și ei îi plăcuseră poveștile în copilărie, iar una dintre puținele amintiri pe care le păstra legate de mama ei era aceea a unei după-amiezi însorite când, pe pajiștea de la *Bermondsey*, ea îi citise povestea Iepurașului Peter. Își aducea aminte foarte clar bluza albastră pe care o purta mama ei, parfumul cu care se dădea – un parfum rar cu aromă florală. Și zîmbetul mamei ei – cea mai de preț comoară.

— Ce cuvînt e ăsta? o întrebasese mama pe Hannah. Nu-i așa că știi cuvîntul ăsta?

— Morcov, răspunsese Hannah cu mîndrie.

— Bravo, Hannah! zîmbise mama ei. Ești o fetiță tare isteată!

Aici amintirile se estompau, la fel ca sfîrșitul unei povești, și ea relua scena în minte iar și iar.

Acum încerca să-i trezească interesul lui Grace cu aceeași carte.

— Vezi? E o poveste cu un iepuraș. Hai s-o citim.

Dar copila o privi bosumflată.

— Vreau la mami. Nu-mi place cartea.

— Ei, cum așa? Nici nu te-ai uitat la ea. Se opri să-și tragă sufletul și încercă din nou: Măcar o pagină. Hai să citim o pagină și, dacă nu-ți place, ne oprim.

Fetița îi smulse cartea din mînă și i-o aruncă în cap – colțul o lovi pe Hannah în obraz, aproape de ochi –, apoi ieși în fugă din cameră și nimeri drept în Gwen, care intra chiar atunci.

— Hei, unde fugi, domnișoară? întrebă Gwen. Ce i-ai făcut lui Hannah? Du-te și cere-i iertare!

— Las-o în pace, Gwen, zise Hannah. N-a vrut să mă lovească. A fost un accident. Luă cartea de jos și o puse cu grijă pe raft. M-am gîndit să încerc să-i dau niște supă de pui diseară. Tuturor le place supă de pui, nu? întrebă ea fără prea multă convingere.

Peste cîteva ore, Hannah curăța, în patru labe, supă pe care fiica ei o vomitase.

*

— Dacă stăm să ne gîndim, ce știam noi despre el? Toate poveștile lui cum că ar fi din Sydney...

toate astea pot fi simple scorneli. Singurul lucru pe care-l știm sigur este că nu e din Partageuse. Violet Graysmark stătea de vorbă cu Bill, după ce fiica lor adormise. Ce fel de om e ăsta? Așteaptă

pînă cînd ea nu mai poate trăi fără copil și apoi i-l smulge din brațe.

Avea privirea ațintită asupra fotografiei nepoatei ei. N-o mai ținea pe polița căminului, o păstra sub așternuturi în sertarul cu lenjerie.

— Păi, știu și eu, tu pricepi ceva, Vi? De fapt?

— Pentru numele lui Dumnezeu! Chiar dacă nu i-a pus pistolul la tîmplă, tot e răspunzător pentru ceea ce a făcut. E cît se poate de limpede că ea era complet distrusă după ce a pierdut al treilea copil.

Și, ca să dai vina pe ea pentru... Era treaba lui să respecte regulamentul în momentul acela, dacă asta avea de gînd să facă. Nu să vină după cîtiva ani și să schimbe ce-a hotărît la început și să distrugă atîtea vieți. Purtăm cu noi toată viața hotărîrile pe care le luăm, Bill. Țsta e adevăratul curaj. Să accepți consecințele greșelilor tale.

Bill nu răspunse, iar ea așeză la loc punguțele cu levănțică și continuă să vorbească.

— Pur și simplu îi întoarce cuțitul în rană atunci cînd pune muștrările lui de conștiință mai presus de urmările pe care fapta lui le poate avea asupra lui Isabel și Lucy sau – și aici își puse mîna pe mîna lui – a noastră. În toată povestea asta nu s-a gîndit nici o clipă la noi. Ca și cum n-am fi avut destul de suferit pînă acum. În ochi îi licări o lacrimă. Nepoțica noastră, Bill. Toată dragostea noastră...

Închise sertarul încet.

— Ei, Vi, draga mea. Știu cît îți e de greu, știu, răspunse soțul ei, o strînse la piept și observă că în ultimele zile îi încărunțise părul. Rămaseră îmbrățișați, ea plîngea, iar Bill continuă: Cît de prost am fost să-mi închipui că greul a trecut.

Pe neașteptate, îi scăpă un suspin adînc și își strînse și mai tare soția în brațe, ca și cum ar fi putut să pună astfel o stavilă în calea destrămării familiei lui.

*

După ce a spălat pe jos și a reușit să-și culce fiica, Hannah a rămas lîngă pătuțul ei și o privește îndelung. Pe timpul zilei nu poate face asta. Cînd se simte privită, Grace își ascunde fața. Întoarce spatele sau fuge în altă cameră.

Acum, la lumina unei singure lumînări, Hannah îi poate observa fiecare trăsătură, iar în rotunjimea obrazului și în arcuirea sprîncenelor lui Grace ea îl vede pe Frank. Îi crește inima în piept și e aproape convinsă că, dacă vorbește cu fetița adormită, Frank îi va răspunde. Flacăra lumînării dansează și aruncă umbre în ritmul respirației ei, lumina se reflectă în părul auriu al copilei sau în firicelul de salivă care-i curge din gurița cu buze trandafirii. Treptat Hannah își dă seama că undeva, în străfundurile minții ei, a prins contur o dorință: aceea ca fetița să doarmă neînterupt timp de mai multe zile, poate chiar ani, dacă e nevoie, pînă ce i se va șterge cu totul din minte amintirea acelei vieți, a acelor oameni. Simte din nou golul pe care l-a simțit în ființa ei prima oară cînd a văzut nefericirea pe chipul copilului reîntors la ea. Ce n-ar da să fie Frank aici! El ar ști ce să facă și cum

să treacă prin această situație. De fiecare dată când viața îl trîntise la pămînt el se ridicase drept în picioare, cu zîmbetul pe buze și fără urmă de resentiment.

Hannah se duce cu gîndul înapoi și revedere o făptură și mai mititică – fetița ei desăvîrșită la vîrsta de o săptămînă – și îl aude pe Frank cîntîndu-i un cîntec de leagăn, „*Schlaf, Kinderlein, schlaf*“.

„Dormi, copilașule, dormi.“ Își amintește cum el privea copila din pătuț și îi șoptea în germană. „Îi șoptesc lucruri bune pentru visele ei“, spunea el. „Atîta timp cît porți în minte lucruri bune, poți fi fericit. Sînt sigur.“

Apoi Hannah își îndreaptă spatele. Amintirile au în ele puterea de a-i da curaj pentru ziua ce va veni. Grace este fiica ei. Ceva din sufletul copilului își va aminti, cu siguranță, o va recunoaște în cele din urmă. Trebuie doar să ia lucrurile pas cu pas, cum spune tatăl ei. În curînd fetița va fi din nou a ei, va redeveni bucuria care a fost în ziua în care s-a născut.

Stinge lumînarea și iese încet din cameră, condusă doar de lumina care pătrunde prin ușa deschisă.

Cînd se suie în pat, simte din plin senzația de loc gol.

*

Isabel se mișcă de la un punct la altul iar și iar. Este ora trei dimineată, a ieșit tiptil pe ușa din spate a casei părinților ei. Un eucalipt a încătușat luna între două ramuri ca niște degete slăbănoage. Iarba uscată îi foșnește sub picioarele goale cînd trece de la copacul de jacaranda la copacul de foc și înapoi: locul unde cu ani în urmă era vechea poartă.

Mintea îi oscilează între capacitatea și incapacitatea de a înțelege, de a trăi sub avalanșa gîndurilor care i-au răsărit în minte mai întîi cînd a pierdut primul copil, care s-au intensificat cînd i-a pierdut pe următorii doi și acum pe Lucy. Și Tom, cel pe care-l iubea, cel cu care se măritase, pierise în această

ceață a amăgirii – dispăruse cînd ea nu fusese atentă: dăduse fuga și trimisese bilețele altei femei, pusese la cale să-i ia fata.

„*Înțeleg*.“ Mesajul lui Tom era enigmatic. I se strînge stomacul într-un ghem de furie și de dor.

Gîndurile îi zboară în toate părțile și pentru o clipă redevine fetița de nouă ani călare pe un cal scăpat de sub control. Un șarpe veninos în mijlocul potecii. Calul se dă înapoi, apoi țîșnește înainte printre copaci, fără să-i pese de ramurile lor și de copilul care se agăța cu disperare de coama lui. Isabel

stătuse culcată pe gîtul calului pînă ce animalul obosise, își învinsese frica și se oprise într-un luminiș

la mai bine de un kilometru de casă. „N-ai ce face!“, îi spusese tatăl ei. „Cînd un cal o ia la goană, nu poți decît să spui o rugăciune și să te ții cît poți. N-ai cum să oprești un animal orbit de groază.“

N-are cu cine să vorbească. N-are cine să o înțeleagă. Ce rost mai are o viață goală fără familia pentru care a trăit? Își trece mîna peste scoarța copacului de jacaranda și dă peste semnul rămas acolo, semnul care indica înălțimea ei, făcut de Alfie chiar cu o zi înainte să plece, împreună cu Hugh, spre Franța. „Ei, cînd o să mă întorc, o să văd cît ai crescut, surioară, așa că ocupă-te de chestia asta.“

— Cînd ai să te întorci, de fapt? întrebuse ea.

Băieții schimbaseră între ei o privire iute – cu îngrijorare și emoție.

— Cînd ai să ajungi pînă aici – și crestase alt semn în copac, cu cincisprezece centimetri mai sus.

Cînd ajungi la înălțimea asta, o să ne întoarcem și noi să te necăjim iar, Bella.

Nu ajunsese niciodată atît de înaltă.

O șopîrlă care trece iute prin preajmă o readuce în prezent, la nefericirea ei. Întrebările o asaltează

în timp ce luna trece alene printre ramurile de deasupra ei: cine este Tom, de fapt? Bărbatul acesta pe care crezuse că îl cunoaște atît de bine să fie capabil de o asemenea trădare? Ce a însemnat viața ei alături de el? Și cine erau sufletele care, împletind sîngele ei cu al lui, nu reușiseră să-și găsească

drumul spre viață prin ființa ei? Un gînd schimonosit i se așeză pe umăr: Ce rost mai are ziua de mîine?

*

Săptămînile care au urmat după întoarcerea lui Grace au fost pentru Hannah mai distrugătoare decît cele care au urmat după pierderea ei, întrucît a fost nevoită să țină piept unor adevăruri care, după ce fuseseră îndelung evitate, deveneau acum de neocolit. Anii trecuseră cu adevărat. Frank era mort cu adevărat. O parte din viața fiicei ei se consumase deja și nu mai putea fi adusă înapoi. Se gîndi iarăși la Persefona, care își trăise o parte din viață în lumea din adîncuri, o viață la care Demeter nu participase.

Cît timp lipsise din viața lui Hannah, copila fusese parte din existența altora. Își dădu seama că fiica ei trăise fără ea, fără a avea nici măcar un gînd pentru ea. Avu sentimentul jenant că a fost trădată. De un copil.

Își aminti de nevasta lui Billy Wishart, pentru care bucuria reîntoarcerii unui soț pe care-l crezuse mort pe rîul Somme se transformase în disperare. Bărbatul atins de efectele iperitei care se întorsese acasă era un străin pentru ea. După ce răbdase cinci ani, într-o dimineață, cînd apa din rezervorul lor era înghețată, femeia se urcase pe o găleată pusă cu gura în jos și se spînzurase în grajd, lăsînd în seama copiilor ei misiunea de a-i tăia funia și de a o da jos, căci Billy nici după atîta timp nu putea ține în mînă un cuțit.

Hannah se ruga la Dumnezeu să-i dea răbdare și putere și înțelegere. În fiecare dimineață se ruga să

poată trece prin ziua ce tocmai începea.

Într-o după-amiază, trecînd pe lîngă ușa camerei lui Grace, auzi un glas. Își încetini pașii și se

apropie tiptil de ușa întredeschisă: simți o mare bucurie văzînd că fetița se joacă, în sfîrșit, cu păpușile; pînă atunci toate încercările de a o face să se joace dăduseră greș. Acum piesele dintr-un serviciu de ceai în miniatură erau întinse pe cuvertura patului. Una dintre păpuși era încă îmbrăcată în rochia elegantă din dantelă, cealaltă era dezbrăcată, rămăsese doar în furou și pantalonași. Păpușa îmbrăcată în rochiță avea în poală un cîrlig de rufe. „La masă!“, spuse păpușa în rochiță, iar fetița îi întinsese o ceșcuță cîrligului de rufe și rosti: „Măi, măi, măi, ce bun e!“. „Ce fetiță cuminte! Și acum la culcare!

Noapte bună, gîndăcelule!“ și păpușa sărută cîrligul de rufe. „Uite, tati, Lucy doarme“, rosti păpușa mîngîind cîrligul de rufe. „Noapte bună, Lulu. Noapte bună, mami“, zise păpușa în pantalonași. „Acum trebuie să mă duc să aprind farul. Soarele aproape a apus.“ Și păpușa în pantalonași se depărtă și dispăru sub pătură. Păpușa în rochiță adăugă: „Nu-ți fie frică, Lucy. Vrăjitoarea nu poate să te ia. I-am făcut de petrecanie“.

Înainte să-și dea seama ce face, Hannah dădu buzna în încăpere și-i smulse păpușile.

— Să termini cu jocurile astea tîmpite, m-ai înțeles? spuse ea tăios și o plesni peste mînă.

Copila încremeni, dar nu începu să plîngă – o privi doar pe Hannah în tăcere.

Imediat Hannah regretă ce făcuse.

— Îmi pare rău, dragostea mea! Îmi pare foarte rău. N-am vrut să te lovesc. Apoi, amintindu-și de sfatul doctorului, continuă: Oamenii aceia nu mai sînt, au plecat. Au făcut o faptă urîță cînd nu te-au lăsat să te întorci acasă. Iar acum au plecat. Auzind cuvîntul „acasă“, Grace o privi mirată. Hannah oftă: Cîndva, într-o zi, ai să ajungi să înțelegi.

La prînz, pe cînd Hannah plîngea în bucătărie, copleșită de rușine din cauza ieșirii pe care o avusese, fiica ei se juca exact la fel, de data aceasta însă cu trei cîrlige de rufe. În noaptea aceea Hannah lucra pînă tîrziu, croind și cosînd, așa că a doua zi dimineață, cînd Grace se trezi, găsi pe pernă

o păpușă nouă de cîrpă: o fetiță pe al cărei șorțuleț era brodat numele „Grace“.

*

— Nici nu îndrăznesc să mă gîndesc ce înseamnă toate astea pentru ea, mamă, spuse Isabel; cele două stăteau pe scaune de nuiel, în spatele casei, la umbră. Cred că-i e dor de casă, de noi. Bietul copil, cred că nu-înțelege nimic din ce i se întîmplă.

— Știu, draga mea, știu, răspunse mama.

Violet făcuse un ceai și pusese ceașca în poala fiicei sale. Isabel se schimbase atît de mult – avea ochii încercănați și duși în fundul capului, părul nepieptănat și lipsit de strălucire.

Isabel rosti cu glas tare cîteva cuvinte care-i trecuseră prin minte, poate pentru a le înțelege mai bine.

— N-au avut niciodată parte de înmormîntare...

— Cum adică? întrebă Violet.

În ultimele zile Isabel vorbea cam fără noimă.

— Toți cei pe care i-am pierdut... au fost pur și simplu răpiți de lîngă mine... au dispărut în neant.

Poate că dacă ar fi avut loc o înmormîntare... știu și eu... poate ar fi fost altceva. De la Hugh avem fotografia mormîntului din Anglia. Alfie e doar un nume trecut pe monumentul comemorativ. Primii mei trei copilași... *trei*, mamă... n-au avut parte nici măcar de o rugăciune. Iar acum..., și vocea i se frînse izbucnind în plîns... Lucy.

Violet nu regreta că nu-și înmormîntase fiii: o înmormîntare reprezintă o dovadă. Este ceva definitiv. O înmormîntare ar fi însemnat recunoașterea faptului că băieții ei erau cu adevărat morți și îngropați. Era o trădare. Niciodată o înmormîntare nu îți lasă speranța că poate, într-o zi, ei o să apară

în bucătărie și o să te întrebe ce mîncare le-ai făcut pentru cină și o să se amuze toți de greșeala absurdă

care o făcuse pe ea să creadă, fie și numai pentru o clipă, că ei... închipuie-ți!... au plecat pe vecie.

Își alese cuvintele cu grijă.

— Dragă mea, Lucy nu e *moartă*. Isabel se cutremură, alungînd parcă vorbele mamei ei, iar Violet continuă: Tu n-ai nici o vină în tot ce s-a întîmplat, draga mea. Pe omul ăla n-am să-l iert niciodată!

— Credeam că mă iubește, mamă. Îmi spunea că sînt tot ce are mai scump pe lume. Și pe urmă... și pe urmă a făcut un lucru atît de îngrozitor.

Mai tîrziu, cînd lustruia ramele cu pozele băieților ei, Violet revăzu în gînd, pentru a nu știu cîta oară, situația în care se aflau. Odată ce un copil îți pătrunde în suflet, nu se mai pune problema dacă

lucrul ăsta este sau nu drept. Cunoscutese femei care aduseseră pe lume copiii unor soți pe care îi

detestau sau, mai rău, copiii unor bărbați care le siluiseră. Iar acele femei își iubiseră copiii cu disperare, deși, în același timp, îi urîseră pe tații lor din tot sufletul. De dragostea pe care o nutrești față de un copil nu te poți apăra, Violet o știa prea bine.

Capitolul 29

— De ce o aperi?

Întrebarea îl surprinse pe Tom, care îl privi pe Ralph precaut, printre gratii, în timp ce bătrînul continuă:

— Se vede de la o poștă. Cum aduc vorba de Isabel, începi să te porți ciudat și să bați cîmpii.

— Ar fi trebuit să o apăr mai bine. Să o apăr de mine.

— Nu spune tîmpenii!

— Mi-ai fost un prieten bun, Ralph. Dar... sînt multe lucruri pe care nu le știi despre mine.

— Și sînt multe lucruri pe care le știu despre tine, băiete!

Tom se ridică în picioare.

— S-a reparat motorul? Bluey spunea că ați tot avut probleme cu el în ultimul timp.

— Nu merge prea grozav, răspunse Ralph privindu-l atent.

— Vaporul ăla te-a slujit cu credință atîția ani.

— Da. M-am bazat tot timpul pe el, gîndeam că n-o să mă lase niciodată. Cei din Fremantle vor să-l scoată din uz. Îl privi pe Tom drept în ochi. Toți murim, mai curînd sau mai tîrziu, fiule. De ce să-ți arunci pe apa sîmbetei cei mai frumoși ani din viață?

— Cei mai frumoși ani din viață mea s-au dus de mult, Ralph.

— Asta-i o prostie și o știi la fel de bine ca mine! Ar fi cazul să te trezești și să faci ceva. Pentru numele lui Dumnezeu, vino-ți în fire și gîndește-te și la tine!

— Ce crezi c-ar trebui să fac, Ralph?

— Cred c-ar trebui să spui dracului cum s-au petrecut lucrurile cu adevărat. Cu minciuna nu faci decît să dai de belea.

— Uneori exact acolo ajungi și dacă spui adevărul. Își trecu mîinile prin păr. Oamenii au o limită, Ralph. Ei, Doamne, nimeni n-o știe mai bine decît mine. Izz... era o fată ca oricare alta, fericită, pînă cînd m-a cunoscut pe mine. Nimic din toate astea nu s-ar fi întîmplat dacă nu venea cu mine pe Ianus.

Și-a închipuit că vom trăi într-un paradis. Habar n-avea în ce se bagă. N-ar fi trebuit s-o las să vină acolo.

— E femeie în toată firea, Tom.

Tom îl privi pe Ralph, cântărindu-și cu grijă vorbele.

— Ralph, lucrul ăsta trebuia să mi se întâmple. Păcatele tot te ajung din urmă la un moment dat. Oftă și se uită în colțul celulei, la o pânză de păianjen în care erau prinse câteva muște, ca niște globuri de Crăciun mizerabile. Eu ar fi trebuit să-mi închei socotelile cu viața încă de acum câțiva ani. Ar fi trebuit

să mă nimeresc în calea unui glonț sau a unei baionete de sute de ori, Dumnezeu mi-e martor. De mulți ani trăiesc într-un timp luat pe datorie. Înghiți cu greu. Trebuie să-i fie foarte greu lui Isabel fără Lucy.

N-ar rezista dacă ar fi să ajungă în... E singurul lucru pe care pot să-l fac pentru ea, Ralph. E singura cale prin care pot să-i ofer o compensație.

*

— Nu-i cinstit.

Copila repetă cuvintele iar și iar, nu pe un ton plîngăreț, ci ca pe un apel disperat la rațiune. Chipul ei poartă expresia cuiva care încearcă să-i explice unui străin înțelesul unei expresii englezești.

— Nu-i cinstit. Vreau acasă.

Uneori Hannah reușește să-i capteze interesul pentru câteva ore. Fac prăjituri împreună. Taie figurine de hîrtie. Presară firimiturile astfel încît pitulicile vin chiar pînă în ușa casei, țopăind pe piciorușe subțiri ca niște firicele, iar Grace e încîntată să le vadă ciugulind delicat bucățelele de pîine uscată.

Într-o zi, remarcînd expresia de încîntare de pe chipul lui Grace la vederea unui pisoi, Hannah începe să întrebe în dreapta și în stînga dacă are cineva pui de pisică și astfel o făptură mică și neagră, cu bot și lăbuțe albe își face apariția în casa lor.

Grace se arată interesată, dar rămîne bănuitoare.

— Hai, ia-l, e al tău, e numai al tău, spune Hannah și i-l pune cu grijă în mîini. Așa că de-acum va trebui să ai grijă de el. Ia spune, ce nume crezi că trebuie să-i dăm?

— Lucy, răspunde fetița fără ezitare.

— Eu zic că Lucy e un nume de fetiță, nu de pisoi, comentează Hannah. Hai să căutăm un nume potrivit pentru un motănel.

— Tabatha Tabby, răspunde Grace, oferind singurul nume potrivit pe care-l cunoaște, cel al pisicii din casa bunicilor ei.

— Atunci să fie Tabatha Tabby, consimte Hannah, stăpînindu-și dorința de a-i spune că ceea ce au ele nu e pisică, ci pisoii.

Măcar a reușit să o facă pe Grace să spună cîteva cuvinte.

A doua zi, Hannah o îmbie:

— Haide, vino să-i dăm lui Tabatha niște cărniță, dar Grace răspunde, învîrtind pe deget o șuviță de păr:

— Nu-i place de tine. Îi place numai de mine.

Fără nici un pic de răutate. Doar enunță un fapt.

*

— Poate n-ar fi rău s-o lași s-o revadă pe Isabel Sherbourne, propune Gwen după o aprigă confruntare între mamă și fiică, iscată din cauza unei perechi de pantofi.

— Gwen! exclamă Hannah îngrozită.

— Știi că este ultimul lucru pe care ai vrea să-l faci. Încercam să-ți spun că... dacă Grace ar ajunge să creadă că ești prietenă cu mama ei, poate asta ar mai îndrepta puțin lucrurile.

— *Prietenă* cu mama ei! Cum îți poate trece prin minte una ca asta?! Și apoi știi ce-a spus doctorul Sumpton. Cu cît o uită pe femeia aceea mai curînd, cu atît mai bine.

Dar Hannah nu avea cum să nu vadă că pe viața fetei ei își pusese amprenta pentru totdeauna cealaltă viață, trăită cu ceilalți părinți. Cînd ieșeau să se plimbe pe plajă, Grace ținea morțiș să intre în apă. Seara, spre deosebire de alți copii care de-abia identificau lumina aceea mare de pe cer ca fiind

„luna“, Grace era capabilă să indice prima stea a înserării și să o denumească: „Venus! Și Calea Laptelui“, spunea ea cu voce atît de sigură, încît Hannah se speria și o ducea repede în casă spunînd:

— Hai în casă! E ora de culcare.

Hannah se ruga la Dumnezeu să-și învingă resentimentele, să-și învingă amărăciunea. „Doamne, faptul că mi-am recăpătat copilul e o adevărată binecuvîntare. Arată-mi ce trebuie să fac.“ Dar imediat îi apărea în fața ochilor Frank, aruncat într-un mormînt fără cruce, învelit într-o prelată. Își amintea expresia de pe chipul lui cînd își ținuse prima oară copilul în brațe, ca și cum Hannah i-ar fi dăruit cerul și pămîntul înfășate în păturica roz.

Nu stătea în puterea ei. Tom Sherbourne trebuia pedepsit conform legii, așa era drept. Dacă justiția îl condamna la închisoare... ochi pentru ochi, așa scrie la Biblie. O să lase justiția să-și facă treaba.

Dar apoi își amintea de bărbatul care intervenise și o salvase de la Dumnezeu știe ce i s-ar fi putut întâmpla cu ani în urmă, pe vas. Își amintea sentimentul de siguranță pe care îl trăise imediat în prezența lui. Ce ironie a sorții, chiar și acum i se tăia răsuflarea. Cine poate spune cum e un om în adâncul sufletului lui? Văzuse cum se impusese cu autoritate în fața bețivului. Oare el chiar se credea mai presus de lege? Credea că poate scăpa de puterea legii? Și totuși cele două mesaje; scrisul acela îngrijit: „Rugați-vă pentru mine“. Așa că ea se întorcea la rugăciune și se ruga și pentru Tom Sherbourne: ca el să aibă parte de o judecată dreaptă, cu toate că un glas din adâncul ființei ei îi spunea că își dorește ca el să sufere pentru ceea ce a făcut.

*

A doua zi după-amiază Gwen își trecu o mână pe sub brațul tatălui ei, în timp ce se plimbau pe pajiște.

— Știi ceva, mi-e dor de casa asta, spuse ea privind înapoi spre casa mare din piatră.

— Și casei îi e dor de tine, Gwenny, răspunse tatăl ei. Mai făcu câțiva pași și zise: M-am tot gândit și eu... Acum, că Grace s-a întors acasă la Hannah, poate ar fi timpul să vii și tu lângă bătrînul tău tată.

Ea își mușcă buza.

— Grozav mi-ar plăcea. Chiar aș veni. Dar...

— Dar ce?

— Nu cred că Hannah ar fi în stare să se descurce. Se depărtă de el și-l privi drept în față. Îmi pare rău că trebuie s-o spun, tată, dar cred că nu va reuși niciodată să facă față situației. Iar sărmana fetiță!

Nici nu mi-ar fi trecut prin minte că un copil poate fi atît de nefericit!

Septimus o mîngîie pe obraz.

— Cunosc eu o fetiță care a fost la fel de nefericită. Mi se rupea inima de milă. Ai ținut-o așa luni de zile după ce a murit mama ta.

Se aplecă să miroasă un trandafir roșu catifelat, bătrîn, care tocmai trecuse de faza de maximă înflorire. Inspiră adînc parfumul lui, apoi își duse o mână la spate pentru a reuși să se îndrepte.

— Dar tocmai asta este trist, insistă Gwen. Mama *ei* nu e moartă. E aici, în Partageuse.

— Da. *Hannah* e chiar aici, în Partageuse.

Gwen își cunoștea prea bine tatăl ca să mai insiste. Își continuă plimbarea în tăcere. Septimus

examinînd straturile de flori, Gwen încercînd să nu mai audă glasul încărcat de suferință al nepoatei sale, întipărit adînc în mintea ei.

În noaptea aceea Septimus se gîndi îndelung la ce ar trebui să facă. Mai știa el cîte ceva despre fetițele care și-au pierdut mama. Și mai știa cîte ceva și despre puterea de convingere. După ce-și contură un plan, se lăsă cuprins de un somn fără vise.

*

A doua zi dimineată apăru acasă la Hannah.

— Ia să văd. E toată lumea gata? Pornim într-o expediție de explorare.

— Ce expediție?

— Haide, ar cam fi timpul ca Grace să înceapă să cunoască mai bine orașul, să afle și ea de unde vine.

— Dar n-am apucat să repar perdelele pentru biserică. I-am promis pastorului Norkells...

— Ei, atunci o să merg doar eu cu ea. N-o să pățească nimic.

„Expediția de explorare“ începu la fabrica de cherestea a lui Potts. Septimus își amintise că, pentru Hannah și Gwen, în copilărie, era o mare plăcere să le dea mere și cuburi de zahăr cailor de povară din rasa Clydesdale. Astăzi buștenii erau transportați pe calea ferată, dar la fabrică încă mai existau cîteva exemplare pentru situații de urgență, cînd ploile spălau terasamentul șinelor din pădure.

Potts mîngîie un cal și zise:

— Aceasta, micuță Grace, este Arabella. Poți să spui „Arabella“?

— Alabella, repetă fetița.

— Fii bun, băiete, și înham-o la șaretă, îi spuse Septimus băiatului de la grajd, care sări imediat să facă treaba: cînd îți cere patronul să faci ceva, execuți în cea mai mare viteză.

După puțin timp apăru cu Arabella înhămată la o trăsurică.

— Bravo, hopa, sus! spuse Potts și o ridică pe Grace, o puse pe banchetă, apoi se așeză și el lîngă ea. Hai să mergem într-o expediție, vrei? o întrebă el și îndemnă calul să pornească la drum.

Grace nu mai văzuse un cal atît de mare. Nu mai fusese niciodată într-o pădure adevărată – ceva asemănător văzuse doar în „aventura“ nefericită din tufișurile din spatele casei bunicilor. În toată viața ei văzuse doar doi copaci – pinii de Norfolk de pe Ianus. Septimus o luă pe drumul forestier ce trecea printre eucaliptii înalți, arătîndu-i cangurii și șopîrlele mari, ici și colo: copila intrase într-o

lume de poveste. Din cînd în cînd arăta cîte o pasăre sau un cangur mai mic.

— Ce e aia? întrebă ea, iar bunicul îi spunea numele acelei vietăți.

— Uite, un pui de cangur! exclamă ea arătînd spre un alt marsupial care trecea în salturi pe lîngă drum.

— Acela nu e un pui de cangur. E un *quokka*. Seamănă cu cangurul, dar e mult mai mic. Nu crește mai mare de atît. O mîngîie pe creștet. Mă bucur să te văd zîmbind, puiule! Știu că ești necăjită... Ți-e dor de viața pe care ai dus-o. Septimus stătu puțin pe gînduri. Știu și eu ce înseamnă asta... mi s-a întîmplat și mie.

Fata îl privi mirată, iar el continuă:

— A trebuit să mă despart de mama mea și să vin pe mare, cu un vapor, tocmai pînă la Fremantle.

Eram doar puțin mai mare decît tine. Sigur că nu e ușor să-ți închipui asta. Dar am ajuns aici, la altă mamă și la alt tată, îi chema Walt și Sarah. De atunci ei mi-au purtat de grijă. Și m-au iubit așa cum te iubește pe tine Hannah a mea. După cum vezi, se întîmplă ca în viață să nu ai doar o singură familie.

Pe chipul lui Grace nu se vedea nimic care să arate că a înțeles ceva din vorbele lui, așa că schimbă subiectul. Calul înainta încet, soarele pătrundea ici și colo prin frunzișul copacilor.

— Îți plac copacii?

Grace răspunse dînd din cap.

Septimus îi arată cîtiva puietî.

— Uite... copăcei, cresc în locul celor mari. Pe cei mari și bătrîni îi tăiem și punem alții noi în locul lor. Cu timpul totul crește la loc. Cînd tu ai să ajungi la vîrsta mea, aceștia vor fi mari de tot. Și totul o să fie bine. Apoi îi veni o idee: Pădurea asta o să fie într-o zi a ta. O să fie pădurea ta.

— Pădurea mea?

— Acum este a mea, peste un timp o să fie a mamei tale și a mătușii Gwen și apoi o să fie a ta. Ce părere ai?

— Pot să mîn eu calul? întrebă Grace.

— Dă-mi mîinile și o să ținem amîndoi hăturile, zise Septimus rîzînd.

— Uite, am adus-o înapoi teafără și nevătămată, zise Septimus ceva mai tîrziu, lăsînd-o pe Grace în mîinile lui Hannah.

— Mulțumesc, tată. Apoi se aplecă spre fetiță și o întrebă: Ți-a plăcut ce-ai văzut azi?

Grace dădu din cap.

— Ai mîngîiat calul?

— Da, răspunse ea încet, frecîndu-se la ochi.

— Ai avut o zi plină, dragostea mea. E timpul să faci baie și să te culci.

— Mi-a dat mie pădurea, zise Grace cu un mic zîmbet, iar inima lui Hannah se opri o clipă.

În seara aceea, după ce Grace făcuse baie, Hannah se așeză pe patul ei.

— Mă bucur că ți-a plăcut ziua de azi. Povestește-mi și mie ce-ai văzut, îngerășule.

— Un quota.

— Cum?

— Un quota mic și care țopăie.

— Ah, un *quokka*! Nu-i așa că sînt drăgălași? Și mai ce?

— Un căluț. Am mînat eu.

— Mai ții minte cum îl cheamă?

— Alabella, răspunse fetița după ce se gîndi puțin.

— Arabella, așa e. E foarte drăguță. Mai are și alți prieteni acolo... pe Samson, pe Hercule, pe Daphne. Știi, Arabella e foarte bătrînă acum. Dar e încă în putere. Ți-a arătat bunicul carele cu bușteni pe care poate să le tragă? Grace părea nedumerită și Hannah continuă: Căruțele alea mari, mai mari decît un om, cu două roți uriașe. Cu alea se scot copacii din pădure, după ce sînt tăiați. Grace dădu din cap în semn că n-a văzut așa ceva, iar Hannah o mîngîie pe obraz. Of, sînt atîtea lucruri pe care aș vrea să ți le arăt, dragostea mea. Sînt sigură că ai să iubești pădurea.

Pe cînd Grace se cufunda în somn, Hannah rămase lîngă ea, făcînd planuri. O să-i arate florile de cîmp, cînd va veni primăvara. O să-i ia un ponei, poate din rasa Shetland, ca să poată călări împreună

pe cărările din pădure. În minte i se deschise perspectiva multor ani de aici încolo, iar ea își găsi curajul de a explora acest tablou. „Bun venit acasă!“, îi șopti ea fetiței adormite. „Bun venit, în sfîrșit acasă, sufletul meu.“ Hannah se apucă de treabă în seara aceea fredonînd încet o melodie.

Partageuse are un număr restrîns de locuitori și un număr restrîns de locuri în care acești oameni se pot afla. Mai curînd sau mai tîrziu ajungi să dai nas în nas cu cineva pe care ai prefera să nu-l întîlnești.

După multe, multe zile de efort, Violet reușise să o convingă pe Isabel să iasă din casă.

— Hai, vino, facem cîțiva pași pe jos și pe urmă eu intru la prăvălia lui Mouchemore pentru două minute. Vreau să cumpăr niște lînă pentru cuvertura la care lucrez.

Violet nu mai împletește jachețele vesele. Nu mai croiește rochițe pentru petreceri la iarbă verde.

Acum s-a apucat din nou să facă pleduri pentru ultimii amărîți care-și mai duc zilele în căminul pentru repatriați. Măcar dădea o ocupație mîinilor ei, chiar dacă nu totdeauna îi ocupa și mintea.

— Te rog, mamă! Nu mă simt în stare. Rămîn acasă.

— Haide, vino, draga mea!

Pe cînd cele două mergeau pe stradă, trecătorii încercau să nu se uite la ele prea insistent. Unii chiar le-au zîmbit politicos, dar nici unul nu li s-a adresat cu formulele de altă dată: „Ce mai faci, Vi?“ sau

„Ne vedem duminică la biserică?“. Nimeni nu prea știa cum să se poarte în fața acestei atmosfere de doliu care nu se lega de un deces. Unii chiar traversau strada pentru a le evita. Locuitorii orașului citeau ziarele în căutare de vești noi, dar în ultimul timp se așternuse tăcerea.

Cînd Violet și fiica ei au intrat pe ușa merceriei, Fanny Darnley, care tocmai ieșea, a inspirat adînc, gata parcă să se sufoce, apoi s-a oprit afară, în fața magazinului, cu ochii cît cepele, cuprinsă de spaimă

și de încîntare.

În magazin mirosea a levănțică și a trandafiri uscați de la coșulețul cu flori pus lîngă casa de marcat. Pe lîngă pereți se înălțau piramide de suluri de țesături – damasc, muselină, in și bumbac. Un curcubeu de papiote de ață, un nor de gheme de lînă. Bobine de dantelă – mai groasă, mai subțire, franțuzească, de Bruxelles – erau înșirate pe tejgheaua la care domnul Mouchemore servea o clientelă

mai în vîrstă. De la tejghea pînă în fundul magazinului, pe ambele laturi, erau așezate măsuțe și scaune la care clienții să se poată odihni.

La o astfel de măsuță ședeau, cu spatele la Isabel, două femei. Una dintre ele era blondă, cealaltă

brunetă, iar aceasta examina niște pînză de in de un galben deschis desfășurată în fața ei. Lîngă ea, o fetiță blondă, cam posacă, îmbrăcată într-o rochiță roz imaculată și în șosete cu dantelă, învîrtea în mîini o păpușă de cîrpă.

În timp ce femeia examina țesătura și discuta cu vânzătorul despre preț și metraj, fetița își întoarse privirea să vadă cine a intrat. Scăpă din mână păpușa, sări de pe scaun strigînd „Mami!” și se repezi spre Isabel. „Mami! Mami!”

Înainte ca cei de față să-și dea seama ce se petrece, Lucy își încolăcise brațele în jurul picioarelor lui Isabel, strîngîndu-le cu toată puterea.

— Oh, Lucy! Și Isabel o luă în brațe și o strînse la piept, iar capul copilei se lipi de gîtul ei. Lucy, sufletul meu!

— Femeia aia rea m-a luat, mami! Și m-a bătut! se văicări fetița arătînd cu degetul.

— Ah, Doamne, bietul meu îngerăș!

Isabel strîngea copilul la piept, suspinînd și îmbrățișînd-o totodată, picioarele fetiței se încolăciseră în jurul mijlocului, iar capul ei se culcușise în golul de sub bărbia ei, ca o ultimă piesă

dintr-un joc. Uitase de toți și de toate cîte erau în jurul ei.

Complet năucită, Hannah privea: se simțea umilită, disperată, simțind forța ca de magnet pe care Isabel o exercita asupra lui Grace. Pentru prima dată înțelese cu adevărat proporțiile furtului care se comisese. Sub ochii ei se afla acum dovada vie a tuturor lucrurilor care-i fuseseră furate. Își imagină

într-o clipă sutele de zile și sutele de îmbrățișări care le legau pe cele două – iubirea uzurpată. Simți că-i tremură picioarele și se temu să nu cadă la pămînt. Gwen puse o mînă pe brațul ei, neștiind cum să

acționeze.

Hannah se luptă să-și stăpînească sentimentul de umilință și lacrimile care stăteau să-i țîșnească.

Femeia și copila erau contopite într-o singură ființă, aparțineau unei lumi în care nu putea pătrunde nimeni. Simți că i se face rău, dar se luptă să rămînă în picioare, să-și păstreze o fărîmă de demnitate.

Străduindu-se să respire normal, își luă geanta de pe tejghea și se îndreptă spre Isabel, încercînd să meargă fără să se clatine.

— Grace, draga mea! încercă ea.

Fetița era în continuare lipită de Isabel și amîndouă rămaseră neclintite.

— Grace, draga mea, trebuie să mergem acasă. Haide, vino!

Întinse mîna și atinse fetița, care începu să țipe: nu scoase doar un scîncet, ci un urlet din străfundul plămînilor, plin de furie, care reverberă în interiorul magazinului.

— Mami, mami! Gonește-o! Fă-o *să plece*!

Cei de față urmăreau scena – bărbații uluiți, femeile îngrozite. Fața lui Grace era schimonosită, vineție. „Te rog, mami!“, o implora ea, ținându-și mânuțele pe obrajii lui Isabel, țipînd cît putea de tare, vrînd parcă să învingă fie o mare distanță, fie incapacitatea mamei de a auzi. Isabel nu scoase nici un cuvînt.

— Poate n-ar fi rău să... interveni Gwen, dar sora ei i-o tăie scurt.

— Dă-i drumul! țipă Hannah, incapabilă să rostească numele lui Isabel. I-ai făcut destul rău!

continuă pe un ton mai scăzut, dar încărcat de amărăciune.

— Cum poți să fii atît de crudă? izbucni Isabel. Nu vezi în ce hal e? Nu știi absolut nimic despre ea... de ce are nevoie, cum trebuie îngrijită! Dacă nu ți-e milă de ea, măcar ai puțin bun-simț!

— Dă-i drumul fiicei mele! Acum! comandă Hannah tremurînd toată.

Nu-și dorea decît să iasă din magazin, să învingă atracția magnetică ce le unea pe cele două. Prinse fetița de mijloc și o trase, în timp ce aceasta se zbătea și țipa:

— Mami! Vreau la mami! Dă-mi drumul!

— Gata, iubito! Hai, liniștește-te, hai să mergem, pușorule! îi spunea Hannah. Știu că ești supărată, dar trebuie să plecăm, continuă ea să-i vorbească, încercînd să o liniștească și ținînd-o totodată cu fermitate, ca să nu-i scape din brațe și s-o ia la fugă înapoi.

Gwen o privi scurt pe Isabel și clătină cu tristețe din cap. Apoi se întoarse spre nepoata ei:

— Șșt, gata, sufletele! Nu mai plînge! Și-i sterse fața cu o batistă fină din dantelă. Hai acasă și am să-ți dau o bomboană. Cred că lui Tabatha Tabby i s-a făcut dor de tine. Vino, puile!

Șirul vorbelor menite să calmeze copila, rostite și de Hannah, și de Gwen, continuă pînă cînd cele trei ieșiră din magazin. La ușă Gwen întoarse capul, o privi pe Isabel și citi toată disperarea din ochii ei.

Timp de cîteva secunde cei de față stătură neclintiți. Isabel rămase cu privirea în gol, neavînd curajul să se miște, ca să nu piardă senzația de contact cu fiica ei. Violet îi privi în ochi pe vînzători, vrînd parcă să vadă dacă îndrăznește cineva să facă vreun comentariu. În cele din urmă, băiatul care le prezentase femeilor pînza de in apucă sulul și începu să-l ruleze.

Larry Mouchemore îi luă gestul drept un semnal și se întoarse spre femeia în vîrstă pe care o servea.

— Și nu doriți decît doi metri din dantela asta, doamnă?

— Da, numai doi metri, răspunse ea vorbind pe un ton cît se poate de normal, deși, vrînd să

plătească, scoase din geantă pieptănul în loc de bani.

— Hai să mergem, draga mea, șopti Violet. Apoi mai tare: Cred că totuși nu vreau aceeași lînă de data asta. O să mă uit la model încă o dată și o să văd ce aleg.

Fanny Darnley, care bîrfea pe șoptite cu o altă femeie pe trotuarul din față, îngheță cînd mama și fiica ieșiră din magazin, urmărindu-le apoi doar din priviri.

*

Knuckey se plimbă pe promontoriul de la Point Partageuse ascultînd valurile care lovesc din ambele părți. Vine aici ca să-și limpezească gîndurile seara, după ceai. A șters vasele spălate de soția lui. Încă îi este dor de vremea cînd erau copiii prin preajmă și făceau treaba asta împreună, trecîndu-le din mînă în mînă. Acum aproape toți sînt oameni mari. Zimbește gîndindu-se la micuțul Billy, rămas pentru totdeauna la vîrsta de trei ani.

Învîrte între degete o scoică, rece și netedă ca o monedă. Familia. Dumnezeu știe ce s-ar fi făcut fără familie. Era cel mai firesc lucru din lume ca o femeie să-și dorească un copil. Irene, soția lui, ar fi făcut orice să-l recapete pe Billy. Orice. Cînd vine vorba de copii, părinții sînt alcătuiți doar din instinct și speranță. Și teamă. În privința asta nu mai țin cont nici de regulamente, nici de legi.

Legea e lege, dar oamenii sînt oameni. Se duce cu gîndul înapoi la ziua în care a început această

poveste nefericită: Ziua Forțelor Armate, cînd el era plecat la Perth pentru înmormîntarea mătușii lui. I-

ar fi putut acuza pe toți, toată gloata, inclusiv Garstone. Pe toți cei care se foloseau de Frank Roennfeldt numai ca să-și aline durerea măcar pentru o clipă. Dar n-ar fi făcut decît să înrăutățească situația. Nu poți face un întreg oraș să vadă ce faptă rușinoasă a făcut. Uneori uitarea este singura cale înapoi spre normalitate. Timpul și uitarea vindecă rănile.

Se întoarse cu gîndul la bărbatul din celulă. Tom Sherbourne ăla era o enigmă. Ferecat ca o alună.

N-ai cum să afli ce se ascunde în interior, dincolo de coaja dură și netedă, n-are nici un punct slab pe care să apeși. Ticălosul ăla de Spragg de-abia așteaptă să pună gheara pe el. L-a amînat el cît a putut, dar nu peste mult timp va trebui să-l lase să-l interogheze pe Sherbourne. Acolo, la Albany sau la Perth, Dumnezeu știe ce-o să scoată de la el. După felul în care se purta, Sherbourne era propriul său dușman.

Măcar reușise să-l împiedice pe Spragg s-o ia la întrebări pe Isabel.

— Știți bine că nu putem obliga soția să vorbească, așa că lăsați-o în pace, ne-am înțeles? Dacă o ținem sub presiune s-ar putea să nu mai deschidă gura niciodată. Aici vreți să ajungeți? îl întrebuse el pe sergent. Lăsa-ți-o în seama mea.

Iisuse Hristoase, era deja prea de tot. Nu-și dorise decît o viață liniștită într-un oraș liniștit. Și tocmai el trebuia să dezlege povestea asta. Ce caz împruțit! O mizerie, nu alta! Datoria lui era să fie

cinstit și temeinic. Și să transfere cazul la Albany la momentul potrivit. Aruncă cochilia în apă. Nici măcar un plescăit nu se auzi, cochilia se duse la fund, înghițită de vuietul valurilor.

*

Sergentul Spragg, transpirat încă de pe urma călătoriei de la Albany pînă aici, își piguli o scamă de pe mîncă. Întoarse încet foile din fața lui.

— Thomas Edward Sherbourne. Născut la 28 septembrie 1893.

Tom nu răspunse. Greierii țîrîiau ascuțit în pădure, de parcă erau însuși glasul arșiței.

— Mai sînteți și mare erou de război. Crucea Militară cu baretă. Am aflat și faptele de vitejie: capturarea unei baterii de mitraliere germane de unul singur, scoaterea a patru camarazi în afara cîmpului de luptă, chiar în bătaia focului inamicului. Și toate celelalte. Spragg făcu o pauză. Mai mult ca sigur ați ucis mulți oameni la viața dumneavoastră.

Tom nu scoase nici un cuvînt.

— Am spus, repetă Spragg aplecîndu-se peste masă, spre el, că mai mult ca sigur ați ucis mulți oameni la viața dumneavoastră.

Ritmul respirației lui Tom rămase egal. Privea drept înainte, cu fața complet inexpresivă.

Spragg bătu cu pumnul în masă.

— Cînd îți pun o întrebare, să faci bine și să răspunzi, m-ai înțeles?

— Cînd o să-mi puneți o întrebare am să răspund, zise Tom calm.

— De ce l-ai ucis pe Frank Roennfeldt? Asta este o întrebare.

— Nu l-am ucis.

— Din cauză că era neamț? După cîte se pare, nu-și pierduse accentul nemțesc.

— Nu avea nici un fel de accent cînd l-am întîlnit eu. Era mort.

— Ai mai omorît destui ca el. Încă unul în plus nu mai conta, nu?

Tom oftă adînc și își încrucișă brațele pe piept.

— Și asta e tot o întrebare, Sherbourne.

— Despre ce e vorba aici, de fapt? V-am spus că eu sînt răspunzător pentru păstrarea lui Lucy. V-am spus că bărbatul era mort cînd a ajuns barca la țarm. L-am îngropat, și de asta tot eu sînt răspunzător. Ce mai vreți?

— O, cât e de curajos, cât e de cinstit, cum îşi asumă el totul cu seninătate şi e gata să meargă la puşcărie! zise Spragg pe un ton batjocoritor. Ştii ce, cu mine nu-ţi merge, amice! Mie îmi miroase tare urît şi nu-mi place. Prea se vede că vrei să scapi basma curată. Tăcerea lui Tom îl irită şi mai tare. Am mai văzut eu d-ăştia ca tine. Şi m-am cam săturat de eroi de război. Care se întorc acasă şi vor să fie trataţi ca nişte idoli toată viaţa. Care-i privesc de sus pe toţi cei care n-au îmbrăcat uniformă. Ştii ce, războiul s-a terminat de mult. Dumnezeu ştie că am văzut destui care s-au întors acasă şi apoi au luat-o razna. Într-o ţară civilizată nu supravieţuieşti aşa cum ai supravieţuit acolo, aşa că n-ai să scapi.

— Ce legătură are povestea asta cu blestematul ăla de război?

— Cineva trebuie să fie şi de partea oamenilor care ştiu ce-i buna-cuviinţă şi eu am de gând să fac asta.

— Şi cu bunul-simţ cum rămîne, domnule sergent? Pentru numele lui Dumnezeu, judecaţi şi singur!

Aş fi putut nega totul. Aş fi putut spune chiar că Frank Roennfeldt nici măcar nu era în barcă şi n-aveaţi cum să aflaţi. V-am spus adevărul pentru că am vrut să ştie şi soţia lui ce s-a întâmplat şi pentru că omul merita să aibă parte de o înmormîntare decentă.

— Sau poate ai spus adevărul doar pe jumătate ca să-ţi uşurezi conştiinţa şi ca să scapi cu o pedeapsă uşoară.

— Eu atît vă cer, să judecaţi raţional.

Sergentul îl privi cu răceală.

— Scrie aici că ai omorît şapte oameni în aventura ta cu mitralierele. Eu văd în asta acţiunea unui om violent. Sau a unui ucigaş nemilos. Faptele tale eroice s-ar putea să te îngroape, să ştii, spuse Spragg adunîndu-şi hîrţiile. E cam greu să fii erou cînd atîrni în ştreang.

Închise dosarul şi-l chemă pe Harry Garstone să vină să îl ia pe acuzat şi să-l ducă în celulă.

Capitolul 31

Peste o săptămînă, întorcîndu-se de la croitoreasă, Gwen cîntări iar şi iar situaţia. De la scena din prăvălia lui Mouchemore, Hannah aproape că nici nu mai ieşise din casă, starea lui Grace se înrăutăţise, devenise şi mai închisă în ea, în ciuda eforturilor susţinute ale mamei.

— Vreau acasă! Vreau la mami! scîncea copila.

— *Eu* sînt mama ta, Grace, draga mea. Ştiu că nu prea înţelegi cum stau lucrurile. Îi puneam o mînă sub bărbie. Te iubesc din ziua în care te-ai născut, sufleţelule. Am aşteptat atîta timp să te întorci acasă!

Sînt sigură că într-o zi ai să înţelegi.

— Vreau la tati! Începea din nou Grace, dîndu-i peste mînă.

— Tati e... tati nu poate fi cu noi. Dar te-a iubit foarte mult. Foarte, foarte mult.

Și îl revedea în gînd pe Frank cu fetița în brațe. Grace se uita la Hannah nedumerită, uneori furioasă, în cele din urmă resemnată.

Gwen se întreba cu îngrijorare ce se va alege de nepoata ei: era un păcat, fără îndoială, să lași un copil să sufere atît de mult. Nu mai putea rămîne indiferentă.

Trecînd pe lîngă parcul care se învecina cu zona de vegetație sălbatică, îi atrase atenția o femeie care stătea pe o bancă, cu privirea pierdută în gol. Remarcă mai întîi culoarea plăcută a bluzei pe care o purta – albastru deschis. Uitîndu-se încă o dată, constată că femeia este Isabel Sherbourne. Trecu repede, dar nu exista nici un risc să fie văzută de Isabel: parcă era căzută în transă. A doua zi și în ziua următoare, Gwen o văzu din nou în același loc, în aceeași stare.

Cine știe dacă ideea nu încolțise în mintea lui Gwen încă înaintea tăvănoșului pe care-l făcuse Grace cînd rupsesse toate foile din cartea de povești? Hannah o certase, apoi strînsese plîngînd filele din prima carte pe care Frank o cumpărase pentru fiica lui – basmele fraților Grimm în germană, cu ilustrații frumos colorate.

— Uite ce-ai făcut din cartea de la tata! Ah, cum ai putut să faci așa ceva, copilule?

Fetița reacționează ascunzîndu-se sub pat, ghemuindu-se într-un colț în care nu ajungea nimeni pînă la ea.

— Mi-a rămas atît de puțin de la Frank..., suspina Hannah iar și iar uitîndu-se la filele rupte din mîna ei.

— Știu, Hanny, știu. Dar Grace nu știe. N-a făcut-o intenționat. Puse o mînă pe umărul surorii sale și zise: Știi ce, du-te și întinde-te în pat și o scot eu de acolo.

— Trebuie să se obișnuiască cu viața în casa ei nouă.

— Ne ducem pînă la tata. El o să se bucure, iar fetei o să-i facă bine să ia o gură de aer.

— Nu, chiar nu vreau să...

— Haide, Hanny. Ai nevoie de puțină odihnă.

— Bine, fie, oftă Hannah. Dar mergeți doar acolo și veniți direct acasă după aceea.

După ce făcură cîțiva pași pe stradă, Gwen îi întinse o acadea.

— Nu-i așa că vrei o acadea, Lucy?

— Da, răspunse copila și apoi își lăsă capul într-o parte și privi în sus, observînd numele cu care i se

adresase.

— Acum te rog să fii fetiță cuminte, mergem în vizită la bunicul.

În ochii fetei se citi bucuria, auzind că merge la omul acela care are cai mari și copaci mari.

Merse pe lângă Gwen sugînd din acadea. Nu zîmbea, dar nici nu țipa, nici nu urla, observă Gwen.

De fapt, nu era nevoită să treacă pe lângă parc. Ar fi ajuns mai repede la casa lui Septimus dacă ar fi luat-o pe lângă cimitir și pe lângă capelă.

— Ai obosit, Lucy? Ce-ar fi să stăm puțin și să ne tragem sufletul? Mai avem mult de mers pînă la bunicul, iar tu ești tare mititică...

Fetița continuă să-și aproprie și să își depărteze degetele ca pe niște clești, preocupată de felul în care se lipeau din cauza urmelor de zahăr. Cu coada ochiului, Gwen o zări pe Isabel pe bancă.

— Du-te înainte acum și fii cuminte. Fugi și te așază pe banca aia și vin și eu.

Fetița nu fugi, ci merse agale, tîrînd de pămînt păpușa de cîrpă. Gwen rămase la o oarecare distanță și privi.

Isabel clipi.

— Lucy! Îngerașule! exclamă ea și o strînse la piept fără a-și lua răgazul să se întrebe cum ajunsese copilul aici.

— Mami! strigă fetița ținînd-o strîns în brațe.

Isabel se întoarse și o văzu pe Gwen la cîțiva metri mai încolo, de unde, după ce se asigură că nu mai e nimeni în preajmă, îi făcu un semn din cap, spunîndu-i parcă: „E bine“.

Pentru Isabel nu conta ce urmărește femeia asta, de ce face ceea ce face. Strînse fetița la piept plîngînd, apoi o depărtă ca să o poată vedea mai bine. Poate că totuși, în ciuda a tot ceea ce se întîmplase, Lucy ar putea fi încă a ei, cumva. Gîndul acesta o umplu de speranță.

— Vai, ai slăbit, puișorule! Ești pielea și osul. Trebuie să fii cuminte și să mănînci. Pentru mami.

Constantă treptat și celelalte schimbări în înfățișarea lui Lucy: părul pieptănat cu cărarea în partea cealaltă; rochița cu margarete făcută din muselină fină, pantofiorii noi cu fluturași la cataramă.

Văzînd felul în care reacționează nepoata ei, Gwen simți o adevărată ușurare. Vedea acum un copil complet schimbat, care se simțea brusc în siguranță alături de mama pe care o iubea. Le lăsă un timp împreună, atîta cît îndrăzni, apoi se apropie:

— Acum ar fi bine să o iau. Nu eram sigură că am să vă găsesc aici.

— Dar... nu înțeleg...

— E îngrozitor. E atât de greu pentru toți. Oftă dînd din cap. Sora mea e un om bun, chiar e un om bun. A suferit atât de mult. Apoi, arătînd spre copil, continuă: Am să încerc să o mai aduc. Nu pot să promit nimic. Aveți răbdare. Atîta pot să vă spun. Aveți răbdare și poate... Lăsa propoziția neterminată. Dar vă rog să nu spuneți nimănui. Hannah nu ar înțelege. Nu m-ar ierta niciodată dacă...

Haide, Lucy, spuse ea și întinse brațele spre fetiță.

Copila se agăță de Isabel.

— Nu, mami! Nu pleca!

— Haide, sufletele! Fii cuminte, pentru mami, da? Acum trebuie să pleci cu doamna, dar o să ne vedem iar peste puțin timp. Îți promit.

Fetița nu se dezlipea de Isabel.

— Haide, vino! Dacă mă ascuți acum, putem veni din nou, zise Gwen zîmbind și desprinzînd-o ușor de lîngă Isabel. Vino, draga mea! O să fie bine.

O urmă de rațiune o împiedică pe Isabel să acționeze în virtutea impulsului de a-și lua copilul înapoi. Nu. Dacă avea răbdare, femeia aceea o să facă ce a promis și o s-o aducă din nou. Cine știe ce schimbări ar putea interveni în timp?

Gwen avu nevoie de mult timp ca să o liniștească pe nepoțica ei. O luă în brațe, îi spuse ghicitori și frînturi de poezii, numai ca să-i abată atenția. Încă nu știa prea bine cum să-și pună în practică planul, dar pur și simplu nu mai suporta să vadă copilul ținut departe de mama lui. Hannah fusese totdeauna cam încăpățînată, iar Gwen se temea că încăpățînarea o orbea acum. Se întreba ce șanse are să ascundă

de Hannah întîlnirea care avusese loc. Chiar dacă nu reușea, încercarea tot merita făcută. După ce Grace se liniști în cele din urmă, Gwen o întrebă:

— Tu știi ce e un secret, îngerașule?

— Da, răspunse fetița.

— Bun. Atunci o să ne jucăm de-a secretele. Vrei?

Fetița o privi, așteptînd o explicație.

— Nu-i așa că o iubești pe mama Isabel?

— Da.

— Și știu că vrei s-o mai vezi. Dar Hannah s-ar putea să se supere, pentru că ea e foarte tristă, așa că nu trebuie să-i spunem, nici ei, nici bunicului. Ce zici?

Trăsăturile fetei trădau încordare.

— Trebuie să păstrăm acest secret special și, dacă te întreabă cineva ce-am făcut azi, o să spui că am fost la bunicul. Nu trebuie să vorbești despre întâlnirea cu mama ta. M-ai înțeles, draga mea?

Cu buzele strânse și cu un aer grav, copila dădu din cap în semn că înțelege, deși în ochi i se citea limpede nedumerirea.

*

— E un copil inteligent. Știe că Isabel Sherbourne nu a murit, am văzut-o în prăvălia lui

Mouchemore.

Hannah era din nou în cabinetul doctorului Sumpton, de data aceasta fără fiica ei.

— Părerea mea de profesionist este că singurul remediu pentru fiica dumneavoastră este timpul și evitare oricărei întâlniri cu doamna Sherbourne.

— Mă gândesc că... poate dacă aș face-o să-mi vorbească despre... despre cealaltă viață a ei. Cea de pe insulă. Credeți că ar ajuta?

Doctorul trase din pipă.

— Hai să luăm lucrurile în felul următor: dacă eu v-aș opera de apendicită, cea mai proastă idee ar fi să dăm bandajul la o parte din cinci în cinci minute ca să vedem dacă operația s-a vindecat. Știu că

nu e ușor, dar aici funcționează principiul: cu cât vorbim mai puțin, cu atât lucrurile se îndreaptă mai curînd. O să-i treacă.

Din cîte vedea Hannah, Grace nu dădea nici un semn că i-ar trece. Copila deveni obsedată de grija de a-și pune jucăriile la loc și de a-și face patul. Îi dădu o palmă pisiului cînd acesta răsturnă căsuța păpușilor și în cea mai mare parte a timpului stătea cu buzele strînse, ca baierile pungi unui zgîrcit, și nu lăsa să-i scape nici cea mai mică dovadă de afecțiune față de această mamă impoartă.

Totuși, Hannah persevera. Îi spunea povești: despre păduri și oamenii care munceau în mijlocul lor; despre școala din Perth și ce făcuse ea acolo; despre Frank și viața lui la Kalgoorlie. Îi cînta cîntecele în germană, deși fata nu-i dădea nici o atenție. Îi făcea hăinuțe pentru păpuși și budincă pentru masa de seară. Fetița răspundea desenînd. Făcînd mereu aceleași desene. Cu mama și tata și farul, al cărui fascicul de lumină era mereu îndreptat spre marginea hîrtiei, alungînd întunericul înconjurător.

*

Din bucătărie, Hannah o vedea pe Grace stînd pe jos în salon și jucîndu-se cu cîrligele de rufe. În ultimele zile fusese excesiv de agitată, liniștindu-se doar în prezența lui Septimus, așa că mama se bucură văzînd că se joacă în liniște. Se apropie de ușă ca să asculte.

— Ia o bomboană, Lucy, spuse un cîrlig.

— Mmm, ce bună e, zise altul mestecînd cu poftă aerul pe care copila i-l întinsese cu vîrfurile degetelor.

— Am un secret special, zise primul cîrlig. Vino cu mătușa Gwen. Cînd doarme Hannah.

Hannah urmărea scena cu mare atenție, simțind că o cuprinde o stare de greață rece.

Din buzunarul șorțulețului, Grace scoase o lămîie și o înveli cu o batistă.

— Noapte bună, Hannah! rosti mătușa Gwen. Acum mergem s-o vedem pe mama în parc.

— Țoc, țoc! Două cîrlige se atinseseră ca și cum s-ar fi sărutat pe obraji. Lucy, dragostea mea!

Vino, îngerașule! Hai să fugim repede pe Ianus!

Și cîrligele o porniră pe covor cu pași mici.

Ibricul începu să fluiera în bucătărie, Grace se sperie, se întoarse și o văzu pe Hannah în prag.

Aruncă la pămînt cîrligele, se plesni singură peste mîna cu mîna cealaltă și spuse:

— Lucy, copil rău ce ești!

Groaza care o cuprinse pe Hannah văzînd această scenă se transformă în disperare, înțelegînd cu uimire cum o vedea, în realitate, fiica ei. Nu ca pe mama care o iubea, ci ca pe un tiran. Se strădui să-și păstreze calmul și se gîndi ce are de făcut.

Îi tremurau mîinile cînd pregăti o cacao și i-o duse.

— Era frumos jocul pe care-l jucai, iubito! rosti ea luptîndu-se să-și stăpînească tremurul glasului.

Copilul rămase neclintit, fără să spună nimic și fără să soarbă din căniță.

— Știi vreun secret, Grace?

Fetița dădu încet din cap.

— Sînt sigură că e un secret grozav.

Din nou bărbia fetei se mișcă în sus și în jos, pe cînd ochii ei arătau că încearcă să decidă cum să

acționeze.

— Vrei să ne jucăm?

Grace își mișcă piciorul încolo și înapoi, descriind un arc pe covor.

— Hai să facem un joc în care eu îți ghicesc secretul. În felul ăsta secretul rămîne secret, pentru că nu mi-l spui. Și, dacă îl ghicesc, îți dau o acadea drept răsplată. Trăsăturile fetei trădau încordare, Hannah zîmbea nefirec. Eu cred... că te-ai dus s-o vezi pe doamna de pe Ianus. Așa e?

Copilul începu să facă aceeași mișcare din cap, apoi se opri.

— Ne-am dus să-l vedem pe nenea din casa aia mare. Era roșu la față.

— Să știi că nu sînt supărată pe tine, draga mea. Nu-i așa că e plăcut să mergi în vizită cîteodată? Și doamna aceea te-a strîns în brațe?

— Da, șopti Grace, străduindu-se să priceapă, cînd spuse acest cuvînt, dacă făcea sau nu parte din secret.

O jumătate de oră mai tîrziu, pe cînd Hannah strîngea rufe de pe sîrmă, încă își simțea stomacul răscolit. Cum se poate să-i facă chiar sora ei așa ceva? Îi reveni în minte expresia de pe chipul clienților din prăvălia lui Mouchemore și avu sentimentul că ei vedeau ceva ce ea era incapabilă să vadă – toată lumea, inclusiv Gwen, rîdea de ea pe la spate. Lăsă pe sîrmă un jupon prins doar într-un cîrlig, se întoarse în casă și intra vijelios în camera lui Gwen.

— Cum de-ai putut face așa ceva?

— Ce Dumnezeu s-a întîmplat? întrebă Gwen.

— De parcă n-ai ști!

— Ce, Hannah?

— Știu ce-ai făcut. Știu unde ai dus-o pe Gwen.

De data asta Hannah rămase mută de uimire cînd Gwen izbucni în plîns zicînd:

— Bietul copilaș, Hannah!

— *Cum?*

— Sărmana de ea! Da, am dus-o s-o vadă pe Isabel Sherbourne. În parc. Și le-am lăsat să stea de vorbă. Dar am făcut-o pentru *ea*. Copila nu mai știe nici măcar cum o cheamă. Am făcut-o pentru *ea*.

Hannah... pentru Lucy!

— O cheamă Grace! O cheamă Grace, este fiica mea și nu vreau decît să fie fericită și... Vocea i se frînse și începu să suspine. Mi-e dor de Frank. Of, Doamne, ce dor îmi e de tine, Frank! Apoi se uită la sora ei: Iar tu o duci la nevasta bărbatului care l-a îngropat într-un șanț! Cum de ți-a trecut prin minte așa ceva? Grace trebuie să-i uite pe oamenii ăia, pe amîndoi. *Eu sînt* mama ei!

Gwen șovăi o clipă, apoi se apropie de sora ei și o luă în brațe cu blîndețe.

— Știi cît de mult te iubesc, Hannah. Am încercat să fac tot ce mi-a stat în putință să te ajut încă de cînd... încă din ziua aceea. Și tot așa am făcut de cînd s-a întors ea acasă. Dar tocmai asta este problema. Asta nu e casa *ei*. Nu suport s-o văd suferind. Și nu suport să văd cît te afectează pe tine.

Între două suspine, Hannah trase aer în piept.

— Părerea mea este... Gwen își îndreptă ținuta. Părerea mea este că ar trebui s-o duci înapoi. La Isabel Sherbourne. Cred că nu există altă cale. Pentru binele copilului. Și pentru binele tău, Hannah, draga mea. Pentru binele tău.

Hannah făcu un pas înapoi și rosti cu răceală în glas:

— Atîta timp cît trăiesc eu, n-o s-o mai vadă niciodată pe femeia aia. Niciodată!

Nici una dintre surori nu zări chipul micuței care se uita la ele prin ușa întredeschisă și nici urechile mititele care auziseră totul în casa aceea complet străină.

*

Vernon Knuckey stătea față în față cu Tom la birou.

— Pînă să apari tu, eram convins că am văzut toate soiurile de oameni care există. Se uită din nou la foaia din fața lui. O barcă este adusă de valuri la țărm și tu îți spui: „Ia te uită, ce copilaș drăguț! Pot să-l păstrez și n-o să afle nimeni“.

— E o întrebare?

— Vrei să-mi faci greutăți?

— Nu.

— Cîți copii a pierdut Isabel?

— Trei. Știți asta.

— Dar *tu* ai hotărît să păstrați copilul. Nu femeia care pierduse trei copii? Totul a pornit de la *tine*, ți-ai spus că lumea n-o să te creadă destul de bărbat din cauză ca n-ai fost în stare să faci copii. Și mai ai și Crucea Militară. Cam cît de prost mă crezi?

Tom nu zise nimic, iar Knuckey se aplecă spre el peste birou și-i spuse cu glas mai blînd:

— Eu știu ce înseamnă să pierzi un copil. Știu prin ce a trecut nevastă-mea. S-a cam zdruncinat la cap. Așteptă puțin, dar nu primi nici un răspuns. Să știi că pe ea o s-o trateze cu îngăduință.

— Să nu se atingă nimeni de ea, spuse Tom.

Knuckey clătină din cap.

— Interogatoriul preliminar va fi săptămîna viitoare, cînd va veni judecătorul în oraș. După aceea ești cu totul în mîinile celor din Albany, iar Spragg o să te primească cu brațele deschise și Dumnezeu știe cu ce altceva. Nu te are deloc la inimă și, odată ajuns acolo, n-am să mai pot face nimic ca să-l împiedic să-și folosească metodele obișnuite.

Tom nu răspunse.

— Vrei să anunț pe cineva despre interogatoriu?

— Nu. Mulțumesc.

Knuckey îi aruncă o privire. Era gata să plece cînd Tom îl întrebă:

— Pot să-i scriu soției mele?

— Cum dracu' să poți? N-ai voie să influențezi martorii. Dacă ăsta e jocul pe care l-ai ales, atunci trebuie să joci după reguli, prietene.

Tom îl măsură din priviri.

— Ați fost acolo, nu-i așa? Cîți ani aveăți atunci? Șaisprezece? Douăzeci și opt?

Aluzia la batalioanele plecate din Australia de Vest îl făcu pe Knuckey să-l privească strîngînd din ochi.

— Ce te privește pe tine?

— Doar o foaie de hîrtie și un creion. Puteți citi ce-i scriu, dacă vreți... E soția mea.

— Iar eu sînt omul legii, pentru numele lui Dumnezeu!

— Să nu-mi spuneți că acolo n-ați încălcat niciodată regulamentul, că n-ați închis ochii pentru vreun amărît bătut de soartă, că n-ați lăsat un neamț să scape cu viață cînd ați fi putut să-i faceți de petrecanie. Se întrerupse o clipă. O foaie de hîrtie și un creion.

*

Ralph îi aduse lui Isabel scrisoarea în aceeași după-amiază. Ea o primi fără nici o tragere de inimă,

cu o mână nesigură.

— Păi, o să te las s-o citești. Omul ăla are nevoie de ajutorul tău, spuse el grav punându-i o mână pe braț.

— La fel și fetița mea, replică ea cu lacrimi în ochi.

După ce Ralph plecă, ea se duse cu scrisoarea în dormitor și o privi îndelung. O apropié de obraz și o mirosi, căutînd o urmă care să-i amintească de soțul ei, dar scrisoarea nu avea nimic special – nu-i transmitea nimic despre bărbatul acela. Luă o forfecuță de unghii și începu să taie colțul, dar ceva mai presus de ea îi înțepeni degetele. În fața ochilor îi apărură chipul lui Lucy urlînd și Isabel se cutremură la gîndul că toate se întîmplaseră din cauza lui Tom. Lăsă forfecuța din mână și puse scrisoarea într-un sertar pe care îl închise apoi încet, fără zgomot.

*

Perna e udă de lacrimi. Luna ca o seceră, oprită în dreptul ferestrei, nu reușește să-și lumineze nici propriul drum pe cer. Hannah o privește. Sînt atîtea lucruri în lumea asta pe care ar vrea să i le arate fiicei ei, dar și copilul, și lumea au fost parcă smulse de lîngă ea.

Se arsesse stînd prea mult la soare. La început e nedumerită în fața amintirii care i s-a ivit în minte, necăutată, nesemnificativă. O guvernantă englezoaică, ce nu avea habar ce înseamnă expunerea prelungită la soare și cum se tratează, o băgase în cada cu apă fierbinte „ca să-i scoată fierbințeala” căpătată din cauză că stătuse prea mult la scăldat în golf cînd tatăl ei era plecat.

— Nu te mai văicări, îi spusese femeia lui Hannah, care avea atunci zece ani. Durerea o să-ți facă bine.

Hannah continuă să urle de durere pînă cînd, în cele din urmă, bucătăreasa venise să vadă ce crimă se petrece și o scosese din apa fierbinte.

— Cine a mai pomenit atîta prostie? comentase bucătăreasa după aceea. Ce poate fi mai rău pentru o arsură decît să-i pui ceva fierbinte? Doar nu trebuie să fii nebuna aia de Florence Nightingale ca să știi atîta lucru!

Hannah își amintea că totuși ea nu fusese supărată. Guvernanta era convinsă că făcea ceea ce trebuie. Că o să-i facă bine. Îi produsese durere doar ca s-o ajute.

O cuprinse brusc furia pe luna neputincioasă, aruncă perna cît colo și începu să bată cu pumnul în saltea, iar și iar.

— O vreau înapoi pe Grace *a mea*! șopti ea printre lacrimi. Asta nu este Grace *a mea*!

Pînă la urmă, pruncul ei murise cu adevărat.

*

Tom aude cheile zornăind.

— Salut! îi spune Gerald Fitzgerald intrînd însoțit de Harry Garstone. Îmi pare rău că am întîrziat.

Trenul a dat peste o turmă de oi lîngă Bunbury și a trebuit să încetinească.

— Nu plec nicăieri, răspunse Tom ridicînd din umeri.

Avocatul își aranjă foile pe masă.

— Interogatoriul preliminar este peste patru zile.

Tom confirmă din cap.

— Te-ai răzgîndit?

— Nu.

— Ce aștepți? întrebă Fitzgerald ofînd.

Tom se uită la el și avocatul repetă:

— Ce dracu' aștepți? Să știi că nu vine afurisita de cavalerie de peste deal să te salveze, amice. Nu vine nimeni să te salveze în afară de mine. Iar eu sînt aici pentru că Addicott, căpitanul, mi-a plătit onorariul.

— I-am spus să nu-și irosească banii!

— Dar de ce să fie bani iroșiți? M-ai putea ajuta să-i cîștig.

— Cum?

— Dîndu-mi posibilitatea să spun adevărul... dîndu-ți șansa de a rămîne un om liber.

— Credeți că aş rămîne un om liber dacă aş distruge-o pe soția mea? N-o băgați și pe ea în chestia asta. Știți ce, totul este așa cum v-am spus. Eu am făcut totul. Indiferent ce-o să urmeze.

— Ce încerc să-ți spun este... De jumătate din aceste acuzații pot să te scap, orice ai fi făcut, acuzațiile trebuie dovedite. Dacă te declari nevinovat, procurorul trebuie să dovedească faptul că ești vinovat de fiecare dintre acuzațiile care ți se aduc. Acuzațiile murdare pe care ți le aduce scîrba aia de Spragg: lasă-mă să mă înfig în el, măcar din mîndrie profesională!

— Dacă mă declar vinovat, atunci pe nevastă-meă o s-o lase în pace, da? Dumneavoastră cunoașteți

legile. Iar eu știu ce vreau să fac. Dumnezeu mi-e martor că am avut destul timp să mă gîndesc.

— O să vezi pe pielea ta că una e să te gîndești la treaba asta și alta e să treci prin așa ceva.

Pușcăria din Fremantle e iadul pe pămînt. Un loc în care e al dracului de greu de trăit douăzeci de ani.

Tom îl privi drept în ochi.

— Vreți să vă spun eu cîte ceva despre locuri în care a fost al dracului de greu de trăit? Mergeți la Pozières, Bullecourt, Passchendaele. Duceți-vă acolo și pe urmă spuneți-mi cît e de greu de trăit într-un loc în care ți se dă un pat, ceva de mîncare și un acoperiș deasupra capului. Într-un loc în care nu încearcă nimeni să te facă praf și unde capul tău nu servește drept țintă pentru trageri.

Fitzgerald se uită la hîrțiile din fața lui și își notă ceva.

— Dacă-mi spui să trec aici că te declari vinovat, eu așa am să fac. Și o să te duci de-a berbeleacul în jos pe tobogan. Dar, după părerea mea, ar trebui să te consulte cineva, să vadă dacă ești zdravăn la cap... Și n-ar fi rău să te rogi la Dumnezeu ca Spragg să nu te acuze de alte mizerii mult mai urîte, imediat ce ajungi la Albany.

Capitolul 32

— Ei? Ce dracu' s-a întîmplat? întrebă Vernon Knuckey cînd Harry Garstone intra, închise ușa după el și rămase mut în biroul sergentului.

Garstone se lăsă de pe un picior pe altul, tuși să-și dreagă glasul și făcu un semn din cap spre biroul din față al secției de poliție.

— Hai, spune, agent!

— A venit cineva în vizită.

— La mine?

— Nu, nu la dumneavoastră, domnule.

Knuckey îi aruncă o privire scurtă, de avertizare.

— La Sherbourne, domnule.

— Și? Ei, drăcie, și nu știi ce ai de făcut? Notează-i numele și bagă-l înăuntru.

— A venit... Hannah Roennfeldt, domnule.

Sergentul se ridică în picioare.

— Ah! făcu el, închise dosarul de pe birou și-și frecă bărbia. Cred că ar trebui să vorbesc cu ea.

Knuckey se opri lângă ghișeul din biroul din față.

— De regulă procedura nu permite celor din familia victimei să stea de vorbă cu acuzatul, doamnă Roennfeldt.

Hannah îl privi stăruitor, în tăcere, pe sergent, obligându-l astfel să continue.

— Mă tem că ar fi un lucru cu totul neobișnuit. Vă rog respectuos...

— Neobișnuit, dar nu împotriva regulamentului? N-ar fi ilegal, nu?

— Credeți-mă, doamnă. O să vă fie tare greu când va trebui să veniți la tribunal. Ascultați-mă pe mine: un proces ca ăsta e foarte deprimant. Cred că nu doriți cu adevărat să vă faceți singură rău încă înainte să înceapă procesul.

— Vreau să-l văd. Vreau să mă uit drept în ochii lui, în ochii omului care mi-a ucis copilul.

— V-a *ucis* copilul? Nici chiar așa, vă rog!

— Copilul pe care l-am pierdut nu se mai întoarce la mine, domnule sergent, niciodată. Grace nu va mai fi niciodată cum a fost.

— Știți, mă tem că nu prea înțeleg ce vreți să spuneți, doamnă Roennfeldt, dar în orice caz...

— Am dreptul măcar la atât, nu credeți?

Knuckey oftă. Înfățișarea femeii îi făcea milă. Ani de zile bîntuise prin oraș. Poate că în felul ăsta o să ajungă să lase fantomele trecutului să-și găsească liniștea.

— Vă rog să așteptați aici...

— Cu mine? Tom se ridicase în picioare, uluit de ceea ce auzise. Hannah Roennfeldt vrea să stea de vorbă cu mine? Pentru ce?

— Nu ești obligat să o primești, desigur. Pot să-i spun să plece.

— Nu, răspunse Tom iute. Își privi îndelung mîinile care strîngeau gratiile, apoi își lăsă brațele să-i atîrne pe lângă corp. O primesc. Mulțumesc.

— Cum dorești.

Peste cîteva momente Hannah intră, urmată de agentul Garstone, care aducea un scăunel de lemn.

Puse scăunelul cam la un metru de gratii.

— O să las ușa deschisă, doamnă Roennfeldt, și am să aștept afară. Dar, dacă doriți, pot să rămân aici.

— Nu e cazul. Nu durează mult.

Garstone strînse din buze și zornăi cheile.

— Bine. Păi, atunci vă las să vorbiți, doamnă.

Și se depărtă pe culoar.

Hannah îl privi îndelung pe Tom fără să spună nimic, întipărindu-și în minte fiecare detaliu din înfățișarea lui: cicatricea ca un cârlig de sub urechea stîngă – locul unde îl lovise un șrapnel –, loburile urechilor detașate de cap, degetele lungi și fine, în ciuda faptului că erau pline de bătăături.

El îi îndură privirea fără să clipească, precum un animal care stă să fie împușcat de vînător de la mică distanță. Între timp i se perindară prin minte tot felul de imagini: barca, jucăria, cadavrul – toate proaspete și clar conturate. Apoi alte amintiri – prima scrisoare, pe care i-o scrisese noaptea tîrziu în bucătăria familiei Graysmark, și emoția pe care o simțise în stomac, căutîndu-și cuvintele potrivite; pielea delicată a lui Lucy, rîsul ei, felul în care-i plutea părul, ca niște alge, cînd o ținea la suprafața apei lîngă Plaja Epavei. Momentul cînd descoperise că o cunoștea deja pe mama fetei. Simți că-i curge sudoarea pe spate.

— Vă mulțumesc că m-ați primit, domnule Sherbourne.

Dacă Hannah i-ar fi tras o înjurătură sau ar fi izbit gratiile cu scaunul, Tom ar fi fost mai puțin surprins decît în fața acestei atitudini politicoase.

— ... îmi dau seama că nu aveți nici o obligație să o faceți.

El înclină ușor din cap și clipi.

— Nu-i așa că e ciudat? continuă ea. Pînă acum cîteva săptămîni, dacă m-aș fi gîndit la dumneavoastră, aș fi făcut-o cu recunoștință. După cum se vede, de dumneavoastră ar fi trebuit să mă tem în noaptea aceea, nu de bețiv. „Viața de acolo te schimbă“, așa mi-ați spus, „ajungi să nu mai vezi diferența dintre bine și rău“. Acum înțeleg, în sfîrșit, ce ați vrut să ziceți.

Tom nu spuse nimic, așa că ea continuă, fără să-i tremure glasul:

— Trebuie să știi: chiar totul s-a întîmplat din vina dumneavoastră?

Tom confirmă din cap, încet și grav.

Un fior trecu peste trăsăturile lui Hannah, ca și cum ar fi primit o palmă.

— Vă pare rău de ce-ați făcut?

Întrebarea căzu ca o lovitură de cuțit asupra lui Tom, care își aținti privirea pe un nod din lemnul podelei, cântărindu-și bine răspunsul.

— Îmi pare mult mai rău decît sînt în stare să exprim în cuvinte.

— Nu v-ați gîndit nici o clipă că acel copil s-ar putea să aibă o mamă? Nu v-a trecut prin minte că poate cineva îl iubește și-i duce dorul? Privi împrejur la celula în care era el, apoi la Tom. *De ce?*

Dacă aș reuși să înțeleg *de ce* ați făcut-o...

Tom strînse din dinți.

— Chiar nu pot să vă spun de ce am făcut ceea ce am făcut.

— Încercați, vă rog!

Tom deschise gura puțin. Femeia merita să știe adevărul. Dar nu-i putea spune nimic fără să o trădeze pe Isabel. Făcuse ceea ce era important – Lucy fusese înapoiată mamei ei, iar el suporta consecințele. Dincolo de asta erau doar vorbe.

— Chiar nu pot să vă spun.

— Polițistul din Albany crede că l-ați ucis pe soțul meu. L-ați ucis?

El o privi drept în ochi.

— Vă jur că era mort cînd l-am găsit... Știu că ar fi trebuit să procedez altfel. Regret sincer tot răul pe care l-am provocat, hotărîrile pe care le-am luat în ziua aceea. Dar soțul dumneavoastră murise deja.

Ea trase adînc aer în piept, pregătindu-se să plece.

— Cu mine puteți face orice. Nu cer să fiu iertat, zise Tom, dar soția mea... Ea n-a avut încotro. O

iubește pe fetiță. A iubit-o ca și cum... ca și cum n-ar mai fi existat nimic altceva pe lume. Faptul că a pierdut-o a... Aveți milă de ea.

Expresia de amărăciune de pe fața lui Hannah se topi înlocuită de o tristețe istovită.

— Frank era un om minunat, rost ea și porni încet înapoi pe coridor.

În lumina împuținată, Tom ascultă greierii care parcă măsurau trecerea secundelor, mii de greieri țîrînd în cor. Constată că își strînge și își desface mîinile, ca și cum l-ar putea duce acolo unde picioarele nu puteau ajunge. Își privi mîinile și se gîndi o clipă la tot ce făcuseră ele. *Viața*: acest

conglomerat de celule și mușchi și gânduri alcătuiau viața lui – deși cu siguranță viața însemna mult mai mult. Reveni în prezent – la zidurile fierbinți și aerul irespirabil. Și avu sentimentul că ultima treaptă a scării care l-ar fi putut scoate din iad i-a fost luată.

*

Ore în șir Isabel reușea să și-l scoată pe Tom din minte. Când o ajuta pe mama ei la treburile gospodărești. Când se uita la desenele, păstrate de Violet, făcute de Lucy în timpul vizitelor scurte la bunici. Când resimțea tot mai intens durerea pierderii copilului. Apoi gândul la scrisoarea trimisă de

Tom se deștepta din nou și o revedea cu ochii minții, în sertarul în care o aruncase încă din ziua în care i-o adusese Ralph.

Gwen îi promisesese că o va aduce pe Lucy să o vadă, dar nu mai apăruse în parc, deși Isabel așteptase acolo ore în șir. Dar ea trebuia să persevereze atîta timp cît exista fie și cea mai slabă

speranță de a-și revedea fiica. Trebuia să-l urască pe Tom de dragul lui Lucy. Scotea scrisoarea, se uita la colțul tăiat cînd începuse să o deschidă. O pune la loc și pleca în grabă către parc să aștepte, pentru orice eventualitate.

*

— Spune-mi ce vrei să fac, Tom. Știi că vreau să te ajut. Te rog, spune-mi ce vrei să fac.

Vocea lui Bluey trăda încordare, iar ochii îi străluceau.

— Nu e cazul să faci nimic, Bluey.

În celula lui Tom aerul era încins și mirosea a fenolul cu care se spălase cu o oră în urmă.

— Grozav mi-aș dori să nu fi văzut blestemata aia de jucărie. Și să-mi fi ținut gura. Se prinse strîns de gratii. Sergentul din Albany a venit pe la mine și mi-a pus tot soiul de întrebări despre tine – dacă

ești bătauș, dacă ești bețiv. A trecut și pe la Ralph. Lumea vorbește că s-ar putea... că s-ar putea să te spînzure, fir-ar să fie de treabă, Tom. La cîrciumă oamenii spun ca l-ai fi *omorît*!

— Și tu îi crezi? întrebă Tom privindu-l drept în ochi.

— Sigur că nu-i cred. Dar cred că asemenea vorbe ajung să aibă viața lor. Și mai cred că un om

nevinovat nu poate fi acuzat de ceva ce n-a făcut. După ce moare, degeaba spui că-ți pare rău. Își aținti privirea pe mîinile lui și se înroși la față. Tu pentru mine ești ca Merv. Ești cum ar fi fost Merv dacă n-ar fi pățit-o la Suvla. Mi-ești ca un frate, Tom, și să fiu al dracului dacă am chef să mai pierd un frate.

— Merv era probabil un om mult mai bun decît mine, Blue. Dar îți mulțumesc oricum. Chipul lui

Bluey exprima aceeași implorare tăcută, așa că Tom continuă: Unele lucruri... unele lucruri sînt greu de explicat. Am avut motivele mele să fac ceea ce am făcut.

— Dar *ce* ai făcut, Tom?

— Am făcut lucruri care au distrus viețile altora, iar acum a venit timpul să plătesc.

— După cîte spun oamenii, bătrînul Potts zice că dacă o nevestă nu-și susține bărbatul înseamnă că bărbatul ăla a făcut ceva rău.

— Mulțumesc, prietene. Îmi face bine ce-mi spui.

— Nu te da bătut, Tom. Din ce mi-au spus alții, nici Merv nu s-a dat, și nici tu să nu te lași.

Promite-mi!

— Totul o să fie bine, Blue.

Dar, pe cînd sunetul pașilor lui Blue se stinge, Tom se întreba dacă lucrurile stăteau chiar așa.

Isabel nu-i răspunsese la scrisoare și se văzu nevoit să accepte ideea că nu-i răspundea din cel mai rău motiv posibil. El trebuia totuși să continue să se bazeze pe ceea ce știa despre ea, pe ea, cea pe care o cunoștea el.

*

La marginea orașului există căsuțele rămase de la muncitorii forestieri, construcții fragile din lemn cu aspect variind de la dărăpănat la respectabil. Sînt înălțate pe mici petice de pămînt, în apropierea stației de pompă care alimentează orașul cu apă. Într-una din acestea, după cîte știe Isabel, locuiește Hannah Roennfeldt, și aici a fost adusă neprețuita ei Lucy. Isabel așteptase zadarnic să apară Gwen.

Cuprinsă de disperare, a pornit în căutarea lui Lucy. Măcar să vadă unde trăiește. Măcar să afle cum o duce. E ora prînzului și nu se vede țipenie de om pe strada largă, mărginită de copaci de jacaranda.

Una dintre case arată mult mai îngrijită decît celelalte. Lemnul e proaspăt vopsit, iarba e tunsă și, spre deosebire de celelalte, este împrejmuată de un gard viu înalt care reușește mai bine decît un gard obișnuit să ferească locul de ochi iscoditori.

Isabel o ia pe aleea ce trece prin spatele căsuțelor și, din spatele gardului viu, prinde un scîrțîit ritmic metalic. Se uită printr-o gaură mică în masa de verdeață și începe să gîfîie zărindu-și fetița care merge pe o tricicletă de la un capăt la altul al potecii din spatele casei. E complet singură, pe față nu i se citește nici bucurie, nici tristețe, ci numai concentrarea de care are nevoie pentru a pedala înainte și înapoi. E atît de aproape: mai că ar putea să o atingă, să o ia în brațe, să o mîngîie. Deodată i se pare complet absurd că nu poate fi împreună cu fetița – ca și cum tot orașul a înnebunit și numai ea a rămas cu mintea întreagă.

Analizează faptele. Trenul trece o dată pe zi de la Perth la Albany și o dată de la Albany la Perth.

Dacă ar aștepta și ar sări în tren în ultima clipă, ar avea șanse să treacă neobservată? S-ar putea ca absența fetei să nu fie descoperită? În Perth ar fi mai ușor să se piardă în anonimat. Apoi ar putea pleca la Sydney cu vaporul. Poate chiar în Anglia. Spre o viață nouă. Faptul că n-are nici măcar un șiling pe numele ei – n-a avut niciodată cont la bancă – nu pare a fi o piedică. Își privește iarăși fiica și își calculează pasul următor.

*

Harry Garstone bătu insistent la ușa familiei Graysmark. Bill deschise, după ce se uitase prin geam să vadă cine ar putea fi la această oră.

— Domnule Graysmark, salută hotărât agentul cu o înclinare a capului.

— Bună seara, Harry, ce vînt te-aduce pe la noi?

— Treburi oficiale.

— Înțeleg, răspunse Bill pregătit să audă alte vești proaste.

— O caut pe tînăra Roennfeldt.

— Pe *Hannah*?

— Nu, pe fiica ei. Grace.

Bill avu nevoie de cîteva clipe ca să priceapă că agentul se referă la Lucy, apoi îl privi întrebător.

— E cumva aici? întrebă Garstone.

— Cum să fie aici? rosti Bill lăsîndu-și capul pe spate, uimit peste măsură. Bine-nțeles că nu-i aici.

De ce dracu'...

— Păi, nu e nici la Hannah Roennfeldt. A dispărut.

— A pierdut-o Hannah?

— Sau i-a fost luată. Fiica dumneavoastră e acasă?

— Da.

— Sînteți sigur? întrebă agentul ușor dezamăgit.

— Bine-nțeles că sînt sigur.

— A fost acasă toată ziua?

— Nu, nu chiar toată ziua. Ce vrei să spui? Unde e Lucy?

Violet apăruse și ea în spatele lui Bill.

— Ce s-a întîmplat?

— Trebuie să vorbesc cu fiica dumneavoastră, doamnă Graysmark, spuse Garstone. V-aș ruga s-o chemați.

Fără nici o tragere de inimă, Violet o căută pe Isabel în camera ei, dar camera era goală. Se duse în grabă în spatele casei și o găsi pe Isabel șezînd pe un balansoar, cu privirea pierdută în gol.

— Isabel! A venit Harry Garstone.

— Ce vrea? întrebă Isabel cu un tremur în glas.

— Cred că ar fi bine să vii și să vorbești cu el, răspunse Violet și ceva din glasul ei o făcu pe Isabel să se ridice și să meargă, împreună cu mama ei, pînă la ușa din față.

— Bună seara, doamnă Sherbourne. Am venit în legătură cu Grace Roennfeldt, începu Garstone.

— Ce-i cu ea? întrebă Isabel.

— Cînd ați văzut-o ultima oară?

— N-a văzut-o de cînd s-a întors de pe insulă, răspunse Violet, dar se corectă imediat: De fapt, ne-am întîlnit întîmplător în prăvălia lui Mouchemore, dar asta a fost singura dată cînd...

— E adevărat, doamnă Sherbourne?

Isabel nu răspunse, așa că interveni tatăl ei.

— Sigur că e adevărat. Ce-ți închipui că...

— Nu, tată. De fapt, am mai văzut-o.

Nedumeriți peste măsură, amîndoi părinții se întoarseră spre ea.

— În parc, acum cîteva zile. Gwen Potts a adus-o, ca să mă vadă. Isabel cîntări dacă ar fi bine să mai spună și altceva, hotărî că n-ar fi bine și adăugă în grabă: Nu m-am dus eu să o caut... ele au venit la mine, vă jur. Unde e fata?

— A fugit. A dispărut.

— Cînd?

— Mă gîndeam că poate îmi spuneți dumneavoastră, răspunse polițistul. Domnule Graysmark, îmi dați voie să arunc o privire pe-aici? Doar ca să m-asigur.

Bill dădu să se împotrivească, dar ceea ce aflase de la Isabel îl neliniștise, așa că spuse:

— N-avem nimic de ascuns în casă. Caută unde vrei.

Polițistul, care nu uitase că Bill Graysmark îl bătuse cu nuiua pentru că copiasse la o lucrare la matematică, se apucă să caute cu multă hotărîre: deschise ușile șifonierelor, se uită sub paturi, dar făcu totul cu aerul celui care încă se așteaptă să încaseze vreo două la fund din partea directorului. Se întoarse în cele din urmă în holul de la intrare.

— Vă mulțumesc. Dacă apare, vă rog să ne anunțați imediat.

— Să vă anunțăm? întrebă Isabel revoltată. Încă n-ați început s-o căutați? De ce n-ați pornit în căutarea ei?

— Asta nu este problema dumneavoastră, doamnă Sherbourne.

De îndată ce Garstone plecă, Isabel se întoarse spre tatăl ei.

— Trebuie să o găsim, tată! Unde Dumnezeu poate fi? Trebuie să ne ducem...

— Potolește-te, Izz! Stai să văd dacă reușesc să aflu ceva de la Vernon Knuckey. O să dau telefon la secție, să văd ce s-a întîmplat.

Capitolul 33

Încă din primele zile de viață, fetița de pe Ianus luase situațiile extreme ca pe ceva normal. Cine știe ce amintiri viscerale legate de cea dintîi sosire pe insulă și de cauzele ei dăinuie încă în trupul copilei? Chiar dacă se șterg, zilele petrecute la far, într-o lume populată de numai trei ființe omenești, i s-au imprimat în adîncurile ființei. Legătura ei cu oamenii care au crescut-o este profundă și indiscutabilă. Nu e capabilă să denumească despărțirea de ei ca pe o suferință. Nu are cuvintele potrivite pentru dor și disperare.

Dar duce dorul mamei și tatălui ei, tînjește după ei și își petrece timpul gîndindu-se la ei chiar și acum, la cîteva săptămîni de cînd a plecat de pe insulă. Probabil că a fost un copil tare neascultător dacă a făcut-o pe mami să plîngă atît de mult. Cît despre femeia cu păr negru și ochi întunecați care zice că e mama ei... nu-i frumos să minți. Și atunci de ce îi tot spune așa o minciună doamna asta tristă, nu doar ei, ci și altora? De ce oamenii mari îi dau voie să facă lucrul ăsta?

Știe că mama ei e aici, în Partaguese. Știe că niște oameni răi l-au luat pe tata, dar nu știe unde l-au dus. A auzit de mai multe ori cuvîntul „polițiști“, dar n-are decît o vagă idee despre ce înseamnă asta. A prins din zbor mai multe discuții. A auzit oameni care spuneau, trecînd spre stradă, „ce scandal, ce situație îngrozitoare“. A auzit-o pe Hannah, care spunea că n-o s-o mai vadă pe mami niciodată.

Ianus este uriaș, dar ea cunoaște fiecare palmă de pământ: Plaja Epavei, Golful Înșelător, Creasta Vînturilor. Ca să ajungă acasă, nu trebuie decît să caute farul, asta îi spunea tata mereu. Și mai știe, căci a auzit asta de multe ori, că Partaguese e un oraș mic.

În timp ce Hannah e în bucătărie, iar Gwen e plecată, fetița se duce în camera ei. Se uită în jur. Își încheie sandalele cu grijă. Își pune într-un săculeț un desen cu farul și cu mama și tata. Pune și mărul pe care i l-a dat doamna în dimineața asta; și cîrligele de rufe care sînt păpușile ei.

Închide încet ușa din spate și caută cu atenție o spărtură în gardul viu din spatele casei pînă ce găsește una prin care să se poată strecura. A văzut-o pe mama în parc. Acolo o să se ducă. Împreună o să-l găsească pe tata. Și o să meargă acasă.

După-amiaza e pe sfîrșite cînd pornește la drum. Soarele își trimite pieziș razele, iar umbrele copacilor, întinse pe pământ, sînt nefiresc de lungi, parcă ar fi din cauciuc.

După ce se strecoară prin gardul viu, fetița merge, tîrînd săculețul după ea, prin zona de vegetație mărunță din spatele casei. Zgomotele care se aud nu seamănă cu cele de pe Ianus. Sînt atîtea păsări care-și trimit semnale unele altora. Pe măsură ce înaintează, vegetația devine mai densă și mai verde.

Nu-i e frică de șopîrlele pe care le vede trecînd iute, negre și lucioase, prin iarba mărunță. Șopîrlele nu-i fac rău, știe ea. N-a fost nevoită niciodată să facă deosebirea esențială între șopîrlele cu picioare și cele fără picioare. N-a văzut niciodată șerpi.

*

— N-avea cum să ajungă prea departe. Foarte probabil a găsit-o cineva. Și o s-o aducă imediat înapoi, o liniști Septimus pe Hannah.

Dar, de fapt, se gîndea la altceva. La vietățile veninoase pe care copila nu le cunoștea, la apa de la stația de pompare, la rîu și la ocean – la primejdiile existente la tot pasul.

Gwen șovăi înainte de a da glas gîndului care-i trecuse prin minte.

— Eu... Știți, dacă o fi venit Isabel Sherbourne și-o fi luat-o? Era complet distrusă...

Așa se face că agentul Garstone fusese trimis acasă la familia Graysmark.

*

Pînă să ajungă fetița în parc, lumina s-a împuținat. Dă fuga la bancă, dar nici urmă de mama ei. Se așază acolo, trăgînd după ea săculețul, și privește parcul gol. Scoate din săculeț mărul, cam stîlcit după

drumul pe care l-a făcut, și mușcă din el.

La ora asta e activitate intensă în bucătăriile din Partaguese, unde mamele sînt agitate și copiii sînt

flămânzi. Copiii se spală pe mâini și pe față, după ce toată ziua s-au cățărat în copaci și s-au jucat pe plajă. Tații își îngăduie o bere din răcitorul Kalgoorlie, mamele stau cu ochii pe cratițele în care fierb cartofi și pe cuptoarele în care se face tocana. Familiile se adună acasă, în siguranță, la sfârșitul zilei.

Iar în tunicul cuprinde treptat cerul, pînă ce umbrele nu mai cad pe pămînt, ci se ridică din pămînt și umplu tot văzduhul. Oamenii se retrag la casele lor și lasă noaptea în mâinile făpturilor ei: greierii, bufnițele, șerpilor. O lume ce a rămas neschimbată timp de sute de mii de ani se trezește și își continuă

existența ca și cum ziua și oamenii și schimbările de peisaj n-ar fi decît o iluzie. Pe străzi nu trece nimeni.

*

Cînd sergentul Knuckey ajunge în parc, acolo nu mai este decît un săculeț pe bancă și un cotor de măr pe care se mai văd urmele dințișorilor care au mușcat, deși l-au invadat furnicile.

Cînd se lasă noaptea, în întuneric încep să licărească luminile. Puncte luminoase în beznă, venind uneori de la o lampă pusă în fereastră, alteori de la becurile electrice, în casele mai noi. Strada principală din Partaguese e iluminată electric, cu felinare puse pe stîlpi înșirați pe ambele părți. Și

stelele luminează cerul limpede, iar Calea lactee trasează o dungă luminoasă imprecisă peste cerul întunecat.

Printre copaci, cîteva puncte luminoase se mișcă precum fructele luminescente: sînt oameni care cercetează parcul cu felinare în mînă. Nu doar cei de la poliție, ci și lucrători de la fabricile de cherestea ale lui Potts, lucrători din administrația portului și farurilor. Îngrijorată, Hannah așteaptă

acasă, așa cum i s-a cerut. Soții Graysmark merg pe aleile parcului strigînd-o pe fetiță. Se aude și numele „Lucy“, și numele „Grace“, deși nu se caută decît un singur copil.

Strîngînd în mînă desenul care înfățișează farul, pe mama și pe tata, copila își amintește de povestea magilor care și-au găsit drumul spre pruncul Iisus urmînd o stea. A zărit farul de pe Ianus, undeva în larg: nu e deloc departe – niciodată farul nu e departe. Și totuși parcă ceva nu e tocmai așa cum trebuie.

Lumina are și o sclipire roșie printre cele albe. Fetița merge totuși spre această lumină. Se îndreaptă spre mare, unde nivelul apei s-a ridicat la flux, iar valurile au pus stăpînire pe țărm. La far o să-i găsească pe mama și pe tata. Pornește pe promontoriul lung, „Capul“ din numele „Capul Partaguese“, unde cu ani în urmă Isabel îl învățase pe Tom să se întindă la pămînt dacă vrea să se uite în vârtejul de sub stînci, ca să nu fie tras în jos de forța apei. Cu fiecare pas, micuța e tot mai aproape de lumina din larg.

Dar ea nu merge după raza farului de pe Ianus. Fiecare far are caracteristica sa, iar pulsațiile roșii care apar printre cele albe le spun navigatorilor că se apropie de pragurile de la gura portului

Partaguese, la o sută de mile de Insula Ianus.

Vîntul se întetește. Valurile vuiesc. Copilul înaintează. Întunericul învăluie totul.

*

Din celula sa, Tom aude glasurile care strigă afară: „Lucy? Lucy, unde ești?“. Apoi: „Grace? Unde ești, Grace?“.

Din celulă, strigă către partea din față a secției de poliție:

— Domnule sergent! Sergent Knuckey!

Se aude zornăitul cheilor și agentul Lynch își face apariția.

— Dorești ceva?

— Ce s-a întîmplat? Am auzit voci de afară strigînd-o pe Lucy.

Bob Lynch se gîndi un timp înainte de a răspunde. Omul merita să știe. Oricum nu putea face nimic.

— A dispărut... a dispărut fetița.

— Cînd? Cum?

— Acum cîteva ceasuri. Se pare că a fugit de acasă.

— Dumnezeu mare! Cum dracu' s-a putut întîmpla una ca asta?

— Habar n-am.

— Și-acum ce fac?

— O caută.

— Lăsați-mă să dau o mîină de ajutor. Nu pot să stau aici cu mîinile-n sîn. Expresia de pe fața lui Lynch era cel mai concludent răspuns. Ei, drăcia dracului! exclamă Tom. Unde crezi că aş putea să fug?

— Am să te țin la curent, amice, imediat ce am vești.

Și, zornăind din nou cheile, Lynch plecă.

În întuneric, gîndurile lui Tom se întoarseră spre Lucy, atît de dornică să exploreze teritoriul pe care se afla. Niciodată nu-i era frică de întuneric. Poate că ar fi trebuit să o învețe să fie mai temătoare. Nu o pregătise pentru viața de dincolo de hotarele Insulei Ianus. Apoi îi veni în minte altă întrebare. Unde era Isabel? De ce ar fi fost ea capabilă în starea în care se afla? Își puse într-o rugăciune scurtă speranța că

nu se apucase să rezolve situația prin propriile forțe.

*

Slavă Domnului că nu e iarnă. Vernon Knuckey simțea cum se instalează frigul pe măsură ce se apropria miezul nopții. Fetița era îmbrăcată doar într-o rochiță de bumbac și avea sandale în picioare.

În ianuarie erau șanse să treacă noaptea cu bine. În august ar fi fost deja vînată de frig.

N-avea nici un rost să continue căutarea la ora asta. Puțin după ora cinci va răsări soarele. Mai bine ca oamenii să fie odihniți și gata de muncă cînd vor avea și lumina zilei de partea lor.

— Dați de știre tuturor, îi spuse el lui Garstone cînd îl întîlni la capătul străzii. Sistăm căutarea deocamdată. Să fie toată lumea la secție imediat ce se luminează și începem din nou.

Era ora unu după miezul nopții, dar simțea nevoia să-și limpezească gîndurile. Porni pe traseul pe care îl făcea de obicei seara, pe jos, avînd încă în mînă felinarul care tăia întunericul la fiecare pas.

*

În căsuța ei, Hannah se ruga.

— Doamne, ai grijă de ea. Ocrotește-o și salveaz-o. Ai mai salvat-o și altă dată...

Pe Hannah o cuprinse teama – poate că șansele lui Grace de a avea parte de miracole se epuizaseră.

Apoi se liniști singură. Nu era nevoie de un miracol pentru ca fetița să rămînă în viață aici. Trebuia doar să aibă puțin noroc. Era cu totul altceva. Apoi în locul acestui gînd se instalează altul, mai înspăimîntător, mai apăsător. Gîndul îi veni cu o claritate înfiorătoare. Poate că Dumnezeu chiar nu vrea ca Grace să rămînă cu ea? Poate că ea poartă toată vina pentru ce se întîmplă. Așteptă și se rugă. Și făcu un pact cu Dumnezeu.

*

Cineva bate cu piciorul în ușa căsuței unde locuiește Hannah. Deși a stins luminile, Hannah e trează

și sare imediat să deschidă ușa. În fața ei stă sergentul Knuckey ducînd în brațe trupul moale al lui Grace, ale cărei picioare atîrnă fără vlagă.

— Ah, Dumnezeule mare!

Hannah se repede spre trupul mititel. Stă cu ochii ațintiți asupra copilului, nu asupra bărbatului, și nu vede că el zîmbește.

— Aproape că m-am împiedicat de ea acolo, unde se termină Capul. Doarme dusă, spune el. Fetița

asta are șapte vieți, nu încape nici o îndoială.

Și, deși zîmbește, are lacrimi în ochi, căci își amintește cât de greu fusese trupul fiului lui pe care nu reușise să-l salveze, cu zeci de ani în urmă.

Hannah aproape că nici nu aude ce spune el, își strînge la piept fetița, care doarme în brațele ei.

În noaptea aceea Hannah o puse pe Grace lîngă ea, în patul ei, îi ascultă fiecare răsuflare, îi urmărește fiecare mișcare a capului și fiecare zvîcnire a piciorușelor. Dar ușurarea pe care o trăia simțind trupul cald al copilului lîngă ea era umbrită de înțelegerea unui aspect mai sumbru.

Sunetul primilor stropi de ploaie, amintind de căderea unor pietricele pe un acoperiș de tablă, o purtă pe Hannah înapoi la ziua nunții ei: înapoi la vremea cînd apa intra prin acoperișul căsuței lor modeste și erau nevoiți să pună găleți peste tot, la vremea cînd se bucura de dragoste și speranță.

Speranță, mai presus de orice. Și de Frank, cu zîmbetul lui și cu seninătatea lui, indiferent ce le scotea în cale viața. Hannah își dorea ca și Grace să aibă parte de aceste lucruri. Își dorea ca fiica ei să fie un copil fericit și se ruga ca Dumnezeu să-i dea curajul și tăria de a împlini ceea ce trebuia făcut pentru a se ajunge acolo.

Cînd o trezi bubuitul tunetului, fetița se uită cu ochi somnoroși la Hannah, se cuibărește mai aproape de ea și se reîntoarce la visele ei, lăsînd-o pe mama ei să plîngă pe tăcute, amintindu-și de jurămîntul făcut.

*

Păianjenul negru s-a întors în colțul celulei lui Tom și acum se plimbă încolo și înapoi pe plasa lui construită minuțios, dîndu-i o formă pe care doar el o înțelege... de ce firul trebuie întins într-un anumit loc, de ce atît de larg și de ce într-un anumit unghi. Noaptea iese să-și dreagă plasa – un adevărat furnal plăsmuit din fire în care se adună praful și care creează noi desene aleatorii. Își țese lumea arbitrară, încearcă mereu să o cîrpească, nu își părăsește plasa decît dacă n-are încotro.

Măcar Lucy e în siguranță. Tom simte în tot corpul o senzație de ușurare. Dar de la Isabel tot nu a primit nici un răspuns. Nici un semn că l-ar fi iertat sau că-l va ierta vreodată. Faptul că n-a putut face nimic pentru Lucy îi întărește acum hotărîrea de a face tot ce-i stă în putință pentru soția lui. Este singura libertate de care mai dispune.

Dacă va trebui să treacă prin viață fără ea, asta îi va face misiunea mai ușoară – să lase lucrurile să meargă de la sine, să-și urmeze propriul curs. Se întoarce cu gîndul la momente din trecut. Sunetul ca o

bufnitură pe care-l fac vaporii de petrol cînd se aprind. Curcubeiele izvorîte din prisme de felinarului.

Oceanele care se întind în fața lui, în jurul lui Ianus, ca un dar secret: dacă va fi nevoit să-și ia rămas-bun de la lumea aceasta, Tom ar vrea să-și aducă aminte de tot ce era frumos, nu doar de suferința existentă în ea. De respirația lui Lucy care și-a pus toată încrederea în doi necunoscuți,

contopindu-se cu inimile lor ca o moleculă. Și de Isabel, de Isabel cea de odinioară, care-i luminase drumul și-l ajutase să revină la viață, după toți anii pe care-i trăise în moarte.

O ploaie slabă îi aduce în celulă aburul încărcat de mirosurile pădurii: de pământ, de pădure udă, de caprifoi, cu florile lui ca niște conuri păroase. Mirosul stăruitor de eucalipt îl poartă înapoi pe vasul ce ducea trupele la război și, pentru o clipă, tânărul de pe punte îi pare un străin. Își spune că în propria lui ființă există mai multe variante ale lui însuși în momentele de bun-rămas: copilul de opt ani abandonat, soldatul derutat care bîntuie prin iad, paznicul de far care a avut nechibzuința să-și lase sufletul lipsit de apărare. Toate aceste vieți sălășluiesc în el precum păpușile rusești.

Pădurea cîntă pentru el: ploaia care cade pe frunze, picăturile care cad în bălți, papagalii care rîd ca nebunii de niște glume de neînțeles pentru mintea omenească. La fel ca în momentul cînd sosise pe Ianus, cînd limitele ființei lui parcă se topiseră în neant, are acum din nou senzația că este parte dintr-un ansamblu interconectat, că este suficient. Încă o zi sau încă un deceniu nu va schimba asta. Este îmbrățișat de natura care așteaptă să îl primească, în cele din urmă, pentru a reorganiza atomii ființei lui într-o altă formă.

Ploaia cade cu mai mare intensitate și undeva, departe, tunetul bombăne, nemulțumit că a rămas în urma fulgerului.

Capitolul 34

Familia Addicott locuia într-o casă care, de n-ar fi existat un petic de iarbă, s-ar fi afundat în apa oceanului. Componentele din lemn și cărămidă erau bine întreținute de Ralph, iar Hilda reușise să

întocmească o mică grădină în pământul nisipos din spatele casei: cîrciumărese și dalii, viu colorate ca niște dansatoare, mărgineau poteca ce ducea spre o cușcă mare în care cintezoii ciripeau vesel, spre uimirea păsărilor specifice locului. Mirosul de gem ce ieșea pe fereastră îl întâmpină pe Ralph, care înainta anevoie pe poteca din față în ziua în care fusese găsită Lucy. Cînd își scotea bereta în hol, Hilda îi ieși în întâmpinare grăbită, ținînd în mînă lingura de lemn ca pe o acadea portocalie. Duse un deget la buze și-l trase în bucătărie:

— În salon! rosti ea în șoaptă, cu ochii mari. Isabel Sherbourne! Te așteaptă.

Ralph dădu din cap.

— S-a întors lumea pe dos. Ce vrea?

— Cred că asta este problema. Nici ea nu știe ce vrea.

Salonul mic, ordonat, al căpitanului nu era împodobit cu vapoare construite în sticle și nici cu modele în miniatură ale unor nave de război, ci cu icoane. Arhanghelii Mihail și Rafael, Fecioara Maria cu pruncul și alți sfinți îi priveau pe oaspeți cu o seninătate severă din locurile lor în veșnicie.

Paharul cu apă de lîngă Isabel era aproape gol. Își ațintise ochii asupra unui înger cu sabie și scurt, aplecat peste șarpele de la picioarele lui. Norii negri făceau ca lumina din încăpere să fie slabă, așa

Încît icoanele păreau picături nelămurite de aur ce pluteau în întuneric.

Isabel nu băgă de seamă că Ralph intrase, așa că avu timp să o observe înainte de a rosti:

— Aia e prima pe care am primit-o. Am pescuit un rus înecat în băutură, lângă Sevastopol, acum patruzeci și ceva de ani. Mi-a dăruit-o în semn de recunoștință. Vorbea rar, făcînd pauze între cuvinte.

Pe celelalte le-am strîns din diferite locuri, pe vremea cînd lucram în marina comercială. Chicoti scurt.

Nu sînt eu prea bisericos, iar despre pictură n-am habar. Dar au ele ceva care parcă... parcă stau de vorbă cu tine. Hilda zice că-i țin de urît cînd sînt plecat.

Oftă zgomotos și-și vîrî mîinile în buzunare, apoi făcu un semn cu capul spre icoana la care se uita Isabel.

— Pot să spun că cel de acolo chiar și-a plecat urechea la rugăciunile mele. Arhanghelul Mihail.

Stă cu sabia în mînă, dar are și scutul pe jumătate ridicat. Parcă nu s-a hotărît ce să facă.

În încăpere se lăsă tăcerea, iar vîntul bătea în geamuri cu mai multă forță, vrînd parcă să-i atragă atenția lui Isabel. Pîna departe, la linia orizontului, valurile se frămîntau în haos, iar cerul începuse să

se acopere de norii care prevesteau din nou ploaie. Isabel se întorsese cu gîndul la Ianus, la golul nesfîrșit și la Tom. Începu să plîngă cu suspine adînci, precum valurile, care parcă o purtau înapoi spre un țărîm cunoscut.

Ralph se așeză lângă ea și îi luă mîna. O jumătate de oră ea plînsese neînterupt, iar el stătu lângă ea, fără ca vreunul dintre ei să vorbească.

În cele din urmă Isabel își făcu curaj și zise:

— Lucy a fugi ieri de-acasă din cauza mea, Ralph... mă căuta pe mine. Putea să moară. Ah, Ralph,

Ralph, ce încurcătură! Ce mare încurcătură! Cu mama și cu tata nu pot vorbi despre asta.

Bătrînul tot nu spuse nimic, o ținu mai departe de mînă uitîndu-se la unghiile ei roase pînă în carne.

Dădu încet din cap, doar o dată.

— Ei, bine că e în viață. Și în siguranță.

— Nu mi-am dorit altceva decît să fie în siguranță, Ralph. Din clipa în care a ajuns pe Ianus, n-am vrut decît să fie bine. Avea nevoie de noi. Iar noi avem nevoie de *ea*. Făcu o pauză. *Eu* aveam nevoie de ea. Cînd pur și simplu *a apărut*... de nicăieri... a fost... a fost un miracol, Ralph. Am fost sigură

că

rostul ei era să fie cu noi. Era limpede ca lumina zilei. Un prunc își pierduse părinții, iar noi pierduserăm un prunc... O iubesc atît de mult.

Își suflă nasul.

— Viața acolo... tu, Ralph, ești unul dintre puținii oameni care știu cum e viața pe Ianus. Unul dintre puținii care își pot imagina. Dar nici chiar tu nu știi cum e să faci semne cu mîna unui vas care se îndepărtează, n-ai stat pe dig ascultînd cum se stinge zgomotul motorului, privind cum vasul se face din ce în ce mai mic. Nu știi ce înseamnă să stai departe de lume cîțiva ani în șir. Ianus era *real*. La fel era și *Lucy*. Orice altceva era doar imitație. Cînd am aflat noi despre Hannah Roennfeldt... atunci era deja prea tîrziu, Ralph. Pur și simplu n-am avut tăria să renunț la Lucy, n-am putut să-i fac fetei așa ceva...

Bătrînul ședea respirînd rar, adînc, și din cînd în cînd aproba din cap. Își stăpînea orice dorință de a formula o întrebare sau de a o contrazice. Cea mai bună cale de a o ajuta era să nu spună nimic; de a-i ajuta pe toți.

— Eram o familie atît de fericită. Apoi, cînd polițiștii au venit pe insulă, cînd am aflat ce-a făcut Tom... Nimic nu mi s-a mai părut sigur, Ralph. Nici un loc nu mi s-a mai părut sigur. Nici măcar adîncul sufletului meu nu mai era sigur. M-am simțit atît de profund rănită, atît de furioasă. Și de speriată. Totul a devenit fără noimă din momentul în care polițistul mi-a spus despre jucăria aia.

Se uită la Ralph.

— Ce-am făcut?

Întrebarea nu era retorică. Isabel căuta o oglindă, ceva care să-i arate ce nu putea vedea singură.

— N-aș putea spune că asta mă preocupă mai mult decît ce vei face de acum înainte.

— Nu *pot* să fac nimic. Totul e distrus. Nimic nu mai are rost.

— Omul ăla te iubește. Iar asta, după părerea mea, chiar înseamnă ceva.

— Și cum rămîne cu Lucy? E *fiica* mea, Ralph. Căută un mod de a se face înțeleasă. Poți să-ți închipui cum ar fi dacă Hilda i-ar da altuia unul dintre copiii voștri?

— Aici nu e vorba despre a da altuia. E vorba despre a da înapoi, Isabel.

— Dar Lucy nu ne-a fost dată nouă? Nu asta a așteptat Dumnezeu de la noi?

— Poate că a așteptat să aveți grijă de ea. Și asta ați și făcut. Și poate că acum El vă cere să lăsați locul altcuiva să facă acest lucru. Răsufală din adîncul plămînilor. Eu nu sînt preot, ce naiba! Ce știu eu despre Dumnezeu? Dar știu că există un om gata să renunțe la tot... *la absolut tot*... ca să te apere pe tine. Crezi că ar fi drept așa?

— Dar ai văzut ce s-a întâmplat ieri. Îți dai seama cât e de disperată Lucy. Are nevoie de mine, Ralph. Cum să-i explic? Nu-i poți cere să înțeleagă, la vârsta ei.

— Uneori viața se dovedește a fi dură, Isabel. Uneori te lovește crunt. Și uneori, când îți spui că mai rău de atât nu se poate, se întoarce și îți mai trage una.

— Credeam că viața mi-a dat toate loviturile de care e capabilă încă de acum câțiva ani.

— Dacă-ți închipui că acum lucrurile stau rău, să știi că vor sta mult mai rău dacă n-ai să vorbești în sprijinul lui Tom. Asta-i treabă serioasă, Isabel. Lucy e mică. Are alături oameni care vor s-o ocrotească și să-i ofere o viață frumoasă. Tom nu are pe nimeni. N-am văzut în viața mea un om care să-și merite suferința atât de puțin ca Tom Sherbourne.

Sub privirile atente ale sfinților și îngerilor, Ralph continuă:

— Dumnezeu știe ce s-a petrecut cu voi amândoi când erați acolo. Ați adunat minciuni peste minciuni și toate cu cele mai bune intenții. Dar lucrurile au mers prea departe. Tot ce ați făcut pentru Lucy a afectat viața altora. Ei, Doamne, sigur că înțeleg cât îți e de greu. Dar, din câte am auzit, Spragg ăla e un mare ticălos care nu s-ar da înapoi de la nimic. Tom e soțul tău. La bine și la greu, când vom fi sănătoși și când vom fi bolnavi. Dacă nu vrei să-l vezi în pușcărie sau... Nu reuși să termine propoziția.

Cred că asta este ultima ta șansă.

*

— Unde pleci? O oră mai târziu Violet se arată deosebit de îngrijorată de starea în care se afla fiica ei. Doar ce te-ai întors acasă!

— Plec, mamă. Trebuie neapărat să fac ceva.

— Dar plouă cu găleata. Mai stai măcar pînă se oprește. Îi arată un maldăr de haine puse pe jos, lângă ea. M-am apucat să triezi lucrurile rămase de la băieți. Niște cămăși vechi, ghetе: poate i-ar fi de folos cuiva. Mă gîndeam să le dau la biserică. Îi tremură glasul. Dar mi-ar prinde bine să fac treaba asta împreună cu cineva. Hai, vino, draga mea!

— Trebuie... trebuie să mă duc acum pînă la secția de poliție.

— Ce naiba cauți acolo?

Isabel se uită la mama ei și o clipă se simți tentată să-i spună. Dar apoi rosti:

— Trebuie să stau de vorbă cu domnul Knuckey.

— Dar...

— Mă întorc mai târziu, îi spuse mamei ei peste umăr, în timp ce mergea pe culoar, spre ușa din față.

Deschise ușa și tresări văzînd în prag silueta cuiva care se pregătea să sune. Era Hannah Roennfeldt, udă pînă la piele. Isabel rămase mută de uimire.

Stînd în pragul casei, Hannah începu să vorbească repede, ținîndu-și privirea ațintită asupra cîtorva trandafiri de pe masa din spatele lui Isabel, temîndu-se că, dacă s-ar uita drept la ea, s-ar putea să se răzgîndească.

— Am venit să vă spun ceva... doar să spun ce am de spus și să plec. Vă rog să nu mă întrebați

nimic. Trase adînc aer în piept, ca pentru o cursă de alergare. Lui Grace i s-ar fi putut întîmpla orice azi-noapte. Vă căuta cu disperare pe dumneavoastră. Slavă Domnului că am găsit-o înainte să pățească

ceva. Se uită în sus. Vă puteți închipui cum te simți cînd vezi așa ceva? Cînd vezi că fiica pe care ai conceput-o și ai purtat-o în pîntece, fiica pe care ai născut-o și ai îngrijit-o îi spune „mamă“ altei femei? Privi iute într-o parte. Dar mă văd nevoită să accept asta, oricît de mult m-ar durea. Și nu pot pune fericirea mea mai presus de a ei. Copilul pe care l-am născut... Grace a mea... nu se mai întoarce.

Acum îmi dau seama. Dacă e să spunem lucrurilor pe nume, ea poate trăi fără mine, chiar dacă eu nu pot trăi fără ea. Nu pot s-o pedepsesc pe ea pentru greșeala soțului dumneavoastră.

— Eu...

Isabel încercă să protesteze, dar Hannah continuă să vorbească fără să-i dea timp să spună ceva. Își fixă din nou privirea asupra trandafirilor și zise:

— Îl cunoșteam pe Frank pînă în adîncul sufletului. Poate că și pe Grace am cunoscut-o puțin. O

privi pe Isabel drept în ochi. Grace vă iubește. Poate că locul ei este lîngă dumneavoastră. Cu mare efort, reuși să adauge și următoarele cuvinte: Dar vreau să fiu sigură că se face dreptate. Dacă-mi spuneți sub jurămînt că tot ce s-a întîmplat a fost numai din vina soțului dumneavoastră... dacă jurați pe viața dumneavoastră... atunci am s-o las pe Grace să vină și să trăiască alături de dumneavoastră.

În mintea lui Isabel nu se contură nici un răspuns conștient – zise automat, din reflex: „Jur“, cu inima bătîndu-i nebunește cu gîndul la Lucy.

— De îndată ce depuneți mărturie împotriva acelui om, continuă Hannah, de îndată ce va ajunge după gratii, Grace se poate întoarce la dumneavoastră. Deodată o podidi plînsul. Doamne, ajută-mă!

spuse ea și plecă în mare grabă.

*

Isabel e complet năucită. Parcurge iar și iar tot ceea ce a auzit și se întreabă dacă nu cumva mintea ei născocise totul. Dar în verandă au rămas urme de apă de la picioarele lui Hannah Roennfeldt și un șir de picături de apă prelinse de pe umbrela ei.

Privește cu atîta concentrare prin ușa de sită, încît fulgerul pare divizat în carouri minuscule. Apoi vine bubuitul tunetului care zdruncină acoperișul.

— Parcă spuneai că te duci la secția de poliție?

Cuvintele lui Violet se năpustesc peste gîndurile lui Isabel care, timp de cîteva secunde, nu mai știe unde se află. Se întoarce și o vede pe mama ei.

— Credeam că ai plecat deja. Ce s-a întîmplat?

— Fulgeră afară.

„Știi sigur că Lucy n-o să se sperie“, își spune Isabel, surprinsă de propriul ei gînd, cînd cerul se despică, brăzdat de fulgere. Încă de cînd fetița era foarte mică, Tom o învățase să respecte, dar să nu se teamă de forțele naturii – de fulgerul care poate lovi turnul farului de pe Ianus, de oceanele care izbesc insula. Se gîndește la respectul cu care Lucy privește tot ceea ce este în compartimentul felinarului: nu se atinge de instrumente, nu pune degetele pe prisme. Își amintește o scenă în care copila este în brațele lui Tom, pe platforma exterioară a turnului, și-i face semn cu mîna lui Isabel, care este jos, la sîrma pentru rufe. „A fost odată ca niciodată un far...“ Cîte dintre poveștile lui Lucy începeau astfel? „Și chiar a venit o furtună. Și vîntul a bătut iar și iar și paznicul de far a aprins lumina și Lucy l-a ajutat. Și era întuneric, dar paznicului nu-i era frică pentru că avea lumina fermecată.“

Îi vine în minte chipul schimonosit de suferință al lui Lucy. Își poate păstra fiica, o poate crește, fericită și în siguranță, toate astea pot fi date uitării. O poate iubi, adora și o poate vedea crescînd...

Peste cîtiva ani zîna Măseluță o să-i ia dinții de lapte, apoi fata va crește și vor vorbi împreună despre lumea din jur și despre...

Își poate păstra fiica. Dacă. Suspină ghemuită în pat. „*O vreau* pe fiica mea. Ah, Lucy, nu pot să îndur!“

Promisiunea lui Hannah. Rugămintea lui Ralph. Jurămîntul ei strîmb prin care îl trădase pe Tom la fel cum o trădase și el. Toate astea se rotesc în jurul ei ca un carusel de posibilități care o trag după ele cînd într-o parte, cînd într-alta. Aude vorbele care s-au rostit, care răsună cu putere, care încep să se amestece. Numai glasul lui Tom nu se aude. Bărbatul care stă acum între ea și Lucy. Între Lucy și mama ei.

Încet, învinsă de puterea cu care o atrage, Isabel se tîrîie spre sertar și scoate de acolo scrisoarea.

Deschide încet plicul.

Izzy, dragostea mea,

Sper că ești bine și că nu te-au lăsat puterile. Știu că părinții tăi au grijă de tine. Sergentul Knuckey a avut bunătatea să mă lase să-ți scriu, dar el va citi totul înaintea ta. Mi-aș dori mult să putem vorbi față în față.

Nu știu dacă și când voi mai reuși să stau de vorbă cu tine. Totdeauna ne închipuim că vom avea prilejul să spunem ceea ce trebuie spus, să punem treburile în ordine. Dar am văzut destui bărbați uciși în mijlocul unei propoziții, așa că știu că lucrurile nu stau totdeauna așa.

N-am putut merge mai departe pe drumul pe care mergeam – pur și simplu n-am mai putut să mă accept pe mine însumi. Îmi pare mult mai rău decît voi putea exprima vreodată în cuvinte că te-am făcut să suferi.

Fiecăruia dintre noi îi este dat să parcurgă un anumit drum în viață și, chiar dacă momentul ăsta se va dovedi a fi sfîrșitul drumului ce mi-a fost hărăzit, tot a meritat să fac ceea ce am făcut. Drumul meu ar fi trebuit să se încheie cu mulți ani în urmă. Faptul că te-am întîlnit cînd credeam că viața mea s-a terminat și că m-ai iubit... dacă aș mai trăi o sută de ani, n-aș putea cere să am parte de ceva mai bun de atît. Te-am iubit cum m-am priceput eu mai bine, Izz, ceea ce nu spune mare lucru, știu. Ești o fată minunată și meritați un om mult mai bun decît mine.

Știu că ești plină de mînie și de durere, că găsești că totul e lipsit de sens și cunosc această stare. Dacă hotărăști să te lepezi de mine, să nu mai ai de-a face cu mine, n-am să te acuz.

Poate că, atunci cînd stai să cîntărești lucrurile, nici un om nu este caracterizat doar prin fapta lui cea mai rea. Tot ce pot să fac este să-l rog pe Dumnezeu și să te rog pe tine să mă iertați pentru tot răul pe care l-am făcut. Și să-ți mulțumesc pentru fiecare zi pe care am trăit-o împreună.

Oricare va fi hotărîrea ta, am să accept și am să îți susțin alegerea.

Voi fi întotdeauna soțul tău iubitor,

Tom

Ca și cum n-ar fi fost o scrisoare, ci un desen, Isabel își trecu vîrful degetul peste litere, urmînd curbele curate, elegante – de parcă ar fi încercat în felul acesta să descifreze înțelesul cuvintelor. Își imagină degetele lui lungi ținînd creionul și trecînd peste foaia de hîrtie. Rescrise cu degetul, iar și iar, numele „Tom“, care parcă-i era străin și familiar totodată. Se întoarse cu gîndul la jocul pe care-l jucau împreună, cînd ea scria ceva cu degetul pe spatele lui gol, iar el trebuia să ghicească ce scrisese, și apoi scria el pe spatele ei. Dar această amintire dispăru imediat, alungată de amintirea senzației pe care i-o dădea contactul cu Lucy. Cu pielea ei de copil. Din nou văzu mîna lui Tom, de data aceasta scriind scrisorile către Hannah. Gîndurile ei oscilau ca un pendul, înainte și înapoi, între ură și regret, între bărbat și copil.

Își ridică mîna de pe scrisoare, o citi din nou, de data aceasta încercînd să prindă sensul cuvintelor scrise pe hîrtie, și auzind glasul lui Tom cum le rostește. O citi iar și iar, simțind că trupul i se frînge în două, pînă cînd, în cele din urmă, izbucni într-un plîns cu suspine și luă o hotărîre.

Capitolul 35

Cînd plouă în Partageuse, norii prăvălesc apa asupra orașului și îl udă pînă la piele. Milenii în șir de asemenea potopuri au făcut să se nască, din mîlul bogat, pădurile. Cerul se întunecă și temperatura scade brusc. Apa sapă jgheaburi adînci în drumurile de țară pe care șuvoaiele venite pe neașteptate le fac inaccesibile mașinilor. Rîurile se umflă, simțind în sfîrșit prezența oceanului de care au fost îndelung despărțite. Nimic nu le poate stăvili în graba lor de a se uni cu el – de a ajunge acasă.

Peste oraș se așterne liniștea. Ultimii cai amărîți înhămați la șarete stau în ploaia care li se scurge pe ochelari și care ricoșează în tabla automobilelor, al căror număr îl depășește acum cu mult pe cel al animalelor. Oamenii se adăpostesc sub copertine, cu brațele strînse la piept, cu gurile crispate în expresii ce arată înfrîngerea. În spatele școlii, în curte, cîtiva zăpăciți plescăie cu picioarele prin bălți.

Femeile se uită exasperate la rufele nestrînse de pe sîrme, iar pisicile se strecoară prin ușa cea mai apropiată, mieunînd a dispreț. Apa se prelinge pe monumentul ridicat în memoria victimelor războiului, ale căror nume scrise cu auriu au început să pălească. Apa sare în toate părțile de pe acoperișul bisericii, se scurge prin gura streșinii și cade pe mormîntul lui Frank Roennfeldt. Ploaia îi transformă și pe cei vii, și pe cei morți, fără preferințe.

*

„Lucy n-o să se sperie.“ Același gînd se ivește și în mintea lui Tom. Își amintește de ceea ce simțea – ca un tremur în coșul pieptului – văzînd uimit că fetița privește cu curaj fulgerul și rîde. „Fă-l să mai bubuie o dată, tati!“, strigă ea și așteaptă să vină bubuitul tunetului. Micuța Lulu.

— Ei, drăcia dracului! exclamă Vernon Knuckey. Iar vine apa peste noi!

Apa care venea de pe dealul din spatele secției de poliție era destul de abundentă. Partea din spate a clădirii, așezată ceva mai jos, era lovită în plin de șuvoaie. La cîteva ore după ce se dezlănțuise furtuna, în celula lui Tom apa ajunsese la cincisprezece centimetri, pătrunzînd de sus și de jos.

Păianjenul își abandonase plasa și se refugiase într-un loc mai sigur.

Knuckey apăru cu cheile în mînă.

— Ai noroc azi, Sherbourne.

Tom nu pricepu despre ce e vorba.

— Așa se întîmplă cînd plouă atît de mult. În partea asta plafonul stă să cadă. Cei din Perth ne tot spun c-o să-l repare, dar, după cîte văd, mereu ne trimit pe cîte unul care îl lipește cu cocă. Dar tot ei

se

supără când acuzații o mierlesc înainte de proces. Ar fi bine să vii în biroul din față un timp. Pînă se scurge apa din celulă. Vîrî cheia în broască, fără să o întoarcă: Sper că n-ai de gînd să faci vreo prostie.

Tom se uită drept la el și nu răspunse.

— Bine, hai, ieși de-aici!

Tom merse după Knuckey pînă în biroul din față, sergentul îi puse o cătușă pe o mînă, iar pe cealaltă o prinse de o țeavă.

— Pînă trece ploaia asta, n-o să ne caute rîuri-rîuri de oameni, spuse Harry Garstone.

Rîse singur de gluma pe care o făcuse. „Să moară poeții de ciudă!”

Nu se auzeau decît zgomotele ploii: răpăitul și bubuitul care transformau toate obiectele în tobe și talgere. Vîntul încetase, doar apa se mai mișca afară. Cu un mop și cîteva prosoape, Garstone se apucă

să îndrepte situația în interiorul secției.

Tom ședea cu privirea pierdută pe fereastră, spre drum, și își imagina cum arată peisajul văzut de pe platforma farului de pe Ianus: paznicul de far ar avea senzația că plutește în nori, din cauza inversiunii termice rapide. Urmărea mersul lent al limbilor pe cadranul ceasului ca și cum ar avea tot timpul la dispoziție.

Ceva îi atrase atenția. O siluetă firavă își croia drum spre secția de poliție. N-avea umbrelă, n-avea haină de ploaie, mergea cu brațele strînse la piept, plecată în față de parcă se sprijinea pe ploaie. Inima îi tresări în piept când recunoscuse silueta. După cîteva momente Isabel deschise ușa. Privi drept în față și se îndreptă spre ghișeu, unde Harry Garstone, dezbrăcat pînă la brîu, încerca să strîngă apa dintr-o băltoacă manevrînd mopul.

— Trebuie..., începu Isabel.

Garstone se întoarse să vadă cine vorbește.

— Trebuie să stau de vorbă cu sergentul Knuckey...

Agentul, pe jumătate dezbrăcat și cu mopul în mînă, se înroși tot. Își întoarse ochii scurt spre Tom.

Isabel urmări direcția privirii lui și rămase mută de uimire.

Tom sări în picioare, dar nu reuși să se desprindă de lîngă perete. Întinse o mînă spre ea, iar ea îi examinează chipul, îngrozită.

— Izzy! Izzy, dragostea mea!

Întinse mîna spre ea, încordîndu-se pînă în vîrful degetelor. Ea rămase locului, paralizată de frică, de regret și de rușine, fără a avea curajul să se miște. Deodată, învinsă de spaimă, se întoarse să plece.

Trupul lui Tom parcă revenise la viață în clipa în care o văzuse. Gîndul că ea ar putea dispărea din nou se dovedi a fi peste puterile lui. Trase din nou, de data aceasta cu atîta forță, încît smulse țeava din perete, iar apa tîșni în sus pînă în tavan.

— Tom! suspină Isabel cînd Tom o prinse în brațe. Ah, Tom! Tremura din tot corpul cu toate că el o strîngea cu putere la piept. Trebuie le spun. Trebuie să...

— Șșt, taci, Izzy, taci, iubito! E bine, e foarte bine.

Sergentul Knuckey apăru din biroul lui.

— Garstone, ce Dumnezeu se...

Se opri văzînd-o pe Isabel în brațele lui Tom și pe amîndoi uzi leoarcă de la apa care țîșnea din țeavă.

— Domnule Knuckey, nu-i adevărat... nimic nu-i adevărat! strigă Isabel plîngînd. Frank Roennfeldt era mort cînd barca a ajuns pe insulă. Eu am venit cu ideea s-o păstrăm pe Lucy. Eu l-am oprit să raporteze situația. Este vina mea.

Tom o ținea strîns în brațe sărutînd-o pe creștet.

— Șșt, taci, Izzy! Lasă lucrurile așa cum sînt!

Se desprinse de ea și, ținînd-o de umeri, își îndoi puțin genunchii și o privi drept în ochi.

— E-n regula, iubito! Nu mai spune nimic.

Knuckey dădu din cap încet.

Garstone își îmbrăcase în grabă tunică și încercă să-și aranjeze părul.

— S-o arestez, domnule?

— Măcar o dată în viața ta nefericită, arată că ai un dram de minte, agent Garstone! Apucă-te și repară țeava aia spartă, că ne înecăm toți aici! Se întoarse apoi spre cei doi, care se priveau adînc în ochi, iar tăcerea lor vorbea de la sine. Cît despre voi, ar fi bine să intrați în biroul meu.

*

Rușine. Spre surprinderea ei, Hannah trăi un sentiment de rușine, mai degrabă decît de mînie, cînd

sergentul Knuckey trecu pe la ea și-i aduse vestea mărturisirii făcute de Isabel Sherbourne. Se aprinse la față gîndindu-se la vizita pe care i-o făcuse lui Isabel cu o zi înainte și la tîrgul pe care i-l propusese.

— Cînd? Cînd v-a spus toate astea?

— Ieri.

— Ieri la ce oră?

Knuckey rămase surprins de întrebare. Ce contează la ce oră?

— Cam pe la cinci.

— Prin urmare, după...?

— După ce?

Obrajii lui Hannah se aprinseră și mai tare, umilită de faptul că Isabel nu-i acceptase sacrificiul ei și scîrbită de faptul că fusese mințită.

— Nimic...

— M-am gîndit că s-ar putea să vă intereseze...

— Sigur. Sigur...

Nu-i dădea nici o atenție polițistului, nu vedea decît geamul casei. Trebuia spălat. Toată casa avea nevoie de o curățenie temeinică: nu mai făcuse asta de cîteva săptămîni. Gîndurile ei porniră în sus pe scara treburilor gospodărești, ajutînd-o astfel să rămînă pe teren sigur, dar pînă la urmă reuși să le țină

sub control.

— Și pînă la urmă... ea unde e acum?

— E acasă la părinții ei, pe cauțiune.

Hannah își rupse o pîliță de la unghie.

— Ce se va întîmpla cu ea?

— O să fie judecată, împreună cu bărbatul ei.

— M-a mințit tot timpul... m-a făcut să cred că...

Dădu din cap, furată de alte gînduri.

— O treabă tare urâtă, de la un cap la altul, zise Knuckey trăgînd adînc aer în piept. Isabel Graysmark era o fată la locul ei înainte să plece pe Ianus. Viața pe insula aia îndepărtată nu prea i-a priit. Mă tem că nu prea îi priește nimănui. De fapt, Sherbourne a primit postul ăla după ce Trimble Docherty și-a pus capăt zilelor.

— Cît timp... Hannah nu prea știa cum să formuleze întrebarea. Ce condamnare o să primească?

Knuckey se uită la ea.

— Pe viață.

— *Pe viață?*

— Nu mă refer la anii pe care o să-i petreacă în pușcărie. Ăștia doi n-o să mai fie niciodată oameni liberi. N-o să mai scape niciodată de ceea ce au făcut.

— Nici eu, domnule sergent.

Knuckey o măsură din cap pînă în picioare și se hotărî să facă o încercare.

— Știți ceva, Crucea Militară nu ți-o dă nimeni dacă ești laș. Și bareta nu ți-o dă nimeni decît dacă... decît dacă ai salvat vieților multor camarazi, punînd-o pe a ta în primejdie. Tom Sherbourne e un om de treabă, după părerea mea. Și Isabel e fată bună. A trecut prin trei avorturi acolo, pe insulă, fără ajutorul nimănui. N-ai cum să treci prin situațiile prin care au trecut ăștia doi fără să te afecteze.

Hannah se uită la el, fără să miște mîinile, așteptînd să vadă unde bate Knuckey.

— E mare păcat de Dumnezeu să vezi un bărbat ca ăsta ajuns într-o asemenea situație. Ca să nu mai vorbim de nevastă-sa.

— Ce vreți să spuneți?

— Nu vreau să spun decît ceea ce o să vă spuneți și singură peste cîtiva ani. Dar atunci o să fie prea tîrziu.

Ea întoarse puțin capul, vrînd parcă să înțeleagă mai bine spusele lui.

— Nu fac decît să vă întreb: chiar vă doriți lucrurile astea? Un proces? Condamnarea la închisoare? V-ați recăpătat fiica. Poate că s-ar găsi o altă cale...

— Altă cale? repetă ea încruntîndu-se.

— Cazul nu va mai prezenta interes pentru Spragg dacă acuzația absurdă de crimă a picat. Dacă

totul rămîne aici, în Partageuse... știu eu, poate găsim o soluție. Și poate-l convingem pe căpitanul Hasluck să pună o vorbă bună pentru el la Administrația Farurilor. Asta dacă ați fi de acord să

depuneți mărturie în favoarea lui. Și să cereți clemență...

Hannah se înroși la față din nou și, fără veste, sări în picioare. Cuvinte ce se adunaseră în ea în atâtea săptămîni, în atîția ani, cuvinte de care Hannah nici nu fusese conștientă, țîșniră la suprafață.

— M-am săturat de toată povestea asta! M-am săturat să fiu trasă cînd într-o parte, cînd în alta, m-am săturat să-mi văd viața distrusă după cum are chef unul sau altul. Nu pricepeți nici cît negru sub unghie cum e să fii în situația mea, domnule sergent! Nici cît negru sub unghie! Cum vă permiteți să veniți în casa mea și să-mi sugerați așa ceva? Cum... cum *dracu'* vă permiteți?

— Ei, n-am vrut să...

— Lăsați-mă să termin. M-am săturat, ați înțeles? Hannah ajunsese deja să se răstească la sergent.

Nu permit nimănui... absolut nimănui să-mi mai spună de-acum înainte cum să-mi trăiesc viața! Mai întîi tata îmi spune cu cine pot să mă mărit și cu cine nu, apoi tot orașul se ridică împotriva lui Frank ca o gloată dementă. Apoi Gwen încearcă să mă convingă să i-o dau pe Grace înapoi lui Isabel Graysmark și eu *consimt* să fac asta – eu chiar îmi dau *consimțămîntul*! Nu vă uitați la mine cu aerul ăsta mirat –

multe dintre lucrurile care se petrec pe-aici nu le știți! Iar acum se dovedește că femeia aia m-a mințit în față! Cum vă permiteți așa ceva? Cum vă permiteți să îmi spuneți sau numai să-mi sugerați că ar trebui să dau prioritate încă o dată altcuiva? Își îndreptă ținuta și spuse: Afară din casa mea! Acum!

Ieșiți pînă nu... pînă nu..., și puse mîna pe primul obiect care-i căzu în mînă, o vază de cristal, ... vă dau cu asta în cap!

Knuckey nu se ridică în picioare destul de iute și vaza îl nimeri în umăr, se lovi apoi de tocul ușii și se făcu țîndări.

Hannah se opri, neștiind dacă nu cumva i se părea că făcuse ceea ce făcuse. Rămase cu ochii țintă la el, așteptînd un semn care să o lămurească.

El stătu locului neclintit. Perdeaua se mișcă ușor dusă de vînt. Un muscoi gras bîzîi dincolo de ușa de plasă. Un ultim ciob căzu cu un clinchet, învins de puterea gravitației.

După o tăcere îndelungată, Knuckey întrebă:

— Acum vă simțiți mai bine?

Hannah încă stătea cu gura căscată. În viața ei nu lovise pe nimeni. Rareori înjurase. Și cu siguranță nu făcuse nici una, nici alta unui polițist. Knuckey ridică din umeri.

— Alții au aruncat în mine cu lucruri mult mai rele.

Hannah se uită în podea și rosti:

— Vă rog să mă iertați.

Polițistul se aplecă și culese de pe jos câteva cioburi de sticlă mai mari și le puse pe masă.

— Să nu se taie cea mică.

— E la rîu cu bunicul ei, murmură Hannah. Făcînd un gest imprecis cu mîna spre cioburile de sticlă, adăugă: De obicei nu fac...

Dar propoziția rămase neterminată.

— Ați avut parte de prea multe. Știu. Bine că măcar ați aruncat în mine și nu în sergentul Spragg.

Schiță un zîmbet gîndindu-se la asta.

— N-ar fi trebuit să spun ce-am spus.

— Ei, așa mai fac oamenii cîteodată. Chiar și oameni care nu au avut de îndurat cît ați îndurat dumneavoastră. Nu reușim totdeauna să ne controlăm pe deplin acțiunile. Dacă am reuși, eu mi-aș pierde slujba. Își luă pălăria. Ei, rămîneți cu bine. Vă las să cîntăriți lucrurile. Dar nu prea mai avem timp. Cînd o să vină judecătorul și o să-i expedieze la Albany, n-o să mai putem face nimic.

Ieși din casă în lumina orbitoare, unde soarele topea ultimii nori dinspre răsărit.

*

Hannah aduse mătura și fîrașul, cu mișcări ce păreau executate mecanic. Strînse cioburile și verifică să nu mai rămînă nici o fărîmă de sticlă. Se duse la bucătărie și goli fîrașul pe un ziar vechi, înfășură cu atenție cioburile în hîrtie și duse totul la lada de gunoi de afară. Îi stăruia în minte povestea lui Abraham și Isac. În care vedem cum Dumnezeu îl încearcă pe Abraham pînă la limita puterilor pentru a-și da seama dacă este capabil să sacrifice tot ce are mai drag pe lume și cum în ultima clipă, cînd cuțitul era deja la gîtul copilului, îi cere un sacrificiu mult mai mic. Ea încă o avea pe fiica ei.

Era pe punctul de a intra în casă cînd îi atrase atenția tufa de agrișe care îi aminti de ziua aceea îngrozitoare, după ce Grace se întorsese la ea, cînd fetița se baricadase în spatele ei. Se lăsă în genunchi pe iarbă și începu să plîngă, iar în minte îi reveni o discuție avută cu Frank.

— Dar cum? Cum reușești să treci peste toate astea, dragul meu? îl întrebă ea. Ai suferit atît de mult și totuși ești mereu fericit. Cum de reușești?

— E alegerea mea, spuse el mîngîind-o pe obraz. Pot să rămîn în trecut și să putrezesc acolo urînd

oamenii pentru ceea ce s-a întâmplat, așa cum a făcut tatăl meu, sau pot să iert și să uit.

— Dar nu este ușor.

— Da, comoara mea, răspunse Frank cu zîmbetul lui aparte, dar îți cere un efort mult mai mic. De iertat nu trebuie să ierți decît o dată. Ura trebuie să o simți în fiecare zi, de dimineață pînă seara.

Trebuie să-ți amintești mereu de lucrurile rele care ți s-au întâmplat. Își șterse în glumă sudoarea imaginară de pe frunte și zîmbi. Ar trebui să fac o listă, una foarte, foarte lungă și să am grijă ca fiecare dintre cei de pe listă să primească porția cuvenită de ură. Pentru ca sarcina mea de a urî să fie bine îndeplinită. Asta da treabă făcută nemțește. Nu, continuă el pe un ton serios, totdeauna putem alege o cale. Toți.

Apoi Hannah se întinse pe burtă pe iarbă, simțind cum soarele o stoarce de puteri. Epuizată, doar pe jumătate conștientă de zumzetul albinelor și de mirosul forilor din jurul ei, doar pe jumătate conștientă

de seva plantelor crescute în exces, care-i păta degetele, în cele din urmă femeia dormi.

*

Tom simte încă senzația contactului cu pielea udă a lui Isabel, deși celula lui este acum uscată, hainele lui sînt uscate, iar întâlnirea din ziua precedentă este doar o amintire. În egală măsură și-ar dori ca ea să fie adevărată și imaginară. Dacă este adevărată, atunci înseamnă că Izzy a lui s-a întors la el,

așa cum s-a rugat să se îndepline. Dacă este imaginară, atunci înseamnă că ea nu este în pericol să ajungă

în închisoare. În sufletul lui se amestecă spaima și liniștea și se întreabă dacă va mai avea parte să-i simtă vreodată atingerea.

*

Violet Graysmark plînge în dormitor.

— Vai, Billy, nu știu ce să mai cred și ce să mai fac. Fetița noastră ar putea ajunge la închisoare. Ce nenorocire, Bill!

— Hai, fii cuminte! O să trecem noi și prin asta. O să treacă și ea pînă la urmă.

Nu-i spune nimic despre discuția cu Vernon Knuckey. Nu vrea să-i dea speranțe. Dar s-ar putea să aibă un strop de noroc.

*

Isabel stă singură sub arborele de jacaranda. Durerea ei pentru pierderea lui Lucy e la fel de intensă ca întotdeauna, o durere pe care nu o poate localiza și nu o poate calma. Când s-a eliberat de povara minciunilor a pierdut și libertatea visurilor. Durerea de pe chipul mamei ei, amărăciunea din ochii tatălui ei, disperarea lui Lucy, amintirea lui Tom încătușat: încearcă să țină departe această cohortă de imagini și să-și închipuie cum va fi în închisoare. În cele din urmă o lasă puterile. Nu mai e în stare să

lupte. Viața ei s-a spart în fărîme, pe care nu va mai reuși niciodată să le adune la un loc. Mentea i se prăbușește sub această povară și gândurile i se rostogolesc într-o prăpastie adîncă și neagră în fundul căreia o îneacă rușinea și pustiul și groaza.

Septimus și nepoata lui stau pe malul rîului și privesc bărcile care trec.

— Îți spun eu cine a fost un marinar iscusit. Hannah, fata mea. Când era mică. Dacă stau să mă gîndesc bine, era bună la toate cînd era mică. Deșteaptă foc. Trebuia să fiu tot timpul atent cu ea, exact cum sînt cu tine. Îi ciufuli părul: Micuță Grace, salvarea mea!

— Nu, eu sînt Lucy! insistă ea.

— Cînd te-ai născut ai primit numele Grace.

— Dar eu vreau să fiu *Lucy*!

El o măsoară din priviri, încercînd să pătrundă în mintea ei.

— Știi ce, hai să facem o înțelegere. Ca să nu ne mai certăm pentru asta, eu am să-ți spun Lucy-Grace. Batem palma?

*

Pe Hannah o trezi din somnul ei pe iarbă o umbră care-i căzu pe față. Deschise ochii și o văzu pe Grace la cîțiva pași mai încolo, privind-o insistent. Hannah se ridică nedumerită și își aranjă părul.

— Ți-am spus că o să se trezească, zise Septimus zîmbind.

Schiță și Grace un zîmbet.

Hannah se pregăti să se ridice în picioare, dar Septimus îi spuse:

— Nu, stai acolo. Și acum, prințeso, ce-ar fi să te așezi pe iarbă lîngă Hannah și să-i povestești despre bărcile pe care le-am văzut. Cîte au fost?

Fetița stătu pe gînduri.

— Hai, adu-ți aminte cum le-ai numărat pe degete.

Ea ridică amîndouă mîinile.

— Șase, spuse ea arătînd cinci degete de la o mînă și trei de la cealaltă, apoi strînse două dintre ele în palmă.

— Eu mă duc să scotocesc prin bucătărie și să aduc un suc. Tu rămîi aici și povestește-i despre pescărușul ăla lacom pe care l-ai văzut cu peștele cel mare.

Grace se așeză pe iarbă la cîțiva pași de Hannah. Părul blond îi strălucea în soare. Hannah era captivată, ar fi vrut să-i povestească tatălui ei despre vizita pe care i-o făcuse Knuckey, să-i ceară sfatul. Dar n-o mai văzuse niciodată pe Grace atît de dornică să povestească, să se joace, și nu o lăsă inima să distrugă momentul acesta. Din obișnuință, se întoarse cu gîndul la pruncul pe care-l păstrase în amintire, încercînd să-și regăsească fiica pierdută în fetița de acum. Apoi se opri. „Totdeauna putem alege o cale.“ Cuvintele lui Frank îi reveniră în minte.

— Vrei să facem un lanț de flori? întrebă ea.

— Ce e un șanț de flori?

Hannah zîmbi.

— *Lanț*. Uite, o să-ți facem o cunună, spuse ea și începu să culeagă florile din apropiere.

În timp ce-i arăta lui Grace cum să străpungă tulpina unei flori cu unghia și apoi să treacă tulpina altei flori prin gaură, Hannah se uita la mîinile fetei. Nu erau mînuțele pruncului ei. Erau mîinile unei fete pe care va trebui să o cunoască din nou. Și care, la rîndul ei, va trebui să ajungă să o cunoască pe ea. „Totdeauna putem alege o cale.“ Simți o adîncă ușurare în piept, ca și cum ar fi străbătut-o o pală de vînt.

Capitolul 36

Soarele atîrna deasupra orizontului pe cînd Tom aștepta la capătul digului din Partageuse. O zări pe Hannah apropiindu-se încet. Trecuseră șase luni de cînd o văzuse ultima oară. Și arăta foarte schimbată: era mai împlinită, mai relaxată. După un timp ea i se adresă cu o voce calmă.

— Vă ascult.

— Vreau... nu vreau decît să vă spun că îmi pare rău. Și că vă mulțumesc. Pentru ceea ce ați făcut.

— N-am nevoie de mulțumiri din partea dumneavoastră, răspunse ea.

— Dacă n-ați fi depus mărturie în favoarea noastră... n-aș fi scăpat doar cu o condamnare de trei luni în închisoarea din Bunbury. Tom rosti cu dificultate ultimele trei cuvinte: silabele erau împovărate de rușine. Iar Isabel a primit pedeapsă cu suspendare... Avocatul meu a spus că vi se datorează în cea mai mare măsură.

Ea privi în zare.

— Dacă ar fi fost închisă, asta n-ar fi îndreptat lucrurile. Și nici dacă dumneavoastră ați fi stat în închisoare ani în șir. Ce-a fost a fost.

— Totuși, cred că nu v-a fost ușor să luați o asemenea hotărîre.

— Când v-am întâlnit prima oară, m-ați salvat. Nu mă cunoșteți și nu-mi datorați nimic. Iar asta cred că înseamnă ceva. Și știu că, dacă nu mi-ați fi găsit fiica, ar fi murit. Am luat și asta în calcul. Făcu o pauză. Nu vă iert; pe nici unul. Faptul că am fost mințită, înșelată... Dar nici nu vreau să rămîn ancorată în trecut. Știu ce i s-a întîmplat lui Frank din cauză că oamenii au procedat astfel. Făcu o pauză

și își roti verigheta pe deget. Și, ca o ironie a sorții, Frank ar fi fost cel dintîi care v-ar fi iertat. Cel dintîi care v-ar fi apărat. Care i-ar fi apărat... pe cei care fac greșeli. Pentru mine a fost singura cale de a-i cînsti memoria: să fac ceea ce ar fi făcut el. Îl privi pe Tom cu ochii plini de lacrimi. Pe omul acela l-am iubit.

Tăcură amîndoi privind apa. În cele din urmă Tom rosti:

— N-o să vă putem da înapoi niciodată anii în care nu ați avut parte de Lucy. E o fetiță minunată.

Expresia de pe chipul lui Hannah îl făcu să adauge: Vă promit că nu vom mai apărea niciodată în viața ei. Știu că... Nu reuși să spună ce avea de spus, apoi mai încercă o dată. Știu că n-am nici un drept să

vă cer asta, dar... Dacă vreodată... cîndva... poate cînd va fi mare... dacă își va aduce aminte de noi și va întreba de noi... spuneți-i... să-i spuneți că am iubit-o. Chiar dacă nu aveam acest drept.

O privi pe Hannah, care stătea cîntărind ceva în minte.

— Ziua ei de naștere este optsprezece februarie. Nu-i așa că n-ați știut?

— Nu, răspunse Tom calm.

— Iar cînd s-a născut avea cordonul ombilical înfășurat de două ori în jurul gîtului. Și Frank...

Frank îi cînta ca s-o adoarmă. Vedeți? Sînt lucruri pe care eu le știu despre ea și dumneavoastră nu.

— Așa e, consimți Tom cu blîndețe, dînd din cap.

— Vă consider vinovat. Și o consider vinovată pe soția dumneavoastră. Firește că da. Îl privi pe Tom drept în față. Mi-a fost atît de teamă... atît de teamă că fiica mea n-o să mă iubească...

— Așa fac copiii.

Hannah își opri privirea pe o barcă ce lovea digul la fiecare val și un gînd nou o făcu să se încrunte.

— Pe-aici nu mai povestește nimeni cum se face că Frank și Grace au ajuns în barca aia. Nimeni nu și-a cerut scuze. Chiar și tatăl meu se ferește să vorbească despre asta. Făcu o pauză. Dumneavoastră măcar ați spus că vă pare rău. Ați plătit un preț pentru ceea ce i-ați făcut. După un timp întrebă: Unde locuiți acum?

— În Albany. Ralph Addicott m-a ajutat să-mi găsesc de lucru acolo, în port, când am ieșit din închisoare, acum trei luni. Asta înseamnă că pot să fiu alături de soția mea. Faptul că a pierdut-o pe Lucy, toată povestea cu procesul... au costat-o foarte mult. Medicii au spus că are nevoie de repaus total. Deocamdată e mai bine să stea la sanatoriu, unde primește îngrijire medicală potrivită. Tom tuși să-și limpezească glasul. Poate ar fi bine să nu vă mai rețin. Nădăjduiesc... nădăjduiesc că veți avea o viață frumoasă, la fel și Lu... Grace.

Hannah îl salută cu o înclinare a capului.

— La revedere, rosti ea și o luă înapoi pe dig.

*

Soarele la apus poleia frunzele copacilor când Hannah intră pe poteca din fața casei tatălui ei, unde venise să-și ia fiica.

Pe verandă, Septimus își ținea nepoata pe genunchi și, în timp ce o trăgea ușurel de degetele de la picioare, îi spunea:

— Purcelușul ăsta a rămas acasă... Ei, ia te uită cine a venit, Lucy-Grace!

— Mami! Unde ai fost?

Pe Hannah o uimi din nou această versiune a zîmbetului lui Frank, a ochilor lui Frank și a părului lui blond.

— Poate că am să-ți spun cândva, puiule! răspunse ea și o sărută. Mergem acasă acum?

— Pot să vin din nou la bunicul mîine?

— Poți să vii la bunicul oricînd vrei, prințeso! răspunse Septimus rîzînd. Oricînd vrei.

Și doctorul Sumpton avusese dreptate – cu timpul fetița se obișnuise cu noua ei viață sau poate cu vechea ei viață. Hannah deschise brațele și își strînse copila la piept.

Tatăl ei zîmbi:

— Așa, fata mea! Asta-i calea!

— Hai, iubito, să mergem!

— Vreau să merg pe jos.

Hannah o puse jos și o îndrumă pe fetiță spre poartă și apoi pe stradă. Își potrive pașii în așa fel, încât să poată merge în același ritm cu Lucy-Grace.

— Ai văzut papagalul? întrebă Hannah, arătându-i o pasăre de pe o creangă din apropiere. Parcă zîmbește, nu-i așa?

Fetița nu-i acordă prea multă atenție pînă ce pasărea nu scoase o cascadă de sunete, cînd trecură pe lîngă ea. Se opri uimită, apoi se întoarse să o privească mai bine, căci nu o mai văzuse niciodată de la o distanță atît de mică. Se auzi din nou aceeași cascadă de sunete răgușite.

— Rîde. Cred că-i place de tine, zise Hannah. Sau poate anunță ploaie. Papagalii de felul ăsta rîd cînd vine ploaia. Poți să faci și tu ca el? Uite-așa face — și Hannah se trezi că imită destul de fidel chemarea păsării, așa cum o învățase mama ei cu zeci de ani în urmă. Copila începu să rîdă. Hai, încearcă și tu.

Copila nu reuși să imite sunetele complicate, dar propuse altceva:

— Am să fac ca pescărușul — și scoase o imitație perfectă a chemării păsării pe care o cunoștea cel mai bine, un țipăt gutural. Acum fă și tu la fel, spuse ea și Hannah rîse singură de încercările ei nereușite.

— Va trebui să mă înveți tu, draga mea, spuse ea și cele două își continuară drumul.

*

Rămas pe dig, Tom își amintește de ziua în care văzuse Partageuse pentru prima dată. Și pentru ultima dată. Prin strădania lor comună, Fitzgerald și Knuckey reușiseră să elimine acuzațiile și să

demonteze „lada de gunoi“ a lui Spragg. Avocatul pledase cu multă elocvență, arătînd că acuzația de furt de copil nu se susține și că toate celelalte acuzații legate de aceasta cad de la sine. Dacă acuzația cu caracter administrativ, care rămînea valabilă, ar fi fost judecată în Albany și nu în Partageuse, tot i-ar fi adus lui Tom o pedeapsă aspră, dar mărturia depusă de Hannah în favoarea lor, cerînd clemență

pentru ei, fusese deosebit de convingătoare. Iar închisoarea din Bunbury, situată la jumătatea distanței dintre Partageuse și Perth, era mult mai blîndă decît ar fi fost cele din Fremantle sau Albany.

Acum, cînd soarele se topește în apă, Tom își dă seama că nu a scăpat de un reflex sîcîitor. După

atîtea luni de la plecarea de pe Ianus, picioarele lui încă se pregătesc să urce zecile de trepte pentru a aprinde farul. În loc să facă asta, stă la capătul digului și privește cei cîțiva pescăruși de pe oglinda mișcătoare a apei.

Se gîndește la lumea care și-a văzut de mersul ei fără el și care își derulează evenimentele fie că el

se află acolo, să le vadă, fie că nu. Lucy este probabil deja în pat. Îi vin în minte chipul ei, complet lipsit de apărare, în somn. Se întreabă cum o fi arătând acum și dacă în vise îi apare viața trăită pe Ianus; dacă îi e dor de far. Se gîndește și la Isabel, în patul de fier de la sanatoriu, plîngînd după fiica ei și după viața de altă dată. Timpul o s-o aducă înapoi. Îi făcu această promisiune. Își făcu lui însuși această promisiune. Ea o să-și revină.

Trenul pleacă peste o oră. O să mai stea aici pînă se întunecă, apoi va străbate orașul pe jos pînă la gară.

*

În grădina sanatoriului, după cîteva săptămîni, Tom ședea la un capăt al băncuței de fier forjat, Isabel la celălalt. Cîrciumăresele roz începuseră să se ofilească, aveau marginile cafenii și zdrențuite.

Pe frunzele de margaretă începuseră să se tîrască melcii, iar vîntul dinspre sud adunase în grămezi petalele lor.

— Cel puțin ai început să te mai îngrași, Tom... Arătai îngrozitor după... cînd te-am revăzut... Cum te descurci? întrebă Isabel pe un ton rece, dar care arăta interes.

— Nu-ți face griji în privința mea. Acum trebuie să ne ocupăm de tine. Urmări un greier care se opri pe brațul băncuței și începu să țîrîie. Mi s-a spus că poți pleca din sanatoriu oricînd vrei, Izz.

Ea își lăsă capul în jos și își potrive o șuviță de păr după ureche.

— Cale înapoi nu mai există, știi foarte bine. Nu mai putem schimba ce a fost... toate cele prin care am trecut amîndoi. Tom o privi drept în față, dar ea nu ridică ochii și întrebă șoptit: Și apoi, ce ne-a mai rămas?

— Ce ne-a mai rămas din ce?

— Din orice. Ce-a mai rămas din... viața noastră?

— Înapoi la Faruri nu ne mai putem întoarce, dacă la asta te referi.

— Nu la asta mă refer, Tom, spuse ea oftînd adînc.

Rupse o frunză de caprifoi de pe zidul vechi de lîngă ea și o privi cu atenție. O făcu bucățele, apoi rupse încă una, făcînd astfel un mozaic neregulat în poala ei.

— Cînd am pierdut-o pe Lucy a fost o... a fost ca și cum... parcă mi s-ar fi amputat o parte a corpului. Ah, grozav mi-aș dori să pot găsi cuvintele potrivite prin care să explic.

— Cuvintele nu contează.

Tom întinse mîna spre ea, dar ea se feri de atingerea lui.

— Spune-mi că și tu simți același lucru.

— Și, dacă aș spune, la ce ar folosi, Izz?

Ea adună bucățelele într-o grămăjoară.

— Nici măcar nu înțelegi despre ce vorbesc, nu-i așa?

El se încruntă nedumerit, iar ea privi în sus la un nor alb care amenința soarele.

— Ești un om pe care e tare greu să-l cunoști. Uneori viața alături de tine a fost... pustie.

— Ce-ai vrea să-ți răspund la asta, Izz? întrebă el după o pauză.

— N-am vrut decît să fim fericiți. Toți. Lucy... pur și simplu ți-a cucerit sufletul. Ți-a deschis inima, ceea ce a fost minunat. Făcu o pauză lungă, după care expresia i se schimbă cînd amintirile îi reveniră. În tot acel timp n-am știut ce-ai făcut. N-am știut că de fiecare dată cînd mă atingeai, de fiecare dată cînd... nici nu-mi trecea prin cap că ai secrete față de mine.

— Am încercat să-ți vorbesc, Izz. Dar nu m-ai lăsat.

Ea se ridică brusc în picioare, bucățelele de frunze se risipiră în aer și căzură pe iarbă.

— Am vrut să te fac să suferi, Tom, așa cum și tu m-ai făcut să sufăr. Înțelegi? Am vrut să mă răzbun. N-ai nimic de spus despre asta?

— Știu că asta ai vrut, iubito. Știu. Dar vremea aceea a trecut.

— Cum adică, mă ierți pur și simplu? Ca și cum n-aș fi făcut nimic?

— Ce altceva aș putea face? Ești soția mea, Isabel.

— Asta înseamnă că n-ai cum să scapi de mine...

— Asta înseamnă că m-am legat să-mi petrec viața alături de tine. Încă mai vreau să-mi petrec viața alături de tine, Izz. Am primit o lecție dură din care am învățat că, pentru a avea cît de cît un viitor, trebuie să accepți că nu poți schimba trecutul.

Ea întoarse capul și mai smulse niște lăstari de caprifoi.

— Ce-o să facem de-acum încolo? Cum o să trăim? Nu pot să merg mai departe, să te privesc în fiecare zi și să te detest pentru ceea ce ai făcut. Și să-mi fie rușine de ceea am făcut eu.

— Nu, draga mea, sigur că nu poți.

— Totul este distrus. Nu se mai poate îndrepta nimic.

Tom puse o mână pe mîna ei.

— Am îndreptat ce am putut îndrepta. Asta e tot ce putem face. Trebuie să ne trăim viața mai departe cu ceea ce avem acum.

Ea se depărtă pe aleea de lîngă pajiște, lăsîndu-l pe Tom pe bancă. După ce făcu un ocol, veni înapoi.

— Nu mă pot întoarce în Partageuse. E prea... acolo nu mai e locul meu. Dădu din cap respingînd această perspectivă și urmări din ochi drumul norului pe cer. Nici nu știu unde mai e locul meu acum.

Tom se ridică și-i puse o mână pe braț.

— Locul tău e lîngă mine, Izz. Oriunde am fi.

— Mai poate fi adevărat, Tom?

Isabel ținea în mînă un lăstar de caprifoi și-i mîngîia frunzele, dusă pe gînduri. Tom desprinsese de pe el o floare gălbuie.

— Cînd eram copii, mîncam florile astea. Ai mîncat și tu?

— Le mîncai?

Tom mușcă din capătul îngust al florii și supse picătura de nectar ascunsă acolo.

— Nu le simți gustul decît o clipă. Dar merită.

Desprinsese o altă floare și îi apropiase capătul de buzele lui Isabel.

Capitolul 37

HOPETOUN, 28 august 1950

Nu rămăsese mare lucru acum în Hopetoun, în afară de digul lung care șoptea încă despre zilele de glorie de altădată, cînd funcționa ca port pentru zona din care se exploata aurul. Portul se închisese în 1936, la cîțiva ani după ce Tom și Isabel se mutaseră aici. Cecil, fratele lui Tom, mai trăise cîțiva ani după moartea tatălui lor și, întrucît murise fără să lase nici un testament, banii rămași îi ajunseseră lui Tom să cumpere o fermă în afara orașului. Judecînd după standardele locale, ferma era mică, dar avea cîțiva kilometri de coastă, iar casa, așezată pe o culme din apropiere, oferea o perspectivă asupra plajei de jos. Duceau o viață liniștită. Rareori se duceau în oraș. La munca cîmpului îi ajutau lucrători angajați.

Situat într-un golf larg, la sute de kilometri de Partaguese, Hopetoun era destul de departe încît să nu riște să se întâlnească întîmplător cu cineva de acolo, dar suficient de aproape încît părinții lui Isabel să

vină la ei de Crăciun, în anii în care mai erau încă în viață. Tom și Ralph își scriau cînd și cînd – cîteva urări scurte, simple, dar sincere. După ce Hilda murise, fiica lui Ralph, împreună cu familia ei, se mutase în casa părintească pentru a avea grijă de Ralph, a cărei sănătate era destul de șubredă. Cînd Bluey s-a căsătorit cu Kitty Kelly, Tom și Isabel i-au trimis un cadou, dar nu s-au dus la nuntă. Nici unul dintre ei nu s-a mai întors în Partaguese după ce au plecat de acolo.

Și astfel au trecut douăzeci de ani, curgînd lin ca un rîu de țară ce-și adîncește albia odată cu trecerea timpului.

*

Ceasul bate. E timpul să plece. Datorită șoselelor asfaltate, drumul pînă la oraș cu mașina durează puțin. Nu cum era atunci cînd au venit ei aici. Cînd Tom își pune cravata, din oglindă îl privește un străin cu păr cărunt, iar el trebuie să-și aducă aminte că e chiar el. Acum costumul îi e prea larg, iar între gît și gulerul cămășii rămîne loc gol.

Prin fereastră se văd valurile lovind țărmul, pulverizîndu-se într-o ploaie albă deasupra mării.

Oceanul nu dă nici cel mai mic semn că ar fi trecut timpul. Nu se aude decît vuietul furtunilor din august.

După ce pune plicul în cufărul din lemn de camfor, Tom închide cu pioșenie capacul. În scurt timp, conținutul lui se va goli de orice înțeles, la fel ca și vocabularul specific tranșeelor, rămas prizonier

într-o etapă trecută. Cu trecerea anilor, semnificația unor lucruri se pierde și din ele nu rămîn decît niște oase albe, de pe care s-a dus orice sentiment sau valoare.

Cancerul își desăvîrșise lucrarea în ultimele luni, ciupind încet cîte puțin din viața ei și nu mai rămăsese decît așteptarea. El o ținuse mereu de mîna, săptămîni în șir, stînd pe marginea patului ei. El o întreba din cînd în cînd: „Mai ții minte gramofonul nostru?” sau „Ce s-o mai fi întîmplat cu bătrîna doamnă Mewett?”. Ea răspundea cu un zîmbet abia schițat. Uneori își găsea puterea de a-i spune: „Să

nu uiți să cureți crengile uscate“. Sau: „Spune-mi o poveste, Tom. Una care se termină frumos“, iar el o mîngîia pe obraz și îi spunea în șoaptă: „A fost odată ca niciodată o fată pe care o chema Isabel și care era fata cea mai plină de viață din ținutul acela...“ Și, în timp ce îi spunea povestea, observa că mîinile ei sînt pătate, încheieturile puțin umflate și că verigheta îi joacă pe mîna slabă, cu pielea uscată.

Spre sfîrșit, cînd ea nu mai putea nici măcar să bea din pahar, îi dăduse să sugă un colț de pînză

muiat în apă, îi pusese lanolină pe buze ca să nu i se usuce și să crape. O mîngîiase pe părul

încărunțit acum, strîns într-o coadă care-i atîrna pe spate. Privise cum pieptul ei slab se ridică și se lasă cu aceeași nesiguranță pe care o remarcase la Lucy, cînd ea ajunsese pe Ianus: fiecare respirație, o luptă și o victorie.

— Îți pare rău că m-ai întîlnit, Tom?

— Cred că m-am născut ca să te întîlnesc, Izz. Cred că pentru asta am venit pe lume, spuse el și o sărută pe obraz.

Buzele lui păstrau amintirea primului sărut pe care i-l dăduse, cu zeci de ani în urmă, pe plaja bătută de vînt, în lumina soarelui la apus: fata aceea îndrăzneată, fără teamă, care-și urma doar îndemnul inimii. Își aduse aminte de dragostea ei pentru Lucy, spontană și aprigă și necondiționată – acea dragoste care, dacă lucrurile ar fi stat altfel, i-ar fi fost dăruită pentru tot restul vieții.

Încercase să-i arate lui Isabel iubirea lui prin fiecare gest, zi de zi timp de treizeci de ani. Dar acum nu le mai rămăseseră multe zile. Nu mai avea timp să i-o arate, iar sentimentul că timpul se scurtează îl îndemna să o întrebe:

— Izz, încep eu nesigur, vrei să... ai vrea să mă întrebi ceva? Ai vrea să-ți spun ceva? Orice. Nu mă prea pricep eu la treburile astea, dar dacă există un astfel de lucru, îți promit că am să mă străduiesc să-ți răspund.

Isabel încercă să zîmbească.

— Asta înseamnă că sfîrșitul e aproape, Tom.

Dădu încetișor din cap, confirmînd ceea ce spusese, și-l mîngîie pe mînă.

El nu-și feri privirea.

— Sau poate înseamnă că în sfîrșit sînt pregătit să vorbesc.

— E foarte bine așa, răspunse ea cu glas pierit. Acum nu mai am nevoie să știu nimic.

Tom o mîngîie pe cap privind-o îndelung în ochi. Își lipi fruntea de a ei și rămaseră amîndoi așa, nemișcați, pînă cînd respirația ei deveni neregulată.

— Nu vreau să plec de lîngă tine, spuse ea strîngîndu-i mîna. Mi-e atît de frică, iubitule. Atît de frică. Ce mă fac dacă Dumnezeu nu mă iartă?

— Dumnezeu te-a iertat cu mulți ani în urmă. Nu crezi că ar fi timpul să te ierți și tu?

— Scrisoarea, spuse ea îngrijorată. Să nu uiți de scrisoare.

— Nu, Izz. N-am să uit, draga mea.

Și vîntul clătinase ferestrele așa cum făcuse cu mulți ani în urmă pe Ianus.

— N-am să-mi iau rămas-bun de la tine, ca să nu creadă Dumnezeu că sînt gata de drum.

Îi strînse ușor mîna din nou. După aceea nu mai avu putere să spună nimic. Deschidea din cînd în cînd ochii, iar în ei se vedea o strălucire care devenea tot mai intensă pe măsură ce respirația ei era mai scurtă și mai anevoioasă, ca și cum aflase deodată un secret și înțelesese ceva.

Apoi, în ultima noapte, exact cînd luna palidă a străpuns norii mohorîți, respirația ei și-a schimbat ritmul, într-un fel pe care el îl cunoștea prea bine din vremea războiului, și ea a plecat de lîngă el.

Deși aveau lumină electrică, Tom stătuse lîngă ea la lumina slabă a lămpii cu petrol: lumina care-i scălda fața, venită de la flacăra, era mult mai blîndă. Mai bună. Tom rămase toată noaptea lîngă trupul ei, așteptă zorile și abia după aceea îi telefonă doctorului. Gata de luptă, ca odinioară.

Trecînd pe alee, Tom rupe un boboc de trandafir galben din tufele pe care Isabel le plantase cînd se instalaseră aici. Parfumul lui, deja puternic, îl poartă cu aproape douăzeci de ani în urmă și o vede în genunchi lîngă răzorul proaspăt săpat, apăsînd cu mîinile pămîntul în jurul unei tufe tinere. „Avem și noi în sfîrșit grădina noastră de trandafiri, Tom“, spusese ea. Era prima oară cînd o vedea zîmbind de la plecarea din Partaguse, iar imaginea ei îi rămăsese în minte limpede ca o fotografie.

După înmormîntare, în salonul de lîngă biserică sînt adunați cîțiva oameni. Tom rămîne doar atît cît îi cere buna cuviință. Dar și-ar dori ca oamenii să o cunoască cu adevărat pe cea care a fost înmormîntată: pe Isabel pe care el a cunoscut-o pe dig, atît de plină de viață și de curaj și pusă pe șotii.

Pe Izzy a lui. Cealaltă jumătate a cerului lui.

*

La două zile după înmormîntare, Tom ședea singur în casa rămasă acum goală și tăcută. Un nor de praf ce se înălța de pe drum îi indică apropierea unei mașini. Probabil unul dintre lucrătorii de la fermă, care se întoarce. Cînd mașina se apropie, Tom se uită mai atent. Era o mașină nouă, scumpă, cu număr de Perth.

Mașina trase în fața casei și Tom ieși în ușă.

Din mașină coborî o femeie care zăbovi un timp ca să-și aranjeze părul blond, strîns într-un coc la ceafă. Privi în jur, apoi se apropie încet de verandă, unde o aștepta Tom.

— Bună ziua, rosti el. V-ați rătăcit?

— Sper că nu, răspunse femeia.

— Pot să vă fiu de ajutor?

— Caut ferma familiei Sherbourne.

— Ați găsit-o. Sînt Tom Sherbourne – și așteptă să primească o lămurire.

— Asta înseamnă că nu m-am rătăcit.

Schiță un zîmbet timid.

— Îmi cer scuze, zise Tom, am avut o săptămînă foarte grea. Am uitat ceva? Aveam vreo întîlnire programată?

— Nu, nu aveți nici o întîlnire. Pe dumneavoastră am venit să vă văd și pe... șovăi o clipă... și pe doamna Sherbourne. Am auzit că e foarte bolnavă.

Tom era nedumerit și atunci ea spuse:

— Mă numesc Lucy-Grace Rutherford. Înainte mă numeam Roennfeldt... Zîmbi din nou. Sînt Lucy.

El o privi neîncrezător. În cele din urmă întrebă clătinînd din cap, parcă doar pentru sine:

— Lulu? Micuța Lulu? Și rămase locului nemișcat.

Tînăra roși.

— Nici nu știu cum să vă spun. Și nici doamnei Sherbourne. Deodată expresia feței i se schimbă, străbătută de un gînd, și întrebă: Sper că n-o să se supere. Sper că n-o deranjez.

— Mereu a sperat că ai să vii.

— Stați puțin. Vreau să vă arăt ceva, spuse ea și se duse înapoi la mașină.

Umblă în mașină și se întoarce ducînd un coșuleț, iar fața îi radia de dragoste și mîndrie.

— Acesta este Christopher, băiețelul meu. Are trei luni.

Tom zări în păturică un copilăș care semăna atît de mult cu Lucy cînd era mică, încît îl cuprinse un fior.

— Izzy s-ar fi bucurat grozav să-l vadă. Faptul că ai venit ar fi însemnat foarte mult pentru ea.

— Ah, îmi pare foarte rău... Cînd a...?

Lăsă propoziția neterminată.

— Acum cîteva zile. Am înmormîntat-o luni.

— N-am știut. Poate că ați prefera să plec.

El rămase mult timp cu ochii la copil, iar cînd își ridică privirea, în cele din urmă, pe buze îi juca un zîmbet melancolic.

— Hai în casă.

Cînd Tom intră cu ceainicul și ceștile pe o tavă, Lucy-Grace privea oceanul avînd lîngă ea copilașul în coșuleț.

— De unde începem? întrebă ea.

— Ce-ar fi stăm puțin fără să spunem nimic? răspunse Tom. Să ne obișnuim cu situația. Apoi oftă.

Micuța Lucy! După atîția ani!

Își băură ceaiul în liniște, ascultînd vîntul care bătea vuind dinspre ocean și care alunga din cînd în cînd cîte un nor, lăsînd astfel o rază de soare să pătrundă prin fereastră și să cadă pe covor. Lucy absorbea mirosurile casei: mirosul de lemn vechi, de fum de lemn și de soluție de lustruit. Nu îndrăznea să-l privească pe Tom în față, ci se uita împrejur la lucrurile din încăpere. O icoană a Sfîntului Mihail,

o vază cu trandafiri galbeni. O fotografie de la nunta lui Tom și Isabel în care amîndoi arătau tineri și plini de speranțe. Pe rafturi erau cărți despre navigație, despre faruri și despre muzică, unele dintre ele atît de voluminoase – cum era cea care purta titlul *Atlasul stelelor* – încît erau așezate orizontal. În colț

era un pian cu o mulțime de partituri îngrămădite pe el.

— Cum ai aflat? întrebă Tom în cele din urmă. Despre Isabel?

— Mama mi-a spus. Cînd i-ați scris lui Ralph Addicott și i-ați arătat cît e de bolnavă, el s-a dus la mama.

— În Partaguese?

— Acum ea locuiește din nou acolo. Mama m-a dus la Perth cînd aveam cinci ani... a vrut să-și ia

viața de la început. S-a mutat înapoi în Partaguese cînd m-am înrolat în Forțele Aeriene Auxiliare Australiene, divizia pentru femei, în 1944. După aceea a rămas acolo împreună cu mătușa Gwen, la *Bermondsey*. Eu m-am stabilit în Perth după război.

— Și soțul tău?

Ea zîmbi fericită.

— Henry! A fost o poveste de dragoste tipică celor care lucrează în aviație. E un om minunat. Ne-am căsătorit anul trecut. Mă consider foarte norocoasă. Privi în zare, spre oceanul îndepărtat, și spuse: M-am gîndit la voi atît de des în toți acești ani. Mi-am pus tot felul de întrebări. Dar abia după ce..., face o pauză, ... după ce l-am născut pe Christopher am înțeles cu adevărat de ce ați făcut ceea ce ați făcut. Și de ce mama nu v-a putut ierta. Aș fi în stare să ucid pentru copilul meu. Fără nici o îndoială.

Își netezi rochia.

— Țin minte unele lucruri. Cel puțin așa cred... frînturi parcă desprinse dintr-un vis: farul, desigur, turnul și un fel de balcon care îl înconjură... cum se cheamă?

— Platforma.

— Țin minte cum mă țineai pe umeri. Și cum cîntam la pian cu Isabel. Și ceva despre niște păsări care parcă-ți spuneau rămas-bun? Apoi totul se amestecă și nu-mi mai amintesc mare lucru. Doar viața nouă pe care am trăit-o la Perth și anii de școală. Dar cel mai bine țin minte vîntul și valurile și oceanul, pe astea le port în sînge. Mamei nu-i place apa. Nu înoată niciodată. Se uită la copil. N-am putut veni mai curînd. A trebuit să aștept pînă ce mama... pînă cînd și-a dat consimțămîntul, cred.

Privind-o, Tom întrezărea din cînd în cînd sclipiri din trăsăturile de odinioară. Dar îi era greu să facă legătura între fetiță și femeia de acum. Și la fel de greu, la început, să-l găsească în el însuși pe bărbatul tînăr care o iubise atît de mult. Și totuși. Și totuși bărbatul acela era încă pe-acolo, pe undeva și, o clipă, auzi glasul limpede ca un clopoțel al copilei care-i cerea: „Tati! Ia-mă în brațe, tati!“.

— Ți-a lăsat ceva, spuse el și se duse la cufărul din lemn de camfor.

Căută înăuntru, scoase plicul și i-l dădu lui Lucy-Grace, care-l ținu un timp în mîină, fără să-l deschidă.

Draga mea Lucy,

A trecut mult timp. Atît de mult timp. Am promis că n-am să mă apropii de tine și m-am ținut de cuvînt, oricît mi-a fost de greu.

Acum eu nu mai sînt, așa se face că primești această scrisoare. Iar asta mă bucură pentru că înseamnă că ai venit la noi. Nu mi-am pierdut niciodată speranța că vei veni.

În cufăr, împreună cu scrisoarea, sînt cîteva lucruri din primii tăi ani de viață: costumașul pe care l-ai purtat la botez, păturica ta galbenă, cîteva desene pe care le-ai făcut cînd erai mai mărîcică. Și mai sînt cîteva lucruri pe care ți le-am făcut atunci – așternuturi și alte obiecte de felul acesta. Le-am păstrat pentru tine – lucruri legate de acea parte a vieții tale pe care ai pierdut-o.

Pentru eventualitatea că ai să vii să o cauți.

Acum ești femeie în toată firea. Sper că ai dus o viață frumoasă. Sper că vei găsi puterea să mă ierți pentru că te-am păstrat lîngă mine. Pentru că te-am lăsat să pleci de lîngă mine.

Să știi că ai fost totdeauna iubită din adîncul sufletului.

Cu toată dragostea mea.

Batiste cu broderie fină, botoșei tricotați, o bonețică de satin: toate erau împăturite cu grijă și puse tocmai la fundul cufărului, sub cele rămase din copilăria lui Isabel. Până atunci Tom nici nu știuse că

Isabel le păstrase. Frânturi de timp. De viață. În cele din urmă, Lucy-Grace desfăcu un sul legat cu panglică de satin. Harta Insulei Ianus, împodobită de Isabel cu atât de mult timp în urmă: Plaja Epavei, Golful Înșelător – cerneala avea încă o culoare intensă. Tom simți un fior dureros amintindu-și ziua când ea i-o dăruise, iar el se îngrozise la gândul că făcuse ceva nepermis de regulament. Îl năpădi un val de iubire pentru Isabel, de durere stîrnită de pierderea ei.

În timp ce Lucy-Grace examina harta, pe obrazul ei se prelinse o lacrimă și Tom îi oferî batista lui împăturită cu grijă. Ea își șterse ochii, se gîndi puțin și apoi spuse:

— N-am avut niciodată prilejul să vă mulțumesc. Chipul lui Tom exprimă o întrebare fără grai. Să vă mulțumesc. Ție și... mamei pentru că m-ați salvat și m-ați crescut cu atîta grijă. Eram prea mică... și după aceea a fost prea tîrziu.

— N-ai de ce să ne mulțumești.

— Trăiesc doar datorită vouă.

Băiețelul începu să plîngă și Lucy se aplecă să-l ia în brațe.

— Șșt, gata, puiuțele! Nu-i nimic! Fii cuminte, iepurașule! Îl legănă în brațe și copilul se liniște. Se întoarse spre Tom. Vrei să-l ții în brațe?

— M-am cam dezobișnuit, spuse el nesigur.

— Haide! spuse ea și puse în brațele lui, cu grijă, copilașul.

— Ei, ia te uită! zîmbi Tom. Ești exact cum era mama ta când era mititică, nu? Ai același nas, aceeași ochi albaștri. Copilul îl privea stăruitor și grav, iar Tom simți că îl încearcă iar aceleași sentimente. Ah, ce mult s-ar fi bucurat Izzy să te vadă! rosti el, căutînd să-și stăpînească tremurul din glas.

Lucy-Grace se uită la ceas.

— Cred c-ar fi timpul să plec. În noaptea asta rămîn la Ravensthorpe. Nu vreau să conduc pe întuneric... s-ar putea să fie canguri pe șosea.

— Desigur. Apoi făcu un gest cu capul spre cufăr. Vrei să te ajut să pui lucrurile alea în mașină?

Asta numai dacă vrei să le iei. Dacă nu vrei, te înțeleg perfect.

— Nu vreau să le iau. Văzînd dezamăgirea de pe fața lui Tom, continuă zîmbind: Pentru că în felul acesta o să am motiv să mai vin. Cîndva, poate nu peste mult timp.

*

Soarele este cît o aşchie deasupra valurilor. Tom se aşază în şezlongul lui de pe verandă. Lîngă el, pe şezlongul lui Isabel au rămas pernele făcute de ea. Vîntul s-a oprit, norii tiviţi cu roşu plutesc la orizont. Un fascicul de lumină străpunge amurgul: farul din Hopetoun. Acum este automatizat – de cînd s-a închis portul nu mai e nevoie de paznic. Se întoarce cu gîndul înapoi la Ianus Rock şi la farul de care a avut grijă atîta timp, la fiecare pulsaţie care încă străbate noaptea pînă la marginile universului.

Încă persistă senzaţia pe care i-a lăsat-o în braţe greutatea copilaşului lui Lucy şi aceasta îi trezeşte amintirea senzaţiei pe care avut-o cînd a ţinut-o pe Lucy în braţe şi, mai departe, pe cea pe care a trăit-o cînd şi-a ţinut în braţe, pentru scurt timp, propriul fiu. Cît de diferită ar fi fost viaţa atîtor oameni dacă

el ar fi trăit! Cît de diferită! Cugetă asupra acestui lucru, apoi oftează. N-are nici un rost să se gîndească

la asta. Dacă porneşti pe calea asta, nu te mai opreşti niciodată. A dus viaţa pe care a dus-o. A iubit femeia pe care a iubit-o. Nimeni pe lume n-a mai mers şi nu va merge pe drumul pe care a mers el şi e împăcat cu gîndul ăsta. Simte încă durerea pierderii lui Isabel, a zîmbetului ei, a contactului cu pielea ei. Lacrimile pe care şi le-a stăpînit în prezenţa lui Lucy îi curg acum încet pe obraji.

Se uită în spate, unde luna plină şi-a început ascensiunea pe cerul geamăn ca o contragreutate a soarelui care dispare. Fiecare sfîrşit înseamnă un nou început. Micul Christopher s-a născut într-o lume pe care Tom nici nu şi-ar fi putut-o imagina. Poate băieţelul ăsta nu va mai avea parte de război? Lucy-Grace aparţine, de asemenea, unui viitor pe care Tom îl poate doar bănuî. Dacă-i va putea dărui copilului ei măcar pe jumătate dragostea pe care Isabel i-a dăruit-o ei, atunci copilului îi va fi bine.

Mai sînt multe zile de străbătut în această viaţă. Iar Tom ştie că pe cel care parcurge acest drum îl modelează fiecare zi şi fiecare om care îi iese în cale. Cicatricele sînt o altă formă a memoriei. Oriunde s-ar afla Isabel, ea face parte din el, întocmai ca şi războiul, ca şi farul, ca şi oceanul. În curînd zilele se vor închide peste vieţile lor, iarba le va creşte peste morminte, pînă cînd povestea lor va deveni o piatră funerară pe la care nu trece nimeni.

Priveşte cum oceanul se pierde treptat în noapte, convins că lumina se va ivi din nou.

SFÎRŞIT

Document Outline

- [Partea I](#)
 - [27 aprilie 1926](#)
 - [Capitolul 1](#)
 - [Capitolul 2](#)
 - [Capitolul 3](#)
 - [Capitolul 4](#)
 - [Capitolul 5](#)
 - [Capitolul 6](#)
 - [Capitolul 7](#)
 - [Capitolul 8](#)
 - [Capitolul 9](#)
- [Partea a II-a](#)
 - [Capitolul 10](#)
 - [Capitolul 11](#)
 - [Capitolul 12](#)
 - [Capitolul 13](#)
 - [Capitolul 14](#)
 - [Capitolul 15](#)
 - [Capitolul 16](#)
 - [Capitolul 17](#)
 - [Capitolul 18](#)
 - [Capitolul 19](#)
 - [Capitolul 20](#)
 - [Capitolul 21](#)
 - [Capitolul 22](#)
 - [Capitolul 23](#)
 - [Capitolul 24](#)
- [Partea a III-a](#)
 - [Capitolul 25](#)
 - [Capitolul 26](#)
 - [Capitolul 27](#)
 - [Capitolul 28](#)
 - [Capitolul 29](#)
 - [Capitolul 30](#)
 - [Capitolul 31](#)
 - [Capitolul 32](#)
 - [Capitolul 33](#)
 - [Capitolul 34](#)
 - [Capitolul 35](#)
 - [Capitolul 36](#)

- [Capitolul 37](#)